

AMERIKAS LATVIEŠU CENTRA "GAREZERS"
VASARAS VIDUSSKOLAS

I KLASES

INTEGRĒTĀ KURSA - LITERATŪRAS UN VALODAS MĀCĪBAS MATERIĀLI

(A1/A2/B1 valodas līmeņiem)

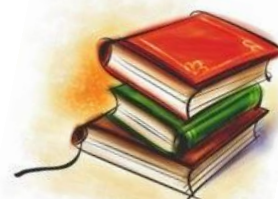
UN PAPILDMATERIĀLI (A/B/C valodas līmeņiem)

Izveidoti laikā no 2014.-2017.gadam,
balstoties uz grāmatu „Latviešu valoda studentiem”
(I.Klēvere- Velhli; N.Naua) un
„Literatūra GVV I klasei” (E.Freimane).
2018.gadā pievienoti izveidotie materiāli darbam
Annas Ziedares Vasaras vidusskolā Austrālijā.

Latvija 100
ES ESMU LATVIJA

Latviešu valodas un literatūras skolotājas:
SANTA IESMIŅA, ILZE JĒGERE

SATURA RĀDĪTĀJS

Autoru ievadvārdi	3.-4.lpp.
Autoru biogrāfija	5.-6.lpp.
Autoru pedagoģiskie principi	7.lpp.
Mācību grāmatas atsauce	8.lpp.
Garezera Vasaras vidusskolā izveidotie materiāli, tiek vadītas dubultstundas:	
1. dubultstunda. 1. un 2.stundas apraksts.....	9.-12.lpp.
2. dubultstunda. 3. un 4.stundas apraksts.....	13.-16.lpp.
3. dubultstunda. 5. un 6.stundas apraksts.....	17.-19.lpp.
4. dubultstunda. 7. un 8.stundas apraksts.....	20.-24.lpp.
5. dubultstunda. 9. un 10.stundas apraksts.....	25.-29.lpp.
6. dubultstunda. 11. un 12.stundas apraksts.....	30.-33.lpp.
7. dubultstunda. 13. un 14.stundas apraksts.....	34.-38.lpp.
8. dubultstunda. 15. un 16.stundas apraksts.....	39.-44.lpp.
9. dubultstunda. 17. un 18.stundas apraksts.....	45.-47.lpp.
10. dubultstunda. 19. un 20.stundas apraksts.....	48.-50.lpp.
11. dubultstunda. 21. un 22.stundas apraksts.....	51.-53.lpp.
12. dubultstunda. 23. un 24.stundas apraksts.....	54.-57.lpp.
13. dubultstunda. 25. un 26.stundas apraksts.....	58.-61.lpp.
14. dubultstunda. 27. un 28.stundas apraksts.....	62.-64.lpp.
15. dubultstunda. 29. un 30.stundas apraksts.....	65.-67.lpp.
16. dubultstunda. 31. un 32.stundas apraksts.....	68.-70.lpp.
17. dubultstunda. 33. un 34.stundas apraksts.....	71.-74.lpp.
18. dubultstunda. 35. un 36.stundas apraksts.....	75.-77.lpp.
19. dubultstunda. 37. un 38.stundas apraksts.....	78.-81.lpp.
20. dubultstunda. 39. un 40.stundas apraksts.....	82.-86.lpp.
21. dubultstunda. 41. un 42.stundas apraksts.....	87.-95.lpp.
22. dubultstunda. 43. un 44.stundas apraksts.....	96.-99.lpp.
Papildmateriāli un idejas	100.-137.lpp.
Annas Ziedares Vasaras vidusskolā izveidotie materiāli	138.-156.lpp.
Vadīto semināru materiāli	157.-170.lpp.
Pielikumu satura rādītājs	171.-175.lpp.
Nobeigums	176.-178.lpp.
Pateicības	179.lpp.

IEVADS

Sveicināti!

Iesākumā mēs vēlējamies Jūs iepazīstināt ar mums, darba autorēm – Santu Iesmiņu un Ilzi Jēgeri. Mēs esam pazīstamas kopš 2010. gada, kad kopīgi uzsākām savas studiju gaitas Latvijas Universitātes Pedagoģijas, psiholoģijas un mākslas fakultātē kā topošās angļu valodas skolotājas. 2014.gada jūnijā absolvējām universitāti un neilgi pēc tam mums bija tas gods tikt uzaicinātām mācīt latviešu valodu un literatūru Amerikas latviešu jauniešiem Garezera Vasaras vidusskolā, ASV.

Bijām patiesā sajūsmā par šo uzaicinājumu un vienlaicīgi izaicinājumu, ka, lai arī esam angļu valodas skolotājas, varēsīm iejusties latviešu valodas skolotāja tēlā, kas mums abām ir bijis viens no senseniem sapņiem. Pie tam, GVV direktore Sandra Kronīte-Sīpola mūs aicināja strādāt kā komandai, vienlaicīgi mācot skolēniem gan latviešu valodu, gan literatūru integrētā veidā. Mums abām tika uzticēts kopīgi mācīt valodu GVV I klasei (aptuveni 12,13,14 gadu vecums).

Mums ļoti patīk latviešu valoda, mēs ārkārtīgi augstu vērtējam gramatiski un literāri pareizu valodu, kas, mūsaprāt, norāda uz cilvēka erudīciju un komunikācijas prasmi. Mēs esam no tiem kaitinošajiem cilvēkiem, kas ģimenes un draugu pulkā mēdz labot latviešu valodu. Tajā pašā laikā mēs arī ļoti labi apzināties, ka valodai ir dinamiska attīstība. Tā mainās, gadiem ejot. Un ir pavisam dabiski, ka mūsu vārdu krājums reizēm atšķiras no pagājušā gadsimta vidū izmantotās latviešu valodas, tāpēc ceram uz sapratni šajā aspektā.

Mums nebija iepriekšējas pieredzes tieši latviešu valodas mācīšanā, tāpēc priecājāmies, ka skola piedāvāja konkrētas mācību grāmatas. „Latviešu valoda studentiem” (autore I.Klēvere- Velhli; N.Naua) un „Literatūra GVV I klasei” (autore E.Freimane). Pozitīvi bija arī tas, ka, būdamas angļu valodas skolotājas, spējām jebkuru sarežģītāku valodas jēdzienu vai fenomenu skolēniem salīdzināt ar piemēriem angļu valodā.

Savas idejas aizgūvām no mācību metodikas, ko izmantojām angļu valodas stundu vadīšanā Latvijas skolās, kā arī, smeļoties iedvesmu no Garezera vides, radījām pašas savu materiālu bāzi. Cītīgi pierakstījām katras stundas mērķi, norisi un izveidotos papildmateriālus. Tā kā uz Garezeru devāmies arī 2015. un 2016. gada vasarās, mūsu materiālu mape kļuva arvien biezāka, smagāka un arī vērtīgāka. Ar katru klasi darbs veicams atšķirīgi, tāpēc vairākus materiālus izmainījām un uzlabojām.

Šīs metodisko materiālu vadlīnijas tika izveidotas, lai hronoloģiskā secībā apkopotu un detalizēti aprakstītu mūsu Vasaras vidusskolas mācību stundu mērķus, norisi un izmantotos papildmateriālus, lai tos varētu izmantot arī kolēģi, kuri ir skolotāji latviešu skolās ārpus Latvijas robežām.

Materiāla sākumā Jūs varat atrast satura rādītāju, kurā norādītas visas mācību stundu tēmas. Tā kā katru dienu Vasaras vidusskolā vadījām 2 mācību stundas pēc kārtas, tās tiek dēvētas par dubultstundām. Tajās izmantotie materiāli tika sakārtoti attiecīgā secībā pēc dubultstundas kārtas numura. Piemēram, ja 6.dubultstundā (11. un 12. mācību stunda) tiek izmantoti materiāli, to numurs pielikumos meklējams ar ciparu 6. Pirmais pielikums izmantots 6.dubultstundā ir 6.1., otrais pielikums ir 6.2.

Dokumenta beigās atrodams izmantoto materiālu pielikumu saraksts. Tā kā pielikumi ir dažāda veida (darba lapas, spēļu un aktivitāšu kartītes, izdales materiāli, PowerPoint prezentācijas un citi formāti), tie visi tika pievienoti šim metodiskajam mācību materiālam kā atsevišķi faili. Taču, lai Jūs varētu gūt labāku priekšstatu par stundās izmantotajiem materiāliem, katram stundu plānam ir pievienoti materiālu uzskates attēli (screenshots). Piemēram, ja stundas laikā tiek izmantota krustvārdu mīkla, tās attēls ir pievienots stundas plānam, taču pats PDF fails, kuru varat izmantot savās stundās, pievienots kā atsevišķs fails.

Ņemot vērā to, ka skolēnu un klašu mācīšanās temps atšķiras, aktivitātēm atvēlētais laiks katrā stundā netiek norādīts. Kādai klasei konkrēta aktivitāte var aizņemt 15 minūtes, kādai daudz vairāk vai mazāk. Tāpēc laika plānošanu atstājam katra skolotāja ziņā. Ja kāda no aktivitātēm netiek paspēta, to var pārvērst par mājasdarbu vai pārceļt uz nākamo mācību stundu.

Tā kā 2018. gada mācību vasarā (janvārī) tikām uzaicinātas uz Annas Ziedares Vasaras vidusskolu Austrālijā, izveidojām vairākus jaunus materiālus, kuri tiks pievienoti dokumenta beigās.

Mācot Vasaras vidusskolas skolēnus Amerikā un Austrālijā, secinājām, ka vairums I un II klases skolēnu ir A1-A2 valodas līmenī, taču ikvienā grupā ir skolēni ar B un C līmeni. Tāpēc skolotāju saime nolēma, ka prātīgāk valodu Vasaras vidusskolās būtu mācīt, sadalot skolēnus atbilstoši valodas līmenim, nevis vecumposmam. Valodas līmeņa testi ir pieejami Valsts Izglītības satura centra (VISC) mājaslapā.

Vairums materiālu paredzēti darbam ar A1 →A2 →B1 līmeni, taču Jūs tos varat pielāgot un izmantot Jūsu un Jūsu skolēnu vajadzībām!

No sirds ceram, ka mūsu materiāli būs Jums noderīgi!

Lai mums visiem viss izdodas! ♥

Cieņā,

skolotājas Santa un Ilze.

IESKATS AUTORU BIOGRĀFIJĀ

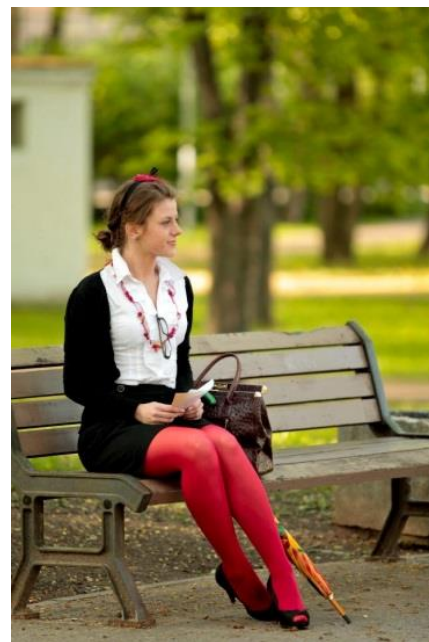
Skolotāja *Ilze Jēgere*

Izglītība:

- Absolvējusi Rīgas Valsts 2.ģimnāziju (2010.g.) - Rīgas Skolēnu Domes prezidente;
- Profesionālais bakalaura grāds izglītībā, kvalifikācija: angļu un franču valodas skolotājs, Latvijas Universitāte (2014.g.).

Darba pieredze pedagoģijas jomā:

- Rīgas Valsts 2.ģimnāzija (2012.g.-2017.g.)
 - Angļu valodas skolotāja
 - Audzinātāja
 - IB (Starptautiskais bakalaureāts) programmas vadītāja
 - Skolēnu Padomes vadītāja
 - Direktora vietniece;
- Garezera Vasaras vidusskola (2014.g.,2015.g.,2016.g.)
 - Latviešu valodas un literatūras skolotāja;
- Annas Ziedares Vasaras vidusskola (2018.g.)
 - Latviešu valodas un literatūras skolotāja;
- Raidījuma „Lodziņš uz Latviju” vadītāja (kopš 2015.g.).

Publikācijas:

- Galvenā loma Latviešu valodas aģentūras mācību filmā „Viņš. Viņa. Valodiņa” (2011.g.);
- Organizētā starptautiskā studentu pētījumu konference LU PPMF (2013.g.);
- Intervija laikrakstā „Diena”. Ceļš uz skolotāja profesiju. (2015.g.);
- Organizēts seminārs Latvijas skolu audzinātājiem un skolotājiem par Tolerantas klases kultūras veidošanās pamatprincipiem (globalizācija, sabiedrības integrācija, sociāli neērtu jautājumu risināšana, uzskatu dažādība, mobings, segregācija, mācīšanās vide). Tolerantas attieksmes veidošanās ģimenē un sabiedrībā. Kā to veicināt skolā un klasē. (Liepāja 2016.g., Rīga, 2017.g.);
- Organizēts seminārs skolotājiem, skolēnu vecākiem un citiem interesentiem par CLIL (*content integrated language learning*) metodiku latviešu valodas mācīšanās ārzemju latviešu jauniešiem (Amerikā 2016.g., Austrālijā 2018.g.);
- Scenārija autore Latvijas simtgades svinībām Amerikas Latviešu centrā “Garezers” (2018.g. jūlijā).

IESKATS AUTORU BIOGRĀFIJĀ

Skolotāja Santa Iesmiņa

Izglītība:

- Absolvējusi Cēsu Valsts ģimnāziju (2010.g.);
- Mācību gads ERASMUS apmaiņas programmā: Vīnes Universitāte (2011.g./2012.g.);
- Profesionālais bakalaura grāds izglītībā, kvalifikācija: angļu un vācu valodas skolotājs, Latvijas Universitāte (2014.g.);
- Profesionālais maģistra grāds izglītībā: Latvijas Universitāte (2016.g.).

Darba pieredze pedagogijas jomā:

- Rīgas Franču licejs (2013.g.-2017.g.)
 - Angļu valodas skolotāja
 - Audzinātāja
 - Skolēnu Padomes vadītāja;
- Garezera Vasaras vidusskola (2014.g.,2015.g.,2016.g.)
 - Latviešu valodas un literatūras skolotāja;
- Annas Ziedares Vasaras vidusskola (2018.g.)
 - Latviešu valodas un literatūras skolotāja.

Publikācijas:

- Atbalsta loma Latviešu valodas aģentūras mācību filmā „Viņš. Viņa. Valodiņa” (2011.g.);
- Organizētā starptautiskā studentu pētījumu konference LU PPMF (2013.g.);
- Intervija laikrakstā „Diena”. Ceļš uz skolotāja profesiju (2015.g.);
- Organizēts seminārs Latvijas skolu audzinātājiem un skolotājiem par Tolerantas klases kultūras veidošanās pamatprincipiem (globalizācija, sabiedrības integrācija, sociāli neērtu jautājumu risināšana, uzskatu dažādība, mobings, segregācija, mācīšanās vide). Tolerantas attieksmes veidošanās ģimenē un sabiedrībā. Kā to veicināt skolā un klasē. (Liepāja 2016.g., Rīga, 2017.g.);
- Organizēts seminārs skolotājiem, skolēnu vecākiem un citiem interesentiem par CLIL (*content integrated language learning*) metodiku latviešu valodas mācīšanās ārzemju latviešu jauniešiem (Amerikā 2016.g., Austrālijā 2018.g.);
- Scenārija autore Latvijas simtgades svinībām Amerikas Latviešu centrā “Garezers” (2018.g. jūlijā).

MŪSU PEDAGOĢISKIE PRINCIPI

Vienmēr cenšamies:

- ✓ Vispirms izskaidrot klases noteikumus;
- ✓ Izskaidrot no skolēniem sagaidāmo rīcību;
- ✓ Izskaidrot vērtēšanas sistēmu;
- ✓ Noskaidrot skolēnu mērķus;
- ✓ Rūpēties par pozitīvu, atvērtu klases vidi;
- ✓ Veikt komandas saliedēšanas aktivitātes;
- ✓ Veicināt cieņpilnu un drošu mācīšanās vidi;
- ✓ Izmantot darbā modernās tehnoloģijas;
- ✓ Dot skolēniem skaidras instrukcijas;
- ✓ Izmantot dažādus mācību resursus un materiālus;
- ✓ Iedrošināt skolēnus uzdot jautājumus;
- ✓ Ik pa brīdim „izkustināt” skolēnus no vietas, piedāvājot kādu spēli vai aktivitāti;
- ✓ Sasaistīt mācību saturu ar skolēniem tuvām tēmām un reālo dzīvi;
- ✓ Veicināt skolēnu savstarpējo sadarbību;
- ✓ Plānot stundas, ietverot gan gramatikas apguvi, gan vismaz divas no valodu prasmēm (klausīšanās, runāšana, rakstīšana un lasīšana);
- ✓ Noteikt stundas mērķi un izvirzīt sasniedzamos rezultātus;
- ✓ Iegūt atgriezenisko saiti no skolēniem, veikt skolēnu pašvērtējumu;
- ✓ Analizēt to, kas stundā izdevies un kas nē (kāpēc);
- ✓ Sadalīt skolēnus grupās pēc interesantiem principiem (sastāties rindā pēc dz.d., pēc acu krāsas, pēc vārda otrā burta un citiem), lai veicinātu maksimālu skolēnu savstarpējo sadarbību;
- ✓ Stundas sākumā pārbaudīt mājasdarbus, tos kopīgi pārrunājot vai individuāli prezentējot. Ielikt vērtējumu (ballēs vai +/-);
- ✓ Stundu laikā veikt gan individuālo, gan pāru un grupu darbu;
- ✓ Latviešu valodas un literatūras stundās iekļaut laicīgās Latvijas atainošanu (kultūra, daba, politika, jauniešu paradumi un aktualitātes);
- ✓ Sasaistīt valodas apguvi ar citiem mācību priekšmetiem (literatūru, vēsturi, ģeogrāfiju, folkloru);
- ✓ Vadīties pēc zelta principa – *“Es aizmirstu, kas man ticis mācīts, es atceros tikai to, ko esmu mācījies”*.

Viduvējs skolotājs stāsta.
Labs skolotājs izskaidro.
Ļoti labs skolotājs demonstrē.
Izcils skolotājs iedvesmo.

EVERY KID IS ONE CARING ADULT AWAY FROM BEING A SUCCESS STORY.

Garezera Vasaras vidusskolā viena stunda ilgst 50 minūtes un vienā dienā katrai klasei ir 2 integrētās (valodas un literatūras) stundas.

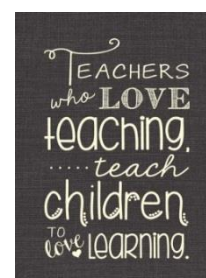
Annas Ziedares Vasaras vidusskolā viena stunda ilgst 45 minūtes un vienā dienā katrai klasei ir 2 integrētās (valodas un literatūras) stundas.

*Par laimi laba mācīšana neprasa no skolotāja nebeidzamu metodisko paņēmienu apguvi. Daudz fundamentālāka ir atziņa, ka galvenais mācīšanās priekšnoteikums ir cilvēciskās attiecības. **Īpaši tas attiecas uz otrās valodas skolēniem, kuri meklē savu vietu kultūru krustcelēs.***

Dž. Kamins.

Teaching is not about information. It's about having an honest intellectual relationship with your students.

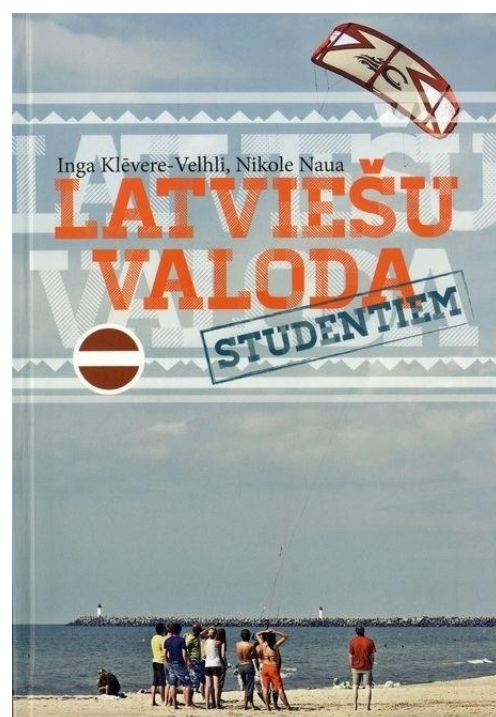

“LATVIEŠU VALODA STUDENTIEM”
Klēvere-Velhli Inga, Naua Nikole (2012.g.)

Latviešu valodas aģentūra

Autors	Klēvere-Velhli Inga, Naua Nikole
Izdevējs	Latviešu valodas aģentūra
Izdošanas gads	2012
Svītrkods	9789984815657
Iesējuma veids	mīkstie vāki
Izdošanas vieta	Rīga
Lappušu skaits	279
Size	24.4cm x 17cm x 2cm
Svars (kg)	0.6900
Valoda	latviešu

*

Latviešu valodas aģentūra, *“Jauna grāmata latviešu valodas kā svešvalodas apguvei “Latviešu valoda studentiem” (2012.gadā):*

<https://valoda.lv/jauna-grmata-latvieu-valodas-k-svevalodas-apguvei-latvieu-valoda-studentiem/>.

Grāmatniecības uzņēmums “JĀNIS ROZE” , *“Latviešu valoda studentiem + CD” (2012.gadā):*

<https://www.janisroze.lv/lv/gramatas/valodu-macibu-lidzekli/valodu-macibu-lidzekli-latviesu-valodz/kursi/latviesu-valoda-studentiem-cd.html>.

1.DUBULTSTUNDA

1.+ 2. STUNDA

(1. stunda 50 minūtes + 2. stunda 50 minūtes = 100min)

- **Stundas mērķis –**

VALODĀ:

- ✓ Iepazīties vienam ar otru, iepazīties ar skolotāju(iem).
- ✓ Izskaidrot skolotāju mērķus attiecībā uz valodas stundām un mācību procesu, izzināt klases noteikumus un darbu vērtēšanas sistēmu.
- ✓ Veikt pirmos rakstu darbus (informācija par sevi – „vizītkartes” veidošana darba lapā *Mana personība*).
- ✓ Izstāstīt *Papīra Tvitera* būtību, uzdevumu un vērtēšanas sistēmu.

LITERATŪRĀ:

- ✓ Izskaidrot skolotāju mērķus attiecībā uz literatūras stundām un mācību procesu, izzināt klases noteikumus un darbu vērtēšanas sistēmu.

- **Stundas sasniedzamais rezultāts** – skolēni jūtas droši savā klasē, ir iepazinuši viens otru. Ikviens zina savas tiesības un pienākumus, klases noteikumus un kopīgos mērķus. Skolēniem ir skaidras darba instrukcijas par turpmāko darbu ar *Papīra Tviteri*.

1. Skolotājs/i **iepaizīstina** ar sevi, savu izglītību un darba pieredzi. Pastāstīt savas aizraušanās un pedagoģisko vīziju.

NB!!! Sākumā cenšamies būt autoritatīvāki, stingri un strikti, pēc tam jau varam censties iegūt draudzīgāku saikni ar skolēniem.
Pretējā virzienā tas, protams, nedarbojas.

2. Izstāstīt skolēniem **klases noteikumus** (*ciņām viens otru un vienlaicīgi runā tikai viena persona, paceļam roku, ja rodas jautājums, nekošļājam košļājamo gumiju un neēdam mācību stundu laikā, esam draudzīgi, ciņām dažādību, atšķirīgus viedokļus un dažādus mācīšanās stilus un pieejas, nododam darbus savlaicīgi*). Skolēniem tiek pastāstīta arī **vērtēšanas sistēma**. Tas, kas no **skolēniem tiek sagaidīts**, ir sagatavots dokumentā, kas tiek izdrukāts un piestiprināts pie klases sienas (pielikums 1.1.).
3. Skolēni nosauc **savu vārdu un vecumu**. Ikviens izveido **vārdu zīmītes**, kurām jābūt līdzī uz katru stundu.
4. Skolēni pastāsta par savu **dzīvesvietu** (ārpus Latvijas robežām). Pastāsta, no kurienes nāk viņu senči Latvijā. Ir sagatavota kontūrkarte (**ASV, Kanādas un Latvijas karte**). Visi atzīmē, kur dzīvo viņu ģimene un kur dzīvo viņu radnieki Latvijā (pielikums 1.2.).

5. Katram skolēnam jāizdomā **par sevi 3 lietas, no kurām 2 ir patiesas un 1 nav**. Tad ikviens ar to dalās ar pārējiem klasesbiedriem. Pārējie min, kurš fakts varētu būt paties un kurš nē.
6. **Darba lapa – Mana personība** (pielikums 1.3.). Skolēniem jāuzraksta sava „vizītkarte” jeb jāaizpilda darba lapa (mans vārds, iesauka, ģimene, dzimtā pilsēta, skola, hobiji, savs latviešu valodas mērķis un kā es to sasniegšu). Pēc tam, kad visi aizpildījuši, ikviens dalās ar informāciju par sevi. Ja kāds nevēlas atklāt informāciju par sevi, tad to nespiežam darīt.
7. **Izdales materiāls - noderīgi īpašības vārdi**. Tie tiek izrunāti, sarežģītākiem vārdiem skolēni piemeklē angļu valodas ekvivalentu (pielikums 1.4.).
8. Darba lapa (pielikums 1.5.) – **es un kategorijas**. Skolēnam jāaizpilda prasītā informācija atbilstošajās **kategorijās** - kurš gadalaiks es esmu, kurš dzīvnieks, dziesma, vārds un citi aspekti. Uzdevumu pilda, izmantojot iepriekš izsniegtos īpašības vārdus (pielikums 1.4.).
9. Katram skolēnam izdala **Papīra Tviteri**. Darba lapa no abām pusēm. „Mini dienasgrāmata” vienā pusē un **emociju aprakstošie īpašības vārdi/apstākļa vārdi** otrā pusē. Izskaidrot skolēniem *Papīra Tvitera* noteikumus (pielikums 1.6. – 1. un 2. variants) un **vērtēšanas sistēmu** (pielikums 1.7.).

Uzdevums - katru dienu skolēnam jāieraksta savi iepriekšējās dienas piedzīvojumi pagātnes formā (šodien bija ..., es ēdu..., es redzēju...). Katras dienas beigās jāizmanto divas mirkļbirkas # # jeb *hashtag*, kas apraksta dienas vispārējās emocijas un izjūtas (idejas var smelties lapas otrā pusē).

Piemērs:

Pirmdien jutos noguris, bija agri jāceļas un agri sākās ~~klases~~ stundas. Gaidīju pusdienlaiku, kad es varēšu tikt peldēt. Pēc tam biju priecīgs! #noguris #karsti

Sākotnēji bērni raksta melnrakstu savos pierakstos (vēlams līniju kladē vai burtnīcā) un tad skolotājs šo melnrakstu izlabo. Pēc tam skolēns izdalītajā darba lapā raksta tīrrakstu.

- ✓ Kā nedēļas apskatu to pēc tam **var nosūtīt vecākiem** vēstulē vai kā attēlu telefoniski. Tas ļaus vecākiem ieskatīties savu bērnu piedzīvojumos un pārdzīvojumos Vasaras vidusskolā.
- ✓ Caur šo uzdevumu skolēnam ir ne tikai **iespēja trenēt savu rakstītprasmi un atmiņu**, bet arī izpaust savus pārdzīvojumus, ko varbūt kautrētos izpaust citādā veidā. Skolotājs **var iegūt noderīgu informāciju** par vidi klasē un skolā, analizējot skolēnu rakstu darbus.

IZVEIDOTO MATERIĀLU PARAGI 1.DUBULTSTUNDAI

Pielikums 1.1. Kas no skolēniem tiek sagaidīts. Klases noteikumi/vērtēšana.

KO MĒS NO JUMS SAGAIĀM?

- ✓ Ievērot Ģenerāle lētājās kārtības noteikumus
- ✓ Ievērot vispārinētas civiltās normas un manieres
- ✓ Ņemt līdzi mācību grāmatas, klases žurnālu, burtnīcu (kļaudī) zīmuli, plāksni vai citus nepieciešamos priekšmetus
- ✓ Uzdevu pārbaudot un būt iedrošākiem pret pārējiem klases biedriem
- ✓ Skolotājas uzturēt uz „Lū” („skolotāja līze”, „skolotāja Senta”)
- ✓ Netaisīt bānuvadību („Es es vīru/vīriem negribu strādāt kopā” un tam līdzīgi)
- ✓ Aktīvu piedalīšanos
- ✓ Vienmēr tīrīt mācību darbus
- ✓ Tolerantu (iecietīgu) attieksmi
- ✓ Vienmēr mēģināt strādāt pat ja šķiet, ka doma nav pareiza
- ✓ Runāt par vieniem un citiem jābūt skolotāja iniciatīvu
- ✓ Pēcēt roku, ja rodas jautājumi
- ✓ Piedalīties skolotāju norādījumus
- ✓ Nebaidīties runāt ievērojami
- ✓ Neizmantojiet neatbilstošas tehnoloģijas, ja tas netiek prasīts
- ✓ Droši jautāt visu, kas nav skaidrs
- ✓ Iedrošināt sevi un citus mācīties
- ✓ Ierosinājumus, kā padarīt mācību vidi produktīvāku
- ✓ Netraucēt klases darbu
- ✓ Visus dotos materiālus griezt maģi (klases žurnāli)
- ✓ Savstarpēju cieņu kopīga mērķa vārdi
- ✓ Grupā darbus
- ✓ Centību
- ✓ Kārtību

KĀDA IR VĒRTĒŠANAS SISTĒMA?

- ✓ Atzīmes 10 ballu skalē par ikvienu pārbaudes darbu un kontrol darbu (par katru noduli)
- ✓ Atzīme 10 ballu skalē par skolēnu veiktām prezentācijām (PowerPoint, plakāti)
- ✓ Vērtējums „1” „nī” ja „deskeitā”/ „neideitā” par mācības darbiem un mācību stundu darbiem (vērtējums „1” ja pareizi izpildīti vismaz 70% darba)
- ✓ Vērtējums gan par individuālo, gan pāru un grupu darbu (šķērsošā no uzdevuma)
- ✓ Vērtējums par darbu maģi (10 ballu skalē)
- ✓ Atzīme 10 ballu skalē par centību (attieksme, uzdevības, izdarība)
- ✓ Atzīme 10 ballu skalē par kārtību (attieksme, materiālu organizācija, tīrība)
- ✓ Gala atzīmi veido visi iepriekš minētie nosacījumi

Atzīmju veidošanās skala:

VERĒJUMS (ATZĪME)	CIK % DARBA JABUT PAREIZI IZPILDĪTIEM
10 balles (stabil)	95%
9 balles (teicami)	90%
8 balles (loti labi)	80%
7 balles (labi)	70%
6 balles (gandrīz labi)	65%
5 (viduvēji)	60%
4 (apmierinoši)	50%
3 (nepietiekami)	40%
2 (vāji)	30%
1 (loti vāji)	20%

KONTŪRKARTĒS ATZĪME:

KURĀ PILSĒTĀ/ŠTATĀ TU DZĪVO (ASV vai Kanādā)?

NO KURIENES IR TAVA ĢIMENE, RADINIEKI UN SENČI LATVIJĀ?

Pielikums 1.2. ASV, Kanādas un Latvijas kontūrkartes.

Pielikums 1.3. Darba lapa. Mana personība.

Mana personība

Tas nav par to, ko tu zini, bet par to, KAS TU ES!

Mana vārds un uzvārds: _____

Iesauka: _____

Štats/pilsēta, kurā es dzīvoju: _____

Mani ir brālis/māsa: _____

Mani mājdzīvnieki: _____

Mana mīļākā dziesma/filma/seriāls/grāmatā: _____

3 īpašības/lietas, kas mani visvairāk raksturo: _____

Man visvairāk garšo/negaršo: _____

Mobilā telefona aplikācija, ko lietoju: _____

Mani hobiji: _____

Latviešu valoda man ir svarīga, jo _____

Es esmu GVV, jo _____

Pielikums 1.4. Izdales materiāls. Noderīgi īpašības vārdi.

Lietderīgi īpašības vārdi

Adjective

Vīriešu dzimte –s, -š (īs, garš, smuks puisis)
Sieviešu dzimte –a (īsa, gara, smuka meitene)

Positīvi	Neitrāli	Negatīvi
Par cilvēku	Par cilvēku	Par cilvēku
Skaists/izskatīgs/simpātisks	Garš	Nepatīkams
Gods irēds/ļepīngs	Īss	Lietuvīgs
Aspītīngs	Tīvs	Mīlīngs
Talantīngs	Apelīngs/ korpusants	Uzlobīngs
Mīls/jauns	Splīngs	Nelobīngs
Dāns/ dēvīngs	Romantīks	Neuzticams
Saprotoss/ lūdzīngs	Jautrs	Launs/ silks
Lasīngs	Skaļš	Nepareizīngs
Izpoilīngs	Emocionāls	Sekis/ apreibots
Prātīngs	Smadīngs	Pretīngs/ nejuks/ niebīngs
Uzticams	Muzikāls	Netīngs/ nekopts/ smirdīngs
Lielīks/ brīnīngs	Māīngs	Neiecīngs
Sportīngs	Tīrs	Nepareizīngs
Atsauīngs	Pretīngs	Neķīngs
Sīnīngs	Sveicīngs/ mierīngs	Savīngs
Draudīngs	Vecs	Niantīngs
Nesavīngs	Jauns	Iedomīngs
Tolerants/ iecīngs	Tāpīngs	Atneīngs
Sakaīngs/ foris	Klus	Keitīngs
Pateīngs		Vientūis
Komunikābils/ sabiedrīks		
Dāvespīngs		
Papīra Tuļterim		
Par cilvēku	Par cilvēku	Par cilvēku
Aiztraujosa	Satruaosa	Gerīcīga/ neinteresanta
Lielīks/ brīnīngs	Gars	Nepatīkams
Interesanta	Īsa	Saspringta
Patīkama/ iaba	Sautaina	Grūta
Grandioza	Lietaina	Bēdīga
Skaista	Agmīkvalīte	Vienmūsa
Apburosa	Sportīsa	Vientūsa
Īpīsa	Auksta	Beīngs
Vīngīsa	Sīlta	Sīlta
Pnīcīga	Pārsteidosa	
Veselīga		
Izola/ perfekta		

Sagatavojis: Ilze Jēgere un Senta Lesmija

Pielikums 1.5. Es un kategorijas.

Pielikums 1.6. (1. un 2.variants). Darba lapa. Papīra Tviteris.

PAPĪRA

*Vai Tu esi Tviterī? Ja nē, tad iedomājies, ka esi. Tavu uzdevums ir uzrakstīt nelielu kopsavilkumu par katru Tavu nedēļas dienu. Tev ir jāizmanto 15-25 vārdi, lai aprakstītu katru dienu. Katrā ziņā jeb „tvītā” Tev jāizmanto rezumējošais vārds (zināms kā mirklbirka, no angļu valodas vārda hashtag), kas raksturo Tavu dienu (Tavi iespaidi, izjūtas, piedzīvojumi, pārdzīvojumi, noslēpumi, utt.). Sākumā veido melnrakstu savos pierakstos. Tas tiks izlabots un tad šī darba lapa būs Tavs tīrraksts. **Labu veiksmi!***

PIRMDIENA	OTRDIENA	TREŠDIENA	CETURTDIENA	PIEKTDIENA	SESTDIENA	SVĒTDIENA

~ES UN KATEGORIJAS~
Kas es būtu, ja man sevi ieraksturo cetur šīm kategorijām:

BĒRNĪBAS ATMIŅA -

ĒDIENS -

DZĒRIENS-

NĀKOTNES SAPNS -

FILMA VAI MULTENE -

SMARŽA -

MĀČĪBU PRIEKŠMETS -

DZĪVNIKS-

MŪZIKA VAI DZIESMA -

GADALIKS **

GRĀMATA -

ELKS (an idol) -

RAKSTURA ĪPAŠĪBA -

Es esmu latviešu skolā/vasaras skolā, ja.....

Es esmu laimīgs/laimīga, ja/kad.....

Es esmu nelaimīgs/nelaimīga, ja/kad.....

Pielikums 1.7. Papīra Tvitera vērtēšanas kritēriji, paraugs.

Papīra tvitera vērtējums	Papīra tvitera vērtējums	Papīra tvitera vērtējums
Pareizrakstība (3)	Pareizrakstība (3)	Pareizrakstība (3)
Gramatika (3)	Gramatika (3)	Gramatika (3)
Uzdevuma izpilde:	Uzdevuma izpilde:	Uzdevuma izpilde:
Vārdu daudzums (1)	Vārdu daudzums (1)	Vārdu daudzums (1)
Mirklbirku lietojums (1)	Mirklbirku lietojums (1)	Mirklbirku lietojums (1)
Jēga (1)	Jēga (1)	Jēga (1)
Radošums (1) ☺	Radošums (1) ☺	Radošums (1) ☺

PAPĪRA

*Vai Tu esi Tviterī? Ja nē, tad iedomājies, ka esi. Tavu uzdevums ir uzrakstīt nelielu kopsavilkumu par katru Tavu nedēļas dienu. Tev ir jāizmanto 15-20 vārdi, lai aprakstītu katru dienu. Katrā ziņā jeb „tvītā” Tev jāizmanto rezumējošais vārds (zināms kā mirklbirka, no angļu valodas vārda hashtag), kas raksturo Tavu dienu (Tavi iespaidi, izjūtas, piedzīvojumi, pārdzīvojumi, noslēpumi, utt.). Katras ziņas sākums ir vienāds: **Labu veiksmi!***

Manas vārds, klase.....

PIRMDIENA Es šodien jūtos _____, jo _____ # _____

OTRDIENA Es šodien jūtos _____, jo _____ # _____

TREŠDIENA Es šodien jūtos _____, jo _____ # _____

CETURTDIENA Es šodien jūtos _____, jo _____ # _____

PIEKTDIENA Es šodien jūtos _____, jo _____ # _____

Kā cilvēks var justies?

+ ☺	/	- ☹
Labī Paclīti	Savādi	Neveikli
Satriecoli	Jociņi	Slīkti
Briņņīgi	Slūki	Braismīgi
Lieliski	Traki	Bēdīgi
Iecili	Apjukusi (apjukusi)	Skaumīgi
Harmoniiski	Nosmiļi	Slims (a)
Gandarīts (a)	Mierīgi	Vīlies (vīliesies)
Iepriecināts (a)	Zinārnīgi	Nodots (a)
Fotēti (ar un arvien - bevi?)	Pārsteigts (a)	Greizsirdīgs (a)

Papīrtviteri Tevi vērtēs pēc šādiem kritērijiem (kopā 10 punkti = 10 balles):

Pareizrakstība (3)	Gramatika (3)
Uzdevuma izpilde:	Vārdu daudzums (1)
Mirklbirku lietojums (1)	Mirklbirku lietojums (1)
Jēga (1)	Radošums (1) ☺

P.S. Kā Tu šodien jūties? Kāpēc?

Šodien es jūtos....., jo.....

Šodien man patīk....., jo.....

Šodien man nepatīk....., jo.....

2.DUBULTSTUNDA

3.+ 4. STUNDA

(1. stunda 50 minūtes + 2. stunda 50 minūtes = 100min)

- **Stundas mērķis –**

VALODĀ:

- ✓ Iepazīt vienam otru tuvāk ar *Atrodi kādu, kurš/a* aktivitātes palīdzību, uzsākt darbu ar mācību grāmatām.
- ✓ Izvirzīt savus mērķus valodas mācībā un literatūrā.
- ✓ Izprast jautājumu būtību (kurš, kas, kur – who, what, where).
- ✓ Darbības vārdu „(ne)būt”, „(ne)dzīvot” un „(ne)studēt”, jokot, domāt, plānot, meklēt, dejot, mīlēt locīšana.
- ✓ Iepazīties ar lokatīva (kur?) struktūru.
- ✓ Darbs ar tekstu – teksta izpratne, atbildes uz jautājumiem.

LITERATŪRĀ:

- ✓ Teiku uzbūve – kas ir un kā iedalās teikas.
- ✓ Lasīt teiku paraugus un pēc tam izveidot savu teiku „Kā radās Garezers?”.

- **Stundas sasniedzamais rezultāts** – skolēni ir labāk iepazīnuši viens otru, ir iepazīnušies ar mācību grāmatu struktūru. Skolēni prot locīt darbības vārdus tagadnes formā. Skolēni izprot jautājumu būtību, lokatīva lietojumu un prot atbildēt uz jautājumiem par doto tekstu. Skolēni zina, kas ir teika un prot izveidot savu teiku.

1. Katram skolēnam tiek iedota **darba lapa (*Find someone who jeb Atrodi kādu, kurš/kura*)**, pielikums 2.1. Skolēni ceļas kājās, staigā pa klasi, viens otram uzdodot jautājumus no darba lapas – *Jāni, vai Tu proti noskaitīt vienu tautas dziesmu? Anna, vai Tu vari nosaukt piecas Latvijas pilsētas?* un tamlīdzīgi. Ja atbilde ir pozitīva, tad šī skolēna vārdu ieraksta dotajā jautājumā. Kad visi lauciņi ir aizpildīti, visi apsēžas savās vietās un jautājumi tiek kopīgi izrunāti. Skolotājs prasa – Kaspar, kuru klasesbiedru Tu ierakstīji lauciņā „Var nosaukt 3 latviešu rakstniekus?”. Kaspars atbild – Zane teica, ka var. Tad attiecīgi Zane nosauc 3 latviešu rakstniekus, citi var palīdzēt, papildinot Zanes atbildi ar citiem piemēriem.
2. Ikviens skolēns savos **pierakstos definē savu latviešu valodas mācīšanās mērķi** (pielikums 2.2.), atbildot uz jautājumiem: *Kāpēc man ir svarīgi zināt latviešu valodu? Ko es zinu un ko es gribētu uzzināt? Kas man sagādā grūtības, mācoties latviešu valodu? Kuru latviešu rakstniekus un darbus es zinu? Ko es gribētu apgūt literatūrā? Kā es sasniegšu savu valodas mērķi?*

3. **Valodas grāmatā „Latviešu valoda studentiem”*** sākam I nodaļu (5., 6., 7., 8. un 9. lpp.). Skatīt attēlos zemāk. Dialogus grāmatā skolēni lasa lomās, brīvprātīgi tās izvēloties. Pēc tam individuāli atbild uz jautājumiem (1.1. un 1.2. uzdevums). Kad visi pabeiguši, atbildes salīdzinām kopīgi.
4. Uzsveram **jautājumu – kas, kurš un kur atšķirības**, salīdzinot ar angļu valodas piemēriem.
5. Savos pierakstos aizpildīt un norakstīt darbības vārdu „(ne)būt”, „(ne)dzīvot” un „(ne)studēt” tagadnes laika locījumu tabulu.

!!! Pierakstīt arī citus darbības vārdus (paraugs dots uz tāfeles), jāaizpilda pēc parauga. Jāizloka darbības vārdi tagadnes formā.

Visi darbības vārdi, kuriem jābūt tabulā: studēt, jokot, dzīvot, domāt, plānot, būt, nebūt, meklēt, deļot, mīlēt♥. Skatīt zemāk tabulas paraugu:

<i>English</i>	<i>To love</i>
Latviski
Es	
Tu	
Viņš, viņa	
Viņi, viņas	
Mēs	
Jūs	

6. **Lokatīva (KUR?) locījuma izpratne**. Likumsakarības un piemēri. Īsā patskaņa pārveidošana garajā patskanī (Rīga – Rīgā, Londona – Londonā).
7. Pierakstu kladē ikviens skolēns izveido domu karti (*mind-map/spider-map*). Vidū ieraksta vārdu „**TEIKA**” un apkārt raksta teikas raksturojošos elementus (*izdomāts stāsts - leģendas vai mīta veidā- un parasti izskaidro kādas vietas vai lietas izcelšanos mitoloģiskā veidā*). Var papildināt domu karti ar piemēriem, skatīt 30.lpp. literatūras grāmatā. Skolēni izlasa dotās teikas (var izmantot literatūras grāmatu vai jebkuru citu avotu). Teikas atrodamas arī portālā <http://www.pasakas.net/teikas/>, kur ir teikas par visiem 4 Latvijas novadiem. Tās pieejamas audio un lasāmajā versijā.
8. Radošais darbs pāros – izveidot **savu teiku par to „Kā radās Garezers?”** (šeit var likt jebkuru interesējošu vietu/latviešu namu vai skolu). Tas ir **mājasdarbs literatūrā**, kas nākamajā stundā jānodod kā melnraksts, skolotājs izdala darba lapu (pielikums 2.3.).
9. **Mājasdarbs valodā** – uzdevums 1.2., 1.4. un 1.5.

*Attēlos zemāk : Latviešu valodas mācību grāmatas I nodaļas 5., 6., 7., 8. un 9. lapaspuse.

3.DUBULTSTUNDA

5.+ 6. STUNDA

(1. stunda 50 minūtes + 2. stunda 50 minūtes = 100min)

- **Stundas mērķis –**

- VALODĀ:**

- ✓ Pārbaudīt skolēnu zināšanas par iepriekš apgūto (testiņš par darbības vārdiem).
 - ✓ Atkārtot lokatīva lietojumu teikumos.
 - ✓ Iepazīstināt skolēnus ar akuzatīva un datīva locījumu.
 - ✓ Īpašības vārdu galotņu saskaņošana ar lietvārdu (skaistS ozols, skaistA liepa, biezAS grāmatas).

- LITERATŪRĀ:**

- ✓ Novērtēt skolēnu pāru radošo darbu, prezentācijas (teika – *Kā radās Garezers?*).
 - ✓ Iepazīstināt skolēnus ar turpmāko darbu par teikām, sasaistīti ar vēstures mācību priekšmetu (individuālais darbs – teika par to, *kā radās Latvijas karogs*, izmantojot 10 vēstures jēdzienus).

- **Stundas sasniedzamais rezultāts –** skolēni ir nostiprinājuši zināšanas par darbības vārdu locīšanu, kā arī par lokatīva veidošanu. Skolēniem rodas izpratne par īpašības vārdu galotņu saskaņošanu ar lietvārdiem. Skolēni atšķir datīva un akuzatīva locījumus personu vietniekvārdos. Skolēni ir prezentējuši savas teikas par Garezeru un ikvienam ir skaidrs turpmākais individuālais uzdevums par teikas veidošanu (*Kā radās Latvijas karogs?*).

1. **Testiņš par 10 darbības vārdiem** tagadnes formā - studēt, jokot, dzīvot, domāt, plānot, būt, nebūt, meklēt, dejot, mīlēt♥ (pielikums 3.1.). Testu skolēni pilda individuāli, ikviens saņems vērtējumu (lai noskaidrotu savu izpratni par darbības vārdu locīšanu tagadnē). Skolotājs var izvēlēties, vai skolēni pilda darbu, neskatoties pierakstos vai tomēr pēdējo minūti ļaut skolēniem ieskatīties pierakstos. Vērtējot darbus, skolotājs nolemj, vai kļūda skaitās nepareizas galotnes lietošana vai vērā ņemamas ir citas pareizrakstības kļūdas.
2. Skolēni **pāros prezentē savas teikas par Garezera rašanos** (mājasdarbu stundā tās tika izlabotas un izveidots tīrraksts – plakāts). Skolotājs ieliek vērtējumu (par valodu un idejas prezentēšanu).

3. Skolēniem tiek uzdots nākamais mājasdarbs saistībā ar teikām – **individuāli izveidot teiku par to, kā radās Latvijas karogs**. Šī tēma tiek paralēli apgūta arī vēstures mācību stundās. Noteikums ir iekļaut savā teikā šādus 10 vēstures jēdzienus: karmīnsarkans, pils, cīņa, ienaidnieks, virsaitis, taurētājs, koklētājs, simbols, nacionāls, bruņinieks. Teikas garumu skolotājs nosaka atbilstoši skolēnu valodas līmenim un spējām.
4. **Lokatīva (KUR?) lietojuma atkārtošana** (Rīga- Rīgā, kaste – kastē, Latvija – Latvijā, internets – internetā). Pārbaudīt iepriekš uzdoto mājasdarbu (uzdevumi 1.2., 1.4. un 1.5.).
5. Skolēniem kladē jāieraksta tabula (skatīt zemāk) - **personas vietniekvārdu locīšana (nominatīvs → akuzatīvs → datīvs) un jāizdomā arī savi 5 vārdiņi, kurus tādā veidā izlocīt**.

<u>NOMINATĪVS</u> (KAS/KURŠ TAS IR?)	<u>AKUZATĪVS</u> (KO ES REDZU, KO ES MĪLU?)	<u>DATĪVS</u> (KAM ŠODIEN IR SVĒTKI, KAM ES DĀVINĀŠU PUKES?)
ES	<i>Sevi/Mani</i>	<i>Sev/Man</i>
TU	<i>Tevi</i>	<i>Tev</i>
VIŅŠ/VIŅA	<i>Viņu/Viņu</i>	<i>Viņam/Viņai</i>
MĒS	<i>Mūs</i>	<i>Mums</i>
JŪS	<i>Jūs</i>	<i>Jums</i>
VIŅI/VIŅAS	<i>Viņus/Viņas</i>	<i>Viņiem/Viņām</i>
<u>TAVI PIECI PIEMĒRI AR JEBKURIEM LIETVĀRDIEM</u>		
1.		
2.		
3.		
4.		
5.		

6. **Īpašības vārdu galotņu saskaņošana ar lietvārdu**. Skolēniem izsniedz darba lapu ar lietvārdiem. Skolēnu uzdevums ir izdomāt tiem atbilstošus īpašības vārdus, pievēršot uzmanību galotnēm (pielikums 3.2.). Šo uzdevumu var diferencēt, piemēram, mainot vēlamo skaitu (izdomāt nevis 2, bet 4 attiecīgus īpašības vārdus vai lūgt domāt īpašības vārdus ar pretēju nozīmi. *Puiši – gari un īsi, stipri un vāji*.).
7. **Mājasdarbs** – vēsturiskā teika par Latvijas kara rašanos, izmantojot dotos jēdzienus. Individuāls darbs.

IZVEIDOTO MATERIĀLU PARAGI 3.DUBULTSTUNDAI

Pielikums 3.1. Darbības vārdu locīšana tagadnē. 1.mini-testiņš.

Vārds, Uzvārds _____

Nelielais pārbaudes darbiņš #1

Aizpildi tagadnes darbības vārdu tabulas trūkstošos laukumus (10 punkti)!

Viena pareiza kolonna – 1 punkts (1 balle). Viena kļūda kolonnā – 0,5 punkti. Divas vai vairāk kļūdas – 0 punkti.

English	To study	To joke	To live	To think	To plan	To be
Latviski
Es						
Tu						
Vīns, viņa						
Vīni, viņas						
Mēs						
Jūs						

English	Not to be	To look for/ search	To dance	To love ♥
Latviski
Es				
Tu				
Vīns, viņa				
Vīni, viņas				
Mēs				
Jūs				

Tev ir ____ punkti no 10punktiem = _____ balles

Pielikums 3.2. Darba lapa. Īpašības vārdu saskaņošana ar lietvārdu (galotnes).

LIETVĀRDS (noun)	ĪPAŠĪBAS VĀRDI (adjective)	
	<div style="border: 1px solid green; padding: 2px; display: inline-block;"> adjective <small>A word that describes a noun</small> </div>	
	<i>Pievieno lietvārdam divus atbilstošus īpašības vārdus</i>	
PUIŠI	<i>gudri</i>	<i>jauni</i>
MEITENES		
ĒDIENS		
NODARBĪBA		
ĒDAMZĀLE		
LIETUS		
DRAUGI		
DIENA		
CELŠ		
ISTABA		
KAĶIS		
VAKARIŅAS		
MĀCĪBU STUNDAS		
LATVIEŠI		
DIREKTORE		

4.DUBULTSTUNDA

7.+ 8. STUNDA

(1. stunda 50 minūtes + 2. stunda 50 minūtes = 100min)

• Stundas mērķis –

VALODĀ:

- ✓ Atkārtot pagājušā stundā apgūto, izpildīt tekstiņu par valodas mācību.
- ✓ Iedot skolēniem nākamās nedēļas *Papīra Tvīteri* (pēc skolotāja izvēles – vai to darīt katru nedēļu vai katru otro, vai kādos īpašos gadījumos).
- ✓ Īpašības vārdu atkārtojums – darbs ar krustvārdu mīklu.
- ✓ Izprast valodas – vārdu – nozīmi populārās dziesmās, kurās izmantoti Raiņa vārdi.
- ✓ Sagatavoties 1.nodaļas pārbaudījumam, izstāstīt pārbaudījuma saturu un vērtēšanas sistēmu.
- ✓ Parādīt skolēniem aktuālus video materiālus par Latviju (prezidentūra Eiropas Savienībā, programma *Sveika, Latvija* un raidījums *Lodziņš uz Latviju*).

LITERATŪRĀ:

- ✓ Noskaidrot nozīmīgākos faktus par Raiņa biogrāfiju un daiļradi.
- ✓ Analizēt un izprast Raiņa aforismu nozīmi un būtību.
- ✓ Pārrunāt Raiņa vārdu nozīmi dziesmā “*Saule, Pērkons, Daugava*” un “*Daugav` s abas malas*”.

• Stundas sasniedzamais rezultāts – skolēni ir nostiprinājuši zināšanas par mācību grāmatas 1 nodaļu – darbības vārdu locīšana, lokatīvs, īpašības vārdi un to galotņu saskaņošana ar lietvārdu. Skolēni zina, kas ir teika, kas ir aforisms un prot to paskaidrot. Skolēni ir iepazinušies ar Raiņa biogrāfiju un izprot Raiņa nozīmi latviešu literatūrā.

1. Parādīt skolēniem **TV3 sižetu par programmas *Sveika, Latvija* norisi** (kur daži no skolēniem bija piedalījušies un tika intervēti).
2. Parādīt skolēniem **Lodziņš uz Latviju raidījumus**, lai radītu skolēniem priekšstatu par raidījumā notiekošo, kā arī lai izzinātu viņu viedokli un vēlmes par to, ko viņi labprāt redzētu šajā raidījumā (kuras vietas, notikumus, cilvēkus Latvijā). Informāciju skatīt papildmateriālu pielikumā 29.3.

Youtube - <https://www.youtube.com/channel/UC3A8TPcJPobVKslebewvmzQ>

Facebook - https://www.facebook.com/LodzinsUzLatviju/?ref=br_rs

Instagram - https://www.instagram.com/lodzins_uz_latviju/

3. Lai radītu skolēniem laicīgās Latvijas izpratni, skolēniem tiek parādīts Latvijas reklāmrollītis, kas tika izveidots laikā, kad notika **Latvijas prezidentūra Eiropas Savienībā (2015.gadā)**. Video materiāls ir augstā kvalitātē un ir ierunāts angļu valodā, atainojot skaisto Latvijas kultūrā, darba vidē, dabā un sabiedrībā. Reklāmrollītim ir 2 līdzīgas versijas. Pēc video noskatīšanās ar skolēniem var pārrunāt – ko viņi ir redzējuši/kur bijuši no video attēlotajām vietām? Kur vēlētos nokļūt? Ar ko var lepoties Latvija un latvieši, ar ko esam unikāli?

<https://www.youtube.com/watch?v=CtnIUr8Q4E4> un <https://www.youtube.com/watch?v=NPAOWrFlgXk>

4. Pārrunāt ar skolēniem to, kas tika apgūts **iepriekšējās stundās**. Skolēni izpilda tekstiņu par valodas mācību, ir atļauts izmantot iepriekšējā stundā izveidoto tabulu, kas atrodama pierakstu kladēs. **Gramatika kontekstā** par skolēnu pašreizējo ikdienu (pielikums 4.1.).
5. Skolēniem izsniedz jaunu **Papīra Tviteri** nākamajai nedēļai (pirmais arī tiek izlabots, novērtēts un atdots). Ir vērtīgi klasē pārrunāt tipiskākās kļūdas (kas, visticamāk, būs burtiskā tulkošana no angļu uz latviešu valodu vai pareizrakstības/gramatikas neprecizitātes).
6. **Īpašības vārdu atkārtojums – krustvārdu mīkla** (pielikums 4.2.). Minējumi doti angļu valodā un skolēniem tie jāpārtulko uz latviešu valodu. Sākotnēji jācenšas iztikt tikai ar atmiņu, pēc tam ļaut izmantot mācību grāmatas (katras nodaļas beigās ir apkopots vārdu krājums), kā arī sagatavoto darba lapu (pielikums 1.4.). Skolotājs drīkst dot pavedienus, sniedzot, piemēram, vārda sinonīmu (vārdu ar līdzīgu nozīmi) vai antonīmu (vārdu ar pretēju nozīmi), vai piemēru, kur atminamais vārds dots teikumā.

Krustvārdu mīklas veidojam mājaslapā: <https://www.armoredpenguin.com/crossword/>

Šajā mājaslapā var izveidot mīklu, pēc tam to saglabāt PDF formātā savā datorā vai uzreiz izdrukāt. Silti iesakam saglabāt datorā arī atbilžu lapu (*Answer Key*). Ja atbildes vārdā ir divi vārdi (piemēram, māsa un brālis), tad atstarpes starp vārdiem jāaizkrāso pašam.

Var izmantot dažādus paņēmienus:

- ✓ Vārdu pavedienus/minējumus (*clue*) sniegt angļu valodā,
- ✓ Vārdu minējumus sniegt ar kādu sinonīmu vai antonīmu,
- ✓ Vārdu minējumus sniegt ar latviešu tautas mīklu palīdzību. Piemēram, *let ūdenī sarkans un iznāk melns* (atbilde – ogle).

Ja skolēniem ir pieejami datori un interneta pieslēgums, krustvārdu mīklu veidošanu var uzdot kā mājasdarbu. Veidojot krustvārdu mīklu, skolēnam jābūt precīzam un akurāti jāraksta gan minējumi, gan atbildes, lai krustvārdu mīkla izveidotos pareiza (tādā veidā skolēns ļoti labi atkar to nostabilizē savu vārdu krājumu). Tad skolotājs šos darbiņus var ievākt, pārbaudīt un vēlāk sajauktā secībā izdalīt skolēniem. Tad Anniņa pilda Pētera mīklu, Pēteris pilda Krišjāņa mīklu, Krišjānis pilda Baibas mīklu un tamlīdzīgi.

7. Skolēniem tiek uzdots **patstāvīgais darbs**, taču to drīkst pildīt arī pāros, neradot pārāk lielu kņadu un troksni, lai netraucētu pārējiem. Skolotājs uz tāfeles ir sagatavojis **jautājumus** (to var darīt pirms stundas vai kamēr skolēni pilda krustvārdu mīklas) **par Raiņa biogrāfiju un daiļradi** (jautājumus skatīt zemāk). Skolēniem Garezera Vasaras vidusskolā ir pieejams WIFI un dažiem ir savi mobilie dati, tāpēc darba izpildei skolēni drīkst izmantot savus viedtālruņus, planšetes vai datorus. Taču pirmavots informācijas atrašanai ir literatūras grāmata.

Jautājumi par Raini:

- ✓ Kur un kad Rainis ir dzimis (nav būtiski iemācīties gadu no galvas, bet zināt vismaz aptuveno vēsturisko laikmetu, lai izprastu daiļrades būtību)?
- ✓ Raiņa īstais vārds?
- ✓ Kas ir Aspazija – viņas vārds un attiecības ar Raini?
- ✓ Kur vēl, izņemot Latviju, Rainis ir dzīvojis un kāpēc?
- ✓ Kādas vēl profesijas Rainim ir bijušas? Par ko tas liecina?
- ✓ Nosaukt 3 slavenus Raiņa darbus?
- ✓ Kas ir aforisms?

Uzdevuma beigas noteikt tad, kad vairums skolēnu ir atraduši atbildes uz jautājumiem.

Pārrunāt atbildes, izlabot neprecizitātes (ja tādas ir), ļaut skolēniem papildināt vienu otru.

Pārliecināties, ka skolēni ieguvuši atbildes no drošiem avotiem.

Skolotājam → ja informācija nav pieejama Jūsu literatūras grāmatā, tad atbildes uz jautājumiem varat precizēt un papildināt, izmantojot šos resursus:

<http://www.aspazijarainis.lv/par/rainis/>

<https://www.letonika.lv/literatura/Section.aspx?id=2189826>

<http://rakstnieciba.lv/writers/rainis/>

8. Izsniegt skolēniem **aforismu piemērus**. Nokopēt tos no literatūras grāmatas vai atrast citu avotu aforismiem, piemēram, citā Jums pieejamā grāmatā vai internetā:

<http://tikainesakinevienam.lv/tag/janis-rainis/>

<http://www.teicieni.lv/tag/rainis/>

<https://aforismi.lv/search/saturs/rainis>.

Daži no aforismiem ir vieglāk saprotami, citi grūtāk. Ja skolēniem ir grūtības izprast aforisma nozīmi, jo tas IR ļoti augsta līmeņa un augstas sarežģītības uzdevums, skolotājs var tos pārtulkot angļu valodā vai pateikt vienkāršākā latviešu valodā, lai skolēniem radītu izpratni par šī lakoniskā, viedā teiciena nozīmi.

Piemēri:

Visu, ko saka prāts, var pārtulkot visās valodās; visu, ko saka jūtas, – nevienā.

Everything that your mind tells – you can translate it into any language. What your feelings tell – in none.

Kas zina, ko grib – spēj, ko grib.

The one who knows what he wants – is capable of what he wants.

Domas ir spēki: ko tu domā, tas tu esi.

Your thoughts are the power: what you think makes you who you are.

Pastāvēs, kas pārmainīsies.

The one who changes will last.

Tu velti mīlēts tiki, velti mīlēji, ja mīlot labāks, skaidrāks dvēselē netapi. Ja mīlot cita dvēseli augstāk necēli.

It was not worth to love or to be loved if your soul did not become pure and if you did not raise the other's soul higher than yourself.

9. Tā kā Rainim 2015.gadā (**viņa 150. jubilejas gads**) tika veltīti dažādi pasākumi, skolēniem var parādīt video, kas veltīts Raiņa un Aspazijas piemiņai.

<https://www.youtube.com/watch?v=4IBUV9ujTLM>

10. Skolotājam īpaši jāakcentē, jāpiemin tas, ka tieši **Rainis ir vārdu autors visu tik mīļajai un zināmajai dziesmai “Saule, Pērkons, Daugava”**, ko dzied gan GVV, gan AZVV kori. Izrunāt simbolisko nozīmi – kas ir Saule? Kas ir Pērkons? Un kas ir Daugava šajā dziesmā? Ko Rainis ir gribējis vēstīt ar šo vārdu palīdzību? Kas tajā laikā, kad tapa šis dzejolis, notika Latvijā un pasaulē? Ir jāveicina sadarbība ar kora diriģentiem, kuri šīs tēmas arī pārrunā kora nodarbībās. Pieminēt skolēniem arī to, ka vārdus dziesmai **“Daugav`s abas malas”**, ko ik vakaru pirms azaida dzied GVV un ik rītu, ceļot mastā Latvijas karogu, dzied AZVV jaunieši, arī ir sarakstījis Rainis. Kas ir šīs “abas malas”? Ko var izprast no šīm dzejas rindām? Kas ir galvenā morāle jeb mācība?

Šo tēmu pārrunāšana ir valodas un literatūrās mācības integrācija ar mūziku (pielikums 4.3.). Tā kā ar skolēniem šobrīd apgūstam īpašības vārdus, skolēniem var dot uzdevumu dzejas rindās atrast īpašības vārdus un tos izskaidrot vai dot ekvivalentu piemēru angļu valodā.

Iesakam skolēniem parādīt video ar šo dziesmu izpildi no Dziesmu un Deju svētkiem. Internetā ir pieejama versija ar angļu valodas tulkojumu.

Saule, Pērkons, Daugava:

<https://www.youtube.com/watch?v=-PDSSogaCp0> (ar angļu valodas tulkojumu);

<https://www.youtube.com/watch?v=n6PzwN6diTk> (karaoke versija – lai var dziedāt līdzi);

<https://www.youtube.com/watch?v=WeovGfNEEsk> (video no 2013.gada svētkiem Mežparkā).

Daugav`s abas malas:

<https://www.youtube.com/watch?v=SR-Y7SiEGBg> (vīru kopas Vilki izpildījumā);

<https://www.youtube.com/watch?v=9-hyvB46Ox0> (video no 1990.gada svētkiem Mežparkā).

11. Skolēniem jāveic **pašanalīze, refleksija** par iepriekš apgūtajām tēmām (pielikums 4.4.). Skolotājs refleksijas ievāc un secina, par ko skolēni ir un par ko nav pārliecināti konkrētajā mācīšanās stadijā.

12. Sagatavoties 1.pārbaudes darbam. Informēt skolēnus par to, **kas ir pārbaudījuma saturs** – kādas tēmas viņiem ir jāatkārto un kam ir jāsagatavojas.

IZVEIDOTO MATERIĀLU PARAGI 4.DUBULTSTUNDAI

Pielikums 4.1. Gramatika kontekstā. Vietniekvārdi un īpašības vārdi.

I ♥ ADJECTIVES

Pārmaini dotos vārdus iekavās pareizajā locījumā. Kā « špiķerīti » Tu drīkstī izmantot tabulu, kuru pagājušajā stundā ierakstīji pierakstu klade! ☺

Es _____ (būt) Garezera I klases skolēns. Skolotājas Santa un Ilze _____ (es – kam?) māca valodas integrēto kursu. Principā viņas _____ (es – ko?) sagatavo arī dzīvei. Kad es atnāku uz mācību stundu, parasti skolotājas ir _____ (smaidīgs – kādas?). Arī _____ (es – kam?) tad kļūst priecīgi ap sirdi ♥.

Kad es atnāku uz stundu, uz skolotāju galda bieži stāv _____ (garš) zīmulis, _____ (zils) pildspalva, _____ (krāsains) mape, _____ (balts) dzēšgumijas, kā arī dažreiz _____ (jauns) planšetes. _____ (es – kam?) patīk, ka mums klasē ir _____ (foršs) meitenes un _____ (jauks) zēni. Es domāju, ka _____ (mēs – kam?) šī vasara būs _____ (jauks), jo būs _____ (labs) laiks un varbūt dažreiz līs _____ (silts) lietus. Lai jauka vasara ir arī _____ (jūs – kam?)!

LIFE IS 10% WHAT YOU MAKE OF IT, AND 90% HOW YOU TAKE IT.

Pielikums 4.2. Krustvārdu mīkla, 1.nodaļas un īpašības vārdi.

ĪPAŠĪBAS VĀRDI + 1.nodaļas vārdi
Izveidoja I.Jēgere un S.lesmiņa

Pārtulko šos dotos vārdus latviski!

Across	Down
4 Difficult, hard, complicated	1 Joyful
6 Arrogant	2 Beautiful (sieviešu dzimtē)
7 Cool, awesome	3 Weird, strange
11 Funny	5 Friendly
12 Wonderful (sieviešu dzimtē)	8 Helpful
13 Perfect (vīriešu dzimtē)	9 Shallow
16 Lesson	10 Special (sieviešu dzimtē)
17 To remember	14 Interesting
18 Life	15 Latvia
20 Exciting	17 America
21 Always	19 Great (vīriešu dzimtē)
22 Emotional	
23 A bit, a little	
24 Disgusting	
25 Class, classroom	

Pielikums 4.3. Dziesmu vārdi un YouTube links.

Saule, Pērkons, Daugava
Vārdu autors - Raimis (Jānis Pliekšāns)
Mūzikas autors - Mārtiņš Brauns

Saule Latvi sēdīnē
Tur kur gai saieties
Beitu jūra, zaju zeme
Latvi vāru atsēdājs

Latvi vāru atsēdājs,
Daugavas sengājs,
sveši jauds vārus lauz
Jūrē krīta atsēdājs

Zilbeņu pērkons spēnā,
veniem gāna atsēdājs
Nāvi, dzīvi Latve sēdā,
Beitu jūra, zaju zemi

Saule Latvi sēdīnē
Beitas jūras malē
Vāji smiltis putinā
Ko lai dāre latvi bērni?

Saule līta Dievgarņi,
Lai tas rēta Daugavju
Zvēri rēta, Dievgā rē
No mākoņa dzīvādeji

Dzīves ūdens, nāves ūdens
Daugavē sēdēdā
Es pamērcu pirnatu galu
Atus jūru dvēselē

Nāves ūdens, dzīves ūdens
Atus jūru dvēselē

Saule mūsu mīle-
Daugav - stāju sukē,
Pērkonis veina spērē
Tas mūsu tēvs.

<https://www.youtube.com/watch?v=JugRECI8SE> (vārdu tulkojums: angļu)

Daugav's abas malas
Vārdu autors - Raimis (Jānis Pliekšāns)
Mūzikas autors - Jānis Ivančs

Daugav's abas malas
Mūžam nesadalās:
Ir Kurzeme, Ir Vidzeme,
Ir Letgale mūsai

Piedz:
Alma, si re-di-nā-vā
Ir Kurzeme, Ir Vidzeme,
Ir Letgale mūsai

Laimā, pār mūsu lenti
Dod mums mūsu zemi
Viens mīle, viens dvēselē,
Viens zeme mūsai.

Pielikums 4.4. Vienkārša refleksija.

Refleksija

5 smaidiņu emocijzīmes.
Izvēlies, cik smaidiņus (no maksimāli 5) sev sniegtu
Uzīmēt tos uz darba lapas

1 ☺ - izpratni akuzatīva locījumā (KO?)
2 ☹ - izpratni datīva locījumā (KAM?)
3 ☺ - paplašināju redzestoku par Garezeru
4 ☹ - izpratni teikas uzbūvi/raksturojošos elementus
5 ☺ - stunda man šķita lietderīga

MAX 5☺

Vieta smaidiņiem (uzzīmēt tos vai ievietot uzlīmēt)

--	--	--	--	--

Feedback

We do not learn from experience... we learn from reflecting on experience.
- John Dewey

5.DUBULTSTUNDA

9.+ 10. STUNDA

(1. stunda 50 minūtes + 2. stunda 50 minūtes = 100min)

- **Stundas mērķis –**

- **VALODĀ:**

- ✓ Noskaidrot skolēnu zināšanas par iepriekš apgūto, rakstot pārbaudes darbu par 1.nodaļu.
- ✓ Iesākt 2.nodaļas uzdevumus 16., 17. un 18.lpp. – akuzatīva lietojums, darbs ar tekstu un atbilžu sagatavošana. Atšķirība starp “tas/tā” un “viņš/viņa”.

- **LITERATŪRĀ:**

- ✓ Iepazīties ar latviešu tautas pasakām. Salīdzināt amerikāņu/angļu tautas pasakas ar latviešu tautas pasakām – kādas pazīmes ir kopīgas un kādas ir atšķirīgas?
- ✓ Grupās (3-4 skolēni) iestudēt mini etīdi/ludziņu par kādu no pasakām.

- **Stundas sasniedzamais rezultāts –** skolēni ir sekmīgi nokārtojuši kontroldarbu par 1.nodaļu. Skolēni ir iepazinušies ar grāmatas 2.nodaļu, nostiprinājuši akuzatīva lietojumu. Skolēni zina, kāds ir nosacījums “tas/tā” vai “viņš/viņa” lietojumā. Skolēniem ir izpratne par to, kas ir tautas pasaka – tās definīcija, raksturojošās pazīmes un piemēri. Skolēni veiksmīgi sadarbojas grupās, uzvedot ludziņu par kādu no pasakām, precīzi atainojot tās gaitu un izprotot tās morāli jeb mācību, kā arī pastāstot par to saviem klasesbiedriem.

1. Skolēni raksta **pārbaudes darbu** (pielikums 5.1.). Pirms dot atļauju uzsākt darbu, izskaidrot uzdevumu noteikumus – lai kāds no skolēniem skaļi izlasa katra uzdevuma noteikumus. Skolēniem uz lapas jāuzraksta vārds, uzvārds un datums. Pārbaudījumā iekļauta arī iepriekš patstāvīgi pildītā krustvārdu mīkla, kuru šoreiz jāpilda bez ieskatīšanās grāmatā vai pierakstu kladē. Tiem, kas pabeidz pārbaudījumu ātrāk, izsniegt izdales materiālu - abreviatūras jeb saīsinājumi, tulkoti no angļu valodas uz latviešu valodu, piemēram, I♥U – ETM (pielikums 5.2.).

Vērtēšana: skolotāja izvēlē ir tas, vai sniegt punktu par pilnīgi precīzu atbildi vai puspunktu par daļēji precīzu atbildi. Skolotāja ziņā ir arī tas, vai ņemt nost punktus par pareizrakstības vai stilistikas kļūdām. Tas atkarīgs no skolēnu valodas līmeņa un prasmēm. Skolēniem pirms darba rakstīšanas ir jāzina tas, kā viņi tiks vērtēti. Kad visi uzdevumi ir izlaboti, skolotājs ievada punktu skaitu e-klasē (vai saskaita manuāli) un izrēķina, cik % no darba skolēns ir izpildījis pareizi, tad attiecīgi ieliek vērtējumu ballēs un pieraksta klāt tā nozīmi (5-viduvēji, 7 – labi, 10 – izcili).

Saņemot atpakaļ izlaboto darbu, **ĻOTI svarīgi** ir veikt klūdu LABOJUMU, nepareizos vārdus vai teikumus uzrakstīt pareizi un vēlams vairākas reizes. Mūsu pieredze rāda, ka skolēni ļoti mācās no savām un arī no citu kļūdām.

2. Kad visi pabeiguši pārbaudes darbu, atvērt latviešu valodas mācību grāmatas **2. nodaļu. Izpildīt 16., 17. un 18.lpp (skatīt attēlos zemāk) visus uzdevumus.**

Dot laiku individuāli izpildīt uzdevumus un tad tos kopīgi pārbaudīt. Dažus uzdevumus pēc izvēles skolēni var pildīt kopīgi ar skolotāju un klasesbiedriem (nevis individuāli).

Ievads. Darbs ar tekstu – izlasīt dialogus lomās, atbildēt uz jautājumiem.

Kladē pierakstīt uzdevuma 2.1. atbildes (*Kas mani interesē?* un *Kas mani neinteresē?*) un ar tām dalīties (pēc brīvprātības principa).

Uzsvērt tas/tā un viņš/viņa atšķirību (nedzīvas parādības/lietas un dzīvas būtnes). Piemēram, tā ir opera un tā ir ļoti skaista. Vīna ir mana omīte un vīna ir dikti mīļa.

Tas bija foršs koncerts! Vinš bija labs solists!

Uzdevuma 2.2. izpildē skolēniem ļauts izmantot mobilos telefonus un savstarpēji sazināties, lai noskaidrotu atbildes uz dotajiem jautājumiem.

Uzdevumu 2.3. pierakstīt kladē: *Es labprāt lasu...* (KO? – akuzatīva locījums) + *Es nelasu....* (KO? – akuzatīva locījums).

Uzdevumu 2.4. pildīt kopīgi, pārveidojot dotos lietvārdus no nominatīva uz akuzatīva formu.

3. Savos pierakstos ikvienam jāuzraksta virsraksts **“Latviešu tautas pasakas”**. To skolotājs ir uzrakstījis arī uz tāfeles. Skolotājs uzdod skolēniem jautājumus – kas ir pasaka? Kas to raksturo? Kad tās tika radītas? Atbildes visi piefiksē savos pierakstos:

Pasaka:

- brīnumu un izdomas pilns nostāsts,
 - tai nav konkrēta laika un vietas,
 - tā vienmēr ir ar laimīgām beigām,
 - tā vienmēr ir pamācoša,
- bieži sākas ar vārdiem “Reiz sensenos laikos” (*Once upon a time*),
 - tās sāk apkopot 19.gs.vidū.

Skolēniem lūdz dalīties ar piemēriem no angļu un amerikāņu literatūras.

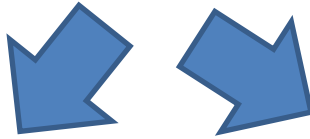
4. Uz tāfeles skolotājs uzraksta **“Pasaku tēli”**. Skolēnus vedina uz atziņu, ka pasakās vienmēr ir “labais” un “jaunais” tēls. Skolēni sauc tēlus, ko viņi zina.

5. Skolēni tiek sadalīti **grupās (3 vai 4 skolēni vienā grupā)**. Vislabāk, ja skolēnus sadala nevis vienkārši pēc sēdvietām, bet sajauktā secībā, lai maksimāli veicinātu sadarbību starp visiem skolēniem. Piemēram, palūgt skolēniem nostāties rindā alfabētiskā secībā pēc sava uzvārda trešā burta vai pēc sava vārda dienas datuma (ko bieži vien skolēni nezina - tad ir interesanti to noskaidrot un turpmāk arī atcerēties). Katrai skolēnu grupai tiek izsniegta viena no latviešu tautas pasakām - *Sprīdītis, Eža kažociņš, Lāčplēsis*
(http://www.pasakas.net/pasakas/latviesu-pasakas/latviesu_tautas_pasakas/).

Skolēnu uzdevums ir to **izlasīt, iedalīt katram grupas dalībniekam lomu un uzvest mini ludziņu** visai klasei. Pasaka uzvedama tā, lai būtu skaidra tās norise, tajā esošie tēli un stāsta morāle jeb mācība.

IZVEIDOTO MATERIĀLU PARAUGI 5.DUBULTSTUNDAI

Pielikums 5.1. Pirmais pārbaudes darbs. 1.nodaļa, teika, aforisms, Rainis.

Vārds, Uzvārds, Klase _____
Datums _____

Pārbaudes darbs #1.
1. **uzdevums.** Aizmirdi tagadēca darbības vārdu tabulas trūkstošās laukumus! _____ /10 punkti

Englisk	To study	To joke	To live	To sleep	To plan	To be
Latviski
Es						
Tu						
Vēl, viņa						
Mēs						
Jūs						

Englisk	Norm be	To look for sth	To dance	To love ♡
Latviski
Es				
Tu				
Vēl, viņa				
Mēs				
Jūs				

2. **uzdevums.** Ieraksti trūkstošos vārdus pareizā locījumā!
 _____ zina. Es zinu _____ (zina) /mēs _____ (zina) _____ ir 14 gadi. Es _____ (dzimst) _____ (dzimst) _____ Mēs ir dāmas _____ (dzimst) dzimstam. Vēl, sauca šķērsu un Elza Mūsu ēģa vēnēs ir ļoti ļauni. Es ļaujies, kā man ir arī, foras dzimst dzimstam. Vēl, sauca ir ļoti (gals) un _____ (gals). Mēs ir labāki draugi, kuru sauca šķērsu. Es viņu sauca par vienlīdzību. Vēl, ir ļoti _____ (nājs) šķērsam ir 3 draugi - Anna, Edvards un Daniels. Vēl, _____ (nājs) ir izslēgti un ar citu šķērsu izjāta. Paldies _____ (nājs) kā mēs dzimst par citu esam zemi. Tur ir ļoti _____ (dzimst) un mēģina dzimst. Anna _____ (nājs) dzimst _____ (dzimst) tālu _____ dzimst dzimst. Edvards un Daniels ir _____ (dzimst) dzimst un arī ir ļoti _____ dzimst. Un kā? Tu vari parādīt par sevi? @

3. **uzdevums.** Atbildēta teikumi. Uzraksti katrā sevī 10 teikumus, izklāstot informāciju par Tava dzimstam. Taviem hobijiem. Tava skola. Tava pilsēta vai par Taviem draugiem!
 1 _____ 6 _____
 2 _____ 7 _____
 3 _____ 8 _____
 4 _____ 9 _____
 5 _____ 10 _____

4. **uzdevums.** Uzraksti faktus par Raini kā arī izklāst dro dotos šķērsus!
 Raips ir tas vārds -
 Raips dzimstam gads -
 Kas Rainis ir Apesijā -
 Raips profesijas, nodarbošanās -
 Raips 3 zināmi literārie darbi -
 Teika -
 Aforisms - _____ /7 punkti

Pabeidzējuma. Kā Tev šķiet - cik % Tu būtu garais parvārdi/parvārdi? _____
 Maksimālā punktu skaits: 44 punkti + 26 punkti krustvārdu mīklī = 70 punkti
 Tev ir _____ punkti, tātad _____ šķērsus izpildīta darba. Tava atziņa ir _____

IPAŠĪBAS VĀRDI + 1.nodaļas vārdi

Izveidoja I.Jēgere un S.Iesmiņa

Pārtulko šos dotos vārdus latviski!

Across
 4 Difficult, hard, complicated
 6 Arrogant
 7 Cool, awesome
 11 Funny
 12 Wonderful (sieviešu dzimtē)
 13 Perfect (vīriešu dzimtē)
 16 Lesson
 17 To remember
 18 Life
 20 Exciting
 21 Always
 22 Emotional
 23 A bit, a little
 24 Disgusting
 25 Class, classroom

Down
 1 Joyful
 2 Beautiful (sieviešu dzimtē)
 3 Weird, strange
 5 Friendly
 8 Helpful
 9 Shallow
 10 Special (sieviešu dzimtē)
 14 Interesting
 15 Latvia
 17 America
 19 Great (vīriešu dzimtē)

Pielikums 5.2. Populāri saīsinājumi (abreviatūras) latviešu valodā.

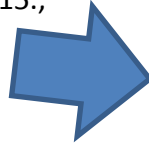

SAĪSINĀJUMI (abreviatūras) @

Uzraksti doto saīsinājumu un tā nozīmi latviešu valodā!

NOZĪME ENG	SAĪSINĀJUMS ENG	SAĪSINĀJUMS LV	NOZĪME LV
BY THE WAY	BTW	SC	STARP CITU
LOUGH OUT LOUD	LOL		
GOOD GAME	GG		
I DON'T CARE	IDC		
I DON'T KNOW	IDK		
I LOVE YOU	ILY	ETM (E TĒ EM)	
THANKS GOD IT'S FRIDAY	TGIF		
BEST FRIENDS FOREVER	BFF		
BEFORE ANYONE ELSE	BAE		
THANKS	THX		
ON MY WAY	OMW		
TALK TO YOU SOON	TTYL		
TALK TO YOU LATER	TTYL		
HAPPY BIRTHDAY	HBD		
TOO MUCH INFORMATION	TMI		
NEVER MIND	NVM		
		TEMS	TU ESI MANA SIMPĀTIJA ♡ Mācības - latviski "simpātija" ir Tava "arabi" jeb kāds, kurš Tev šķiet Tam NAV saīsināts ar vārdu sympathy (kas ir līdzība)
VAI IR VĒL KĀDS ZINĀMS SAĪSINĀJUMS? DROŠI UZRAKSTI UN PADALIES AR PĀRĒJĒM !			

Latviešu valodas mācību grāmatas 2.nodaļas 15.,

Temati

- Populāras grāmatas
- Ko var lasīt un rakstīt?
- Kādi ir cilvēki?
- Kas viņus interesē?

Gramatika, valodas lietojums

- Darbības vārdu tagadne (lasīt, zināt u. c.)
- Lietvārdi, īpašības vārdi (akuzatīvs, lokatīvs)
- Personu vietniekvārdi (akuzatīvs)

16.,

Ievads

„Grāmata par Pepiju Garzeķi”
 „Mazais princis”
 „Alise Brīnumzemē”
 „Karalis Matušs Pirmais”
 „Olivers Tvists”
 „Trollīšu ziema” (Trollītis Mumins)
 „Velniņi”
 „Vinnijs Pūks un viņa draugi”

Populāras grāmatas — kas ir autors?

Aleksandrs Miļns
 Čārlzs Dikens
 Astrīda Lindgrēna
 Rūdolfs Blaumanis
 Antuāns de Sent-Ekzipēri
 Lūiss Kerols
 Tūve Jānsone
 Janušs Korčāks

VELNIŅI

Teksti un uzdevumi

Kur tu esi?

le: Hallo?! Ilze?! Sveika! Te leva. Kur tu esi?
 Ilze: Čau! Es esmu mājās.
 le: Ko tu dari? Vakars ir brīvs. Varbūt ejam uz teātri?
 Ilze: Piedod, bet mani teātris neinteresē. Es tagad strādāju — rakstu svarīgu referātu.
 le: Ā, atvaino, ka traucēju.
 Ilze: Nekas. Tu netraucē. Un kur tu esi? Vēl akadēmijā?
 le: Nē, bibliotēkā. Labi. Līdz rītam!
 Ilze: Līdz rītam!

Kur ir Ilze? Kur ir leva?
 • Ko raksta leva? Vai leva traucē Ilzi?
 Vai levu interesē teātris?

17.,

Ko tu lasi?

Sveiks, Jāni! Vai es tev traucēju?
 Toms: Čau! Tu traucē, bet nekas. Nāc iekšā!
 Jānis: Ko tu dari?
 Toms: Neko. Domāju.
 Jānis: Ā, tas ir svarīgi. Haf „Romeo un Džuljeta”! Un vēl angļiski! Vai tad ekonomisti lasa Šekspīru?
 Toms: Nē, tikai bērzas ziņas.
 Jānis: Nu, labi, labi. Piedod! Es neko sliktu nedomāju. Es tikai jokoju. Tu laikam esi sliktā omā?
 Toms: Esmu gan.
 Jānis: Kāpēc?
 Toms: Kāpēc, kāpēc... Tāpēc, ka pirmā nedēļa universitātē ir garlaicīga. Lektori ir slikti, lekcijas neinteresantas, cilvēki nekomunikabili...
 Jānis: Vai tiešām tu tā domā?
 Toms: Varbūt arī nedomāju. Vai nav vienalga?
 Jānis: Nav gan. Bet interesanti, kāpēc tu lasi „Romeo un Džuljeta”?
 Toms: Vai nav vienalga?
 Jānis: Es domāju, ka es zinu, kāpēc tu esi sliktā omā un kāpēc tu lasi Šekspīru. Varbūt ejam iedzert alu?
 Jānis: Labi. Vienalga. Ejam!

Vai Toms traucē Jāni?
Vai Jānis lasa tikai bērzas ziņas? Ko viņš lasa?
Vai Jānis ir sliktā omā? Vai Toms ir labā omā?
Kā domā Jānis: kādi ir lektori, kādas ir lekcijas un kādi ir cilvēki universitātē? Kā domājat jūs?
Ko Jānis lasa? Kas tas ir? Vai tas ir romāns? Kurš ir autors?

Tā ir opera. Tas ir Rainis. Viņš ir dzejnieks. Tas ir teātris.

Kas tas ir? Kas ir „Olivers Tvists”? Tas ir romāns.
Kas tā ir? Kas ir „Rīgas Laiks”? Tas ir žurnāls.
 Kas ir „Romeo un Džuljeta”? Tā ir luga.
 Kas ir „Diena”? Tā ir avīze.
 Kas ir „Sniegbaltīte”? Tā ir pasaka.
Kas viņš ir? Kas ir Šekspīrs? Viņš ir autors (dzejnieks un dramaturgs).
Kas viņa ir? Kas ir Agata Kristī? Viņa ir autore (rakstniece).

	Vietniekvārds			
Nominatīvs (kas?)	es	tu	mēs	jūs
Akuzatīvs (ko?)	mani	tevi	mūs	jūs

le: kas tev interesē? Vai tev interesē teātris?
 Mani interesē teātris.
 Professore, kas jums interesē? Vai jums interesē politika?
 Studenti, vai jums interesē futbols?
 Jā, futbols mūs interesē!

2.1. Jautājiet un atbildiet! Izmantojiet dotos vārdus!

teātris, kino, sports, politika, literatūra, matemātika, vēsture, futbols

Kas tev interesē?
 Vai tev interesē...?
 Mani interesē...
 Mani neinteresē...

2.2. Atbildiet uz jautājumiem!

romāns, luga, pasaka, opera, balets, gūtelis, žurnāls, komponists, autors (rakstnieks, dzejnieks), dzejnieks, rakstniece, dzejniece

Paraugi: Kas ir Džakomo Pučiņi? Tas ir komponists.
 Kas ir „Fidelio”? Tā ir opera.
 Kas ir „Aida”? Tā ir pasaka.
 Kas ir „Ansis un Grietiņa”? Tā ir pasaka.
 Kas ir „Grāfs Monte Kristo”? Tā ir romāns.
 Kas ir Mocarts? Viņš ir komponists.
 Kas ir Tūve Jānsone? Viņa ir autore.
 Kas ir Rainis? Tā ir avīze.
 Kas ir Aspazija? Tā ir luga.
 Kas ir Newsweek? Tā ir žurnāls.
 Kas ir „Fausts”? Tā ir pasaka.
 Kas ir Gogolis? Tā ir romāns.
 Kas ir Cosmopolitan? Tā ir opera.
 Kas ir „Aida”?

Ko viņi raksta? Ko viņi lasa?
 Ilze raksta referātu.
 Professore lasa žurnālu.
 Professore raksta grāmatu.
 Studenti lasa pasaku.
 Dzejnieks raksta dzejoļi. leva lasa Raini.
 Toms raksta vēstuli. Jānis lasa avīzi.

18.lpp.

2.3. Stāstiet, ko jūs labprāt lasāt un ko jūs noteikti nelasāt.

Šekspīrs, Gogolis, Zoržs Simenons, Agata Kristī, Zigfrīds Lencs, Henrihs Ibsens, Astrīda Lindgrēna, Marks Tvens, Aleksandrs Puškins...

Es labprāt lasu...
 Es nelasu...

2.4. Ierakstiet, ko viņi lasa. Ierakstiet vārdus atbilstošā formā!

Paraugi. Sandra lasa romānu. (romāns)

1. Toms lasa avīzi, bet Jānis lasa žurnālu. (avīze, žurnāls)
 2. Ilze lasa pasaku, bet leva lasa romānu. (anekdote, horoskopu)
 3. Ojārs lasa epistolu, bet Anna lasa grāmatu. (e-pasts, grāmata)
 4. Pēteris lasa „Anna Karenīna”, bet Dace lasa „Fausts”. („Anna Karenīna”, „Fausts”)
 5. Liene lasa, bet Kaspars lasa. (Dostojevskis, Rainis)

6.DUBULTSTUNDA

11.+ 12. STUNDA

(1. stunda 50 minūtes + 2. stunda 50 minūtes = 100min)

- **Stundas mērķis –**

- **VALODĀ:**

- ✓ Atkārtot akuzatīva (ko?) un datīva (kam?) lietojumu. Skolēniem jāprot pārveidot lietvārdu nominatīva formā uz akuzatīva formu, runājot par apkārtējo vidi.
- ✓ Darbības vārdu locīšana (lasīt, rakstīt, darīt, zināt). Izskaidrot darbības vārdu ar galotnēm “-īt, -īties, -ināt, -ināties” likumu par garo “ā” burtu.
- ✓ Uzsvērt akuzatīva nozīmi Kārļa Skalbes pasakās (valodas integrācija literatūrā).

- **LITERATŪRĀ:**

- ✓ Iepazīt *pasaku ķēniņa* Kārļa Skalbes daiļradi.

- **Stundas sasniedzamais rezultāts –** skolēni nostiprina zināšanas par akuzatīva un datīva lietojumu. Skolēni prot pārveidot doto lietvārdu nominatīvā uz akuzatīva formu. Skolēni prot izlocīt darbības vārdus ar galotni “-īt, -īties, -ināt, -ināties” – skolēni zina likumu par garo “ā” burtu šo vārdu locīšanas procesā. Skolēni ir iepazinušies ar Kārļa Skalbes daiļradi.

1. Skolēni piefiksē pierakstos **faktus par Kārli Skalbi**, kuru tautā mēdz dēvēt par “pasaku ķēniņu”. Skolotājs demonstrē PowerPoint **prezentāciju** (pielikums 6.1.) par Kārli Skalbi, **skolēni izraksta būtiskāko** savās pierakstu kladēs (dzimšanas laiku un vietu, ieguldījumu literatūrā un sabiedrībā, unikalitāti, darbu nosaukumus).

2. Skolēni izlasa **77.lapasusi** literatūras grāmatā (attiecas uz tiem, kam ir pieejams E.Freimanis materiāls).

3. Tā kā skolēniem kādā brīdī skolotāja balss un intonācija var būt jau nedaudz apnikusi, iesakam izmantot avotu, kurā ir iespējams atskaņot K.Skalbes “**Kaķīša dzirnavas**”

http://www.pasakas.net/pasakas/literaras_pasakas/k/kakisa_dzirnavinas/).

Skolēni noklausās pasaku, ir labi, ja priekšā ir arī teksts (tad vienlaicīgi skolēns informāciju uztver vizuāli – teksta veidā – un audio veidā). Skolotājs aicina skolēnus diskutēt par pasakas jēgu un morāli. Kur dzīvē varam sastapties ar šāda veida situācijām? Izpildīt uzdevumu 76.lapasusē literatūras grāmatā (attiecas uz tiem, kam ir pieejams šis E.Freimanis materiāls). Tā kā mācību procesā aktuāla ir akuzatīva apguve, skolotājs var izmantot pasakas tekstu valodas analīzei. Piemēram, skolēniem lūgt atrast akuzatīva formas pasakā vai sarežģītākā līmenī – atrast 10 lietvārdus nominatīvā vai citā formā un pārveidot tos akuzatīva formā.

4. **Darbības vārdu locīšana – lasīt, rakstīt, darīt, zināt (20.lpp. – skatīt attēlā zemāk).** To locīšanu ierakstīt kladē.

!!! Latviešu valodas mācību grāmatā locījumu tabulas meklējamas zaļā krāsā un vairākas noderīgas gramatikas tabulas atrodamas apkopotā veidā arī mācību grāmatas beigās!

!!! Ja skolēniem ir B vai C latviešu valodas līmenis, ir derīgi uzsvērt “-īt, -īties, -ināt, -ināties” likumu (pielikums 6.2.). Pārējiem tas nebūtu ieteicams, lai nesajauktu galvu.

5. **Akuzatīva (ko?) un datīva (kam?) atkārtojums**, darba lapa (pielikums 6.3.).

Svarīgi, ka skolotājs sniedz piemērus, nevis liek tikai mehāniski pārveidot vārdus. Akuzatīvs – *Ko es mīlu? Ko es gribu? Ko es redzu? Ko es apbrīnoju? Ko es nevēlos?*. Mamma – mammu, tētis – tēti, draudzenes – draudzenes, draugi – draugus.

Datīvs – *Kam es gribu piezvanīt? Kam es gribu nosūtīt īsziņu? Kam es gribu uzdāvināt dāvanu?*.

Mamma – mammai, tētis – tētim, draudzenes- draudzenēm, draugi – draugiem.

+ patīk/nepatīk/garšo/negaršo struktūras atkārtojums (MAN garšo, nevis ~~es garšo~~).

6. **Uzdevumi grāmatas 2.nodaļā** (skatīt attēlā zemāk, grāmatas 19., 20. un 21.lpp.).

2.5.uzdevums - akuzatīva lietojums.

2.6. un 2.7.uzdevums - darbības vārdu locīšana.

2.8.uzdevums – īpašības un lietvārda galotņu saskaņošana (atkārtojums no iepriekšējām stundām).

7. **Gramatika kontekstā – mūsu apkārtējā vidē.** Uz tāfeles skolotājs piestiprina lapu ar jautājumu – KO MĒS REDZAM GAREZERĀ (vai tur, kur atrodas skolēni)? Skolotājs rāda bērniem pārējās sagatavotās lapas ar lietvārdiem nominatīva formā un skolēnu uzdevums ir tos pārveidot akuzatīva formā. Piemēram, skolotājs parāda lapu, kur rakstīts BURUNDUKŠ. Skolēnu uzdevums ir šo vārdu pārveidot akuzatīva formā (ko redzam Garezerā? – mēs redzam burunduku), paraugs skatāms pielikumā 6.4. un 6.5. Skolēni pieraksta ABUS locījumus pierakstu kladēs, pasvītrotot galotnes (kā tās mainās).

Piemēram, KAS ir Garezerā? OZOLĪ → KO redzam Garezerā? OZOLUS.

IZVEIDOTO MATERIĀLU PARAGI 6.DUBULTSTUNDAI

Pielikums 6.1. PowerPoint prezentācija. Kārlis Skalbe.

Pielikums 6.2. "-īt, -īties, -ināt, -ināties" galotņu likums.

Gramatika

LIKUMS PAR DARBĪBAS VĀRDIEM, KURU IZSKAŅAS IR -ĪT, -ĪTIES, -INĀT, -INĀTIES

Tiešajiem III konjugācijas darbības vārdiem, kam nenoteiksmē ir izskaņa **-īt, -ināt**, īstenības izteiksmes tagadnes daudzskaitļa 1. un 2. personas formu galotnēs lietojams garā patskaņa **ā** burts: *valdīt - valdām, valdāt, valdzināt - valdzinām, valdzināt*. Likums jāievēro arī vārda *zināt* formu izrunā un rakstībā: *zinām, zināt*. Tiem 3. personas galotnē ir *-a*: *valdzina, zina*.

Piemērs: darbības vārds *gaidīt*.
 Tipisks kļūde: *es gaidu, Tu gaidi, mēs gaidām, jūs gaidat* (ar īso "a").
 Pareizi: *es gaidu, Tu gaidi, mēs gaidām, Jūs gaidāt* (ar garo "ā").

Atgriezeniskajiem III konjugācijas darbības vārdiem, kuriem nenoteiksmē ir izskaņa **-īties, -ināties**, garais **ā** ir īstenības izteiksmes tagadnes daudzskaitļa 1. un 2. personas un abu skaitļu 3. personas formu galotnēs: *mainīties - maināmies, maināties, mainās; sasveicināties - sasveicināmies, sasveicināties, sasveicinās*. (Likums attiecas arī uz nelokāmo divdabī, kas beidzas ar piedēkli *-ām* vai izskaņu *-āmies*.)

Piemērs: darbības vārds *skatīties*.
 Tipisks kļūde: *es skatos TV, Tu skaties TV, mēs skatāmies TV, Jūs skatāties TV*.
 Pareizi: *es skatos TV, Tu skaties TV, mēs skatāmies TV, Jūs skatāties TV*.

Pārējos tiešajos un atgriezeniskajos darbības vārdos šajās formās jārunā un jāraksta īsais *a*: *raudāt - raudam, raudat, izturēties - izturamies, izturāties, izturas*.

Pielikums 6.3 Darba lapa – akuzatīvs (ko?) un datīvs (kam?).

Datīvs (kam?) un akuzatīvs (ko?)
 Man (kam?) patīk latviešu valodu un literatūra.
 Es labprāt mācos latviešu valodu (ko?).

Latviešu galotnes	a	e	as	es	s	š	is	us	i
Kam?	ai	ei	ām	ēm	am	am	im	um	im
	Santal	Ilzei	skolotājam	skolniecēm	Rolādam	Mārtijam	Vīlim	Ingunam	Izīnem
Ko?	u	i	as	es	u	u	i	u	us
	Santu	Ilzi	skolotājas	skolnieces	Rolādu	Mārtiju	Vīli	Ingu	Izīnes

	KO? AKUZATĪVS Ko es mīlu, ko es redzu?	KAM? DATĪVS Kam dāvinātu šokolādi?
Vīgs		
Jānis		
Draudzene		
Kājis		
Aina		
Burundāks		
Vēstule		
Telefons		
Draugi		
Pudele		
Dators		
Cumija		
Caldi		
Mantas		
Skolotāja		
Skolotājs		
Māsa		
Brālis		
Zari		
Fagals		
Jaka		
Mēs		
Zane		
Marta		
Amis		
Māris		
Yng		
Skola		
Direktore		

Pielikums 6.4. Lietvārdi (kas redzams Garezerā?), kas jāparveido akuzatīvā.

MEITENE ZEĶE EZERS GRĀMATA	OGA MAMMA TELEFONS VĒJŠ	PUISIS ZĒNI AKMEŅI ĒDIENI	BURUNDUKS ZEMENES KLEITAS MEITENES	DZIESMU LEJA SKATUVE PLUDMALE MEŽS	ĒDAMZĀLE KORIS DEJOŠANA BUMBA	LIEVENIS GLEZNAS GALERIJA KALNS	UGUNSKURS SAULGRIEŽI OZOLI KALNIŅI
-------------------------------------	----------------------------------	------------------------------------	---	---	--	--	---

Pielikums 6.5. Paraugs uzdevumam “KO mēs redzam Garezerā?” – pārveidot šos lietvārdus akuzatīvā, pasvītrojot galotnes.

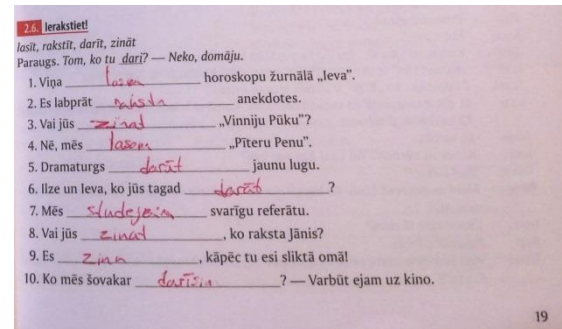
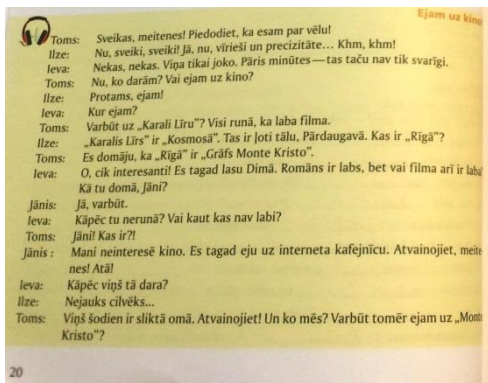
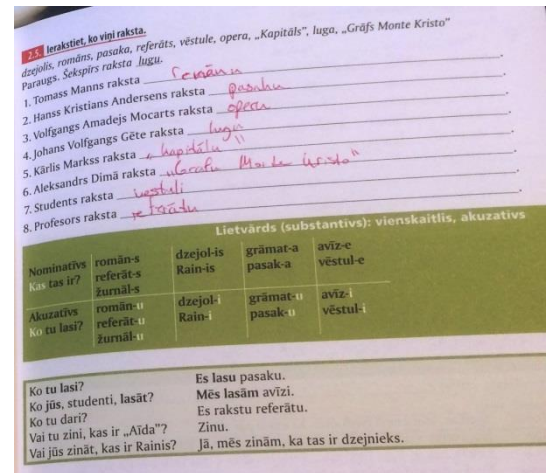
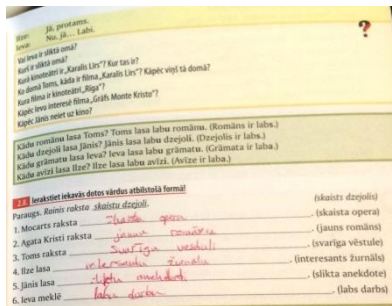
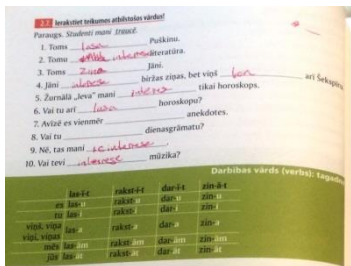

Latviešu valodas mācību grāmatas 2.nodaļas 19.,

20.,

21.lpp.

7.DUBULTSTUNDA

13.+ 14. STUNDA

(1. stunda 50 minūtes + 2. stunda 50 minūtes = 100min)

- **Stundas mērķis –**

- VALODĀ:**

- ✓ Izprast lietvārdu locījumus jautājumos – *Kur?* un *UZ kuriem?* vienskaitļa formā, akuzatīva lietojums.
 - ✓ Izveidot savus teikumus pēc dotajiem paraugiem (frāzes, atbilstošas atbildes uz jautājumiem).
 - ✓ Noskaidrot savu zodiaka zīmi latviešu valodā (pēc skolēnu pieprasījuma).

- LITERATŪRĀ:**

- ✓ Pāros izveidot un prezentēt komiksu, kurā attēlota kādu no Kārļa Skalbes pasakām.

- **Stundas sasniedzamais rezultāts –** skolēni prot pareizi izveidot teikumus, atbildot uz jautājumu vienskaitļa formā *Kur?* un *Uz kuriem?*. Skolēni prot izvēlēties pareizās atbildes dotajiem jautājumiem. Skolēni zina sava zodiaka (horoskopa zīmes) nosaukumu latviešu valodā. Skolēni prot radoši sadarboties, izveidojot komiksu par vienu no K.Skalbes pasakām.

1. **21.,22.,23.,24.,25.lapasuse valodas mācību grāmatā (skatīt attēlos zemāk).**

Uzdevums 2.9. – **lokatīva** lietojums (kur?). Opera – operā, mājas – mājās.

Uzdevums 2.10. – **lokatīvs** vienskaitļa vārdos (uz kuriem?). Opera – uz operu, Skulte – uz Skulti.

2. **Izlasīt dialogu 22.lapaspusē**, pāros atbildēt uz jautājumiem, uzdevums 2.11. un 2.12.

3. Individuāli izpildīt uzdevumu 2.14. (**pareiza vārdu secība teikumos**), 2.15. (**izveidot atbildes uz dotajiem jautājumiem**) un 2.16 (**ierakstīt trūkstošos darbības vārdus un lietvārdus**).

4. **Savienošanas uzdevums.** Ikviens pāris saņem aploksni, kurā ir **vārdi angļu valodā un latviešu valodā**. Skolēnu uzdevums ir izveidot 2 kolonnas – vārds latviski un atbilstošais vārds angļiski. Uz lapas jāuzraksta trūkstošais īpašības vārds pie dotā lietvārda (pielikums 7.1.). Daži no vārdiņiem atrodami arī 2.nodaļas beigās – 25.lapaspusē.

Piemēram, skolēni atrod “vārdu pāri” - angļiski vārds “play” un latviski vārds “luga”. Nākamais solis ir izdomāt īpašības vārdu: KĀDA var būt luga (gara, īsa, interesanta, garlaicīga un tamlīdzīgi).

5. **Uzdevums humoram** pēc skolēnu pieprasījuma. Skolēniem jāizmanto kāda no latviešu ziņu lapām – **TVNET, Delfi, NRA vai Apollo** - un jāatrod **horoskopu sadaļa**. Jāizraksta hronoloģiskā secībā zodiaku zīmju nosaukumi latviešu valodā, pievēršot uzmanību savējam. Izlasīt konkrētās nedēļas “horoskopa prognozi” un nosaukt tajā esošos lietvārdus, darbības vārdus un īpašības vārdus (izveidot 3 atsevišķas kolonnas savā pierakstu kladē). Horoskopu nosaukumi latviski skatāmi attēlā zemāk, pielikumā 7.2.

<http://www.tvnet.lv/>

<http://www.delfi.lv/>

<http://www.nra.lv/>

<http://www.tvnet.lv/apollo>

6. Sadalīt skolēnus **grupās** (pēc zodiaka zīmēm – piemēram, sākumā Ūdensvīrs un beigās Mežāzis). Tad attiecīgi blakus stāvošie sadalās pāros. Katrs pāris iegūst lapu ar 8 tukšiem kvadrātiem vienā lapas pusē un 8 kvadrātiem otrā (pielikums 7.3.). Uzdevums ir **izveidot komiksu par divām Kārļa Skalbes pasakām**. Visiem ir jātaino K.Skalbes “**Kaķīša dzirnavas**” un otra pasaka pēc izvēles (“**Milzis**”, “**Garā Pupa**”, “**Neizdodamais Dālderis**”, “**Sirmās Dvēseles**” vai kāda cita). Skolēni lasa pasakas, zīmē komiksus (ar pasakās esošajiem tēliem un notikumiem hronoloģiskā secībā).
7. **Mājasdarbs** – prezentēt savus komiksus klasei nākamajā stundā.

IZVEIDOTO MATERIĀLU PARAUGI 7.DUBULTSTUNDAI

Pielikums 7.1. Savienošanas uzdevums. Īpašības vārds un lietvārds.

_____ AVĪZES	NEWSPAPERS
_____ ŽURNĀLS	MAGAZINE
PIEDODIET! ATVAINOJIET!	EXCUSE ME!
_____ ANEKDOTE	JOKE
_____ BIROJS	OFFICE
_____ DZEJOLIS	POEM
_____ GARLAICĪGS	BORING
_____ E-PASTS	E-MAIL
MANS HOROSKOPS IR _____	MY HOROSCOPE IS
_____ MANI INTERESĒ	I'M INTERESTED IN
_____ LAIKAM, VARBŪT	MAYBE, PROBABLY
_____ LUGA	PLAY (noun)

_____ MĀJAS	HOME
_____ MŪSDIENĀS	NOWADAYS
_____ PĀRIS	COUPLE, PAIR
_____ PASAKA	FAIRYTALE
_____ OMA, GARASTĀVOKLIS	MOOD
_____ PIEMĒRAM	FOR EXAMPLE, FOR INSTANCE
_____ ADVOKĀTS	LAWYER, ATTORNEY
_____ TIEŠĀM, PATIEŠĀM	REALLY
_____ TĒVS, TĒTIS	FATHER, DAD
_____ MAN VIENALGA	I DON'T CARE
_____ VARĒT	CAN, TO BE ABLE TO
_____ VIENKĀRŠI	SIMPLE, EASY

!!! VĀRDIŅUS PIRMS STUNDAS JĀSAGRIEŽ UN TAD SAJUKTĀ SECĪBĀ JĀIELIEK APLOKSNĒ (NEPIECIEŠAMAS TIK APLOKSNES, CIK SKOLĒNU PĀRU BŪS KLASĒ).

ATTĒLĀ ZEMĀK APLOKSNES VĀKA PARAUGS.

- ✓ Nākamo lapaspusi var izdrukāt un tad no tās izveidot aploksnī (salocīt un salīmēt maliņas attiecīgajās vietās).
- ✓ Pēc pāru darba veikšanas palūgt skolēniem visas lapaņas salikt atpakaļ aploksnēs, lai tās ir izmantojamas arī citās stundās.

2.NODALAS VĀRDINI

Savienošanas uzdevums (*matching task*)

Atrodi atbilstošo vārdu latviešu valodā dotajam angļu valodas skaidrojumam!

Dažiem lietvārdiem jāpieraksta klāt arī atbilstošs īpašības vārds.

Piemērs: ja atrodi vārdu "an oak", tātad latviski jāmeklē "ozols". Pēc tam jāpieraksta, KĀDS var būt ozols – liels, varens, zaļš, sens.

Pielikums 7.2. Zodiaka zīmes latviešu valodā (pēc skolēnu pieprasījuma).

	Auns (21.03. - 19.04.)		Lauva (23.07. - 22.08.)		Strēlnieks (22.11. - 21.12)
	Vērsis (20.04. - 20.05.)		Jaunava (23.08. - 22.09.)		Mežāzis (22.12. - 19.01)
	Dvīņi (21.05. - 21.06.)		Svari (23.09. - 23.10.)		Ūdensvīrs (20.01. - 18.02)
	Vēzis (22.06. - 22.07.)		Skorpions (24.10. - 21.11.)		Zivis (19.02. - 20.03)

Pielikums 7.3. Pasaku komiksa darba lapa, paraugs.

Vienā pusē "Kaķīša dzirnavas", otrā pusē kāda cita K.Skalbes pasaka pēc izvēles.

MŪSU KOMIKSS KĀRLA SKALBES PASAKĀP"KAĶĪŠA DZIRNAVĀS"				MŪSU KOMIKSS KĀRLA SKALBES PASAKĀI "....."(pēc izvēles)			

Latviešu valodas mācību grāmatas 2.nodaļas 21.lpp.,

22.,

Kur viņi ir? (lokatīvs)
Jānis ir kafējnicā.
Studenti ir universitātē.
Meitenes ir teātrī.
Profesore ir parkā.
Mēs esam kino.

Uz kuriem viņi iet? (uz + akuzatīvs)
Jānis iet uz interneta kafējnicu.
Studenti iet uz universitāti.
Meitenes iet uz teātri.
Profesore iet uz parku.
Mēs ejam uz kino.

2.10. Ierakstiet, kur viņi strādā!
parks, teātris, universitāte, bibliotēka, birojs, opera, televīzija, kosmos
Pauga. Kur strādā profesori? Profesori strādā universitātē.

1. Kur strādā bibliotekāri? _____
2. Kur strādā aktieri? _____
3. Kur strādā sekretāres? _____
4. Kur strādā studenti? _____
5. Kur strādā žurnālisti? _____
6. Kur strādā kosmonauti? _____

23.lpp.,

2.10. Ierakstiet, uz kuriem viņi iet pēc darba!
parks, teātris, opera, restorāns, kafējnicā, kino
Pauga. Profesori iet uz restorānu.

1. Studenti iet uz kafējnicu
2. Sekretāres iet uz restorānu
3. Aktieri iet uz teātri
4. Žurnālisti iet uz parku
5. Lektore iet uz operu

Lietvārds (substantīvs): lokatīvs

Nominatīvs Kas tas ir?	park-s	teātr-is	kin-o	kafējnic-a	universitāt-e
Lokatīvs Kur tu esi?	park-ā	teātr-ī	kin-o	kafējnic-ā	universitāt-e

2.11. Meklējiet atbildes uz jautājumiem!

Jautājumi

- Kāpēc tu strādā žurnālistikā?
- Kāpēc tu nestrādā birojā?
- Vai tu esi ambiciozs?
- Kāpēc tu nerunā?
- Vai tu lasi tikai labu literatūru?

Atbildes

- Es esmu sliktā omā.
- Visi žurnālisti ir ambiciozi.
- Tas ir garlaicīgi.
- Es lasu interesantu literatūru.
- Tas ir interesants darbs.

2.12. Lasiet apgalvojumus un izvēlieties atbildi!

Strādāt televīzijā ir garlaicīgi. Jā, es arī tā domāju.
Žurnālistika ir interesants darbs. Nē, es tā nedomāju.
Visi žurnālisti ir ambiciozi. Es domāju, ka tā nav.
Žurnālisti ir nesabiedriski cilvēki. Jā, tā ir.
Laba literatūra ir interesanta literatūra. Nē, tā nav.
Umberto Eko raksta labus romānus.
Vai jūs arī tā domājat?

Ko viņi lasa?

- Vents lasa labus romānus. (labi romāni)
- Toms lasa vecus dzejoļus. (veci dzejoļi)
- Ieva labprāt lasa interesantas grāmatas. (interesantas grāmatas)
- Ulrika lasa visas avīzes. (visas avīzes)

Populārs un ambiciozs

Vents ir jauns žurnālists. Viņš strādā televīzijā. Ulrika strādā avīzē „Diena”. Viņa interesē Ventu.

Ulrika: Kāpēc tu strādā žurnālistikā? Vai tāpēc, ka tavš tēvs arī ir žurnālists?
Vents: Nē, es tā nedomāju. Vienkārši—interesants darbs. Katru dienu jauni cilvēki jaunās situācijas. Visu dienu strādāt birojā—tas ir garlaicīgi.
Ulrika: Tu esi populārs žurnālists, bet daudzi cilvēki domā, ka tu esi arī ambiciozs. Vai tā ir?
Vents: Piedod, bet kurš žurnālists nav ambiciozs? Cilvēks, kurš nav ambiciozs, mīdās nās nestrādā žurnālistikā.
Ulrika: Kāpēc tu nestrādā kādā avīzē vai žurnālā? Kāpēc tu strādā televīzijā?
Vents: Es esmu ļoti komunikabls un dinamisks un labprāt daudz runāju. Tāpēc es strādāju televīzijā. Rakstīt tekstus—tas mani neinteresē.
Ulrika: Labi, tevi interesē žurnālistika. Kas vēl?
Vents: Kā žurnālistu mani interesē viss. Kā cilvēku—sports, kino un literatūra.
Ulrika: Ko tu lasi? Vai tikai labu literatūru?
Vents: Kas ir laba literatūra? Es domāju, ka laba literatūra ir interesanta literatūra. Vakarā mājās es bieži lasu, piemēram, detektīvus. Taču es lasu arī Umberto Eko un Džeimsu Džoisi.
Ulrika: Kas tevi darbā traucē?
Vents: Darbā mani traucē neprecizitāte. Es esmu ļoti precīzs cilvēks.

2.13. Ierakstiet!
Parauga. Profesors meklē studentus. (studenti)

1. Filozofi meklē jautājumus. (jautājumi)
2. Normāli cilvēki meklē atbildes. (atbildes)
3. Puīši meklē meitenes. (meitenes)
4. Meitenes meklē puīšus. (puīši)
5. Jānis lasa laba avīzes. (labas avīzes)
6. Es lasu visu horoskopus. (visi horoskopu)
7. Baiba labprāt raksta. (skaistas vēstules)
8. Studenti raksta svarīgus referātes. (svarīgi referāti)

Lietvārds (substantīvs): daudzskaitlis (pluralis), akuzatīvs

Nominatīvs Kas tas ir?	romān-i	dzejoļ-i	grāmat-as	avīz-es
Akuzatīvs Ko tu lasi?	romān-us	dzejoļ-us	grāmatas	avīzes

24.,

25.lpp.

Pārbaude

2.14. Izveidojiet no vārdiem tekstu!

1. sports, un, interesē, laba, mani, literatūra
Mani interesē sporta un laba literatūra.
2. strādā, Oļģirs, Rīgā, un, universitātē, dzīvo
Oļģirs dzīvo Rīgā un strādā universitātē.
3. omā, ir, labā, Toms, vai
Vai Toms ir labā omā?
4. lasa, studenti, romānus, interesantus
Studenti lasa interesantus romānus.
5. mājās, lasa, vakarā, detektīvromānus, Vents
Vents lasa detektīvromānus vakarā mājās.

2.15. Ierakstiet atbildes uz jautājumiem! Izmantojiet dotos vārdus!
grāmatas, horoskopus, avīzes, detektīvromāni, teātris, universitāti, bibliotēku, lektoras, mūzikas, jauno filmu, parkā, sporta, apbēdīties, darbs, sportists

1. Ko var lasīt? Tu var lasīt grāmatas, avīzes, detektīvromānus.
2. Kur var lasīt? Tu var lasīt bibliotēkā, parkā, mājās, universitātē.
3. Uz kuriem var iet? Uz universitāti, bibliotēku, sporta laukumu.

2.16. Ierakstiet atbilstošos vārdus!
Iztes dienasgrāmata

Sodien avīzē es lasīju interviju „Populārs un ambiciozs”. Žurnālists Vents domā, ka _____, kurš nav _____, mūsdienās nestrādā žurnālistikā. Bet _____ studē cilvēkus, kurš nav ambiciozs? Vēsturi? Folkloru? Filozofiju? Vai _____ neesmu ambiciozs? Es taču studēju _____, un mani tas interesē. Un kādi cilvēki _____ ekonomistiem? Ekonomists Jānis šodien ir sliktā _____. Es domāju, ka viņš _____ cilvēks.

Vārdi un frāzes

par vēlū
pacelot
piedodiet
uz kuriem
aktrise, aktrise
alas
ambiciozs, ambicioza
avīzote
avīze
būvēts
birojs
biržas
biržas
biržas zipas
cik
darbs
darbs (dara, darja)
daudz; daudzas
detektīvromāns
detektīvs
dinamisks, dinamiska
dramaturģis; dramaturģe
dzejnieks; dzejniece
dzejolis
ekonomists; ekonomiste
e-pasts
futbols
gan
garlaicīgs, garlaicīga
grāmata
hullu
horoskopis
iedzert (iedzer, iedzēra)
iekšā
interesēt (interesē, interesēja)
internets
intervēt (intervē, intervēja)
intervija
kāds; kāda
katrs; katra
kaut kas
komunikabls, komunikabla
kosmonauts; kosmonaute
kosmos
labprāt
laikam
lasīt (lasa, lasja)
luga
luga
mājas dā.

matemātika
minūte
mūsdienas; mūsdienas
mūzika
nākt (nāk, nāca); tu nāc
nedēļa
notekūti
oma
par (+akuz.); par ko runā?
pāris
parks
pasaka
piedot (piedo, piedodiet) ← dot
piemēram
populārs, populāra
precīzs, precīza
precizitāte
rakstīt (raksta, rakstja)
rakstnieks; rakstniece
referāts
restorāns
rit
romāns
sekretārs; sekretāre
situācija
sliktis, sliktā
sports
tālu
tavs; tava
teātris
teksts
televīzija
tēvs
tīdām
tomēr
vakars; vakarā
varēt (var, varēja)
vecs, veca
vēlu
vēstule
vienlaid
vienkārsi
virietis
visi; visas
zināt (zina, zināja)
ziņa
žurnālistika
žurnālists; žurnāliste
žurnāls

8.DUBULTSTUNDA

15.+ 16. STUNDA

(1. stunda 50 minūtes + 2. stunda 50 minūtes = 100min)

- **Stundas mērķis –**

- VALODĀ:**

- ✓ Sākt 3.nodaļu valodas grāmatā (no 26.lpp.). Nostiprināt akuzatīva un datīva lietojumu. Datīvs vietniekvārdos un lietvārdos. Izprast struktūru – Kam patīk kas? Kas mīl ko?

- LITERATŪRĀ:**

- ✓ Izvērtēt skolēnu komiksu prezentācijas, pāru sadarbību darba tapšanā un pasakas izvēles argumentāciju.
 - ✓ Iepazīt Ausekļa biogrāfiju un sākt dzejoļa “Gaismas Pils” analīzi.

- **Stundas sasniedzamais rezultāts** – skolēniem tiek nostiprināta izpratne par akuzatīva un datīva locījumu, ir skaidra “man/tev/viņam patīk” teikumu struktūra. Skolēni ir iepazīstinājuši viens otru ar K.Skalbes pasakām, prezentējot savus izveidotos komikus. Skolēni zina Ausekļa biogrāfiju un izprot dzejoļa “Gaismas pils” simbolisko nozīmi.

1. Skolēni **prezentē savus izveidotos komikus** (kas bija kā mājasdarbs), pamatojot savas pasakas izvēli. Skolēnu uzdevums ir pastāstīt klasesbiedriem savas izvēlētas pasakas norisi un stāsta morāli, lai ikvienam būtu skaidrs pasakas vēstījums, tēli un pamācošais elements.
2. **KO (akuzatīvs) un KAM (datīvs) atkārtojums** uz tāfeles. Es mīlu ko – Pēteri. Es došu buču kam – Pēterim. Pēc šādas struktūras aizpildīt vairākus piemērus savā pierakstu kladē. Skolēni var izvēlēties vārdus, kurus pārveidot, var prasīt idejas viens otram.
3. Grāmatas 3.nodaļa (skatīt attēlos zemāk). Pierakstu kladē ierakstīt grāmatas 27.lpp. tabulu (**datīvs vietniekvārdos un lietvārdos**). Es – man, Tu- Tev, Viņš- Viņam, Jānis – Jānim, Anna- Annai.
4. Uzdevumi grāmatas 28.lapaspusē. Izlasīt **dialogu lomās** (skolēniem ir brīva izvēle izlemt, kurš lasīs kuru lomu). Tad pārējie **atbild uz dotajiem jautājumiem**.

!!! Uzsvērt MAN/TEV/VIŅAI/VIŅAM/MUMS/JUMS patīk struktūru.

Bieži burtiski tulkojot no angļu valodas, rodas iespaids, ka vietniekvārds jāizmanto nominatīva formā –

I like music (~~es patīk mūzika~~), taču latviešu valodā ar vārdu “patīk” izmantojam datīvu (kam?).

MAN patīk mūzika, Pēterim patīk ritenbraukšana.

Man patīk KAS (tātad tiek prasīts lietvārds nominatīvā/darbības vārds nenoteiksmē)? – sports, dziedāšana/sportot, dziedāt.

Ar vārdu “mīlēt” tiek izmantots vietniekvārds nominatīvā (I love music – Es mīlu mūziku, Viņš mīl pastaigāties). Šos abus piemērus ierakstīt kladē (skatīt tabulu zemāk).

Es mīlu KO (tātad tiek prasīts lietvārds akuzatīvā/darbības vārds nenoteiksmē)? – sportu, dziedāšanu/ sportot/dziedāt.

Nominatīvs + MĪLĒT (to love) + akuzatīvs	Datīvs + PATĪKT (to like) + nominatīvs
<i>Es mīlu mūziku.</i>	<i>Man patīk mūzika.</i>
<i>Viņa mīl savu ģimēni.</i>	<i>Viņai patīk sava ģimēne.</i>

- Pildīt uzdevumus 3.1., 3.2., 3.3. 29.lapas pusē (**trenēt datīva izmantošanu teikumu struktūrā “man/viņam/mums patīk”**). Katrs skolēns uzraksta pierakstu kladē 3 piemērus par sevi – kas man patīk? Kas man nepatīk?
- Katram skolēnam izsniedz darba lapu – **akuzatīva un datīva lietojums + patīk/nepatīk/garšo/negaršo struktūras atkārtojums** (MAN garšo, nevis ~~es garšo~~), pielikums 8.1.
- Izdala darba lapu** (pielikums 8.2.) – **vārdu veidošana, locīšana datīvā, lokatīvā un akuzatīvā**. Kad visi ir pabeiguši, pārrunāt visus piemērus un izskaidrot nosacījumus katra vārda veidošanai. Uzmanīgi *iziet cauri* ikvienam piemēram.
- Klases kopdarbs uz lapām**, ko sagatavojis skolotājs. Skolotājam iepriekš uz A4 lapām jāsaraksta skolēniem zināmi vārdi (tādi, kas tiek bieži izmantoti vai apzīmē to, kas atrodas apkārt, nevis eksistē abstrakti) akuzatīva un datīva locījumā. Uz vienas lapas viens vārds attiecīgajā locījumā. Skatīt paraugu attēlā zemāk (pielikums 8.3.).
Uz vienas lapas rakstīts vārds, atbildot uz jautājumu KO?
Uz otras lapas rakstīts vārds, atbildot uz jautājumu KAM?

Skolēniem šīs lapas tiek sūtītas apkārt pa klasi un ikvienam savi piemēri jāieraksta tajās iekšā.

Piemēram – skolēns saņem lapu, kur vidū rakstīts ŠOKOLĀDI (šokolāde akuzatīvā – KO?), tātad jāizdomā **KAM to varētu dāvināt**, jāieraksta kāds vārds datīvā, piemēram, mammai/tētīm/omītei.

Tikmēr cits skolēns saņem lapu BRĀLIM (brālis datīvā – KAM?), tātad jāizdomā, **KO varētu dāvināt** brālim, jāieraksta kāds vārds akuzatīvā, piemēram, datorspēles, grāmatu, telefona vāciņu. Skolēni nedrīkst rakstīt tādu vārdu, kads jau IR ierakstīts.

9. **Uzdevumi 30.lapaspusē.** 3.4. uzdevums - atbildēt uz jautājumu **KO** jūs gribat dāvināt draudzenei, mammai, kaķim. 3.5. uzdevums. – atbildēt uz jautājumu **KAM** jūs gribat dāvināt konfektes, mobilo telefonu, rozes. Uzdevumus aizpilda individuāli un pēc tam atbildes tiek pārrunātas klasē. Lai veiktu šos uzdevumus, skolēni drīkst izmantot akuzatīva un datīva tabulas grāmatā un savos pierakstos. Uzdevumi 31.lapaspusē – atbildēt uz jautājumiem, izrunāt lomās dialogu (pāros), dalīties savā pieredzē (**kas man garšo/negaršo/patīk/nepatīk**).

10. **Literatūras grāmata** – 58.-59.lpp. **Fakti par Ausekļa biogrāfiju, jāatbild uz dotajiem 7 jautājumiem.** Var izmantot citus resursus (<http://www.vietas.lv/index.php?p=10&id=545>) vai skolēniem uzdot atrast informāciju internetā pašiem un izrakstīt tikai būtiskākos faktus (dzīvošanas laika posmu, īsto vārdu, dzīvē veiktos darbus un aktivitātes).

11. **Mājasdarbs** – izrakstīt **no dzejoļa** (pielikums 8.4.) **“Gaismas pils”** (kas bieži jau ir zināms kā kora dziesma) **visus lietvārdus un izlocīt tos akuzatīvā un datīvā.** Paraugu ierakstīt kladē (pirmais vārds “Kurzemīte”). Izskaidrot uzdevuma struktūru, piemēram:

Nominatīvs. **Kas** (tas ir) ? – tauta

Akuzatīvs. **Ko** (es mīlu)? – tautu

Datīvs. **Kam** (es vēlu laimi)? – tautai

Atkarībā no skolēnu valodas līmeņa, var diferencēt jeb pielāgot šo uzdevumu. Piemēram, pamatlīmenim jāatrod 5 lietvārdi, augstākam līmenim jāatrod visi dzejolī atrodamie lietvārdi.

Nākamajā stundā noklausīties šo dzejoli koru izpildījumā kā dziesmu.

Pielikums 8.3. Paraugš klases kopdarbam ar jautājumu izspēli (KO/KAM).

Pielikums 8.4. Ausekļa "Gaismas pils", izdales materiāls.

GAISMAS PILS

Māksles autors: Jāzeps Vītols
Vārdu autors: Auseklis (Mijala Kroguma, 1850.g. – 1879.g.)

Kurzemīša, Dienzemīša,
Sīvas lautes sukājiņi,
Kur palie smīti dievi?
Sīvas lautes dājiņi?

Tie līgoje vecos laikus
Gaismas kalns galotnā,
Vasokāri eglu maļi,
Vēd palie lautes pils.

Zelta stabiem, sītar jumi,
Sīdarbotiem pamatiem,
To negāsa pēdas vārnas,
Kara vīju bangojums.

Asmēnas dienas ausis
Tīru zarnas laijā,
Vergu vaļņi lautes nāca,
Nāvē krita varoņi.

Ātri grimā, ātri sūda
Gaismas kalns stabiņi,
Tur gu mūsu laivu dievi,
Tautas gara gresnumi.

Sīmajam ozolam
Pādīgoje ziedu dodi,
Tas atļāz avīšu pīles vārdi,
Cīņās arīšu nīkšanās.

Ja kas vārdi uzminā,
Augsī cēlās vecā pils,
Tīru lautu lautes slāvu,
Gaismas stārus margodam.

Tautas dāli uzmināje
Sen atminātu svētījumu:
Gaismas kalns, Gaismas kalns,
Auseklis kalns, Auseklis kalns!

Ar skolēniem izloicams izrunāt – kas, viegupūt, ir dažādi simboliski atzīkoti? Kas ir "Gaisma" šajā kontekstā?
Kas ir "Auspainās dienas"?

Izskaidrot, ka jēdzienu "Gaismas pils" izmanto kā Latvijas Nacionālās bibliotēkas apzīmējumu. Vai skolēniem ir
idejas – kāpēc? Kas ir "gaisma", ko tā simbolizē? (Gaisma kā gudrība, vieglums un zināšanu simbols, ko simbolizē
bibliotēka, Latvijas literatūra kā vēsturiska un kultūras pieminēta māsu lauda). Video ar LNB:
<https://www.youtube.com/watch?v=754ma8f6HM>

III Ar skolēniem var izrunāt etnogrāfiskās stīmas "Auseklis" nosmi.

Auseklis ir simbols – viena no sveģēns stīmas atvasinājumiem latviešu kultūrā. Tas ir atpazīstamā sveģēns raksts,
ko latviešu kultūrā izmanto audzums, sogs, jostā, cimds utt. Caur sonū gerim un AUSEKLI mūs saņemam gan
laibus padomus, gan aizsardzību, gan svētību, usvar "Spēka stīmu" kalendāra autors, māksliniece Inģita Šķotmane.

27.,

Teksti un uzdevumi

Vai tev ir laiks?

Kopimnīcā Toms istabā.
 Jānis: Čau! Vai tev ir laiks?
 Toms: Nav.
 Jānis: Ko tu dari?
 Toms: Lasu.
 Jānis: Ko tu lasi?
 Toms: Grāmatu.
 Jānis: Kādu grāmatu?
 Toms: Interesantu.
 Jānis: Nu, skaidrs...
 Toms: Ko tu gribi?
 Jānis: Neko.

Vietniekvārdi: datīvs

Nominatīvs (kas?)	es	tu	mēs	jūs
Datīvs (kam?)	man	tev	mums	jums

Lietvārdi: datīvs

Nominatīvs (kas?)	Tom-s	Jān-is	lev-a	Ilze-e
Datīvs (kam?)	Tom-am	Jān-im	lev-ai	Ilz-ai

27

28.,

3.2. Dziedo vāc!

Jānis: Vai tu joprojām lasi? Vai drukāta tevi traucēt? Man ir ļoti svarīgs jautājums.
 Toms: Nu tad jālas!
 Jānis: Kā tev ir dzimšanas diena. Es gribu viņai ļoti daudzais, bet nezinu, ko. Vai tev ir ideja?
 Toms: Varbūt grāmatu? Es zinu, ka viņai patīk lasīt. Paldies! Kuršvārds tagad ir jautājums.
 Jānis: Varbūt viņai tas jau ir? Viņa lasa visu, kas ir jautājums.
 Toms: Kā ir ar mīziku? Viņai patīk folkloru, piemēram, dāvanas. Dāvini viņai diskot.
 Jānis: Man tāda mīzika nepatīk. Varbūt labāk vienādi mēģināt pūķus? Bet kādas pūķes viņai patīk?
 Toms: Varbūt frēzijas?
 Jānis: Frēzijas es vienmēr dāvāju mammai...
 Toms: Sarkanās rozas?
 Jānis: Nu zina... Ja dāvini meitenei sarkanās rozas, tas nozīmē, ka tu viņu mīli. Es taču viņu pazīstu tikai tad, kad lasi.
 Toms: Tas bija joks. Starp citu, viņas mīļākās pūķes ir visholītes.
 Jānis: Kā tad septēmbri var dabūt visholītes?
 Toms: Bet pūķu, kāpēc tu tik ļoti zini, kas patīk levai? Varbūt tu arī meklē viņai dāvanu?
 Toms: Es nemeķļu. Man jau ir.

3.3. Vai Jānis traucē Tomu? Ko Jānis grib?
 Vai Tomam ir ideja?
 Kas patīk levai?
 Kāda mīzika patīk levai? Vai tā patīk arī Jānim?
 Kā Jānis domājat — kāda mīzika patīk Jānim?
 Kas ir levas mīļākā pūķe?
 Kā Jūs domājat — kādas pūķes patīk Ilzei?

30.,

Kas dāvina kam ko?

Kas	kam?	ko?
Jānis	levai	pūķes
leva	Ilzei	grāmatu
Toms	Jānim	disku

3.4. Ierakstiet!

Ko jūs gribat dāvināt...

- draugam? *grāmatu*
- draudzenei? *līdžu*
- mammai? *teļpaku*
- vecam profesoram? *dāvanu*
- jaunai lektorei? *belošis*
- mazai meitenei? *naivis*
- pirmā kursa studentam? *gramatu par slēģu*
- cilvēkam, kas daudz runā? *knapi*
- kaķim?

31.lpp.

3.5. Atbildiet uz jautājumiem ar jā vai nē!

Kāds sagādā ir mēness? Kad (kurā mēnesī) ir jūsu dzimšanas diena? Kad ir brīvlaika universitāte?

3.6. Ielūdz zvanīt! Kāpēc dialogu un atbildiet uz jautājumiem!

Ko Jānis jautā? Ko Ilze atbild?
 Kas garšo Jānim? Vai jums arī tas garšo?

3.7. Klausieties dialogu vēlreiz un papildiniet tekstus!

Jānis aicina Ilzei.
 Jānis: Sveika, Ilze! Atvaino, ka traucēju. Es gribu tev ko pajautāt.
 Ilze: Nu, kas ir?
 Jānis: Es meklēju dāvanu levai. Vai tu zini, _____?
 Ilze: Viņai dāvina pūķes! Cik garšīgi!
 Jānis: _____?
 Ilze: Nu, piemēram, konfektes.
 Jānis: Konfektes? Tas arī nav ļoti oriģināli... Bet labi, _____.
 Ilze: Vai tu arī tev garšo? Es zinu, ka leva grib jūs ar Tomu aicināt uz kafiju.
 Ilze: O, cik jauki! Paldies! Un kad?
 Jānis: Es domāju, rīt pēcpusdienā.
 Ilze: Jā, man ir laiks, un es domāju, Tomam arī.
 Ilze: Vai jūs zināt, kur mēs dzīvojam? Vai jums ir mūsu adrese?
 Jānis: Nē, man nav.
 Ilze: Nē, mēs nedzīvojam kopmītnē. Mēs ir ļoti istabu. Adrese ir Lāčplēša iela 70, dzīvoklis 34. Tas ir centrā, netālu no Humanitāro zinātņu fakultātes.
 Jānis: Zinu, zinu.

3.8. Ierakstiet!

Kam jūs gribat dāvināt...

- grāmatu? *mammai*
- mobilo telefonu? *jaunai lektorei*
- brilles? *vecdēdīs*
- pelī?
- konfektes?
- sarkanās rozas?
- kaķi?
- televizoru?

Kad jums ir dzimšanas diena?

Tagad ir oktobris. Oktobrī man ir dzimšanas diena. Mana dzimšanas diena ir oktobrī.
 Tagad ir augusts. Augustā ir brīvdienas.

Kurš mēnesis?	janvāris	februāris	marts	aprīlis	maijs	jūnijs
Kurā mēnesī?	janvārī	februārī	martā	aprīlī	maijā	jūnijā

3.9. Pastāstiet, kas jums patīk un kas garšo!

kafija, tēja, rozas, kaķis, šokolāde, ābols, matemātika, sports, siers, mūzika, meitene

Man patīk... *sports*
 Man garšo...
 Man negaršo...
 Man nepatīk...

patīk, garšo, mīlēt
 Man patīk pūķes.
 Man garšo kafija.
 Man negaršo kafija ar cukuru.
 Vai tev garšo alus?
 Es mīlu mammu.
 Jānim patīk leva. Bet vai viņš viņu mīl?

9.DUBULTSTUNDA

17.+ 18. STUNDA

(1. stunda 50 minūtes + 2. stunda 50 minūtes = 100min)

- **Stundas mērķis –**

VALODĀ:

- ✓ Pārbaudīt skolēnu veikto mājasdarbu par lietvārdu locīšanu dzejolī “Gaismas pils”. Nostiprināt zināšanas par datīva un akuzatīva lietojumu, veidojot savus piemērus ar pareizām gramatikas struktūrām (ko es gribu, kam es dāvināšu rozes, kas man patīk, ko es mīlu). Apgūt jaunu darbības vārdu locīšanu (meklēt, domāt, mīlēt, gribēt, dāvināt, zināt, rakstīt), kā arī to pielietojumu dotajos teikumos.

LITERATŪRĀ:

- ✓ Analizēt dzejoļa “Gaismas pils” simbolisko nozīmi, noklausīties kora dziesmas atskaņojumu karaoke versijā, aicināt skolēnus dziedāt līdzī.
- ✓ Iepazīties ar Annas Brigaderes biogrāfiju un daiļradi.

- **Stundas sasniedzamais rezultāts –** skolēni prot locīt doto lietvārdu nominatīva, akuzatīva un datīva locījumā (kas – gaismau, ko - gaismu, kam - gaismai). Skolēni ir nostiprinājuši zināšanas par darbības vārdu locīšanu tagadnes formā. Skolēni ir iepazinuši Ausekļa un Annas Brigaderes daiļradi.

1. Sākt stundu **ar mājasdarba pārbaudi** – dzejolī “Gaismas pils” atrodamo lietvārdu locīšanu (nominatīvs → akuzatīvs → datīvs). Pārbaudīt, vai ikviens skolēns paveicis uzdevumu, pārrunāt atbildes kopīgi.

2. **Noklausīties dziesmu “Gaismas Pils”**, aicinot dziedāt līdzī.

Ieraksts no Dziesmu un Deju svētkiem 2008.gadā:

<https://www.youtube.com/watch?v=v8tJCv8hwb0>

Karaokes versija ar vārdiem:

<https://www.youtube.com/watch?v=Lch79mAjh18>

3. Izskaidrot, ka jēdzienu **“Gaismas pils”** izmanto kā **Latvijas Nacionālās bibliotēkas apzīmējumu**. Vai skolēniem ir idejas – kāpēc? **Kas ir “gaisma”, ko tā simbolizē?** (*Gaisma kā gudrības, vieduma un zināšanu simbols, ko simbolizē bibliotēka, Latvijas literatūra kā vēstures un kultūras pieminēklis mūsu tautā*).

Video ar LNB:

<https://www.youtube.com/watch?v=TB4mqERcHM>

4. **Dialogs un jautājumi par tekstu** (32.lapaspuse – skatīt attēlā zemāk). Skolotājs var izvēlēties, vai aicināt skolēnus lasīt dialogu sadaloties lomās savā starpā pāros vai izvēlēties lomu lasītājus no visas klases. Uz jautājumiem jāatbild visai klasei kopīgi.
5. **Darbības vārdu locīšana tagadnes formā** (grāmatas 33.lpp.) - *meklēt, domāt, mīlēt, gribēt, dāvināt, zināt, rakstīt*. Skolēni ieraksta tabulu savās pierakstu kladēs.

!!! Pārrunājot vārdu locīšanu, iesakam lasīt nevis katra vārda locīšanu atsevišķi, bet lasīt visu vārdu locījumus pa personām. Respektīvi, lasīt tabulu horizontāli (personas), nevis vertikāli (darbības vārdi).

Piemēram, nevis ~~es meklēju, tu meklē, mēs meklējam~~, bet gan

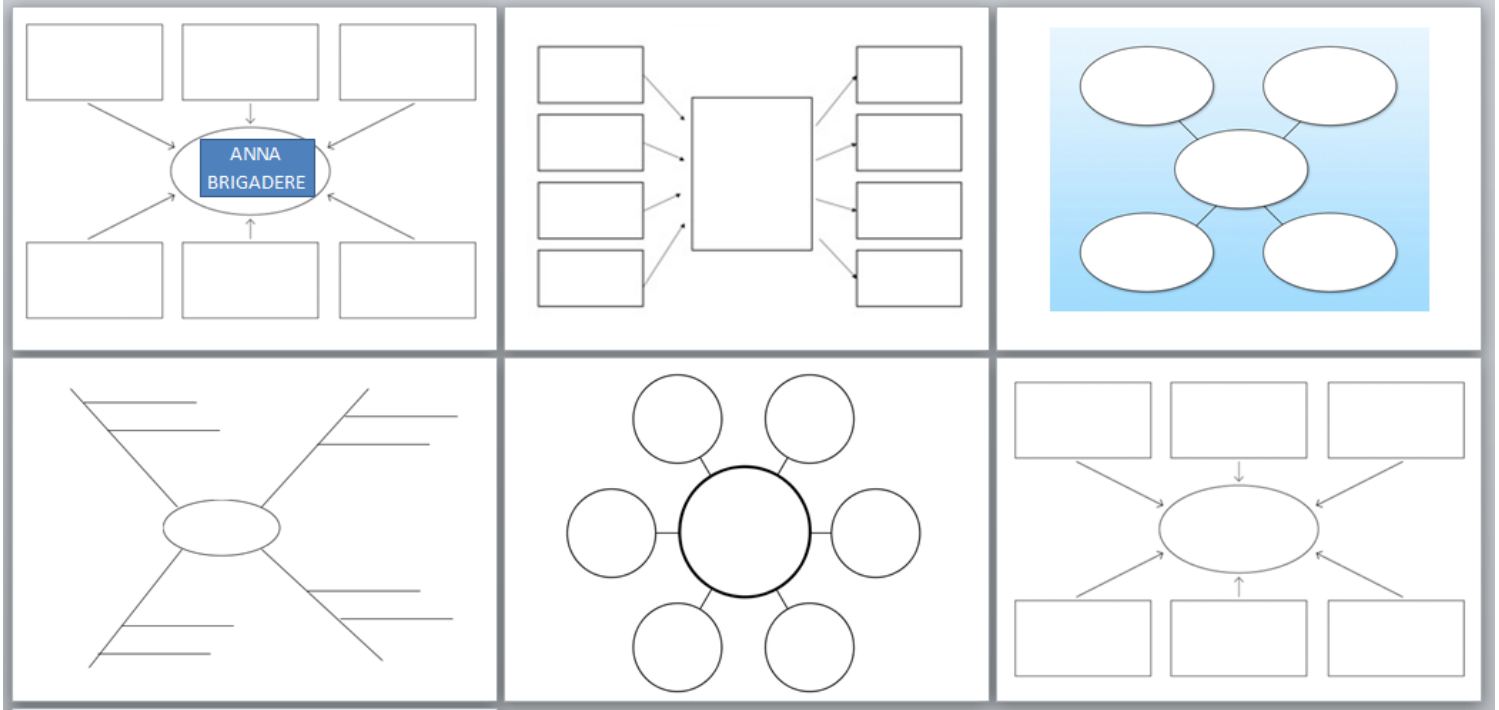
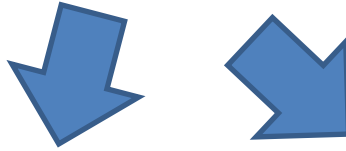
Es: meklēju, domāju, mīlu, zinu, rakstu.

Pieredze rāda, ka skolēniem, kam ir audiālā uztvere, ir vieglāk atcerēties galotnes, ko izmanto katra darbības vārda locīšanā pie attiecīgā personvārda.

6. Mājasdarbs – **aizpildīt domu karti jeb domu zirnekli par Annu Brigaderi** (pielikums 9.1.). Uzdevums ir noskaidrot faktus par biogrāfiju, ievērojamākos darbus, dzīves filozofiju. Noskaidrot, kādas vērtības Anna Brigadere uzsvērusi savos darbos (*Dievs, daba, darbs, lauku dzīve*).
<https://www.letonika.lv/literatura/Section.aspx?f=1&id=2626283>

IZVEIDOTO MATERIĀLU PARAUGI 9.DUBULTSTUNDAI

Pielikums 9.1. Domu kartes paraugi.

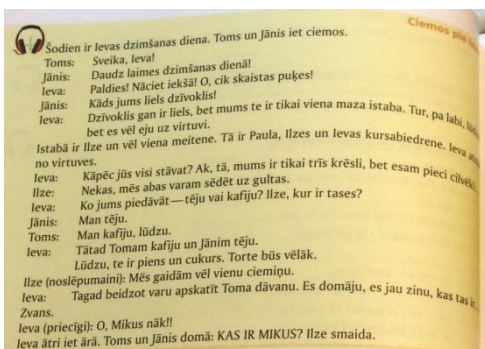

Latviešu valodas mācību grāmatas 3.nodaļas

32.,

33.lpp.

Salīdziniet!

Toms domā par levu.
Toms dāvina levai rozes.
Toms raksta levai vēstuli.
Jānis meklē levu.
Vai Jānis mīl levu?

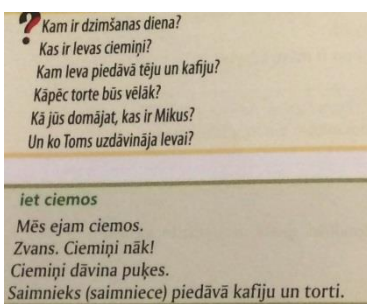
(domā-t)
(dāvin-ā-t)
(rakst-i-t)
(meklē-t)
(mīl-ē-t)

Darbības vārdi (verbi): tagadne

	meklē-t	domā-t	mīl-ē-t	grib-ē-t	dāvin-ā-t	zin-ā-t	rakst-i-t
es	meklē-j-u	domā-j-u	mīl-u	grib-u	dāvin-u	zin-u	rakst-u
tu	meklē	domā	mīl-i	grib-i	dāvin-i	zin-i	rakst-i
viņš, viņa	meklē	domā	mīl	grib	dāvin-a	zin-a	rakst-a
mēs	meklē-j-am	domā-j-am	mīl-am	grib-am	dāvin-ām	zin-ām	rakst-ām
jūs	meklē-j-at	domā-j-at	mīl-at	grib-at	dāvin-āt	zin-āt	rakst-āt

studēt, intervēt, interesēt, traucēt; jautāt, runāt, strādāt; dzīvot, jokot; dabūt

lasīt, darīt, gaidīt, smaidīt

10.DUBULTSTUNDA

19.+ 20. STUNDA

(1. stunda 50 minūtes + 2. stunda 50 minūtes = 100min)

- **Stundas mērķis –**

- VALODĀ:**

- ✓ Pildīt 3.nodaļas uzdevumus grāmatā (33. un 34.lpp.): darbības vārdu locīšana, skaitļa vārdu rakstības apguve, teksts par vārda dienām un to atzīmēšanu latviešu ģimenēs.

- LITERATŪRĀ:**

- ✓ Iepazīties ar Annas Brigaderes biogrāfiju un daiļradi.
 - ✓ Pārrunāt “Sprīdītis” norisi un galveno stāsta morāli (*nekur nav tik labi kā mājās*), noklausīties dziesmas “Piena ceļš” ierakstu.
 - ✓ Lomās lasīt lugu “Maija un Paija”, pārrunāt lugas galveno domu un morāli.
 - ✓ Noskatīties filmiņu “Maija un Paija”, diskutēt par to, kā un kāpēc tiek attēlots katrs varonis.

- **Stundas sasniedzamais rezultāts –** skolēni ir nostiprinājuši zināšanas par darbības vārdu locīšanu un ir apguvuši skaitļa vārdu rakstību. Skolēni zina savu vārda dienas datumu un zina vārda dienas svinību tradīcijas. Skolēni ir iepazinušies ar Annas Brigaderes biogrāfiju un daiļradi, pārzina lugu “Maija un Paija” un “Sprīdītis”.

1. Iesākt stundu ar **mājasdarba pārbaudi** – pārrunāt rezultātus **domu kartē** (par A.Brigaderi).
2. Pildīt **darba lapu** par Annu Brigaderi uz atzīmi (pielikums 10.1.) , izmantojot savu domu karti, kas tika izveidota iepriekšējās stundas laikā. Darba lapa integrēti iekļauj gan literatūrā apgūto, gan valodā apgūto (jāievieto informācija par autores biogrāfiju, kā arī jāpārveido dotie vārdi nepieciešamajā locījumā).
3. Izdalīt skolēniem **lugu “Maija un Paija”** – izmantot bibliotēkas grāmatas vai atrast lugas tekstu internetā. Sadalīt skolēnus lomās (var veikt izlozi ar lapiņām vai sadalīt pēc brīvprātības principa).
4. **Visi kopīgi lasa tekstu lomās**, seko līdzi. Nezināmi vai nesaprotami vārdi tiek pārrunāti (vispirms tiek doti sinonīmi un tad tulkojums angļu valodā).
5. **Pārrunnāt lugas galveno domu.** Kas dzīvē ir “labs” un kas “ļausns”? **Skolēni dalās savās domās, pieredzē un piemēros.**

6. **Parādīt fragmentus no filmiņas Youtube** - kā attēloti lugas varoņi? Vai tas sakrīt ar skolēnu radušos priekšstatu?

Video, variants nr.1:

<https://www.youtube.com/watch?v=keDNbb4zclI>

Video, variants nr.2:

https://www.youtube.com/watch?v=Wm2ZDK_Pl_Q

7. Annas Brigaderes pasaku luga **“Sprīdītis”**. Noskaidrot, vai skolēni par to ir dzirdējuši. Tie, kuri ir, paskaidro lugas norisi un galveno domu pārējiem klasesbiedriem. Ar skolēniem var izvērst nelielu diskusiju par to, *kas, viņuprāt, ir laimīgākā vieta pasaulē? Kur atrodama laime? Kas ir laime?*

Noklausīties dziesmu **“Piena ceļš”** (vārdi pieejami pielikumā 10.2.), kas simbolizē Sprīdīša pasaules apceļošanu un laimes meklēšanu (līdz viņš nonāk pie atziņas, ka nekur nav tik labi kā mājās, jo citur zāle vienmēr šķitīs zaļāka).

Dziesma:

<https://www.youtube.com/watch?v=wUjHLeimYLc>

Mūzika: "Piena ceļš" Imants Kalniņš.

Pēc dziesmas noklausīšanās ar skolēniem var veikt diskusiju vai sarunas par “Sprīdītī” aktuālo tēmu – kas un kur ir laime? Kas ir mājās? Vai mājās ir mūsu laimīgā zeme? (pielikums 10.2.).

8. Ja paliek pāri laiks – skolēni pilda mācību grāmatas **33. un 34.lapaspusi**. Ja to nepaspēj, tad tas paliek **kā mājasdarbs**. Ja izpilda visus uzdevumus, tad mājasdarba nav – var atpūsties.

33.lapaspuse:

- **Darbības vārdu locīšana.** Izmantojot tabulu (pagājušajā stundā tā tika ierakstīta pierakstu kladē), aizpildīt 3.10., 3.11.uzdevumu.

34.lapaspuse:

- **Skaitļa vārdu apguve**, pierakstīt skaitļa vārdus ar cipariem un vārdiem savās pierakstu kladēs.
- 3.12. uzdevums – lasīt skaļi dotos teikumus ar cipariem.
- Izlasīt tekstu par **vārda dienas atzīmēšanas tradīcijām**.
- Noskaidrot, **kurā datumā ir katra skolēna vārda diena** (ja vārds nav atrodams kalendārā, tad vārda dienu svin 22.maijā).

IZVEIDOTO MATERIĀLU PARAUGI 10.DUBULTSTUNDAI

Pielikums 10.1. Darba lapa par Annu Brigaderi.

Anna Brigadere
(1861.-1933.)

- Vai Anna Brigadere piedzima pirms Kāja Skalbes? Jā Nē
- Anna Brigadere dzimusi (kur?) _____ (Zemgale), Tērvetas pagastā, Rakstnieces (kam?) _____ (vecāki) nebija pašiem savu lauku māju.
- Kādas bija galvenās 3 Annas Brigaderes vērtības dzīvē?
Dzīves laikā Anna Brigadere iemīļoja (ko?) _____ un _____.
- Kāpēc Anna Brigadere pārtrauca skolas gaitas?
- Vai Anna Brigaderei patika dzīve pilstā, Jelgavā? Jā Nē
- Kur Anna Brigadere ir dzīvojusi?

- Par kuru pasaku lagu Anna Brigadere ieguva pirmo atzinību?

- Ar sevišķi lielu sirsnību Anna Brigadere "Sprīdītis" uzņēma (ko?) _____ (launatne).
- Nosauc vismaz 3 Annas Brigaderes pasakas/lugas.
•
•
•
- Dievcs A. Brigadere bija apveltīta ar spēju izteikt to, ko viņa jūta un domāja. Viņas darbi rāda, ka viņa bijusi liela māksliniece, kas prata attēlot (ko?) _____ (dzīve) un _____ (cilvēki).
- Kāda ir raksturīga iezīme A. Brigaderes darbiem?
- Savos darbos A. Brigadere aicina mūs ticēt (kam?) _____ (gašo spēku uzvaru). Viņa aicina mūs mēģināt izdzīvot (ko?) _____ (bagātā un vērtīgā dzīve).
- Savos darbos rakstniece bieži parāda, ka (kur?) _____ (dzīves grūtums) un _____ (bēdas) cilvēks aizņemot un iegūst (ko?) _____ (suauna sirds).

Pielikums 10.2. Dziesmas "Piena ceļš" vārdi filmai "Sprīdītis" un sarunas jautājumi par tēmu "Laime" un "Mājas".

PIENA CEĻŠ

Mūzika - Imants Kalniņš, kino filmai "Sprīdītis"
(balstīta uz tautas pasaku un Annas Brigaderes pasaku lagu "Sprīdītis")

Virš galvas mūžīgs Piena Ceļš,
Un mūžīgs ceļš zem kājām.
Tas ved uz zemi laimīgo
Un – izrādās – uz mājām.

Kur zaļa zāle, tumša nakts,
Kur migla, rokām maigām,
Kur, laimes bērņus meklējos,
Ik dienas Laime staigā. (2 r.)

Sprīdītis ilgi meklēja laimi, domādams, ka tā ir citur. Izrādās, ka tā atrodama turpat – mājās. Kas ir mājās? Kas vai kur, Tavuprāt, ir laime? Vai Tu piekrīti tam, ka nekur nav tik labi kā mājās? Kur vēl Tu jūties labi? Kas vietas padara par īpašām?

Latviešu valodas mācību grāmatas 3.nodaļas

33.

3.10. Ierakstiet vārdus atbilstošā formā!
Paraugš. Ilze gaida ciemiņus. Viņa noslēpumaini smaida. (gaidīt, smaida)
Jānis meklē dāvanu levai. Viņš dāvina viņai dāvināt rozes. (meklēt, gribēt)
Vai tu zini, kad Ilzei ir dzimšanas diena? — Kāpēc tu to jautā man?
(zināt, jautāt)
Viņš zina visu (vismaz viņš tā domā). (zināt, domāt)
Studenti bieži strādā bibliotēkā. Viņi daudz lasa. (strādāt, lasīt)
Es tevi milu! — Jā, es zinu. (mīlēt, zināt)
Mani šis romāns neinteresēja, tāpēc es to nelasu. (neinteresēt, nelasīt)

3.11. Ierakstiet vārdus atbilstošā formā!
Paraugš. Ko jūs darāt? — Mēs meklējam levai dāvanu. (darīt, meklēt)
Vai jūs bieži rakstāt vēstules? — Nē, bet mēs daudz runājam pa telefonu. (rakstīt, runāt)
Vai mēs drīkstam nākt iekšā? Vai mēs jūs netraucējam? — Protams, jūs drīkstat. Jūs netraucējat. (drīkstēt, netraucēt)
Mēs tevi ļoti gaidām. Mēs gribam būt kopā ar tevi. (gaidīt, gribēt)

34. lpp.

Skaitļi — tā mēs skaitām

1 viens	kaķis	viena	pele
2 divi	kaķi	divas	peles
3 trīs	kaķi	tris	peles
4 četri	kaķi	četras	peles
5 pieci	kaķi	piecas	peles
6 seši	kaķi	sešas	peles
7 septiņi	kaķi	septiņas	peles
8 astoņi	kaķi	astoņas	peles
9 deviņi	kaķi	deviņas	peles
10 desmit	kaķi un desmit	peles (vai: desmit kaķu un desmit peļu)	

3.17. Lasiet skaitļi!
Paraugš. 2 saimnieces + 5 ciemiņi = 7 cilvēki vienā mazā istabā
divas saimnieces plus pieci ciemiņi ir septiņi cilvēki vienā mazā istabā

Vienādojumi
5 cilvēki + 3 krēsls = problēma?
2 meitenes + 2 puļši = 4 draugi? 2 pāri? 1 laime?
3 puļši + 2 meitenes = konflikts? konkurence? traģēdija?
4 tulpes + 7 vizbalītes + 6 sarkanās rozes = meitenes dzimšanas diena
7 peles + 1 kaķis = 6 peles, kas skrien prom
8 eksāmeni + 2 nedeļas = studentiem grūta dzīve!

Vārdadiena
Latvijā katram cilvēkam ir divas īpašas dienas — dzimšanas diena un vārdadiena. Vārdadienas ir ļoti populāras un svarīgas. Visi latviešu vārdi ir kalendārā. Arī avīzēs, radio un interneta portālos vienmēr ziņo, kam šodien ir vārdadiena. Tas ir praktiski — tu vienmēr zini, kad apsviekt draugu vai draudzeni, kolēģi vai kursabiedru. Protams, visi pasaulē vārdi nevar būt kalendārā. Bet arī tie, kam ir kāds neparasts vārds, var svinēt šo dienu, ja viena diena gadā ir rezervēta šādiem vārdiem. Tā diena ir maijā.

Vārdadienās parasti dāvina puķes, draugi dažreiz arī kādu mazu dāvanu. Latviešiem ļoti patīk puķes, un viņi bieži tās dāvina — vārdadienās, dzimšanas dienās, kad iet ciemos un vienkārši tāpat mīļam cilvēkam. Parasti dāvina nepāra skaitu — trīs, piecas, septiņas puķes.

Dzimšanas dienas ir individuālas, bet vārdadiena cilvēkam ir kopīga ar daudziem citiem — īpaši tad, ja tev ir kāds ļoti populārs vārds. Latvijā ļoti daudzus puļšus un vīriņus sauc Jānis. Varbūt tāpēc šajā dienā (24.06., divdesmit ceturtajā jūnijā) Latvijā ir svētki!

? Vai jūs arī svinat vārdadienu?
Kurā mēnesī ir jūsu vārdadiena?
Vai jūs vārdadienās dāvināt puķes? Kam?
Ko jūs dzimšanas dienās un vārdadienās parasti dāvināt?
Vai jūs zināt, kas ir Jāņi?

11.DUBULTSTUNDA

21.+ 22. STUNDA

(1. stunda 50 minūtes + 2. stunda 50 minūtes = 100min)

- **Stundas mērķis –**

VALODĀ:

- ✓ Sadarbībā ar vēstures skolotāju izvērtēt skolēnu teiku prezentācijas “Kā radās Latvijas karogs?”.

LITERATŪRĀ:

- ✓ Iepazīties ar Imanta Ziedoņa biogrāfiju un daiļradi. Noskatīties video interviju ar Imantu Ziedoni, kā arī video ar Prāta Vētras dziesmu “Mazā bilžu rāmītī”. Veikt darbu ar krāsainajām pasakām, izmantojot audio materiālu www.pasakas.net portālā (“Melnā pasaka”).

- **Stundas sasniedzamais rezultāts –** skolēni ir veiksmīgi prezentējuši savus radošos darbus (teika par to “Kā radās Latvijas karogs”, izmantojot 10 vēstures jēdzienus). Saņēmuši vērtējumu par darbu gan valodā - literatūrā, gan vēsturē.

1. Skolēniem stunda var notikt **valodas vai vēstures kabinetā**, jo skolēnu teiku prezentācijas ietver gan valodas, gan vēstures apguvi. Skolēni prezentē savu darbu **visiem iesaistītajiem skolotājiem vienlaicīgi**. Ikvienam jāprezentē sava izveidotā Latvijas karte (vēstures mācības uzdevums) un teika (valodas mācības uzdevums).
2. **Imants Ziedonis – biogrāfija un daiļrade**. Lai atrastu informāciju par Imantu Ziedoni, skolēni izmanto literatūras grāmatu vai internetu.

<https://www.letonika.lv/literatura/Section.aspx?f=1&id=2677728> (īsa biogrāfija, darbi)

<http://tikainesakinevienam.lv/tag/imants-ziedonis/> (aforismi, citāti)

<https://kulturaskanons.lv/archive/imants-ziedonis/> (paplašināts ieskats biogrāfijā)

3. Noskatīties **video interviju ar Imantu Ziedoni**, kā arī video ar Prāta Vētras dziesmu ar I.Ziedoņa vārdiem “**Mazā bilžu rāmītī**” (video attēlotas skaistas Latvijas ainavas).

<https://www.youtube.com/watch?v=2m4Nm7hYPa0> (intervija, 2001)

<https://www.youtube.com/watch?v=AYTrVx74PI> (epifānijas, audio formātā)

<https://www.youtube.com/watch?v=MJWQnnXuM3w> (“Mazā bilžu rāmītī”, Latvijas ainavas)

https://www.youtube.com/watch?v=6_rUjBMUIDI (“Mazā bilžu rāmītī”, skiču video)

Pārrunāt ar skolēniem intervijā apskatīto, kā arī dziesmā dzirdēto – par ko ir šis dzejolis? Ko mēs varam turēt kā sev dārgu “bilžu rāmītī”?

4. **Lasīšanas stunda.** Tā kā ar skolēniem esam organizējušas krāsu nedēļu (ikkatru nedēļas dienu jāvelk citas krāsas apģērbs, par ko iepriekš visi vienojamies), izvēlējamies lasīt I.Ziedoņa **krāsainās pasakas** (http://www.pasakas.net/autori/i/imants_ziedonis/).

Uzlikt "Melnā pasaka", izmantojot portālu www.pasakas.net. Skolēniem iedot arī izdrukātu pasakas tekstu, lai klausoties var sekot līdzi.

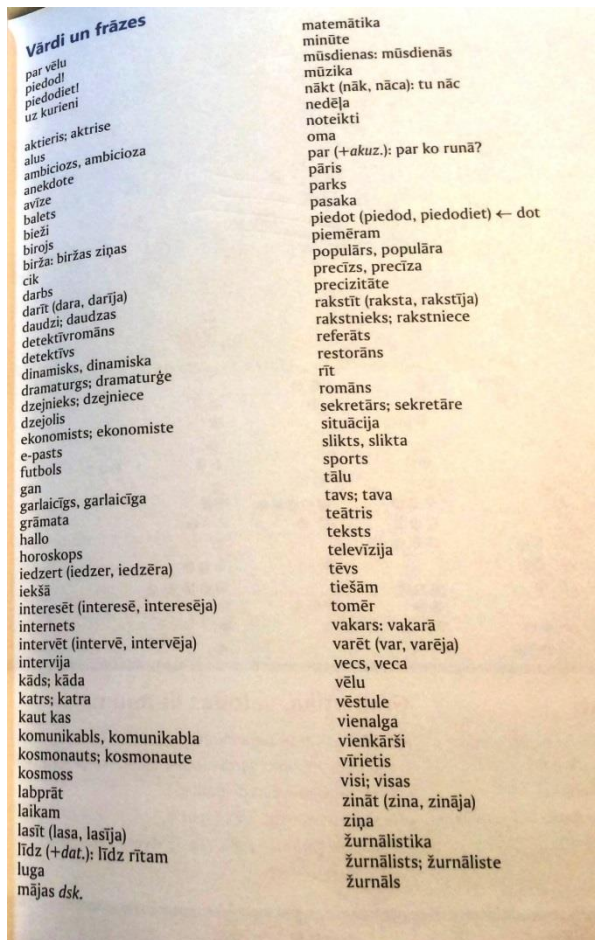
http://www.pasakas.net/pasakas/literaras_pasakas/m/melna_pasaka/ ("Melnā pasaka")

Var veikt arī citādu aktivitāti – palūgt skolēniem aizvērt acis un skolotājs var skaļi nolasīt melno pasaku. Lai arī tās valoda ir sarežģīta un doma ir dziļi filozofiska – skolēnus var aicināt aizdomāties par pasakas nozīmi un būtību. Piemēram, jautājot - *Kas ir melns? Kā nebūt "akliem/tuvredzīgiem" savā dzīvē? Kā palīdzēt pasaulei "atvērt acis"? Ko nozīmē "skatīties patiesībai acīs"? Kas ir labāk – saldi meli vai rūgta patiesība?*

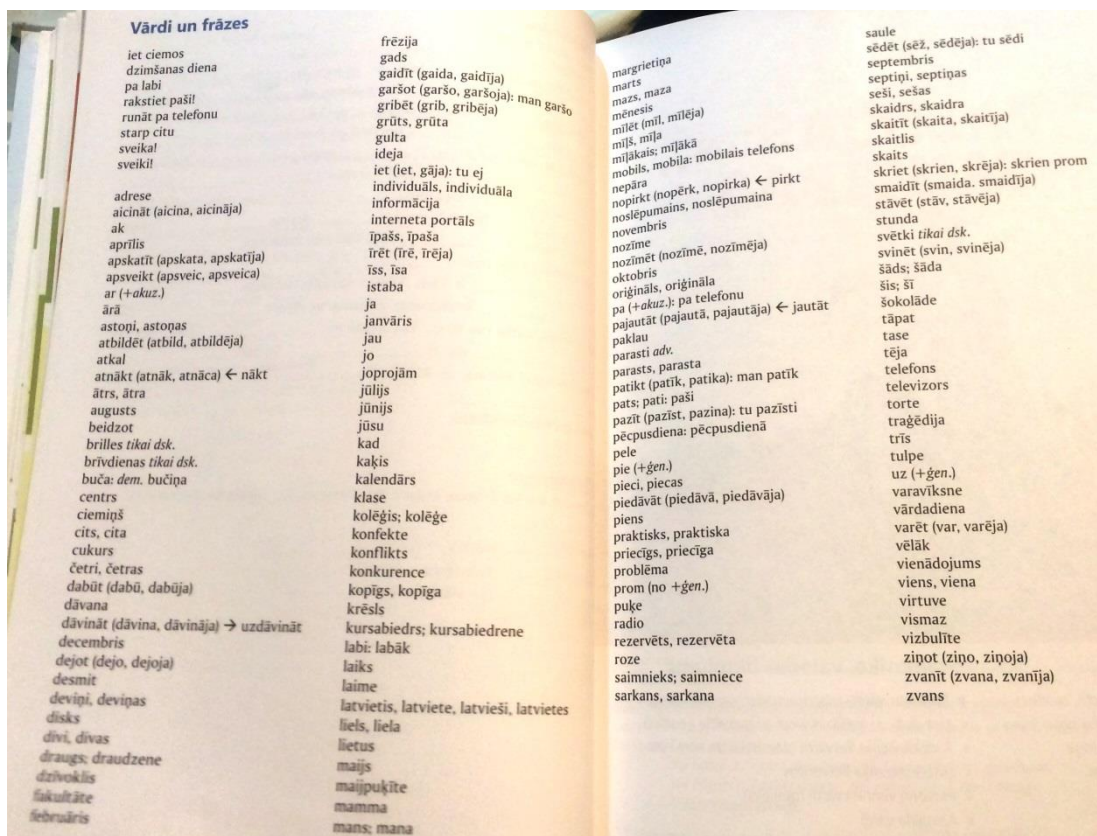
5. Mājasdarbs – **atkārtot 2. un 3.nodaļas vārdu krājumu** (tie atrodami mācību grāmatā katras nodaļas noslēgumā, skatīt attēlos zemāk).

IZVEIDOTO MATERIĀLU PARAUGI 11.DUBULTSTUNDAI

Latviešu valodas mācību grāmatas 2. nodaļas vārdu krājums (25.laspuse).

Latviešu valodas mācību grāmatas 3. nodaļas vārdu krājums (38. un 39.laspuse).

12.DUBULTSTUNDA

23.+ 24. STUNDA

(1. stunda 50 minūtes + 2. stunda 50 minūtes = 100min)

- **Stundas mērķis –**

- **VALODĀ:**

- ✓ Pabeigt visus atlikušos 3.nodaļas uzdevumus mācību grāmatā (35., 36., 37.lpp.) - datīva daudzskaitlis, lokatīva daudzskaitlis, kas/kam/ko lietošana teikumos, aprakstīt savas intereses.
- ✓ Atkārtot valodā apgūto – akuzatīvs, datīvs, lokatīvs, īpašības vārdi un darbības vārdi.
- ✓ Nostiprināt vārdu krājuma apguvi par 2. un 3. nodaļas vārdiņiem ar krustvārdu mīklas palīdzību.

- **LITERATŪRĀ:**

- ✓ Atkārtot apgūto literatūrā – teikas, pasakas, K.Skalbe, Rainis, Auseklis, A.Brigadere, I.Ziedonis.

- **Stundas sasniedzamais rezultāts** – skolēni ir atkārtējuši mācību vielu no 1.-3. nodaļai. Skolēniem ir skaidrs, kas ir jāatkārto un kas būs pārbaudes darbā par 2. un 3. nodaļu + literatūrā apgūto.

1. Skolēniem tiek izsniegta **krustvārdu mīkla** (pielikums 12.1. un atbildes 12.1.1.) par vārdiņiem no 3.nodaļas (kā arī nedaudz no 2.nodaļas) grāmatā. Sākotnēji skolēniem jācenšas to aizpildīt, neizmantojot palīgmateriālus. Kādā brīdī skolotājs var ļaut skolēniem ielūkoties savos pierakstos vai grāmatā. Kad krustvārdu mīklu visi pabeiguši, salīdzināt atbildes.

2. Skolēni aizpilda atlikušos uzdevumus grāmatas **3.nodaļā** (no 35. – 37.lpp.). Akuzatīvs, datīvs, lokatīvs + īpašības vārdi un darbības vārdi.

Vārdu locīšana daudzskaitļa datīvā (grāmatas 35. lapaspuse). Uzdevums tiek kopīgi pārbaudīts, skaļi lasot teikumus.

Atkārtojuma **uzdevumi (pārbaudi sevi)** no 3.14.-3.16.uzdevumam (grāmatas 36. lapaspuse).

Konteksta uzdevums 3.17. (grāmatas 37. lapaspuse). Pārbaudes uzdevumi tiek pārbaudīti skolēnu starpā (katrs iedod savu darbu otram). Skolēns var novērtēt savu klasesbiedru ar uzlīmīti, kad uzdevums pabeigts. Skolotājs palīdz labot skolēniem darbus, izskaidro, ja kāds nav drošs par pareizu atbildi. Tie, kas nav vēl pabeiguši, turpina pildīt uzdevumu patstāvīgi, vēlāk skolotājs visu pārbauda.

3. Gatavoties **pārbaudes darbam**. Atkārtot visu, kas līdz šim apgūts par grāmatas 2. un 3.nodaļu, kā arī literatūrā. Sākotnēji var skolēniem lūgt atcerēties visu, kas apgūts iepriekšējās stundās (lai atsaucas uz saviem pierakstiem). Pēc tam skolēniem uzdot jautājumus par gramatikā apgūto vielu, kā arī par rakstniekiem un viņu daiļradi (skolotājs var izmantot kontroldarba jautājumus un savienošanas (izgriežamu) uzdevumu atkārtojumam (pielikumi 12.2. un 12.3.)), lai tie būtu pārrunāti. Var tos sagriezt un izdalīt, lai skolēni pārrunā atbildes pāros, tādējādi gatavojoties atbildēm, kad būs jādomā individuāli.

IZVEIDOTO MATERIĀLU PARAGI 12.DUBULTSTUNDAI

Pielikums 12.1. Krustvārdu mīkla. 3.nodaļa.

Pielikums 12.1.1. Krustvārdu mīklas atbildes. 3.nodaļa.

3.NODALAS VĀRDI
IZVEIDOJA I.JĒGERE, S.IESMĪNA

Uzraksti doto vārdu tulkojumu latviešu valodā.

<p>Across</p> <p>4 Flowers</p> <p>5 Invite</p> <p>7 Usually</p> <p>8 Flat, apartment</p> <p>9 Milk</p> <p>10 Original</p> <p>11 Still</p> <p>12 Latvian nation/folk</p> <p>15 Buy</p> <p>16 Cell phone</p> <p>17 Sweet, lovely, cute (sieviešu dzimtē)</p> <p>18 Friend/Girlfriend</p> <p>19 Offer (verb)</p> <p>20 At least</p>	<p>Down</p> <p>1 Guest</p> <p>2 Colleague (vīriešu dzimtē)</p> <p>3 Common</p> <p>5 Congratulate</p> <p>6 White chocolate</p> <p>7 In the afternoon</p> <p>12 Happiness</p> <p>13 Candy (vienskaitlī)</p> <p>14 Glasses</p> <p>16 Pasta</p> <p>17 March</p>
--	---

3.NODALAS VĀRDI
IZVEIDOJA I.JĒGERE, S.IESMĪNA

Uzraksti doto vārdu tulkojumu latviešu valodā.

<p>Across</p> <p>4 Flowers</p> <p>5 Invite</p> <p>7 Usually</p> <p>8 Flat, apartment</p> <p>9 Milk</p> <p>10 Original</p> <p>11 Still</p> <p>12 Latvian nation/folk</p> <p>15 Buy</p> <p>16 Cell phone</p> <p>17 Sweet, lovely, cute (sieviešu dzimtē)</p> <p>18 Friend/Girlfriend</p> <p>19 Offer (verb)</p> <p>20 At least</p>	<p>Down</p> <p>1 Guest</p> <p>2 Colleague (vīriešu dzimtē)</p> <p>3 Common</p> <p>5 Congratulate</p> <p>6 White chocolate</p> <p>7 In the afternoon</p> <p>12 Happiness</p> <p>13 Candy (vienskaitlī)</p> <p>14 Glasses</p> <p>16 Pasta</p> <p>17 March</p>
--	---

Pielikums 12.2. Jautājumi par literatūru.

Pielikums 12.3. Savienošanas spēle. Autori un darbi.

Kas ir dzejotājs "Gaismas pils" autors?

Ko autors ir gribējis pateikt ar šo dzejoli, kāda ir tā pamatdoma, morāle (ko tas mums māca)?

Kas tieši ir domāta šī *Gaismas pils* dzejoli, ko tā simbolizē?

Kāda celtnie Latvijā ir nosaukta kā "Gaismas pils" un kāpēc?

Kādas ir Annas Brigaderes literārajās darbos 3 galvenās vērtības/rakstnieces intereses?

Kas ir divas vispopulārākās Annas Brigaderes lugas?

Kā tautā sauc Kārlis Skalbe? Kur Kārlis Skalbe piedzima?

Kuras ir Kārļa Skalbes divas viscieņītākās pasakas?

Kā sauc Imanta Ziedoņa vispopulārāko dzejotāju krājumu?

Patriotiski noskaņots, pirmais dzejā pieminēja mūsu sarkanbaltsarkano karogu - kurš autors? ☺

Filozofiska pieeja, jautājošs, netradicionāls, tiešs- kurš autors? ☺

Uzsvēra dabas nozīmīgumu, skaistumu, kā arī ētiskās vērtības - kurš autors? ☺

Viens no pirmajiem pieprasīja Latvijas autonomiju, iestājās strēlniekos - kurš autors? ☺

R. Blaumanis	Milzis
	Melnā pasaka
K. Skalbe	Spridītis
	Tālavas tauretājs
A. Brigadere	Garā pupa
	Zaļā pasaka
	Nāves ēnā
I. Ziedonis	Maija un Paija
	Šķībā pasaka
	Kaķīša dzirnavas

Latviešu valodas mācību grāmatas 3.nodaļa, 35.lpp.

Latviešu valodas mācību grāmatas 36.lpp.

Nominatīvs (kas?)	cilvēki puisi	dāvan-as	meiten-es	viņ-i vis-i jaun-i	viņ-as vis-as jaun-as
Datīvs (kam?)	cilvēkiem puisiem	dāvan-ām	meiten-ēm	viņ-iem vis-iem jaun-iem	viņ-ām vis-ām jaun-ām

3.11. Ierakstiet vārdus daudzskaitļa datīvē!

Paraug. Cilvēkiem patik dāvanas. (cilvēki)

1. studentiem patik runāt. profesoriem (profesori)
2. studentiem bieži ir jautājumi. studentiem (studenti)
3. Toms dāvina lektorēm frēzijas. (lektori)
4. viņiem tas patik. (viņi)
5. Vai bibliotekāriem mājās arī ir grāmatas? (bibliotekāri)
6. Ieva piedāvā puisiem kafiju. (puisi)
7. kaķiem garšo peles. (kaķi)
8. mazam medniekam garšo konfektes. (mazas meitenes)
9. maniem draugiem bieži ir labas idejas. (mani draugi)
10. viņiem vienmēr ir laiks. (viņi)

Kur? Kad?
Vārdadienas ir visos kalendāros.
Vārdadienas latvieši vienmēr dāvina puķes.
Visās avīzēs raksta, kam sodien ir vārdadiena.

3.14. Ierakstiet!

Paraug. Avīzēs var lasīt anekdotes.

1. bibliotēkās var lasīt grāmatas un žurnālus. (bibliotēkas)
2. brīvdienās man nepatīk lasīt. (brīvdienas)
3. Rīgas parkiem ir skaistas puķes. (parki)
4. Vai jauni kinrežisori ir labas filmas? (jauni kinrežisori)
5. Vai visas filmas aktieri ir skaisti? (visas filmas)
6. Dažreiz atbildēs ir jauni jautājumi. (atbildes)

Pārbaude

3.15. Ierakstiet vārdus kas, kam vai ko!

kas tas ir? Es domāju, es jau zinu, ko tas ir.
ko tu gribi lasīt—romānu vai avīzi?
Es nezinu, ko tev patīk. kas
kam tu dāvini šīs puķes?
kas tevi interesē?
Filozofs ir cilvēks, kam patīk domāt.
Profesors ir cilvēks, ko daudz runā. kas
Vai tu zini, kas es tagad lasu?
ko tu dari? Es rakstu vēstuli.
kam tu raksti šo vēstuli? Mammai.

3.16. Rakstiet skaitļus ar vārdiem!

Paraug. sešas (6) meitenes

viens (1) zēns, trīs (3) tortes, piecas (5) rozes
astotiņi (8) cilvēki, viens (1) vēstule, septiņi (7) studenti
četrus (4) kaķi, divus (2) draudzēnes

Latviešu valodas mācību grāmatas 3. nodaļa, 37.lpp.

3.17. Ierakstiet vārdus!

Ieva raksta vēstuli mammai. vēstula

Mijā māmiņai _____

Beidzot man _____ ir _____ laiks, un es varu Tev rakstīt _____ Rīgā! Rīga

Jau trīs nedēļas es _____ studente un _____ Rīgā! Rīga

ir _____ pilsēta, un man ļoti _____ te dzīvot.

Man jau ir trīs _____: Ilze, Jānis un Toms. Ilze ir ļoti _____.

Mēs dzīvojam vienā mazā _____ Rīgas centrā. Jānis un Toms ir for-

ši _____, Viņi abi studē Latvijas _____, Jānis stu-

dē _____, Viņš bieži _____, bet dažreiz viņš ir slik-

tā _____, Tad viņš _____, Bet tas _____ netraucē.

Un Toms... Manā _____ dienā viņš man uzdāvināja _____!

Vai tas nozīmē, ka viņš mani _____?

Arī _____ ir labas. Sevišķi filozofija un angļu _____.

Mēs _____ interesantas grāmatas un daudz _____ biblio-

tēkā. Protams, darbs nav viss... Kad mums ir _____ laiks, mēs ejam

uz _____ vai uz _____. Tu taču _____,

ka mani interesē kultūra, un Rīgā ir tik _____ ko darīt! Nu tā, dzīve

nav _____!

Bučīņas (arī tētim un Kārlim),
Ieva

13.DUBULTSTUNDA

25.+ 26. STUNDA

(1. stunda 50 minūtes + 2. stunda 50 minūtes = 100min)

- **Stundas mērķis –**

- VALODĀ:**

- ✓ Nokārtot pārbaudes darbu par valodas grāmatas 2. un 3.nodaļu – akuzatīva, datīva, lokatīva locījumi, darbības vārdu locīšana, vārdu krājums (darbs uz divām lapām no abām pusēm).
 - ✓ Tulkot savu iemīļoto dziesmu vārdus no angļu uz latviešu valodu.
 - ✓ Iepazīties ar lietvārdu deklinācijām, lietvārdu locīšana.

- LITERATŪRĀ:**

- ✓ Nokārtot pārbaudes darbu par literatūrā apgūto – Auseklis, Anna Brigadere, Kārlis Skalbe, Imants Ziedonis.

- **Stundas sasniedzamais rezultāts –** skolēni ir veiksmīgi nokārtojuši pārbaudes darbu gan valodā, gan literatūrā. Skolēni ir iepazinušies (vai atkārtējuši) lietvārdu deklinācijas, prot pēc tabulas parauga izlocīt dotos vārdus. Skolēni prot strādāt ar vārdnīcu, tulkojot sevis izvēlēto tekstu (dziesmu vārdi).

1. **Pārbaudes darbs** (pielikums 13.1.), kopā 4 lapaspuses. Pārbaudes darbs sastāv no valodas mācības grāmatas 2. un 3.nodaļas (akuzatīva, datīva, lokatīva locījumi, darbības vārdu locīšana, vārdu krājums) un līdz šim literatūrā apgūtās mācību vielas (Auseklis, Anna Brigadere, Kārlis Skalbe, Imants Ziedonis).

!!! Kā vienmēr – pirms pārbaudījuma sākšanas, skolēniem izdalīt darba lapas un rūpīgi pārrunāt visas instrukcijas katram uzdevumam. Pārliecināties, vai skolēni tiešām uzrakstījuši uz darba savu vārdu. Atgādināt par vērtēšanas sistēmu un noteikumiem – katrs pilda savu darbu individuāli, neizmantojot papildmateriālus.

2. Tiklīdz kā skolēns ir pabeidzis pārbaudes darbu, tiek iedots **paraugs ar grupas “Transleiteris” dziesmām** (pielikums 13.2.). Tās ir burtiski tulkotas dziesmas no angļu valodas ar mērķi radīt smieklīgus valodas pārpratumus. Skolēns izpēta un saņem nākamo darbiņu, kur līdzīgi veidos arī pats savu tulkojumu (pielikums 13.3.). Skolēna uzdevums ir izvēlēties sev mīļu dziesmu angļu valodā un **to iztulkot latviski**. Vēlams, ka skolēns gan iztulko to burtiski (vienu pantiņu un piedziedājumu), gan pēc tam to pārveido arī stilistiski un gramatiski pareizā, loģiskā valodā. Skolēniem atļauts izmantot gan viedtālruņus, gan vārdnīcas, lai atrastu nepieciešamo informāciju. Ja dotajā laikā skolēns nepabeidz tulkošanu, tas paliek kā **mājasdarbs**.

3. **Darbs ar lietvārdu deklinācijām** (pielikums 13.4.). Skolēni drīkst izmantot mācību grāmatas (gramatikas tabulas ir grāmatas beigās), lai aizpildītu doto darba lapu, kur ikkatrai deklinācijai ir dots lietvārds, kas skolēnam jāprot izlocīt. Ja skolēns nepabeidz šo darba lapu, tā paliek kā **mājasdarbs**.

IZVEIDOTO MATERIĀLU PARAUGI 13.DUBULTSTUNDAI

Pielikums 13.1. Kontroldarbs par 2. un 3. nodaļu.

2. UN 3. NODAĻAS PĀRBAUDES DARBS.

1. uzdevums. Atpildīti tabulu pēc dotajiem nosaukumiem! (___/30 punkti)

NOMINATĪVS (KAS?)	AKUZATĪVS (KO?, KO ES MILU?)	DATĪVS (KAM? KAM ES GRĪBU NOPIRKT DAVANU?)
Es	Mami	Māmi
Tu		
Vīps/viņa		
Vīpi, viņas		
Mēs		
Jūs		
Mamma		
Tētis		
Futbols		
Nēģons		
Garezers		
Draugs	Draugu	Draugam
Draudzene		
Latvija		
Ametnība		
Faizkas		

2. uzdevums. Saraksti pareizos lokatīvus (kur?) lodījumus! (___/12 punkti)
Nominatīvs (KAS?) → Lokatīvs (KUR?)

Mājas → _____
 Latvija → _____
 Kino → _____
 Garezers → _____
 Tālrunis → _____
 Klase → _____
 Nutorija → _____
 Rīga → _____
 Angļu → _____
 Izstāde → _____
 Kalendārs → _____
 Avīzes → _____
 Parīze → _____

3. uzdevums. Saraksti pareizās darbības vārdu konjugācijas dotajiem vārdiem!
 Accusar par "It, -lase, -inat, -inātes" gābnes lūkumu! (___/50 punkti)

	Lasīt	Rakstīt	Darīt	Smaidīt	Mīlēt
Es					
Tu					
Vīps/viņa					
Vīpi, viņas					
Mēs					
Jūs					

	Dāvināt	Meklēt	Domāt	Grībēt	Zināt
Es					
Tu					
Vīps/viņa					
Vīpi, viņas					
Mēs					
Jūs					

4. uzdevums. Lūdzu, pabeidz šos teikumus! Dotumus raksti pilnos teikumus! (___/8 punkti)

Man dzimšanas diena ir (kad?)
 Es mīlu (ko?)
 Man patīk (kas? /ko darīt?)
 Man ļoti nepatīk (kas?)
 Es vēlos (ko?)
 Mani katina (kas?)
 Mana ģimene dzīvo (kur?)
 Manam labākajam draugam dzimšanas diena ir (kad?)

5. uzdevums. Radotais uzdevums. Izdomā teikumus ar doto struktūru! (___/8 punkti)

KAS - DARA- KO - KĀPĒC
 Jāns mīl savu, jo viņa ir gudra un skolota.

KAS - DARA- KAM- KO
 Skolotāja lasa bērniem Ziedoņa pasaku.

6. uzdevums. Atbildi uz dotajiem literatūras jautājumiem! (___/9 punkti)

Kas ir dzejotā "Gaismas pils" autors?
 Ko autors ir grībījis pateikt ar šo dzejoli, kāda ir tā pamatdoma, morāle (kotas mums māca)?
 Kas tieši ir domāta šī Gaismas pils dzejoli, kots simbolizē?
 Kāda celtnē Latvijā ir nosaukta kā "Gaismas pils" un kāpēc?
 Kādas ir Annas Brigades literatūras darbos 3 galvenās vērtības/rakstniecības intereses?
 Kas ir divas vispopulārākās Annas Brigades lūgas?
 Kā tautā sauc Kārli Skalbi? Kur Kārli Skalbe piedzima?
 Kurās ir Kārļa Skalbes divas visinteresantākās pasakas?
 Kā sauc Imanta Ziedoņa vispopulārāko dzejoli krtājumu?

7. uzdevums. Dotajam raksturojumam pierakst atbilstošu latviešu rakstnieku! (___/4 punkti)

Patriotiski noskaņots, pirmās daļē piemērtā mūsā sarīkātāzārkano karogu -
 Filozofisks prievā, jautājot, nepredicēnā, tieš-
 Uzdrēde dabas notikumu, slousumu, kā arīstasīks vērtības -
 Viens no pirmajiem piligrimāto Latvijas autonomiju, uzstājās zārlinātos-

8. uzdevums. Iefoki pareizi ielavto dotos vārdus! (___/36 punkti)

_____ (es) mūs Madara. Es _____ (būt) metene Man ir
 brālis Kārlis, un vīps _____ (būt) sēns. Vīps biēti _____ (jokot).
 Dažkārt mēs _____ (jokot) kopā, tālu biētiā vīps amējas par mani. ()

_____ (es) patīkmans brālis, un es vīpu _____ (mīlēt) un es
 zinu, ka vīps arī _____ (mīlēt) mani. Vai tu _____ (mīlēt)
 savus radniekus? Es _____ (dzīvot) Rīgā. Kārlis _____
 (dzīvot) Valmierā, tālumūsā vecāki _____ (dzīvot) Amatos. Mūsu
 vecāki nekād _____ (nebūt) bijuši Rīgā, tālu vīpi nekād arī
 _____ (nemeklēt) iespēju tur aizbraukt. Es _____
 (zināt) ka aizvedīšu _____ (vīpi) kādreiz uz Rīgu, jo mēs ar Kārli
 _____ (zināt) ka vīpi ļoti vēlētos turp doties. Es uzskatu, ka, ja kaut
 ko ļoti grības, tad to vajag darīt! Vai jās _____ (darīt) to, ko vēlamies?
 Vai jūsu draugi _____ (darīt) to, ko vēlas?

Šogad esmu atbraukusi uz _____ (Garezers). Mans brālis
 _____ (nebūt) ieradies šogad. Lai gan man šit solkas lēliski, es ļoti
 _____ (gaidīt) satikšanos ar sen neredzēto biēti. Es
 _____ (smaidīt) katru reizi kad sapemu vīpa vēstuli.
 (es) ir prieks, ka mēs _____ (varēt) sāpemt un sūtīt vēstules! Es
 ceru, ka vīps arī _____ (smaidīt), kad sāpemt manasziņas.
 _____ (es) drīz būs dzimšanas diena. Dzimšanas dienas
 audzēkji _____ (drīkstēt) izmantot mūsus mōbīlos telefonos. Savā
 dzimšanas dienā es _____ (grībēt) atpūties. Viņi
 _____ (gaidīt) manus svētkus, jo vīpi _____ (zināt), ka
 būs daudz saldumu un gardumu. Vai tu _____ (gaidīt) manus
 svētkus? Manas klases mētenes īpaši _____ (gaidīt) manu
 dzimšanas dienu, jo mēs brauksim uz _____ (meklēt) manu
 _____ (priecīgs) cik biēti tu _____ (smaidīt)? Es

_____ (smaidīt) katru dienu, jo jēbkuram cilvēkam jāzīst smaidīt!

Smaidīsim! ()

9. uzdevums. Izrakko dotos vārdus:

4 Across	1 Down
5 Flowers	2 Guest
6 Invite	3 Colleague (vīriešu dzimtē)
7 Usually	4 Common
8 Flat, apartment	5 Congratulate
9 Milk	6 White chocolate
10 Original	7 in the afternoon
11 Still	8 Happiness
12 Latvian nation/folk	9 Candy (vienskaitlī)
13 Buy	10 Glasses
14 Cell phone	11 Pasta
15 Sweet, lovely, cute (sieviešu dzimtē)	12 March
16 Friend/Girlfriend	
17 Offer (verb)	
18 At least	

4)	1)
5)	2)
7)	3)
8)	5)
9)	6)
10)	7)
11)	12)
12)	13)
15)	14)
16)	16)
17)	17)
18)	
19)	
20)	

PĀRĪERTĒJUMS: KĀ TEV DĒJĒT, CIK Ņ DARBĀ BŪSI PĀRĪERTĒJĀRĪ? ___-%
 MAKSĪMĀLĀS PUNKTU SKAITS: TEV IR ___ PUNKTI. TIE IR ___-% TAVA ATZĪME IR ___

Pielikums 13.2. Paraugš Transleitera dziesmām.

<p>Grupa - Transleiteris - 0 (Sastādītājs: Ingrida Savane un Dija)</p> <p>Pink - Just like a pill (Kā tableti)</p> <p>Kur tu esi, cik tu esi, cik tu esi Kur tu esi, cik tu esi, cik tu esi Pa visu agrāmu baltiem Un es varu Kā tableti tu, lai man dāmu labāk, Tu manē padarīsi Mani padarīsi.</p> <p>But just as fast as I can To the middle of my frustrated fears And I swear you're just like a pill Head of making me better, you keep making me ill You keep making me ill</p> <p>Michel Telo - All we see in page (Māc, māc)</p> <p>Skaidrā baltā Un ar pūšiem, kad tie dūst Un iekšējās, kā man ir garla Vēl jāpūš un manē kā tu ir</p> <p>Māc, māc Ar, kā tableti tu Ar, kā tableti tu Ar, kā tableti tu Ar, kā tableti tu</p> <p>Backstreet Boys - Everybody (Backstreet's Back) (Vēl māc)</p> <p>Backstreet's back, single And I regret it Am I the only one? Am I everything you need? The better rock your body now</p> <p>Everybody Rock your body Everybody Rock your body Everybody Rock your body Everybody Rock your body</p>	<p>Bobby McLean - Jagde Balla Rock (Zviedru, Island)</p> <p>Zviedru, Island, Island, Island, Island Jagde balla, jagde balla, jagde balla rock</p> <p>LMFAO - Party Rock Anthem (Balle Klīna Hīmsa)</p> <p>Party rock is in the house tonight The girls be pffftt apfitt On tonight's preface tomorrow Tūskā grābim redzēt</p> <p>Everybody just have a good time And we gonna make you lose your mind Everybody just have a good time And we gonna make you lose your mind</p> <p>Kuņģer We just wanna see ya shake that Everybody the shuffle! Shuffle! Shuffle!</p> <p>Katru dienu šķīdām!</p> <p>Everybody the shuffle! Shuffle! Shuffle!</p> <p>Fitbit - Smart Room Service (Vēl māc māc māc)</p> <p>Smart about your boyfriend and meet me at the hotel room You can bring your girlfriend and meet me at the hotel room You can bring your girlfriend and meet me at the hotel room You can bring your girlfriend and meet me at the hotel room</p> <p>Fit Bitz - Club can't handle me (Kluba nespēj manē turēt)</p> <p>You know I know how To make one step and dance and dance out The club can't even handle me right now Transfer you another me I go all out The club can't even handle me right now The club can't even handle me right now</p> <p>The death, or crime It's about, or crime It's about, or crime It's about, or crime</p> <p>They're rocking it better The rocking it better The rocking it better The rocking it better</p>	<p>Fit Bitz - Love (Zviedru)</p> <p>The whole club was looking at her She hit the floor (she hit the floor) When she you know Party, get Party, get Party, get Party, get</p> <p>Justin Bieber - Baby (BPM)</p> <p>You know you like me I know you want Just about anybody And I'll be there You want my love You want my heart And we would never, ever, ever be apart</p> <p>And I see you Baby, baby, baby Baby, baby, baby Baby, baby, baby Baby, baby, baby Baby, baby, baby</p> <p>I should love you like a man (man)</p> <p>Linkin Park - Numb (Balle)</p> <p>Nowhere else to go No one else to love No one else to love No one else to love No one else to love No one else to love No one else to love No one else to love</p>	<p>Green Day - Motherfucker (Vēl māc)</p> <p>Oh baby, baby Oh baby, baby Oh baby, baby Oh baby, baby Oh baby, baby Oh baby, baby Oh baby, baby Oh baby, baby</p> <p>Britney Spears - Me Against the Music (Vēl māc)</p> <p>Oh baby, baby Oh baby, baby Oh baby, baby Oh baby, baby Oh baby, baby Oh baby, baby Oh baby, baby Oh baby, baby</p> <p>Lady Gaga - Pokerface (Vēl māc)</p> <p>Can't read my Poker face Can't read my Poker face Can't read my Poker face Can't read my Poker face</p>
---	---	--	---

Pielikums 13.3. Uzdevums ar dziesmas tulkošanu.

Pielikums 13.4. Uzdevums par deklinācijām.

Grupa - Transleiteris - 0
(Sastādītājs: Ingrida Savane un Dija)

Pink - Just like a pill (Kā tableti)

Kur tu esi, cik tu esi, cik tu esi
Kur tu esi, cik tu esi, cik tu esi
Pa visu agrāmu baltiem
Un es varu
Kā tableti tu, lai man dāmu labāk,
Tu manē padarīsi
Mani padarīsi.

But just as fast as I can
To the middle of my frustrated fears
And I swear you're just like a pill
Head of making me better, you keep making me ill
You keep making me ill

LMFAO - Party Rock Anthem (Balle Klīna Hīmsa)

Party rock is in the house tonight
The girls be pffftt apfitt
On tonight's preface tomorrow
Tūskā grābim redzēt
Kuņģer!
Katrā dienu šķīdām!

Everybody just have a good time
And we gonna make you lose your mind
Everybody just have a good time
And we gonna make you lose your mind
Everybody the shuffle! Shuffle! Shuffle!

IZVĒLIES KĀDU DZIESMU UN IZTULKO TO BURTISKI, BŪS SMIEKLĪGI!

ŠIS IR TREIŅĀS UZDEVUMS!

	I deklinācija	II deklinācija	III deklinācija	IV deklinācija	V deklinācija
	DATORS	TĒTIS	LEDUS	MAMMA	ZELTENE
N. Kas?					
Ģ. Kā?					
A. Ko?					
D. Kam?					
	VI deklinācija	DAUDZSKAITLIS	DAUDZSKAITLIS	IZLOKI SAVU VĀRDU!	
	PIRTS	DRAUDZENES	DRAUGI		
N. Kas?					
Ģ. Kā?					
A. Ko?					
D. Kam?					

14.DUBULTSTUNDA

27.+ 28. STUNDA

(1. stunda 50 minūtes + 2. stunda 50 minūtes = 100min)

- **Stundas mērķis –**

- **VALODĀ:**

- ✓ Veikt pārbaudes darba analīzi, kopīgi ar skolēniem izskatot katru uzdevumu. Uzslavēt skolēnus par pozitīvo, labi sasniegto (kas mums jau ir skaidrs?) un pārrunāt arī biežāk pieļautās kļūdas (pie kā mums vēl jāpiestrādā?).
- ✓ Nostiprināt zināšanas par lietvārdu deklinācijām – izprast to locīšanu un pielietojumu teikumos.
- ✓ Veikt spēli par akuzatīvu (ko?) un datīvu (kam?).
- ✓ Veicināt izpratni par vārdu “prast” un “pazīt” lietojumu.

- **LITERATŪRĀ:**

- ✓ Veikt pārbaudes darba analīzi, kopīgi ar skolēniem izskatot katru uzdevumu (par kuriem latviešu rakstniekiem esam zinoši un par kuriem vēl nē).

- **Stundas sasniedzamais rezultāts** – skolēni izprot sava veiktā pārbaudes darba kļūdas un vērtējumu, viņa zina, kā veikt kļūdu labojumu. Skolēni zina lietvārdu deklinācijas un prot teikumos lietot lietvārdus pareizā locījumā. Skolēni atšķir “prast” un “pazīt” locījumus. Skolēni ir pabeiguši darbu ar dziesmu tulkošanu.

1. **Pārbaudes darba analīze.** Rūpīgi un uzmanīgi pārskatīt ikvienu uzdevumu. Uzslavēt skolēnus par to, kas izdevies ļoti labi, kā arī uzsvērt tipiskākās kļūdiņas. **Mājasdarbs - kļūdu labojums.** To raksta pierakstu kladē. Ikvienu nepareizo vārdu uzrakstīt pareizi vismaz 3 reizes un ikvienu nepareizo teikumu uzrakstīt pareizi.
2. Darba lapa – **lietvārdu deklinācijas** (pielikums 14.1.). Atzīmēt mājasdarbu žurnālā to, vai mājasdarbs ir veikts pilnībā, daļēji vai nemaz. Pārrunāt uzdevumus abās lapas pusēs. Ja skolēns ir pieļāvis kļūdu, tad darbā jāieraksta pareizā atbilde. Tāpēc aicinām skolēnus mājasdarbu sākotnēji pildīt ar zīmuli. Un klasē visas pareizās atbildes uzrakstīt vai pārrakstīt ar pildspalvu.
3. **Spēle ar lietvārdu locījumiem** uz lapiņām (pielikums 14.2.). Katrs skolēns saņem vienu vārdiņu, uzraksta kladē doto vārdu. Nosaka vārda locījumu un izdomā teikumu ar doto lietvārdu tādā locījumā. Tiklīdz skolotājs sasit plaukstu, uzdevums ir savu vārdu padot tālāk nākamajam skolēnam. Skolēniem, kuriem iet grūtāk, skolotājs palīdz. Skolēnam jāmēģina paspēt vismaz noteikt locījums, izprotot galotņu veidošanos.

4. **Mācību grāmatas 41. – 46. lpp.** uzdevumu pildīšana.

Dialoga lasīšana lomās, ievads nodaļas tematā (grāmatas 41. lapaspuse).

Ģenitīva locījuma pārrunāšana, tabulas izpēte. Lasa dialogu lomās, apvelk visus ģenitīva locījumus (grāmatas 42. lapaspuse).

Tautības. Skolēni kopā ar skolotāju pilda tabulu (grāmatas 43. lapaspuse).

Skolēnus sadala pāros (ņemot vērā zināšanu līmeni, liekot kopā stiprāko ar vidējo un vidējo ar ne tik stipro). Skolēni pāros pilda uzdevumus (grāmatas 44.lapaspuse).

Skolēni uz lapām (kladē) uzraksta tabulu grāmatas 45.lapaspusē. Uz tāfeles – divas kolonnas ar vārdiem **“prast”** un **“pazīt”** (*Prast – ko darīt? Pazīt – kādu cilvēku?*). Padomā kopīgi piemērus un tos raksta uz tāfeles (kā arī pierakstu kladē).

Individuāli izpilda 4.7. uzdevumu grāmatas 45.lapaspusē.

Pāros izdomā dialogu grāmatas 46.lapaspusē, prezentējot to klasei, kad pabeigts.

5. Savas **izvēlētās dziesmas tulkojuma pabeigšana un prezentēšana** – skolēniem ir izvēle nolasīt savu tulkojumu vai to censties nodziedāt attiecīgajā melodijā, kas ir dziesmas oriģinālajā versijā. Pārējiem jāuzmin, kas tā ir par dziesmu.

IZVEIDOTO MATERIĀLU PARAGI 14.DUBULTSTUNDAI

Pielikums 14.1. Darba lapa, deklinācijas – locīšana.

1. UZDEVUMS LŪDZU, AIZPILDI TABULU, PAREIZI IERAKSTOT DOTO LIETVĒRDU DEKLINĀCIJAS!

	I deklinācija TELEFONS	II deklinācija BRĀĻIS	III deklinācija MEDŪS	IV deklinācija SKOLA	V deklinācija DRAUDZENE
	N. Kas?				
G. Kā?					
A. Ko?					
D. Kam?					
	VI deklinācija SIRDŠ	DAUDZSKAITLIS MEITENES	DAUDZSKAITLIS ZĒNI	TAVS VĀRDS??? IZLOKI TO! ©	
	N. Kas?				
G. Kā?					
A. Ko?					
D. Kam?					

GURĶIS	KĀROGU
PILS	KALNAM
PILIJ	PUIŠIEM
BURUNDUKS	SKOLOTĀJUS
BURUNDUKU	GRĀMATAS
GRĀMATU	TĀFELI
MEITENEI	STUNDU
AZAIDS	LITERATŪRAI

Pielikums 14.2. Spēles vārdu izdales materiāls.

Latviešu valodas mācību grāmatas 41.lpp.

Latviešu valodas mācību grāmatas 42.lpp.

Latviešu valodas mācību grāmatas 43.lpp.

Ize un Jānis virtuvē mazgā traukus
Ize un Jānis virtuvē mazgā traukus
Ize: Paklāu, Ize, es nesaprotu: kas tas Mikus tāds ir?
Jānis: Mikus ir no Liepājas, tāpat kā leva. Tagad viņš dzīvo Rīgā.
Ize: Un ko viņš te dara?
Jānis: Viņš studē Sporta akadēmijā, tikai tagad viņam ir akadēmiskais gads, un viņš strādā.
Ize: Kur tad viņš strādā?
Jānis: Kur tad viņš strādā?
Ize: Tūrisma firmā „Livonia”. Kas ir? Vai viņš tev nepatīk?
Jānis: Nē, nē. Kāpēc tad nepatīk? Ē... Vai viņš ir levas draugs?
Ize: Es domāju, ka viņi ir ļoti draugi, leva viņu pazīst jau no bērnības. Bet viņš nav levas draugs, un leva nav viņa draudzene, ja tevi interesē tas...
Ize: ...
Jānis: ...

4.3. Skatieties tabulu un papildiniet to!

Zemes	Cilvēki (tautas)	Viņš ir...	Viņa ir...
Latvija	latvieši	latvietis	latviete
Lietuva	lietuvieši	lietuvietis	lietuviete
Vācija	vācieši	vācietis	vāciete
Krievija	krievi	krievs	krieviete
Francija	franči (francūži)	francūzis	francūziete

4.4. Ierakstiet nosaukumus! Ko var kombinēt?

Parengs: Lietuva + Universitāte	Latvija + Universitāte	Sports + akadēmija	Sports + akadēmija
Kultūra	Vēsture	augstskola	skola
Tūrisms	Māksla	Sports	universitāte
Mārketinga	Ekonomika	Internets	akadēmija
Vidzeme	Latvija	Rēzekne	firma
			akadēmija

Kam ir draugi Kausā?
Mikus: Kāpēc tev interesē draugi Kausā?
Paula: Tāpēc, ka es braucu uz Kausu. Man ir stipendija vienam gadam Kausas Universitātē.
Mikus: Ko tad tu studē?
Paula: Baltu filoloģiju Latvijas Universitātē. Miku, vai tu pazīsti kādu cilvēku Kausā? Mūs ir draugi.
Mikus: Domāju, ka tāpat vienam gadam Kausā nevaru tev piedāvāt. Bet man šobrīd ir laba vieniņu. Ja vienmēr tur dīvoju, kad esmu Kausā. Ja tev tas interesē, tu dabīsi interneta adresi un telefona numuru. Viņiem ir arī e-pasta un mājaslapas interneta.
Paula: Labi, paldies.
Mikus: Mūsu firmai ir biznesa partneri Lietuvā, arī Kausā. Tāpēc es bieži braucu uz Lietuvu. Vai tu proti lietuviski?
Paula: Protams. Man joprojām ir liels lietošanas pieredze.
Mikus: Tiekām? Lietuviešu valoda ir tā, ir tā, jo...
Paula: Mēs bieži domājam, ka mūsu valoda ir normāla, bet citas valodas joprojām ir lietojami valoda ir ļoti skaista.

Latviešu valodas mācību grāmatas 44-46.lpp.

4.5. Ierakstiet, vai katrā no šīm ir tiešs vai netiešs?

Paraugi: *Mani draugi ir no Francijas, Itālijas un Spānijas.*
Šī valsts ir lielāka nekā tā, kurā es dzīvoju.
Mani draugi ir no Francijas, Itālijas un Spānijas.
Mani draugi ir no Francijas, Itālijas un Spānijas.
Mani draugi ir no Francijas, Itālijas un Spānijas.
Mani draugi ir no Francijas, Itālijas un Spānijas.

4.6. Ierakstiet, kas ir tiešs vai netiešs?

Paraugi: *Mani draugi ir no Francijas, Itālijas un Spānijas.*
Šī valsts ir lielāka nekā tā, kurā es dzīvoju.
Mani draugi ir no Francijas, Itālijas un Spānijas.
Mani draugi ir no Francijas, Itālijas un Spānijas.
Mani draugi ir no Francijas, Itālijas un Spānijas.

4.7. Ierakstiet, kas ir tiešs vai netiešs?

Paraugi: *Mani draugi ir no Francijas, Itālijas un Spānijas.*
Šī valsts ir lielāka nekā tā, kurā es dzīvoju.
Mani draugi ir no Francijas, Itālijas un Spānijas.
Mani draugi ir no Francijas, Itālijas un Spānijas.
Mani draugi ir no Francijas, Itālijas un Spānijas.

4.8. Ierakstiet jautājumus intervijā!

— No kurienes jūs esat?
 — No Francijas.
 — Vai tu runā franču valodā?
 — Protams. Tā ir mana dzimtā valoda.
 — Vai tu proti angļu valodā?
 — Mazliet.
 — Vai tu pazīsti kādu latvieti?
 — Es pazīstu tikai vienu latvieti — tā ir mana skolotāja.
 — Kāds valodas tu prot?
 — Angļu un franču.

15.DUBULTSTUNDA

29.+ 30. STUNDA

(1. stunda 50 minūtes + 2. stunda 50 minūtes = 100min)

- **Stundas mērķis –**

- VALODĀ:**

- ✓ Analizēt skolēnu pārbaudes darba kļūdu labojumus.

- LITERATŪRĀ:**

- ✓ Iepazīties ar latviešu tautas dziesmu (dainu) mantojumu – tautas dziesmu izcelsmes vēsture, uzbūve, nozīme un ietvertās tēmas (tikumi).
 - ✓ Uzzināt būtiskāko informāciju par Krišjāni Baronu un Dainu skapi.

- **Stundas sasniedzamais rezultāts –** skolēni ir pārliecinājušies par katra uzdevuma pareizo izpildi (pārbaudes darbā), to veikuši savās pierakstu kladēs. Skolēni ir ieguvuši zināšanas par tautas dziesmu jeb dainu vēsturi. Skolēni izprot Krišjāņa Barona ieguldījumu latviešu literatūrā.

1. Skolēniem jāparāda **savs mājasdarbs – pārbaudes darba kļūdu labojums**. Skolotājam jāpārliecinās, ka ikviens skolēns paveicis darbu un zina uzdevumu pareizās atbildes. Skolēnus var aicināt izteikt savas pārdomas par savu paveikto darbu - kas ir skaidrs un pie kā vēl jāpiestrādā?

2. **Literatūras grāmatā lasīt 95.-98.lpp** (tautas dziesmu vēsture, uzbūve un tajās ietvertās tēmas, fakti par Krišjāni Baronu un Dainu skapi). Ja nav pieejama attiecīgā literatūras grāmata, tad var atrast faktus, ko uzskata par svarīgiem citos avotos:

<https://www.letonika.lv/groups/default.aspx?title=Barons%20Kri%C5%A1%C4%81nis/32680>

<http://www.dainuskapis.lv>

<http://www.vietas.lv/index.php?p=10&id=1059>

Kad skolēni izlasījuši informāciju, skolotājs vaicā dažādus jautājumus, skolēni dalās savās atbildēs – ko ir uzzinājuši, ko jau zināja pirms tam un ko vēl gribētu uzzināt?

3. Uz tāfeles skolotājs var izveidot **domu karti** (pielikums 15.1.). Tās vidū ierakstīt **TAUTAS DZIESMAS**. **Skolēniem jāsauc tēmas**, kuras tiek atspoguļotas tautas dziesmās (skolēni var doties pie tāfeles un rakstīt savu atbildi). Skolēni šo domu karti pārraksta savās pierakstu kladēs.

!!!Tautas dziesmu apguvi var integrēti pasniegt, sadarbojoties ar mūzikas vai kora skolotāju, tikumu mācības vai ticības mācības skolotāju.

4. Skolēni saņem negaidītu darbiņu par **deklinācijām un gramatikas locījumiem**, lai skolotājs var izvērtēt, kā skolēni izprot locījumus kontekstā (pielikums 15.2.).

5. Skolēni strādā pāros. Katram pārim iedod piecas tautas dziesmas, skolēniem jānosaka to tēma.

Skolotājs ir sagatavojis 10 lielus plakātus ar tēmām, salicis tos uz klases sienām (katrs plakāts ir ar tēmas virsrakstu, bet pārējā lapa ir tukša). Katram skolēnu pārim **jāpiestiprina savas tautas dziesmas pie attiecīgā plakāta (jānosaka tautas dziesmu tēma)**. Piemēram, ja viena no pāra tautas dziesmām ir par darbu, tad skolēni to piestiprina pie plakāta "Tautas dziesmas par DARBU". Beigās katrai klasei ir savi plakāti ar dotajām tautas dziesmām, kuras ir sašķirotas atbilstoši pa tēmām.

16.DUBULTSTUNDA

31.+ 32. STUNDA

(1. stunda 50 minūtes + 2. stunda 50 minūtes = 100min)

- **Stundas mērķis –**

- **VALODĀ:**

- ✓ Veikt iepriekš apgūto tēmu atkārtojumu, sevis novērtēšanu.
- ✓ Gūt izpratni par apstākļa vārdu uzbūvi latviešu valodā.
- ✓ Padziļinātāk apgūt ģenitīva lietojumu – līdzskaņu mija.

- **LITERATŪRĀ:**

- ✓ Iemācīties no galvas tautas dziesmu attiecīgajās tēmās.

- **Stundas sasniedzamais rezultāts –** skolēni zina apstākļa vārdu veidošanos, kā arī ģenitīva lietojumu un līdzskaņu miju. Skolēni ir veikuši pašpārbaudi – atkārtojumu par iepriekš apgūtajām tēmām. Skolēni ir sadalīti grupās un par sev piešķirto tēmu izveido etīdi, iemācoties tautas dziesmas no galvas.

1. Valodas grāmatas 46. lpp. un uzdevums 47.lpp.– **apstākļa vārdi (adverbs)**. Skolēniem parādīt, kā tie tiek veidoti angļu valodā un kā latviešu valodā. Paskaidrot, kura vārdšķira ar kuru “draudzējas” vislabāk.

Īpašības vārds + lietvārds (*adjective + noun*):

Lēns puisis, lēna meitene (*a slow boy, a slow girl*)

Darbības vārds + apstākļa vārds (*verb + adverb*):

Skrien lēni (*runs slowly*)

2. Uzdevumi valodas grāmatas **49.lpp.** Skolēni induktīvi atkārtos ģenitīva – *Kā?* locījumu, kā arī atkārtos Nominatīva – *Kas?* locījumu.

3. **Jautājums KĀ (ģenitīvs).** Uz tāfeles ir uzrakstīti piemēri ar **līdzskaņu miju**. Atgādināt skolēniem, ka *a vowel* ir pastkanis, *a consonant* ir līdzskanis. Skolēni savās kladēs arī ieraksta šos paraugus.

Kā konfekte tā ir? Whose candy is it?

Tā ir Annas/ Elīnas/ Kristīnes konfekte.

Tā ir Jāņa/Didža/Pētera/Mārtiņa/Dāvja konfekte.

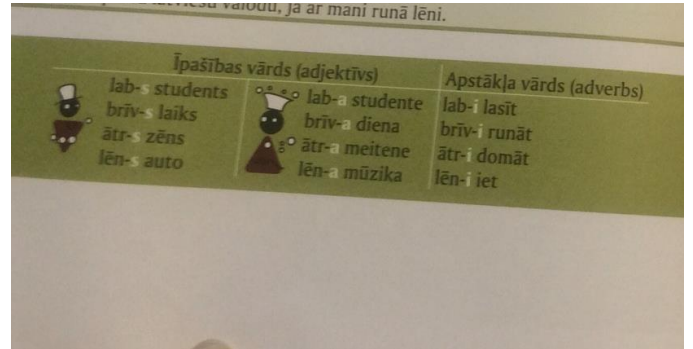
4. **Darba lapas ar līdzskaņu miju** (pielikums 16.1.). Skolēniem jāparveido dotās nominatīva formas uz ģenitīva formām, ievērojot līdzskaņu miju, kur tas nepieciešams.
5. **Uzdevumi mācību grāmatas 50.lpp.**, pārbaude (jāpārbauda sevi ar atkārtojuma palīdzību - "revision"). Skolēni aizpilda uzdevumus, un pēc tam labo viens otra darbus. Skolotājs palīdz ar labošanu, sniedz ieteikumus.
6. **Sadalīt skolēnus grupās.** Var izmantot kādu no grupu izveidošanas stratēģijām, piemēram, kā atskaites punktu ņemot šodienas datumu, un tad attiecīgi nostāties rindā pēc tā, kuram pirmajam būs dzimšanas diena (visdrīzākajā, vistuvākajā laikā). Katra grupa (3 cilvēki) saņem vienu tautas dziesmu tēmu (vienu plakātu, kas tika izveidots pagājušajā stundā). Katram grupas dalībniekam jāizvēlas vismaz 2 tautas dziesmas. Vienu no tām jāiemācās no galvas, un tad jāattēlo etīde (mazs uzvedums) nākamajā stundā, attēlojot tautas dziesmās aprakstīto/notiekošo. Tautas dziesmām uzvedumā jābūt sasaistītām vienotā stāstā. Katrs grupas dalībnieks izvēlas citu tautas dziesmu, kuru mācīties no galvas. Skolēni var izvēlēties, vai savu tautas dziesmu noskaitīt vai nodziedāt etīdes laikā (<http://www.dainuskapis.lv/katalogs>).

IZVEIDOTO MATERIĀLU PARAUGI 16.DUBULTSTUNDAI

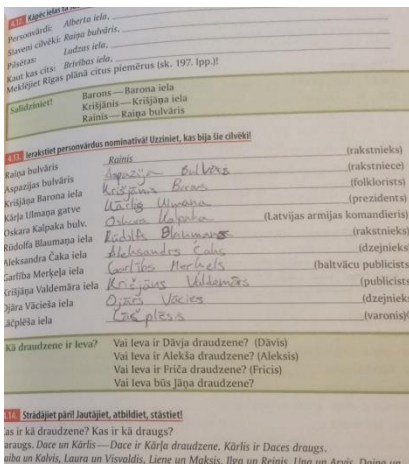
Pielikums 16.1. Darba lapa – nominatīvs un ģenitīvs.

NOMINATIVS – KAS? (what or who)	ĢENITIVS – KA? (whose)
LAPSA	
SANTA	
MEITENE	
ILZE	
PUISIS	
PUISI	
NAUDA	
LAIKS	
NAZIS	
VILNIS	
VILIS	
ANDIS	
ANDRIS	
RAUSIS	
MEITENES	
MAMMA	
TĒTIS	
TELEFONS	
JURIS	
ZEMENES	
VĪNOGAS	
SALVETES	
GRĀMATA	
PĀRBAUDĪJUMS	
DARBS	
BALONS	
ZĪMULIS	
PILDSPALVA	
SKOLOTĀJA	
SKOLOTĀJS	
SKOLOTĀJI	

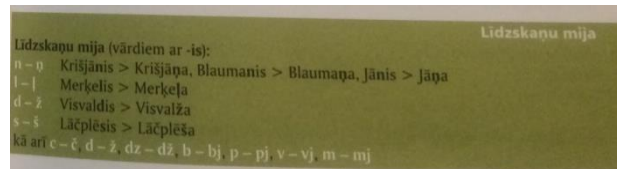
Latviešu valodas mācību grāmatas 46.lpp.

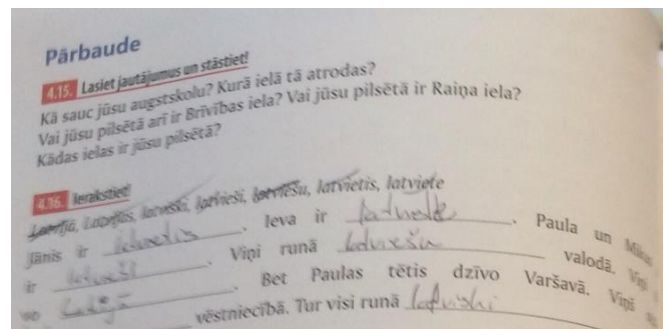
Latviešu valodas mācību grāmatas 49.lpp.

Līdzskaņu mijas paraugs mācību grāmatā.

Latviešu valodas mācību grāmatas pārbaudes uzdevumi.

Ilustratīvs attēls.

Tautas dziesmu sadalījums pa tēmām.

17.DUBULTSTUNDA

33.+ 34. STUNDA

(1. stunda 50 minūtes + 2. stunda 50 minūtes = 100min)

- **Stundas mērķis –**

- VALODĀ:**

- ✓ Veikt spēli ar vārdu locīšanu.
 - ✓ Atkārtot vārdu krājumu (4. un 5. nodaļa), pildot krustvārdu mīklu.
 - ✓ Tēmā “Ģimene” pildīt dažādus uzdevumus grāmatā un darba lapā, iepazīties ar ģimenes (dzimtas) koka struktūru.
 - ✓ Atkārtot nominatīva, ģenitīva + līdzskaņu mijas lietojumu.

- LITERATŪRĀ:**

- ✓ Prezentēt skolēnu izveidotās etiķes, noskaitot vai nodziedot no galvas tautas dziesmas attiecīgajās tēmās.
 - ✓ Pildīt uzdevumus par Krišjāni Baronu.
 - ✓ Noskatīties video par Dainu Skapi, kas atrodas Latvijas Nacionālajā bibliotēkā.

- **Stundas sasniedzamais rezultāts –** skolēni ir nedaudz “izklaidējušies” ar valodas spēli. Skolēni ir atkārtējuši 4. un 5.nodaļu (vārdu krājums, gramatika – ģenitīvs, līdzskaņu mija, tautas un tautības, ģimene), kā arī nostiprinājuši zināšanas par tautas dziesmām (skolēnu etiķu prezentācijas).

1. **Valodas spēle –** atklātie jautājumi un slēptās (slepenās) atbildes (pielikums 17.1.).

Visiem tiek iedotas papīra lapas (A5 izmērā). Skolotājs izskaidro noteikumus – uz katru jautājumu, ko skolotājs uzdod, ikviens raksta savā lapiņā atbildi pareizā locījumā, tad aizloka papīra daļiņu ciet, lai nevar redzēt uzrakstīto. Tad padod lapu tālāk cilvēkam pa labi. Un tajā pašā brīdī skolēns saņems jaunu lapu (ko iedeva skolēns no kreisās puses). Skolotājs uzdod nākamo jautājumu, skolēni pieraksta tikai atbildi uz to, izmantojot savu iztēli.

Jautājumu secība (*ar piemēriem*):

- 1) Kas? *Māsa*
- 2) Ar ko? *Ar draudzeni*
- 3) Kad? *Vakardien*
- 4) Ko darīja/darīs/dara? *Spēlēja saksofonu*
- 5) Cik ilgi? vai Kādā veidā? *Trīs stundas*
- 6) Kāpēc? *Jo tā lika skolotāja*
- 7) Ko par to teica citi? *Citi par to arī bēdājās*

Ja ikviens skolēns rakstītu tikai savā lapiņā, stāsts veidotos loģisks. Taču, tā kā skolēni pēc katras atbildes lapiņas dod pa apli, var izveidoties komiski stāsti. Skolotājs var uzdot arī mazāk jautājumus (attiecīgi vadoties pēc skolēnu valodas līmeņa).

2. **Darbs ar krustvārdu mīklu** (skatīties vārdiņus 51. un 52.lpp.). Skolēniem sākumā jāpilda krustvārdu mīkla ar zīmuli (pielikums 17.2.). Var ļaut skolēniem pildīt to pāros. Skolotājs pēc laika iedod pareizās atbildes (pielikums 17.2.1.).
3. **Tēma – ģimene. 54. un 55.lpp.** valodas mācību grāmatā. Skolēni apgūst ģimenes locekļu apzīmējumus un mācās saskaņot galotnes ar vietniekvārdiem. Pēc grāmatas uzdevumu izpildes skolēni pilda darba lapu pāros (pielikums 17.3.).
4. **Valodas grāmatas 56. – 59.lpp.** uzdevumu pildīšana. 5.8. uzd. un sava ģimenes koka veidošanas tiek uzdoti kā **mājasdarbi**. Skolēni tiek informēti, ka nākamajā stundā būs pārbaudes darbs par 4. un 5. nodaļas saturu un literatūrā mācīto.
5. **Tautas dziesmu prezentācijas – etīdes** katrai grupai. Katrs noskaita vai nodzied savas tautas dziesmas un parāda to tēmu etīdē.
6. Skolotājs uz tāfeles un skolēni kladēs uzraksta virsrakstu **“Krišjānis Barons”**. Skolotājs noskaidro, ko skolēni jau zina. Uzsver svarīgus faktus:
 - ✓ Krišjānis Barons tiek dēvēts arī par Dainu tēvu;
 - ✓ Savā laikā labi mācījās, bija teicamnieks, studēja arī Igaunijā;
 - ✓ Kr.Barons bija jaunlatvietis. Viņš rūpējās par Latvijas labklājību un gribēja mācīties vairāk, cītīgāk, lai palīdzētu savai dzimtenei;
 - ✓ Viņš sakārtoja tautas dziesmas, izveidoja tā saucamo “Dainu skapi”.
7. Noskatīties **video par Dainu skapi**: <https://www.youtube.com/watch?v=Zga2hZYbr1w>

IZVEIDOTO MATERIĀLU PARAGI 17.DUBULTSTUNDAI

Pielikums 17.1. Jautājumu saraksts valodas spēlei.

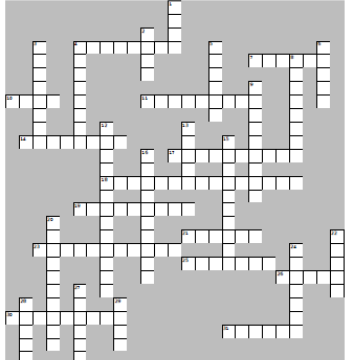
KAS?
AR KO?
KUR?
KAD?
CIK ILGI?
KO DARĪJA?
KĀPĒC? Jo....
UN JO

Pielikums 17.2. Krustvārdu mīkla, 4. nodaļa.

Drukas kļūda – virsrakstā “vārdi”.

4. nodaļas vārda

Santa Iesmiņā un Ilze Jēgere

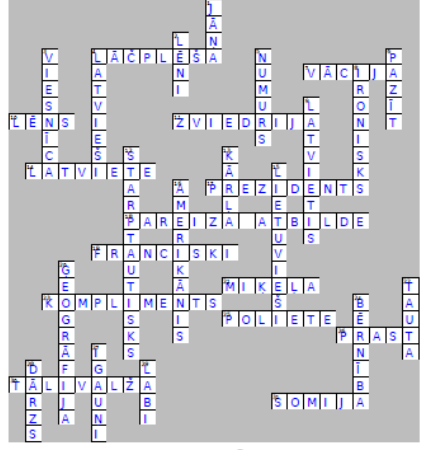
<p>Across</p> <p>4 Lācplēsis (kas?), _____ (kā?)</p> <p>7 Germany</p> <p>10 Slow (an adjective) (vīriešu dzimtē)</p> <p>11 Sweden</p> <p>14 A Latvian (sieviešu dzimtē)</p> <p>17 President</p> <p>18 correct answer</p> <p>19 He speaks French. Viņš runā _____ (kā?)</p> <p>21 Mikēlītkas?, _____ (kā?)</p> <p>23 Compliment</p> <p>25 Polish (sieviešu dzimtē)</p> <p>26 To be able to, can, know how to do</p> <p>30 Tālvārdis (kas?), _____ (kā?)</p> <p>31 Finland</p>	<p>Down</p> <p>1 Jānis (kas?), _____ (kā?)</p> <p>2 Slowly (an adverb)</p> <p>3 Hotel</p> <p>4 Latvians</p> <p>5 Number</p> <p>6 To know a person, to be friends with them</p> <p>8 ironic (vīriešu dzimtē)</p> <p>9 A Latvian (vīriešu dzimtē)</p> <p>12 International</p> <p>13 Karlis (kas?), _____ (kā?)</p> <p>15 Lithuanians</p> <p>16 American (vīriešu dzimtē)</p> <p>20 geography</p> <p>22 Nation</p> <p>24 Childhood</p> <p>27 Estonians</p> <p>28 Yard, garden</p> <p>29 Well (an adverb)</p>
--	---

Pielikums 17.2.1. Krustvārdu mīkla, 4.nodaļa. Atbildes.

Drukas kļūda – virsrakstā “vārdi”.

4. nodaļas vārda

Santa Iesmiņā un Ilze Jēgere

<p>Across</p> <p>4 Lācplēsis (kas?), _____ (kā?)</p> <p>7 Germany</p> <p>10 Slow (an adjective) (vīriešu dzimtē)</p> <p>11 Sweden</p> <p>14 A Latvian (sieviešu dzimtē)</p> <p>17 President</p> <p>18 correct answer</p> <p>19 He speaks French. Viņš runā _____ (kā?)</p> <p>21 Mikēlītkas?, _____ (kā?)</p> <p>23 Compliment</p> <p>25 Polish (sieviešu dzimtē)</p> <p>26 To be able to, can, know how to do</p> <p>30 Tālvārdis (kas?), _____ (kā?)</p> <p>31 Finland</p>	<p>Down</p> <p>1 Jānis (kas?), _____ (kā?)</p> <p>2 Slowly (an adverb)</p> <p>3 Hotel</p> <p>4 Latvians</p> <p>5 Number</p> <p>6 To know a person, to be friends with them</p> <p>8 ironic (vīriešu dzimtē)</p> <p>9 A Latvian (vīriešu dzimtē)</p> <p>12 International</p> <p>13 Karlis (kas?), _____ (kā?)</p> <p>15 Lithuanians</p> <p>16 American (vīriešu dzimtē)</p> <p>20 geography</p> <p>22 Nation</p> <p>24 Childhood</p> <p>27 Estonians</p> <p>28 Yard, garden</p> <p>29 Well (an adverb)</p>
--	---

Pielikums 17.3. Darba lapa – dzimtas koks.

Vārds: _____

ĢIMENIS (DZIMTAS) KOKS

- Uzraksti pārsētu dzimtas koku, atbilstoši aprakstam.

Sveiki!

Mani sauc Anna Pūciņa, un es pasastāstu par savu ģimeni. Mēs neesam pārāk liela ģimene, taču man ir divas daudzas tās. Man ir viens brālis Ernests Pūciņš. Mūsu vecākus sauc Māris Vāsmiņa un Teodora Pūciņš. Man ir 2 tēviņi no mammas puķes – Jānis Vāsmiņš un Karlis Vāsmiņš. Karlis ir precējies ar Kristīni Kalniņu, un viņam ir 2 dēviņi Tomāss un Elīna Vāsmiņi. Tomāss ir mans brālis, un Elīna ir mana māsa. Mammas tēvs Mārtiņš Vāsmiņš ir precējies ar Aiju Bērziņu. Viņa ir mana vecmāmiņa, bet mēs viņu saucam par omīti vecmāmiņu.

Mana tēva vecāki Rūta Krūmiņa un Ernests Pūciņš ir šķīrušies. Tētis ir viņu vienīgais bērns. Tāču vecāktēvs Ernests ir precējies 2. reizi ar Lindu Pasalūti. Viņam ir 2 dēvi – Jānis un Aļģis Pūciņi. Viņi ir tēta pusbrāļi, bet esam ļoti viena ģimene. Viņi abi ir forši onkuli.

Tāda nu ir mana ģimene, un es viņus visus ļoti mīlu! ♡

Anna Pūciņa
(es)
- Uzraksti 10 teikumus par savu ģimeni!

Latviešu valodas mācību grāmatas 54.lpp. un 55.lpp.

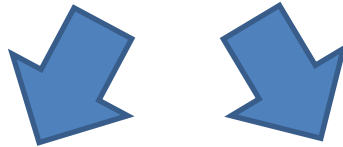

5.1 Ierakstiet atbilstošos vārdus! Meklējiet līdzības!

tēvs	:	dēls
māte	:	_____
vīrs	:	mazbērni
brālis	:	brāļmeita
tēvocis	:	_____

Vietniekvārdi	
man-s	brālis, tēvs, onkulis
tav-s	māsa, māte, tante
man-a	bet: mūsu
tav-a	jūsu
man-i	viņa
tav-i	viņu

Latviešu valodas mācību grāmatas 56. -59.lpp.

Kam?	Kas?	Kam?
Mani	Māsa	Man
Tev	māsa	Tev
Viņam, viņai	draugi	Viņam, viņai
Viņiem, viņām	laiks	Viņiem, viņām
Mums	jums	Mums
Jums		Jums

5.2 Atbilstiet uz partizāņiem! Veidojiet jaunas jautājumus!

5.3 Atbildiet pēc parauga!

Paraugš. Vai jums ir bērni? Nē, man nav bērnu.

Vai tev ir brālī? _____

Vai tev ir māsiņas? _____

Vai tēvs ir draugs? _____

Vai tēvs ir draudzīgs? _____

Vai tēvs ir studentis? _____

Vai tēvs ir kopmītnes? _____

Vai tēvs ir kopmītnes? _____

Vai tēvs ir profesors un brīlles? _____

Jums ir jautājumi? _____

18.DUBULTSTUNDA

35.+ 36. STUNDA

(1. stunda 50 minūtes + 2. stunda 50 minūtes = 100min)

- **Stundas mērķis –**

VALODĀ:

- ✓ Veikt pārbaudes darbu par 4. un 5.nodaļu (tēmas – tautas, tautības, ģimenes locekļi, ģimenes koks, deklinācijas, tautas dziesmas, Krišjānis Barons).
- ✓ Atkārtoti veikt valodu spēli (ar jautājumiem un atbildēm).
- ✓ Izsniegt jaunu Papīra Tviteri – mājasdarbs katrai turpmākajai dienai.
- ✓ Noskatīties mācību filmu (latviešu valodas aģentūra – “Viņš. Viņa. Valodiņa.”), par kuru nākamajā stundā būs jāatbild uz jautājumiem.

LITERATŪRĀ:

- ✓ Literatūras tēmas pārbaudes darbā - tautas dziesmas, Krišjānis Barons.

- **Stundas sasniedzamais rezultāts** – skolēni ir sekmīgi uzrakstījuši pārbaudes darbu par grāmatas 4. un 5.nodaļu, kā arī par literatūrā apgūto. Skolēni ir saņēmuši jauno Papīra Tviteri. Skolēni ir noskatījušies mācību filmu un zina tās saturu un morāli.

1. Skolēni aizpilda **pārbaudes uzdevumus** valodas grāmatas 60.lpp.
2. Skolēni tiek iepazīstināti ar **pārbaudes darba** saturu, tiek izskaidrotas ikviena uzdevuma instrukcijas (aicināt skolēnus katra uzdevuma instrukciju nolasīt skaļi). Skolēni raksta pārbaudes darbu (pielikums 18.1. un 18.1.1.).
3. **Valodas spēle** – kas/ar ko/kur/kad/ko dara (skatīt iepriekšējās stundas aprakstā - pielikums 17.1.).
4. Sākt rakstīt jaunu **Papīra Tviteri** (par iepriekšējo dienu). Tas ir kā turpmākais mājasdarbs katrai dienai.
5. Skolēni prezentē savu dzimtas koku. Skolēniem iepriekš tiek uzsvērts, ka, ja viņi nevēlas dalīties ar informāciju par savu ģimeni, tad viņi drīkst atteikties no šīs prezentācijas.
6. Noskatīties mācību filmu “**Viņš. Viņa. Valodiņa**” (tā ir nopērkama CD formātā, interneta vietnē Youtube tā nav labā kvalitātē), pieejama arī Latviešu valodas aģentūras mājaslapā: <http://maciunmacies.valoda.lv/video-maci/valoda-un-literatura/8-maci/210-vins-vina-valodina-1> iepazīstināt skolēnus ar jautājumiem, kas tiks uzdoti nākamajā stundā (pielikums 19.3.).

IZVEIDOTO MATERIĀLU PARAGI 18.DUBULTSTUNDAI

Pielikums 18.1. Pārbaudes darbs par 4. un 5. nodaļu.

4. UN 5. NODAĻAS PĀRBAUDES DARBS.

1. uzdevums. Atbildi uz dotajiem jautājumiem par literatūru. (___/7 punkti)

Kāda formā (stāsts vai dzejolis) raksturota latviešu tautas dārciema?
 Cik rindīgas ir tautas dārciema?
 Kurā ir apkopojis/sadalījis pa kategorijām tautas dārciema?
 Kāda ir šī cilvēka izcelsme tautā?
 Kur LNB („Ceļotājs Pils”) glabājas tautas dārciema?
 Nosauc vienas 5 tautas dārciema kategorijas -
 Uzzīmē vienu tautas dārciema, ko zini no galvas -

2. uzdevums. Aizpildi tukšās vietas dotajās struktūrās (tautas + tautības). (___/11 punkti)

INGLISKA →	VALSTS →	TAUTS →	TAUTS →	→ TAUTS →
Sveiciens →	→	Zviedru →	→	→ Zviedri
Latvis →	→	→	→	→
Francis →	Francijas →	→	Franciāņu →	→
Ameris →	→	→	→	→ Amerikāņi

Together in diversity.

3. uzdevums. Ielasi tekstu un atbildi uz jautājumiem! (___/10 punkti)

Mami sauc Elizabete. Mami vīru sauc Reinis. Mami ir mīļā Roboka un dīļa Roboka. Mami ir divi brāļi Ričards. Ričardam arī ir mīļā, dīlīša - Emīlija un Elīza. Vīpa zīvu sauc Annija. Māmu vecākus sauc Elīza un Nauris. Tāim nav no brāļu, no māmu, taču vīpa vecākus sauc Rīta un Edgars. Mammai vecāki ir Hugo un Laura un vīpa ir brāļi vārdi Kristārs. Pamiņ - Kas ir Elizabete Reinim? Vīpa ir Raiģasvārs.

- 1) Kas ir Emīlija Robokai?
- 2) Kas ir Roboka Elīzai?
- 3) Kas ir Roboka Elīzai?
- 4) Kas ir Nauris Elīzai?
- 5) Kas ir Ričards Reinim?
- 6) Kas ir Reinis Ričardam?
- 7) Kas ir divi mīļā Elizabetei?
- 8) Kas ir Elīza un Nauris Robokai un Robokam?
- 9) Kas ir Rīta un Edgars Emīlijai un Elīzai?
- 10) Kas ir Hugo un Laura Robokai un Robokam?

4. uzdevums. Lasī tekstu un izveido garciņas vārdu locījumus! (___/47 punkti)

Ilzes un Santas piedzīvojumi.

Ilze un Santa nekad nav bijušas _____ (Nujorka). Tāpēc viņas dodas piedzīvojumā uz Nujorku. Šā viņām tur klājas?

_____ (mīļā) līdzi ir daudz _____ (mauda), tāpēc viņām nav _____ (problēmas). © Nujorka viņas dāvna pie _____ (draugi). Viņas sauc Kārlis un Ričards, tā kā viņas dāvna pie _____ un _____ Nujorkā mīļāciņi pats ar _____ (līta) un _____ (Emīlija), tāpēc viņas naktī viņas nakļņģas pie _____ un _____.

Santa un Ilze saviem _____ (draugi) ir sarādājušas _____ (saventri) no Latvijas, jo viņu draugi nekad nav bijuši _____ (Latvija). _____ (Nārlis) mīļāciņi sāvda _____ (krāsā), _____ (Ričards) viņas sarādāja _____ (krāsā), taču _____ (līta) mīļāciņi sāvda _____ (grāmata), un _____ (Emīlija) Santa ar Ilzi sāvda _____ (līta) ar Rīgas simboliku.

Mīļāciņi sāvda. Viņas gema, ka līdētā nav no pastāmo _____ (mīļāciņi), no _____ (pūķi). Mīļāciņi slāpēt bet viņām nav _____ (dāna). Mārlis sāvda mīļāciņi grīb sāvānt _____ (draugi), taču sāvānt, ka _____ (viņas) nav _____ (telefona). Kad viņas palīdz _____ (grāmā) _____ (telefona), viņas sāvānt, ka viņām nav _____ (sīma) ar telefona _____ (numurs). Santa un Ilze _____ (māmiņā), ko dārt. Viņas sāvānt _____ (stāra) un gaida Ilze _____ (māmiņā) mazo _____ (līta) ar telefona _____ (numurs), kamēr Santa _____ (māmiņā) sāvānt _____ (sāvānt), kur viņām būtu jābrauc. Ir jau pagājušas 2 stundas, kopā mīļāciņi sāvānt _____ (līdētā). Kad līdētā, ka izjās nav, tad notiek kas neparasts. Ilze izrauga _____ (Emīlija) _____ (mamma) un _____ (Nārlis). Mīļāciņi pīkīkion _____ (viņi) klāt un līdētā pīkīkion _____ (Emīlija).

Santa un Ilze sāvānt _____ (draudzoni) un pīkīkion gaida viņu. Viņi draugi līdētā kopā līdētā, ka mīļāciņi draugi bija sajaukuši sāvāntā _____ (līta), jo domāja, ka viņas būtu 16:00 pēc _____ (Garcera) laika.

Us 3.lapaspusca ir deklināciju tabula! Lūdzu, aizpildi, to un iegūsti vēl 36 punktus! Kad aizpildi VISUS PIECUS UZDEVUMUS, tad aizpildi pašvērtējumu:

Kā tev šķiet, cik procentus būsi parciā pāvīcis/pāvīcūši šajā kontrolārbā?

_____%

Maksimālais punktu skaits: 111 punkti

Tev ir: _____ punkti

Tic ir: _____ %

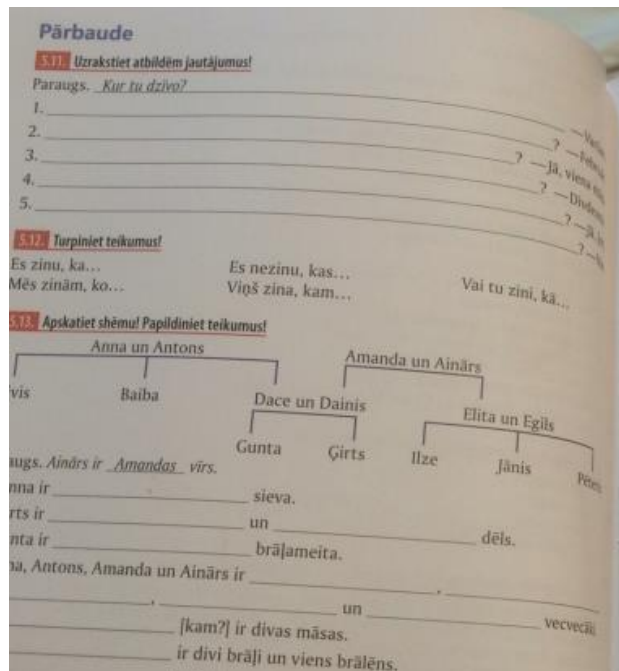
Tava atzieme ir: _____

Pielikums 18.1.1. Pārbaudes darbs par 4. un 5. nodaļu, deklinācijas.

5.uzdevums. Lūdzu, izloki doto deklināciju lietvārdus! (___/36punkti)

	I deklinācija GAREZERS	II deklinācija RAINIS	III deklinācija LEDUS	IV deklinācija SKOLOTĀJA	V deklinācija PLUDMALE
N. Kas? (Kas man ir?)					
G. Kā? (Kā man nav?)					
A.Ko? (Kos es mīlu?)					
D. Kam? (Kam dāvāšu sirdi?)					
	VI deklinācija SIRDŠ	DAUDZSKAITLIS DRAUDZENES	DAUDZSKAITLIS DRAUGI	IZVĒLIES JEBKURU LATVIEŠU VĀRDU, IZLOKI TO! 😊	
N. Kas? (Kas man ir?)					
G. Kā? (Kā man nav?)					
A.Ko? (Kos es mīlu?)					
D. Kam? (Kam dāvāšu sirdi?)					

Latviešu valodas mācību grāmatas 60.lpp.

Latviešu valodas aģentūras mācību filma "Viņš.Viņa.Valodiņa."

19.DUBULTSTUNDA

37.+ 38. STUNDA

(1. stunda 50 minūtes + 2. stunda 50 minūtes = 100min)

• Stundas mērķis –

VALODĀ:

- ✓ Analizēt pārbaudes darba rezultātus – kas bijis veiksmīgi un kas ne tik veiksmīgi, kādi ir tā iemesli.
- ✓ Darbs ar integrēto mācību materiālu (valoda + literatūra), teksts par Garezera dzīvi. Vārdu locīšana.
- ✓ Sākt mācību grāmatas 6.nodaļu – dienas, pulksteņa laiks, prievārdi, kustības darbības vārdi “iet”, “nākt”, “staigāt”, “braukt”, “lidot”.
- ✓ Veikt filmā attēlotās tēmas analīzi – latviešu valodas nozīme filmā un manā dzīvē.

LITERATŪRĀ:

- ✓ Analizēt pārbaudes darba rezultātus – kas bijis veiksmīgi un kas ne tik veiksmīgi, kādi ir tā iemesli.
- ✓ Darbs ar integrēto mācību materiālu (valoda + literatūra) – teksts par Garezera dzīvi. Vārdu locīšana.

- **Stundas sasniedzamais rezultāts** – skolēni izprot to, kas ir izdevies un kas nav izdevies pārbaudes darbā, sniedz atgriezenisko saiti un sava darba novērtēšanu, kā mājasdarbs paliek testa kļūdu labojums. Skolēni var sekmīgi izpildīt uzdevumus tekstā par Garezeru, kur iekļauta gan valodas, gan literatūras apguve. Skolēni iepazīnušies ar dienu, pulksteņa laika izteikšanu un pareizrakstību latviešu valodā. Ir izveidota izpratne par prievārdu izmantošanu, kā arī par kustības darbības vārdiem (kurus mēdz sajaukt ar vārdiem angļu valodā). Skolēni dalās savās domās par Latvijas dārgumiem.

1. **Pārrunāt 4. un 5.nodaļas pārbaudes darbu, analizēt veiksmes un neveiksmes.** Atgriezeniskā saite. Uz pārbaudes darba ir kļūdu skaidrojumi, skolēni tos lasa un vaicā, ja kaut kas nav skaidrs. Pārrunā tos uzdevumus, kas procentuāli daudziem skolēniem bija kļūdaini. Tos var izskaidrot tie skolēni, kuriem kļūdu šajos uzdevumos nebija. **Mājasdarbs** ir pārbaudes darba kļūdu labojums.
2. **Darba lapas** pildīšana, kur jāizmanto viss apgūtais un iepriekš zināmais (pielikums 19.1.).
3. Mācību grāmatas **6.nodaļa – nedēļas dienas**. Pierakstīt kladē dienu nosaukumus, uzsverot pareizrakstību (pirmā diena – Pirmdiena, ceturtā diena – Ceturtdiena, sestā diena – Sestdiena). Atgādināt, ka Latvijā kalendārā nedēļa sākas ar pirmdienu, nevis svētdienu!

4. **Pulksteņa laiki** – uz tāfeles uzzīmēt dažādus pulkstenišus (ar dažādiem laikiem). Izstāstīt skolēniem, kā pareizi un kā sarunvalodā pateikt pulksteņa laiku. Atgādināt, ka latviešu valodā ir 24 stundu formāts (nevis AM + PM sistēma ar 12 stundām).

Cikos sākas pasākums? Pasākums sākas pulksten (jeb saīsināti - plkst.):

9:00 – deviņos (no rīta)

21:00 – deviņos (vakarā)

12:00 – divpadsmitos, pusdienlaikā

00:00- pusnaktī

7:05 – piecas (minūtes) **pāri** septiņiem

07:15 – piecpadsmit (minūtes) **pāri** septiņiem

07:30 – pusastoņos

07:45 – bez piecpadsmit (minūtēm) astoņos

07:55 – bez piecām (minūtēm) astoņos

5. Katrs skolēns saņem lapiņu ar pulksteņa laiku un iezīmē kladē, **cik rādītu pulkstenis Garezerā un cik tajā brīdī Rīgā**. Lapiņu padod tālāk pēc skolotāja norādījuma. Tādējādi visi skolēni būs saņēmuši visas lapiņas (pielikums 19.2.).

6. **Prievārdi** (*prepositions*), tabula grāmatas 67.lapaspusē. Izpētīt kopā ar klasi, skolotājs sniedz piemērus.

7. Ierakstīt kladē **kustības darbības vārdus**, to locīšanu ("**iet**", "**braukt**", "**nākt**", "**lidot**"). Uzzīmēt skolēniem uzskatāmā veidā uz tāfeles, kā tikt no punkta A uz punktu B, atkarībā no attāluma un ceļošanas veida. Atgādināt, ka mēs lidojam uz Latviju, braucam uz mājām, bet **kājām ejam** uz veikalu vai ēdamzāli (ja tas ir tuvu).

Ļoti bieži skolēni izmanto vārdu "go", aprakstot došanos no vienas vietas uz otru. Taču latviešu valodā var "iet" tikai kājām paveicamus attālumus. Ja lidojam ar lidmašīnu vai braucam ar automašīnu, tad neizmantojam vārdu "iet".

~~Nākamvasar es ar ģimeni iešu uz Latviju. Rītdien es iešu uz Ņujorku.~~

Nākamvasar es **lidošu** uz Latviju (ar lidmašīnu).

Rītdien es **braukšu** uz Ņujorku (ar automašīnu).

8. **Darbs pēc filmas noskatīšanās. Latviešu valodas nozīme.** Ikviens skolēns saņem darba lapu ar **Latvijas valsts kontūru** (pielikums 19.3.). Balstoties uz filmā redzēto, kā arī uz savu viedokli, ierakstīt Latvijas kartē – **ar ko var lepoties Latvija? Ar ko lepojies Tu? Kas ir Latvijas dārgumi? Kas ir Latvijas unikalitāte?**. Vēlāk skolēni atbild uz papildjautājumiem.

IZVEIDOTO MATERIĀLU PARAGI 19.DUBULTSTUNDAI

Pielikums 19.1. Darba lapa, vārdu locīšana kontekstā.

Garezera dzīve

Garezers ir vieta baltos _____ (skaitis ceturš) Te ik vasaru pulcējas latvieši gan no _____ (Amerika) štatiem, gan no _____ (Kanāda). Tā ir vieta, kur jaunieši apgūst latviešu _____ (valoda), _____ (kultūra), _____ (tradīcijas), _____ (folklorā) un _____ (dzīve). Tā ir burvīga vieta, kas savdabīgi mūsu _____ (sautā) un palīdz visiem saglabāt savu _____ (latviskumu).

Te _____ (audzēkņi) tiek piedāvātas plašas iespējas gan sadraudzības, gan daudz ko iemācīties, gan labi pavadīt laiku. Katru rītu audzēkņi iet uz _____ (mācītājs) rīta lasīšanu, kur viņi dzird _____ (jauna informācija), dzied _____ (dziesmas) un sagatavojas _____ (diēna). Tā notiek Kromvalda _____ (pār). Tad skolēniem ir 4 mācību stundas. Viņiem ir jābūt gataviem _____ (literatūra), _____ (valoda), _____ (tautas dejas), _____ (trīs mācība), _____ (draudzība), _____ (ģeogrāfija), _____ (vēsture) uc. Pēc mācību stundām skolēni dodas uz pusdienu, kuras viņi ēd _____ (saldīti). Pēc maltītes _____ (audzēkņi) ir nodarbošas. Katram _____ (audzēkņi) nodarbošas atšķirīgas Daži izvēlas _____ (rotkāšana) zīda _____ (apgleznošana), _____ (futenis), citi izvēlas _____ (fotografēšana) vai ko citu. Ja _____ (nodarbošas) nav, tad _____ (skolēni) ir brīvais laiks. Ak, cik jauki, ja ir kāds brīvs brīdis! ☺

Pēc nodarbošanās audzēkņi atrodas savās _____ (mītnēs), daži katrā viņi tās zina vai sākārti Pēcpusdienā bērniem ir sēdētība, kur viņi var ļoti palīdzēt _____ (skolotāji) vai _____ (skolotāja) vai _____ (skolotāja). Skolotāji vienmēr cenšas atbilstēt uz _____ (izloki savu vārdu ģenitīvā (kād?) jautājumiem). Garezniešiem parasti ir daudz _____ (mājas darbu). Kad visi ir izpildījuši _____ (mājas darbu), _____ (viņi) ir vakara nodarbošas. Tā var būt gan kāda spēle, gan ballīte, gan konkurss. Audzēkņi cenšas, lai visiem būtu interesanti. Tad _____ (skolēni), protams, ir vakardziesma, aizsāds un naktsmiers.

_____ (Garezera) audzēkņi satiek _____ (draugi), ar kuriem draudzības sarīces nosīpīnās uz mūsu _____ (Garezera) audzēkņi iemācās _____ (vērtīgs) zināšanas, kas viņiem noder visu mūžu. Te skolēni labāk izprot sevi, viņi piedzīvo _____ (notikumi), kurus atcerēsies visu dzīvi tāpēc gan _____ (puikī), gan _____ (meitenes) ir jābūt uzmanīgiem, ko viens otram saka vai dara.

Lai Garezers plaukt un zē, jo tas izveido krātinus latviešu puņniešus otrpus okeāniem. Lai Garezers plaukt un zē, jo tā ir maza Latvijas sirds daļa, kas katru vasaru pūkot arvien straujāk! ♥

18 Gradē ROCKS

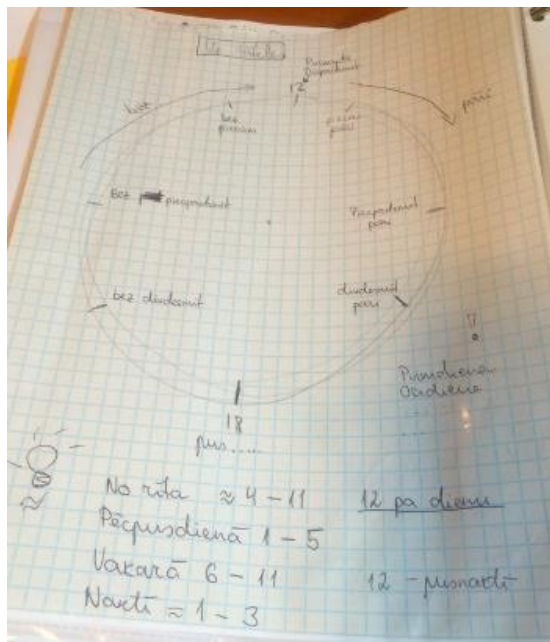

Pusnakts
Viens nakts
Pusčetri no rīta
Divdesmit piecas pāri četriem no rīta
Bez desmit seši no rīta
Divpadsmit pa dienu
Pusdivi pēcpusdienā
Piecpadsmit pāri trijiem pēcpusdienā
Seši vakarā
Bez piecpadsmit astoņi vakarā
Piecas pāri desmitiem vakarā
Pusdivpadsmit nakts

Pielikums 19.2. Pulksteņa laiks bez cipariem.

Ilustratīvs attēls - uzzīmēt uz tāfeles, kā latviski nosaka pulksteņa laiku.

Pielikums 19.3. Darba lapa pēc mācību filmas noskatīšanās.

Darbs pēc filmas „Viņš. Viņa. Valodiņa.”. Latviešu valodas nozīmība. Latvijas dārgumi.
Ar ko var lepoties Latvija? Ar ko lepojas Tu? Kas ir Latvijas dārgumi? Kas ir Latvijas unikalitāte?

- Nosauc 3 mīļākās lietas, vietas, cilvēkus saistībā ar Latviju.
- Kāpēc Tev ir svarīga latvietība?
- Ko Tu domā par Latvijas latviešiem, ko tu sastopi šeit?
- Ja Tu būtu latvietis Latvijā, kāds Tu būtu, ko Tu darītu?
- Ko Tu vēlētos lūgt vai novēlēt pusaudžiem Latvijā?

Latviešu valodas mācību grāmatas 67.lpp.

4.4.1. Atbildiet uz jautājumiem! Izaugiet citiem!

Cik tagad ir pulkstenis?
 Cik tagad ir pulkstenis, kad Londonā ir divpadsmit?
 Cik Maskavā ir pulkstenis, kad Berlīnē ir trīs?
 Cik Helsinkos ir pulkstenis, kad Vīnā ir deviņi?
 Cik pie jums ir pulkstenis, kad Rīgā ir septiņi?
 Cikos jūs parasti ejat gult?
 Cikos jūs sestdienās ejat gult?
 Līdz cikiem jūs svētdienās gult?
 Cikos jums ir lekcija? No cikiem līdz cikiem?

4.4.2. Ierakstiet

Jūšas ir 90 minūtes garas. Šodien jums ir trīs lekcijas: no desmitiem līdz _____ līdz pusceturiem un no ceturiem līdz _____
 Es guļu septiņas stundas: no _____ līdz _____
 Tu _____ stundas: no _____ līdz _____ Nedēļas nogalē _____

Kur jūs dzīvojat? Es dzīvoju Rīgā.
 No kurienes jūs esat? Es esmu no Latvijas.
 Uz kurieni jūs gribat braukt? Es gribu braukt uz Turciju.

4.4.3. Ierakstiet prievārdus!

1. Kā jums garšo kafija— _____ cukuru vai _____ cukura?
 2. Brauciet _____ Latviju, ja jūs gribat runāt _____ latviešiem!
 3. _____ tevi nekad nav garlaicīgi.
 4. _____ tevis vienmēr ir tik jauki.
 5. Nāc ciemos _____ manis!
 6. Man nepatīk braukt _____ tramvaju.
 7. _____ Varšavas _____ Rīgu nevar braukt ar kuģi.

4.4.4. Ierakstiet prievārdus!

2x uz _____ Ilze un leva sēž uz gultas (jo nav krēslu).

Propozīcijas (prievārdi) un locījumi	Vienkaitis Dabiskais Aksentīvs, Genitīvs	Daudzskaitis Ipašais Dabiskais
pa	+	+
ar	+	+
par	+	+
gais	+	+
starp	+	+
vis	+	+
pie	+	+
no	+	+
bez	+	+
pēc	+	+
pirms	+	+
starp	+	+

20.DUBULTSTUNDA

39.+ 40. STUNDA

(1. stunda 50 minūtes + 2. stunda 50 minūtes = 100min)

- **Stundas mērķis –**

- **VALODĀ:**

- ✓ Gatavoties noslēguma pārbaudījumam (no 1.līdz 6.grāmatas nodaļai + viss literatūrā apgūtais). Izdalīt darba lapas – gatavošanās noslēguma eksāmenam, aptverot ikvienu izņemto grāmatas nodaļu un tēmu.
- ✓ Pārrunāt skolēnu domas un izjūtas – kas ir Latvijas dārgumi, ar ko varam lepoties?
- ✓ Veikt deklināciju atkārtojumu – uzdevums ar lapu padošanu pa apli.

- **LITERATŪRĀ:**

- ✓ Gatavoties noslēguma pārbaudījumam (no 1.līdz 6.grāmatas nodaļai + viss literatūrā apgūtais). Izdalīt darba lapas – gatavošanās noslēguma eksāmenam, aptverot ikvienu izņemto grāmatas nodaļu un tēmu.

- **Stundas sasniedzamais rezultāts** – skolēniem ir skaidrs, kas viņus sagaida noslēguma pārbaudes darbā (eksāmenā) gan valodas, gan literatūras aspektā. Skolēni ir atkārtojuši visu apgūto. Skolēni ir izteikuši savas domas un uzklusījuši citu viedokli par tēmu – *ar ko var lepoties Latvija? Ar ko lepojies Tu? Kas ir Latvijas unikalitāte?*

1. **Pārrunāt Latvijas dārgumus, latviešu valodas nozīmi** (pārdomas pēc filmas noskatīšanās) - *Kas Latvijai/ Latvijā ir īpašs, unikāls, sevišķs? Ar ko lepojies Tu un Tava ģimene?*. Pārbaudīt, vai ikviens skolēns aizpildījis šo darba lapu kā mājasdarbu. Pēc dalīšanās savās domās darbiņus var piestiprināt pie klases sienas vai ievietot vidusskolas žurnālā.

2. **Uzdevums deklināciju atkārtošanai** – padodam pa apli lapas ar jautājumiem un rakstām savas atbildes (pielikums 20.1.). Ikviens skolēns saņem lapu ar jautājumu tās vidū, viņš ieraksta atbildi uz šo jautājumu un dod šo lapu tālāk pa labi. Tikmēr viņš saņem lapu no sola biedra pa kreisi. Uz tās ir cits jautājums – atkal jāraksta atbilde, taču nedrīkst rakstīt tādu, kas jau ir pieminēta.

Piemēram – lapas vidū rakstīts jautājums : **“Kam var piezvanīt pēc Garezera?”**.

Šī lapa nonāk pie ikviena no skolēniem, taču katram ir jāraksta atšķirīga atbilde. Uzsvērts tiek jautājamais vārds (šajā piemērā – KAM – tātad datīvs). Skolēni raksta, piemēram, *draudzenei, Annai, Jānim, Sandrai, klasesbiedram, klasesbiedrenei*.

3. **Izdalīt skolēniem darba lapas – gatavošanās noslēguma pārbaudes darbam** (pielikums 20.2. un 20.2.1.). Ko esam mācījušies šajās nedēļās? Kas Tev ir jāzina, jāatkārto? Kā Tu tiks vērtēts? Visus uzdevumus pildīt kopīgi, pārrunāt. Ja kas nav skaidrs, paskaidrot vēlreiz (to var darīt ne tikai skolotājs, bet arī kāds no skolēniem).

IZVEIDOTO MATERIĀĻU PARAUGI 20.DUBULTSTUNDAI

Pielikums 20.1. Paraugs vārdu locīšanas aktivitātei.

KAM ES GRIBĒTU PIEZVANĪT PĒC GAREZERA? 	KAM ES GRIBĒTU SEKOT INSTAGRAM?
KO ES NĀKAMGAD NOTEIKTI NEMŠU LĪDZI UZ GAREZERU? 	KĀ MAN PIETRŪKS?

KUR GAREZERĀ VAR VISLABĀK ATPŪSTIES? 	KO ES GRIBĒTU UZDĀVINĀT GAREZERAM?
KAS IR GAREZERĀ TĀDS, KAS NAV MĀJĀS? 	KAM ES PIRMAJAM PASTĀSTĪŠU PAR PIEDZĪVOJUMIEM GAREZERĀ?

1. Ko nošimā šie vārdi?

izbraucis		šalīs	
atvairis		šalīs	

2. Par ko parādī ir teutes dziesmas? Uzskaidri uzmas puzes šmas. (Atbncis lldot parozu locījumu - par ko (kuzatva))

3. Kādā kategorijā ir šems salātoja teutes dziesmas?

4. Kurā gadimā ška aplopotas teutes dziesmas?

5. Uzskaidri vānu teutes dziesmu, kuru māli no galvas:

6. Kāpēc cilvēkam ir jāšma gāmatas un jāšma lldotāre?

Pielikums 20.2.1. Gatavošanās eksāmenam (deklinācijas).

13. Lietvārdu deklinācijas. Lūdzu, izlokī vārdus attiecīgajos locījumos!

	I deklinācija DARBS	II deklinācija VALDIS	III deklinācija MEDUS	IV deklinācija ROKA	V deklinācija MEITENE
<i>N. Kas? (Kas man ir?)</i>					
<i>G. Kā? (Kā man nav?)</i>					
<i>A. Ko? (Koes mīlu?)</i>					
<i>D. Kam? (Kam dāvāšu sirdi?)</i>					
	VI deklinācija SIRDS	DAUDZSKAITLIS SIEVIETES		DAUDZSKAITLIS VĪRIEŠI	
<i>N. Kas? (Kas man ir?)</i>					Visu uzmanīgi atkārtot un Tev nebūs problēmu nokārtot gala pārbaudījumu! ☺ P.S. Noderīgas tabulas atrodamas grāmatas beigās!
<i>G. Kā? (Kā man nav?)</i>					
<i>A. Ko? (Koes mīlu?)</i>					
<i>D. Kam? (Kam dāvāšu sirdi?)</i>					

21.DUBULTSTUNDA

41.+ 42. STUNDA

(1. stunda 50 minūtes + 2. stunda 50 minūtes = 100min)

- **Stundas mērķis –**

- VALODĀ:**

- ✓ Veikt noslēguma pārbaudījumu (abu stundu laikā). Ietvertās tēmas – gramatikas tēmas no valodas grāmatas 1. - 6. nodaļai.

- LITERATŪRĀ:**

- ✓ Veikt noslēguma pārbaudījumu (abu stundu laikā). Ietvertās tēmas – mācību kursā pārrunātie latviešu literatūras žanri, rakstnieki. Teikas, pasakas, aforismi, tautas dziesmas, Kārlis Skalbe, Imants Ziedonis, Auseklis, Rainis, Anna Brigadere, Krišjānis Barons .

- **Stundas sasniedzamais rezultāts –** skolēni veiksmīgi pabeiguši noslēguma pārbaudījumu, ir paspējuši uzrakstīt visus uzdevumus un arī vairākkārt pārbaudīt savu darbu pirms nodošanas (lai novērstu neuzmanības kļūdas).

1. **Noslēguma pārbaudes darbs** integrētajā valodas mācībā (valodā un literatūrā). Tiem, kas ir spējīgāki un tiek visam līdzīgi, tiek dots sarežģītāks, apjomīgāks darbs (pielikums 21.1.), taču tiem, kam būtu pārāk grūti izprast visus uzdevumus, tiek dots atvieglotāks darbs (pielikums 21.1.1.). Skolotājam ir jāizskaidro, ka pārbaudes darbam ir vairāki varianti. *Latvijas skolās tā ir ierasta prakse, ka skolēniem kontroldarbos ir dažādi varianti (ņemot vērā dažādo mācīšanās tempu, mācīšanās grūtības vai citus apstākļus).*
Skolotājs var arī dot vienādu darbu visiem, taču atšķirīgi veikt vērtēšanu.

2. Tie skolēni, kas pabeidz darbu ātrāk, **dodas pie datora** (uz klases telpu ir atnesti daži datori, sagatavotas austiņas). **Spēle “Uzcel Gaismas pili”:**

<https://www.gaisma.lv/lv/datorspele-uzcel-gaismas-pili>.

IZVEIDOTO MATERIĀLU PARAGI 21.DUBULTSTUNDAI

Pielikums 21.1. Noslēguma pārbaudes darbs (4 lapaspuses).

Vārds: _____

Gala pārbaudījums integrētajā valodas kursā I klase

1. Izloki dotos vārdus tagadnē! (21 punkts)

	mīlēt v	dārzot	domāt	braukt	zināt	prast	grābēt
Es							
Tu							
Viņš/ Viņa							
Viņi/ Viņas							
Mēs							
Jūs							

2. Kas viņi ir? (3 punkti)

- Viņas dēls ir mans brālis. Viņa ir mana _____
- Viņu vecāki ir mani vecvecāki. Viņi ir _____
- Viņa dēls ir mans brālis. Viņš ir _____

3. Aizpildi tukšās vietas (pirms iekrāsotā vārda) tabulā par piederību! (5 punkti)

Es	grāmata, mans suns
Tu	Tava grāmata, suns
Viņš/ Viņa	Viņa grāmata, viņa suns/ viņas grāmata, viņas suns
Viņi/ Viņas	grāmata, viņu suns
Mēs	Mūsu grāmata, suns
Jūs	grāmata, jūsu suns

4. Uzraksti atbilstošus īpatības vārdus! (8 punkti)

- Mēitene var būt _____
- Poiss var būt _____
- Filma var būt _____
- Zemeses var būt _____
- Jaunumi var būt _____
- Svandas var būt _____
- Vējš var būt _____
- Pārbaudījums var būt _____

5. Kas ir teikis? (1 punkts)

6. Kas ir dzejotājs "Gaiņmas pils" autors? Ko šī "Gaiņmas pils" simbolizē? (2 punkti)

7. Savieno autoru (A-D) ar viņu/sarakstīto darbu! (vienam autoram var būt vairāki darbi) (9 punkti)

K. Skalbe	A	Mīnis	
		Melnā pasaka	
I. Ziedonis	B	Spridnis	
		Sauls, Pērkonis, Daugava	
A. Brigādere	C	Garā pupa	
		Zaļā pasaka	
		Kaķīša dzimstava	
Kaimi	D	Maija un Pajja	
		Pasaka par pogu	

8. Kāds literārais tituls piešķirts Kārlim Skalbem? Un kāds literārais tituls ir piešķirts Krišjānim Baronam? (2 punkti)

9. Aizpildi tabulu (10 punkti)

	Ar ko latviešu literāri nozīmīga	Kāds darbs	Viena darba galvenā doma
Krišjānis Barons		x	x
Kārlis Skalbe (pasaku žānīrā)			
Aunākļa			
Imants Ziedonis			

10. Par kādām tēmām ir latviešu tautas dziesmas (nosauc vienas piecas)? (1 punkts)

11. Uzraksti vienu tautas dziesmu, kuru māki no galvas (4 punkti)

12. Kas nozīmē "stārdicēte"? (1 punkts)

13. Kāpēc cilvēkam ir jālasa grāmatas un jālasa literatūra? (1 punkts)

14. Aizpildi tekstu (68 punkti)

Es _____ (dzīvo) _____ (in America). _____ (es) patīk Latvija, un es labprāt _____ (vēlētos) aizbraukt uz _____ (Latvija), jo es nekad neesmu bijis _____

(Latvija). Latvija ir mana _____ (vecāki) un mana _____ (vecāva) dzimtene, tādēļ es daudz gar to esmu dziedājis. Es _____ (domāt), ka Latvija ir _____ (skatīts) noma, tādēļ es _____ (gribēt) to nodot savām acīm.

Pēc nostāstiem mēs _____ (zināt), ka _____ (latvieši) ir daudz, ar ko iepazīties. Piemēram, ja tu visi mīl skatu _____ (galvaspilsēta). Rīga ir _____ (mans), tāda _____ (garam) un _____ (kaņģis). Patī _____ (Rīga) _____ (sirds) ir daudz mans, kuru _____ (cilvēks). Vecīga ir _____ (bagāts) ar arhitektūras meistardarbiem. _____ (Vecīga) var nodot _____ (stāstīti cilvēki), _____ (talantīgi muzikanti), _____ (mans kafējmašīna), _____ (Līvu laukums), _____ (Mēlragalva noma), _____ (Sociāls), _____ (Rīgas dome), _____ (viena skola), _____ (mūlīga stāstīti), _____ (galerija), _____ (jauki veikaliņi), _____ (Laimas pulkstenis), _____ (Bēnības piemineklis). Netālu no Vecīgas varam nokļūt _____ (parks), kur atrodama oļa _____ (Raiņa) piemineklis.

Kļūstot esam _____ (Vecīga), pavaram _____ (skatīts) skati. No _____ (Stāstīti) laukuma var marš _____ (vāgšana) _____ (Daugava). Tai pāri atļauj _____ (?) tilts, un kuram nereti mānīta šķērsmas stāiga. Īpaši skatīts ir vēst _____ (mūlīti) esam Vanča _____ (tilts) varam. Tā ir romantiska pilsēta ar stāigam un mīcra pildījumu.

Ak, _____ (es) sirds pieder _____ (Latvija). Tajā ir tik daudz skatīts _____ (pilsēta), piemēram, Čičis, Sankstis, Ventpils, Kuldīga. Latvijā varam _____ (4 no vadi) var nodot iklešāms _____ (upes), garmas _____ (pils), izgaidīgus _____ (skati), Eiropas pilsēca _____ (šādamāms), atvēršot _____ (mans), banga jēka _____ (jūs). Latvijā nav _____ (kalsi), tāda mana ir stāstis Čičiņā, kas ļepi atļauj _____ (šādamāms). _____ (es) patīk, ka mana ir visi šādi gadalaiki. Latvieši var piederēt _____ (karsis) _____ (varam), _____ (banga) _____ (mīcra), _____ (kaņģis) _____ (mūlīti) un _____ (mūlīti) _____ (pavaram). _____ (es) patīk, ka _____ (Latvija) ir bagātīga kulturālais mantojums – gar literāri darbi, gar arhitektūra, gar kino, gar teātri, interesanta vēsture un daudzveidīga daba. Švānī, ka Latvija tagam atvēršot un pilsēdāms. Es mīcra _____ (Latvija)!

Get Down!

Man liekas, ka pārbaudījumā izpildīju _____ %
Kopā: Tev ir: _____ punktiņi -> Tas ir: _____ % Tava atbilde:

Ja Tev palicis pāri laiks, pārdomājies atpūnās:

- Mīļākā valodas stunda (ko mēs darījām?):
- Ko es vienmēr atcerēšos no valodas stundām šovasar:
 -
 -
 -
- Jautrākā GVV vakara nodarbība:
- Fortākā pēcpusdienas nodarbība:
- Gardākais pusdienu ēdiens:
- Kas bija mani īstākie biedri?
- Mana GVV simpātija ♡:
- Mana jaukākā izrādītācija:
- Mana vasaras izziņošana:
- Mana vasaras dienošana:
- GVV smieklīgākais atgādinājums šovasar:
- Mīļākais nodarbību vadītājs/a:
- Mīļākais GVV uzrunātājs/prēdīcinotājs:
- Lielākā vasaras balva:
- Mīļākā kora dienošana:
- Mīļākais krāso nodrīšu stīrgis:
 - ┆
- Kas es aizmiršu pagāzt uz Garozaru?
- Idejas nākamajam gadam:
- Kas es ļoti gribētu vēl iemācīties?
- ...

Don't brag
about
yourself
let others
praise you.
-Proverbs
27:2

Vārds: _____

Gala pārbaudījums integrētajā valodas kursā

I klase, 2014

B

1. Ieraksti trūkstošos vārdus (dota pirmais vārda burts)! (10 punkti)

1. Viszvaigstākā šķērsene ir p_____.
2. Man patīk sauļoties p_____, jo tur ir smiltis un ošens.
3. P_____ atrodas blakus Vācijai.
4. Man nepatīk līdot ar l_____, jo man ir baīl no augstuma.
5. Pēteris aizmirsa mani a_____ dzimšanas dienā, tāpēc esmu bēdīga.
6. "Mans zēlīš ir mana t_____."
7. Garozers iru _____ vieta, jo tai īstātgas nav.
8. Kārlis ir p_____, un viņa sieva ir jautka.
9. Mana d_____ valoda ir latviešu valoda.
10. Š_____ mēs vakarā sēdēsim ap ugunsķuru un pavadīsim kopā lieliskus pēdējos brītus kopā.

2. Izloki dotos vārdus tagadot! (21 punkts)

	mīlēt v	paļūst	mācīties	braukt	zināt	meklēt	gribēt
Es							
Tu							
Viņš/ Viņa							
Viņi/ Viņas							
Mēs							
Jūs							

3. Kas viņi ir? (3 punkti)

1. Viņa dēls ir mans brālis. Viņš ir _____
2. Viņa vecāki ir mani vecvecāki. Viņi ir _____
3. Viņas dēls ir mans brālis. Viņa ir _____

4. Aizpildi tukšās vietas (pirms iekrāsotā vārda) tabulā par piederību! (5 punkti)

Es	grāmata, mans suns
Tu	Tava grāmata, suns
Viņš/ Viņa	Viņa grāmata, viņa suns/ viņas grāmata, viņas suns
Viņi/ Viņas	grāmata, viņu suns
Mēs	Mūsu grāmata, suns
Jūs	grāmata, jūsu suns

6. Savieno autoru (A-D) ar viņu/sarakstīto darbu! (vienam autoram var būt vairāki darbi) (10 punkti)

K. Skalbe	A	Mīlība	
		Melnā pasaka	
I. Ziedonis	B	Spridītis	
		Tālavas tautdāns	
A. Brigadere	C	Garš pupa	
		Zaļā pasaka	
		Nāves ēnā	
K. Blaumanis	D	Maija un Pajja	
		Sēdēt pasaka	
		Kaķēns diēnava	

7. Kas ir dzejotājs "Gaiņmas pūb" autors? (1 punkts)

8. Kāds literārais tituls piešķirts Kārlim Skalbem? (1 punkts)

9. Kura gadimēģis tika apkopots latviešu tautas dziesmas? Par kādām tēmām ir latviešu tautas dziesmas (nosauc vienu vai piecas)? (2 punkti)

10. Ar ko latviešu literatūrā nozīmīgs Kr. Barons? Pēc kāda principa viņš grupēja dāmas? (2 punkti)

10. Uzraksti vienu tautas dziesmu! (4 punkti)

Grāds!

Man liekas, ka pārbaudījums ir izpildīts _____ %

Kopš: Tev ir: punktiņi -> Tas ir: % Tava atzīme:

Ja Tev palicis pāri laiks, pagremdējies atmiņās:

- **Mīļākā valodas stunda (ko mēs darījām?):**
- **Ko es vienmēr atceršos no valodas stundām šovasar:**
 -
 -
 -
- **Jautrākā GVV vakara nodarbība:**
- **Fortākā pēcpusdienas nodarbība:**
- **Gardākais pusdienu ēdiens:**

- **Kas bija mani īstākie biedri?**
- **Mana GVV simpātija ♡:**
- **Mana jautrākā izrādītāņa:**
- **Mana vasaras iniciāls:**
- **Mana vasaras dziesma:**
- **GVV smieklīgākais notikums šovasar:**
- **Mīļākais nodarbību vadītājs/a:**
- **Mīļākais GVV uzskats/prickināšana:**
- **Lielākā vasaras bulka:**
- **Mīļākā kara dziesma:**
- **Mīļākais krāsu nodaļa tēpa:**
- **Ko es aizmiršu pagātnē ar Garsu?**
- **Idejas nākamajam gadam:**
- **Ko es joprojām vēlu izmēģināt?**

Don't brag
about
yourself
let others
praise you.
-Proverbs
27:2

DATORSPĒLE "UZCEL GAISMAS PILI!"

LNB Atbalsta biedrība ir izdevusi jaunu izglītojošu datorspēli Uzcel Gaismas pili!

Tās galvenie varoņi ir modernizēti latviešu literatūras tēli un autori – Lāčplēsis, Princese, Rainis, Čaks un citi, savukārt darbība notiek virtuālā Gaismas pilī – iecerētajā Latvijas Nacionālās bibliotēkas (LNB) ēkā.

Spēle ir pirmais mēģinājums interaktīvi, saprotami un saistoši, izmantojot jaunākās tehnoloģijas, iepazīstināt bērnus ar LNB projektu – Gaismas pili un Gaismas tīklu. Datorspēle rada iespēju izglītot un ieinteresēt jauno paaudzi par latviešu folkloru un dažādos laikos rakstīto latviešu autoru literatūru bērniem. Spēle paredzēta pamatskolas bērniem no 6 līdz 15 gadiem, taču būs interesanta jebkura vecuma spēlētājiem.

Datorspēles projekta idejas autors un pasūtītājs ir LNB Atbalsta biedrība, un tā tapusi ar Lattelecom, Valsts Kultūrkapitāla fonda, UNESCO, Kultūras ministrijas un Pasaules Brīvo Latviešu apvienības atbalstu. Datorspēles projekta vadītājs ir producents Bruno Aščuks, scenārija autore – Nora Ikstena, programmēšanas grupas vadītājs – Raimonds Ūdris, autors / mākslinieks – Harijs Brants un mākslinieki Egils Mednis un Indulis Gailāns.

Datorspēles sižeta pamatā ir mūžīgais stāsts par jauno un labo spēku cīņu. Tikai šoreiz cīņas arēna ir bibliotēka – iecerētā Gaismas pils, kurā spēles galvenais varonis – Skolnieks - ierodas, lai saņemtu literatūru. Taču bibliotēku ir apsēduši mošķi, kuri uzlauzuši Dainu skapi un izmētājuši lapiņas ar tautasdziesmu pierakstiem. Nozudušo lapiņu atrašana ir viens no galvenajiem spēlētāja uzdevumiem. Ejot cauri bibliotēkai, spēlētājam jāveic dažādi atjautības uzdevumi, parādot loģiskās domāšanas spējas un satiekot tādus latviešu literatūras varoņus kā Lāčplēsi, Sīkstuli, Gudro Ansi, Raini un Čaku. Spēlē darbojas arī Uzziņu dienesta 1188 operatore – Princese –, kurai var lūgt palīdzību, izpildot uzdevumus.

22.DUBULTSTUNDA

43.+ 44. STUNDA

(1. stunda 50 minūtes + 2. stunda 50 minūtes = 100min)

- **Stundas mērķis – atvadu/noslēguma stunda.**

- ✓ Veikt pašvērtējumu par savu mērķu sasniegšanu un progresu.
- ✓ Iepazīties ar dziesmas “Welcome to my country” tekstu un nozīmi (video).
- ✓ Lomu spēle – Es mīlu Tevi, Latvija. *Dzirdi, klausies, pārstāsti, atstāsti.*
- ✓ Izspēlēt komplimentu jeb labo vārdu spēli.
- ✓ Izdalīt klases žurnāliņus un nofotogrāfēties kopbildei.

1. **Skolēnu pašvērtējums.** Skolotājs atdod skolēnu rakstītos mācību mērķus (kas tika rakstīti skolas sākumā), ikviens skolēns izvērtē savu progresu – ***ko esmu iemācījies? Pie kā man vēl jāpiestrādā? Vai man mērķi ir vai nav sasniegti un kāpēc?***

2. **Darba lapa ar dziesmas “Welcome to my country” vārdiem,** ko sacerējusi grupa “Prāta Vētra” (pielikums 22.1.).

Atskaņot šo dziesmu skolēniem, kuru uzdevums ir sadzirdēt vārdus, kas ir šajā dziesmā, bet tekstā trūkst. Pēc tam noskatīties dziesmas **video klipu**, kurā redzamas **brīnišķīgas ainavas ar Latvijas dabu.**

<https://www.youtube.com/watch?v=9RuNWWdhHSo>

3. **Lomu spēle “Klausies, pārstāsti un atstāsti” vai “Teksta audzēšana”** (princips kā TV spēlē “Es mīlu Tevi, Latvija”) (pielikums 22.2.). Nepieciešami 4 - 5 brīvprātīgie no klases. Skolotājs ir sagatavojis tekstu (tēma pēc izvēles) ar apmēram 5 – 15 teikumiem (atkarīgs no valodas līmeņa). 4 skolēni iziet ārā no telpas, un tad pirmajam skolēnam skolotājs nolasa šo tekstu, skolēns klausās. Telpā nāk iekšā nākamais skolēns, un tad pirmais skolēns stāsta to pašu tekstu (ko spēj atcerēties). Tad nāk iekšā trešais skolēns, kuram otrais cenšas pārstāstīt to pašu stāstu.

Skolotājam spēles sākumā jāuzsver – tekstā ir daži atslēgvārdi (skolotājam jāizvērtē, kuri vārdi ir visbūtiskākie vārdu apguvei, izrunai vai citam aspektam), kurus jācenšas obligāti ietvert pārstāstījumā.

Šī spēle trenē skolēnu atmiņu, uzmanību un aktīvu klausīšanos, atstāstīšanas prasmes, paļaušanos vienam uz otru, veicina komandas saliedētību un uztur mundru garu klasē.

4. **Labo vārdu spēle.** Katram skolēnam uz muguras piestiprina lapu ar viņa vārdu. Un tad katra skolēna uzdevums ir aiziet pie ikviena klasesbiedra un viņam uz šīs lapas uzrakstīt kādu labu vārdu – izteikt komplimentu vai novēlējumu. Beigu beigās ikvienam skolēnam jānoņem lapa no savas muguras un tur jābūt jaukiem vārdiem no ikviena klasesbiedra.

5. **Izdalīt klases žurnālus un nofotogrāfēties kopbildei.**

*Klases žurnāls (“year book”) – tā ir ideja konkrētā mācību gada atmiņu izveidošanai. Par ikvienu skolēnu var izveidot nelielu aprakstiņu, kas ir pozitīvs un viņu raksturojošs. Pievienot arī katra skolēna bildi (ko mēs gūvām no vārdu kartīšu foto datu bāzes) pie skolēna vārda. Ļoti noderīgi (ja skolēni piekrīt!) ir dalīties ar kontaktiem – adresi vai lietotājavārdu sociālajos tīklos, e-pastu un telefona numuru. Žurnāliņam pievienojām arī krāsu nedēļas bildes un bildes no klases stundām, projektu veikšanas, pasākumiem (jo bijām arī vidusskolas I klases audzinātājas). Skatīties papildmateriālu pielikumu 9.1.

Skolēnus jāsatiek pēdējo reizi, atdodot noslēguma pārbaudes darbus. Jāizrunā veiksmes un neveiksmes, rezultātu analīze. Skolēniem palūgt noslēguma darbu pievienot savai darbu mapītei un to nepazaudēt.

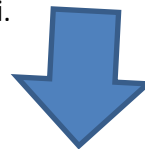
Izskaidrot ikvienam skolēnam, kā veidojies noslēguma vērtējums – kādi ir vērtējumi par visiem paveiktajiem individuālajiem, pāru un grupu darbiem un projektiem, kāds ir vērtējums par mājasdarbu regulāru izpildi, Papīra Tviteriem, par centību un kārtību (attieksmi).

Skolēniem palūgt atdot mācību grāmatas (kas pieder skolai), palūgt **palīdzību klases telpas sakārtošanā.**

Atliek tikai novēlēt veiksmi turpmākajā latviešu valodas apgūvē!

IZVEIDOTO MATERIĀLU PARAUGI 22.DUBULTSTUNDAI

Pielikums 22.1. Darba lapa. Dziesmas "Welcome to my country" vārdi.

 Brainstorm – Welcome to my country
Beautiful mornings,
Beautiful _____,
Amazing colors of the _____,
Memories whisper,
Memories sigh
You and I together
Before you say _____

(CH.) Welcome to my country
Here you can't go wrong
Stay with me forever, stay as long as you want
So welcome to my country
Winter, _____ or fall
Don't you hear me _____, don't you hear my call

Imaginations
Illusory faith
I _____ with flowers
I know it's not too late
Like a flames in fire
You made me see
That the spirits are callin'
And I got down on my _____

(CH.)
Beautiful mornings,
Beautiful nights,
Amazing _____ of the twilight
Time goes on forever
As I lived through the past
Where _____ you now
I cried out at last

 Es dzīvoju Amerikā. Man patīk Latvija, un es labprāt vēlētos aizbraukt uz Latviju, jo es nekad neesmu bijis Latvijā. Latvija ir manu vecāku un mana vectēva dzimtene, tādēļ es daudz par to esmu dzirdējis. Es domāju, ka Latvija ir skaista zeme, tāpēc es gribu to redzēt savām acīm.

 Pēc nostāstiem mēs zinām, ka latviešiem ir daudz, ar ko lepoties. Pirmkārt, visi mīl skaisto galvaspilsētu. Rīga ir maza, taču grezna un krāšņa. Pašā Rīgas sirdī ir daudz mazu, klusu ieliņu. Vecrīga ir bagāta ar arhitektūras meistardarbiem. Vecrīgā var redzēt steidzīgus cilvēkus, talantīgus muzikantus, mazas kafējnīcas, Līvu laukumu, Melngalvju namu, Saeimu, Rīgas domi, vienu skolu, burvīgu strūklaku, galerijas, jaukus veikaliņus, Laimas pulksteni, Brīvības pieminekli. Netālu no Vecrīgas varam nokļūt parkā, kur atrodams cēls Raiņa pieminekli. Rīga ir romantiska pilsēta ar steigas un miera pildījumu.

 Ak, mana sirds pieder Latvijai! Tajā ir tik daudz skaistu pilsētu, piemēram, Cēsis, Saulkrasti, Ventspils, Kuldīga. Latvijā visos četros novados var redzēt līkločainas upes, greznas pilis, iespaidīgus skatus, Eiropas platāko ūdenskritumu, atvēsinošus ezerus, bangojošu jūru. Latvijā nav kalnu, taču mums ir staltais Gaiziņš, kas leņņi slejas debesīs.

 Man patīk, ka mums ir visi četri gadalaiki. Latvieši var piedzīvot karstu vasaru, bergu ziemu, krāsainu rudeni un saulainu pavasari. Man patīk, ka Latvijai ir bagātīgs kulturālais mantojums – gan literāri darbi, gan arhitektūra, gan kino, gan teātri, interesanta vēsture un daudzveidīga daba. Svarīgi, ka Latvija turpina attīstīties un pilnveidoties. Es mīlu Latviju! ♥

Ilustratīvs attēls (spēles noteikumi).

TEKSTA «AUDZĒŠANA» jeb klausies un pārstāsti

- Viens klausās un pārstāsta otram, otrs trešajam, trešais ceturtajam utt.
- Trenē aktīvo klausīšanos, atmiņu, atbildības izjūtu pret komandas biedriem.
- Princips kā spēlē «Es mīlu Latviju»

PAPILDMATERIĀLI UN IDEJAS

Vairāki no mūsu izveidotajiem materiāliem un aktivitātēm var tikt izmantoti ārpus kādas konkrētas mācību tēmas valodā vai literatūrā. Tos esam izveidojušas, pielāgojoties konkrētai situācijai mācību procesā, kādam apkārt notiekošam un aktuālam notikumam vai vienkārši tad, kad ir kāds brīvais brīdis. Piemēram, esam izveidojušas darba lapas vai izdales materiālus, kurus izmantot gadījumā, ja darbu klasē kāds skolēns paveic ātrāk nekā pārējie.

2018.gada mācību vasarā mums bija tas gods mācīt latviešu valodu un literatūru Annas Ziedares Vasaras vidusskolā. Tur izveidotos materiālus arī pievienojam šajā metodisko materiālu apkopojumā.

Pievienojām arī materiālus, ko esam izveidojušas semināriem un lekcijām par latviešu valodas mācīšanu Amerikā un Austrālijā. Lekcijas un semināri tika organizēti un vadīti Garezera Vasaras vidusskolas un Annas Ziedares Vasaras vidusskolas skolotājiem, skolēnu vecākiem un citiem interesentiem. Šie materiāli pieejami kā atsevišķi failu pielikumi.

- 📖 1. DIKTĀTU RAKSTĪŠANA
- 📖 2. KOMPLIMENTU IZSPĒLE
- 📖 3. SKOLĒNU SADALĪŠANA GRUPĀS
- 📖 4. ANONĪMĀ VĀRDU KASTĪTE UN ŽARGONVĀRDI/SLENGS
- 📖 5. "MEMES" VEIDOŠANA
- 📖 6. VIKTORĪNA PAR LATVIJU
- 📖 7. VIDEO MATERIĀLU APKOPOJUMS – TŪRISMA REKLĀMRULLĪŠI PAR LATVIJU
- 📖 8. NODERĪGAS MĀJASLAPAS, SOCIĀLO TĪKLU SAITES UN APLIKĀCIJAS
- 📖 9. KLASES ŽURNĀLIŅA IZVEIDE
- 📖 10. KRUSTVĀRDU MĪKLAS "ZVIEDRU RŪTIS"
- 📖 11. DAŽĀDAS SPĒLES
- 📖 12. RUNAS TEKOŠUMA VEICINĀŠANA
- 📖 13. MATERIĀLI RAKSTU MĀCĪBAI
- 📖 14. KRĀSAINĀ NEDĒĻA SKOLĀ
- 📖 15. JOKA PĒC ALFABĒTS
- 📖 16. MŪZIKA UN GRAMATIKA
- 📖 17. NODERĪGAS GRAMATIKAS TABULAS ANĢĻU VALODĀ
- 📖 18. TIPISKĀKĀS KĻŪDIŅAS
- 📖 19. AKUZATĪVS UN DATĪVS, TEKSTS
- 📖 20. DARBĪBAS VĀRDI TAGADNĒ, TABULAS
- 📖 21. DARBĪBAS VĀRDI UN AKUZATĪVS VAI DATĪVS
- 📖 22. VĀRDU KRĀJUMS PAR DABAS AIZSARDZĪBU
- 📖 23. UZDEVUMS PAR ĒDIENU
- 📖 24. LIETVĀRDA UN ĪPAŠĪBAS VĀRDA SASKAŅOŠANA
- 📖 25. KNUTA SKUJENIEKA DZEJOLIS "DIVAS KURPES"
- 📖 26. IMANTA ZIEDOŅA "MOTOCIKLS", "STŪRE"
- 📖 27. VIDEO PROJEKTS GVV JAUNIEŠIEM - KAS MAN IR LATVIETĪBA?

- 📖 28. IZVEIDOTIE MATERIĀLI ANNAS ZIEDARES VASARAS VIDUSSKOLĀ

SEMINĀRU PREZENTĀCIJAS, LATVIEŠU VALODAS MĀCĪŠANA GVV UN AZVV:

- 📖 29. CLIL (Content Integrated Language Learning) - STUNDU VEIDOŠANAS KRITĒRIJI UN MŪSU MATERIĀLI, TEORIJA UN PRAKSE
- 📖 30. TOLERANCE KLASES KULTŪRĀ, TEORIJA UN PRAKSE
- 📖 31. RAIDĪJUMS "LODZIŅŠ UZ LATVIJU"

1. DIKTĀTU RAKSTĪŠANA

Lai trenētu skolēnu klausīšanās prasmi (aktīvo klausīšanos), kā arī rakstītprasmi, ir vērts rakstīt diktātus. Skolotājam teksts ir jāizvēlas ļoti rūpīgi, pielāgojot to skolēnu interesēm. Ar izvēlēta teksta palīdzību iespējams aktualizēt arī konkrētu tēmu, par kuru pēc tam var diskutēt. Skolotājs var izmantot gan literārus tekstus, gan populārzinātniskos rakstus vai izdomāt tekstu pats. Tekstam jābūt vienkāršam un ar skaidru ziņojumu jeb galveno stāsta morāli. Tajā pašā laikā teksts var būt arī izklaidējoša rakstura.

Būtiski pēc tam ikvienam skolēnam iedot teksta paraugu un ļaut pašam izlabot savas kļūdiņas vai ierakstīt trūkstošos vārdus un pieturzīmes. Bieži skolēni ļoti izbauda labot viens otra darbiņus jeb "tēlot skolotājus" viens otram. Pēc tam visiem kopīgi jāparrunā teksts, īpaši uzsverot, piemēram, līdzskaņu miju, īpašvārdu pareizrakstību un citus valodas aspektus. Skolēniem ar pamatlīmeņa vai iesācēju līmeņa zināšanām diktātā var ietvert pavisam vienkāršus (nepaplašinātus) teikumus, vārdus vai frāzes. Iesakam diktātu rakstīt pierakstu kladē, nevis uz lapas, jo tās bieži mēdz pazust. Pirms diktāta rakstīšanas ar skolēniem kopīgi var ierakstīt konkrētās dienas datumu (skolotājs raksta uz tāfeles, skolēni raksta kladē) un virsrakstu. Uzsvērt, ka latviešu valodā virsrakstiem pievienojam pieturzīmes (pretēji angļu valodas rakstībai). Vispirms skolotājam jānolasa viss diktāta teksts vai vārdi/frāzes un tad lēni un pamatīgi jāatkārto vismaz divas reizes katrs teikums, sekojot līdzi tam, vai ikviens skolēns paspēj to ierakstīt kladē.

2.KOMPLIMENTU IZSPĒLE

Bieži skolēni ir vaicājuši, kā otram latviski izteikt kādu labu, atzinīgu vārdu jeb komplimentu. Tāpēc iesakam laiku pa laikam (vai, piemēram, katras stundas sākumā) dažas minūtes veltīt komplimentu rakstīšanai. Noderīgas frāzes, atzinīgus vārdus vai jaukus novēlējumus skolotājs prezentē skolēniem (*Tu lieliski/labi izskaties! Tev piestāv šī kleita/krekls! Tev ir brīnišķīgs smaids! Tev ir smuka frizūra! Tu man patīc! Tu esi foršs/forša! Es Tevi apbrīnoju! Tu esi labs draugs/draudzene! Lai Tev izdevusies/superīga diena! Novēlu Tev visu to labāko! Tu mani iedvesmo! Lai Tev veicas!*). Komplimentus būtu derīgi ierakstīt pierakstu kladēs, lai tie vienmēr ir skolēnam pieejami.

Skolotājam jāpagatavo aploksne, kurā iekšā ir katra skolēna vārds (papildmateriālu pielikumā 2.1. skatīt veidlapu). Katrs skolēns izvelk vienu no lapiņām ar klasesbiedra vārdu un šim klasesbiedram būs jāraksta kompliments. Skolotājs katram ir izdalījis krāsaino lapiņu, uz kuras rakstīt komplimentu. Noteikti jāatgādina, lai ikviens atceras uzrakstīt adresātu – KAM šis kompliments tiek adresēts. Tādā veidā skolēni atkārtoti datīva locījumu (Annai, Kristapam, Robertam, Baibai). Skolēniem ir izvēle, vai rakstīt savu vārdu vai palikt anonīmam. Tad skolotājs ievāc visus uzrakstītos komplimentus un stundas beigās atdod paredzētajiem adresātiem. Skolēni saņemtos komplimentus var glabāt savā pierakstu kladē (var izmantot līmlapiņas, tad tās tik ātri arī nepazudīs no klades). Arī skolotājs droši var piedalīties komplimentu izspēlē!

Papildmateriālu pielikums 2.1.
Skolēnu vārdu saraksts komplimentu izspēlei.

KLASES ATMOSFĒRA, VIDE ~KOMPLIMENTU IZSPĒLE~

- ✓ Skolotājs sagatavo lapiņas ar katra skolēna vārdu aploksnē (sakopē vairākas visam māc.gadam).
- ✓ Katrs skolēns izlozē viena klasesbiedra vārdu.
- ✓ Uzraksta komplimentu, novēlējumu.

Uzraksta adresātu (kam ir šis kompliments?)

- ✓ Pēc tam katrs paņem savu komplimentu.

The Golden Rule

Vārds Vētra

Tu esi skaista
visos niekos,
sākumos!

SKOLĒNU VĀRDU SARAKSTS (KOMPLIMENTU IZSPĒLEI)

Tas ir pirms atvērtās sagatavēt un izveidot aploksnē.
Var sagatavot vairākas aploksnas uzreiz, atbilstoši vairākas lapiņas ar skolēnu vārdiem.

<>

<table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr><td style="height: 15px;"> </td></tr> <tr><td style="height: 15px;"> </td></tr> <tr><td style="height: 15px;"> </td></tr> <tr><td style="height: 15px;"> </td></tr> <tr><td style="height: 15px;"> </td></tr> <tr><td style="height: 15px;"> </td></tr> <tr><td style="height: 15px;"> </td></tr> <tr><td style="height: 15px;"> </td></tr> <tr><td style="height: 15px;"> </td></tr> <tr><td style="height: 15px;"> </td></tr> <tr><td style="height: 15px;"> </td></tr> <tr><td style="height: 15px;"> </td></tr> <tr><td style="height: 15px;"> </td></tr> <tr><td style="height: 15px;"> </td></tr> <tr><td style="height: 15px;"> </td></tr> <tr><td style="height: 15px;"> </td></tr> <tr><td style="height: 15px;"> </td></tr> <tr><td style="height: 15px;"> </td></tr> <tr><td style="height: 15px;"> </td></tr> <tr><td style="height: 15px;"> </td></tr> </table>																					<table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr><td style="height: 15px;"> </td></tr> <tr><td style="height: 15px;"> </td></tr> <tr><td style="height: 15px;"> </td></tr> <tr><td style="height: 15px;"> </td></tr> <tr><td style="height: 15px;"> </td></tr> <tr><td style="height: 15px;"> </td></tr> <tr><td style="height: 15px;"> </td></tr> <tr><td style="height: 15px;"> </td></tr> <tr><td style="height: 15px;"> </td></tr> <tr><td style="height: 15px;"> </td></tr> <tr><td style="height: 15px;"> </td></tr> <tr><td style="height: 15px;"> </td></tr> <tr><td style="height: 15px;"> </td></tr> <tr><td style="height: 15px;"> </td></tr> <tr><td style="height: 15px;"> </td></tr> <tr><td style="height: 15px;"> </td></tr> <tr><td style="height: 15px;"> </td></tr> <tr><td style="height: 15px;"> </td></tr> <tr><td style="height: 15px;"> </td></tr> <tr><td style="height: 15px;"> </td></tr> </table>																				
<table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr><td style="height: 15px;"> </td></tr> <tr><td style="height: 15px;"> </td></tr> <tr><td style="height: 15px;"> </td></tr> <tr><td style="height: 15px;"> </td></tr> <tr><td style="height: 15px;"> </td></tr> <tr><td style="height: 15px;"> </td></tr> <tr><td style="height: 15px;"> </td></tr> <tr><td style="height: 15px;"> </td></tr> <tr><td style="height: 15px;"> </td></tr> <tr><td style="height: 15px;"> </td></tr> <tr><td style="height: 15px;"> </td></tr> <tr><td style="height: 15px;"> </td></tr> <tr><td style="height: 15px;"> </td></tr> <tr><td style="height: 15px;"> </td></tr> <tr><td style="height: 15px;"> </td></tr> <tr><td style="height: 15px;"> </td></tr> <tr><td style="height: 15px;"> </td></tr> <tr><td style="height: 15px;"> </td></tr> <tr><td style="height: 15px;"> </td></tr> <tr><td style="height: 15px;"> </td></tr> </table>																					<table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr><td style="height: 15px;"> </td></tr> <tr><td style="height: 15px;"> </td></tr> <tr><td style="height: 15px;"> </td></tr> <tr><td style="height: 15px;"> </td></tr> <tr><td style="height: 15px;"> </td></tr> <tr><td style="height: 15px;"> </td></tr> <tr><td style="height: 15px;"> </td></tr> <tr><td style="height: 15px;"> </td></tr> <tr><td style="height: 15px;"> </td></tr> <tr><td style="height: 15px;"> </td></tr> <tr><td style="height: 15px;"> </td></tr> <tr><td style="height: 15px;"> </td></tr> <tr><td style="height: 15px;"> </td></tr> <tr><td style="height: 15px;"> </td></tr> <tr><td style="height: 15px;"> </td></tr> <tr><td style="height: 15px;"> </td></tr> <tr><td style="height: 15px;"> </td></tr> <tr><td style="height: 15px;"> </td></tr> <tr><td style="height: 15px;"> </td></tr> <tr><td style="height: 15px;"> </td></tr> </table>																				

PLEASE
TAKE
A
COMPLIMENT

- I LIKE YOUR HAIR
- YOU ARE LOVELY
- YOU HAVE A BEAUTIFUL SMILE
- I APPRECIATE WHAT YOU DO
- YOU INSPIRE ME
- YOU ARE WONDERFUL
- YOU LOOK GREAT!
- I APPRECIATE WHAT YOU DO
- YOU ROCK

3.SKOLĒNU SADALĪŠANA GRUPĀS

Ļoti bieži skolēni izrāda protestu pret strādāšanu tādos pāros vai grupās, ko viņi paši neizvēlas. Taču dzīvē ne vienmēr ir iespējas izvēlēties komandas biedrus. Tāpēc ir vērts izmēģināt dažādus paņēmienus (skatīt attēlā zemāk), lai veicinātu maksimālu skolēnu sadarbošanos savā starpā. Reizēm izrādās, ka sadarboties ar kādu, kas sākotnēji nešķiet tik laba ideja, var izvērsties par brīnišķīgu kopdarbu vai pat jaunas draudzības sākumu.

RADOŠA SADALĪŠANĀS GRUPĀS

- Bērni sastājas rindā pēc kāda no sava vārda burtiem (piem., otrais uzvārda burts)
- Nostājas rindā pēc auguma un tad tiek sadalīti pa 2, 3 vai 4 vienā grupā
- Pēc dzīvesvietas (ģeogrāfiskā līnijā)
- Sastājas rindā pēc vārda dienas datuma
- Sastājas rindā pēc dzimšanas dienas datuma

*"Teamwork makes the dream work."
- John C. Maxwell*

5. "MEMES" VEIDOŠANA

Mūsu brīnišķīgā kolēģe, latviešu valodas skolotāja Laura Mestere, Garezera Vasaras vidusskolā ar saviem skolēniem veica radošo darbu – "gramatisko memes*" veidošanu (skatīt paraugu attēlos zemāk).

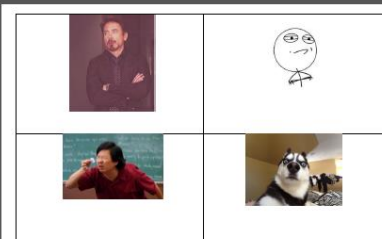
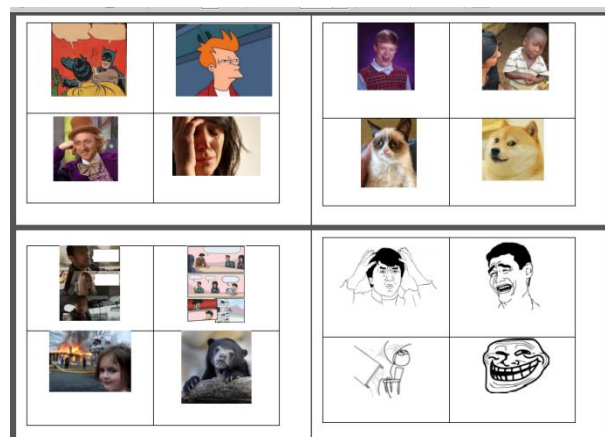
* <https://dictionary.cambridge.org/dictionary/english/meme>

Cambridge Online Dictionary defines meme:

an idea, image, video, etc. that is spread very quickly on the Internet.

Meme ir attēls, kam pievieno īsu, kodolīgu un bieži vien sarkastisku komentāru, kura saturu šis attēls labi atspoguļo. Palūdzām skolotājai Laurai atļauju izmantot MEMES veidošanas aktivitāti arī mūsu stundās. Secinājām, ka skolēni vienmēr izrādījuši entuziasmu un izbaudījuši šo aktivitāti, ar prieku veidojot savus darbus. Esam apkopojušas populārus memes attēlus (papildmateriālu pielikums 5.1.), kurus Jūs droši varat izmantot savās mācību stundās. Skolotāja izvēlē paliek tas, vai skolēniem ir jāveido memes par gramatiku vai ar jebkādu citu saturu.

Papildmateriālu pielikums 5.1.
Memes veidlapas.

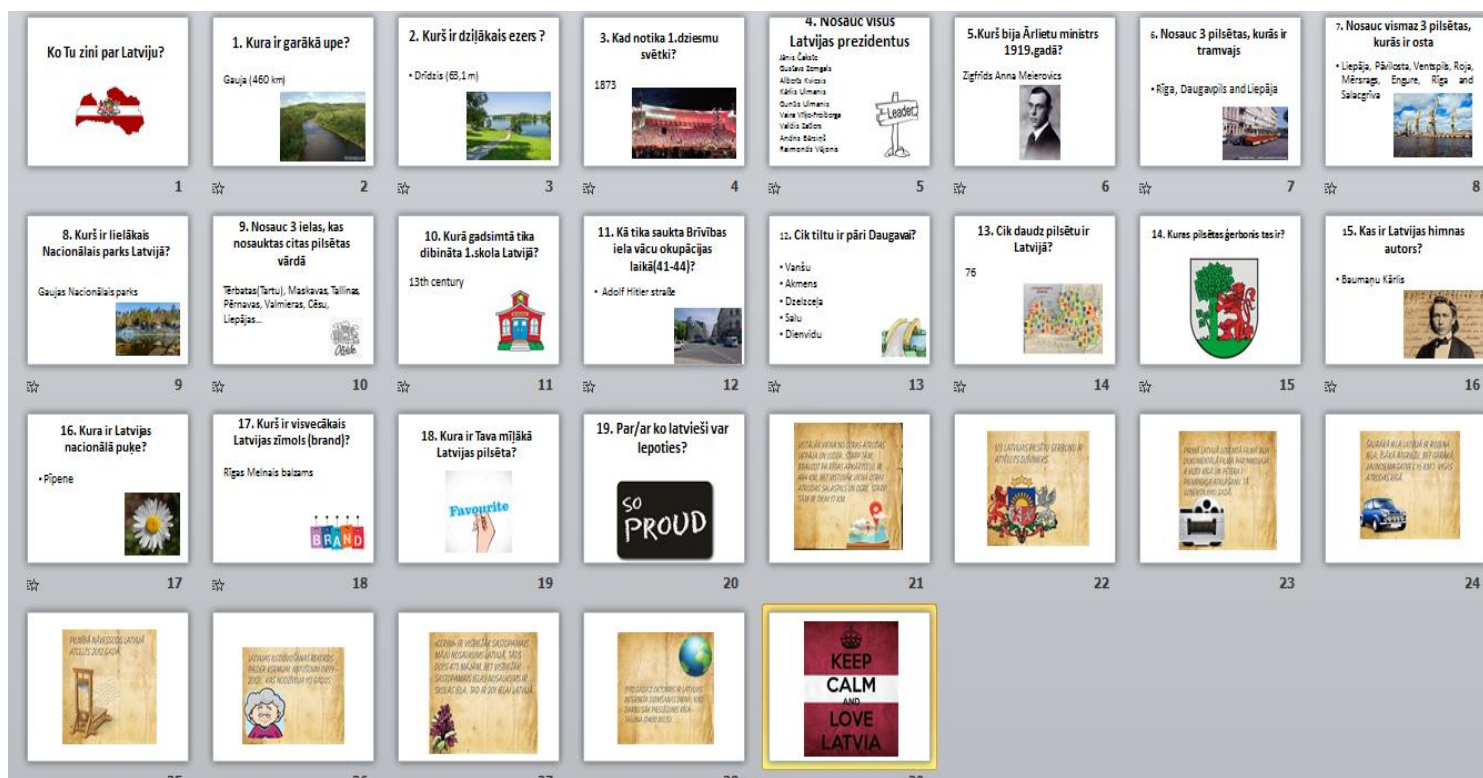

6. VIKTORĪNA PAR LATVIJU

Kādā brīdī mācību procesa laikā ar viktorīnas palīdzību var pārbaudīt skolēnu zināšanas par Latviju. Viktorīnā ietverti jautājumi saistībā ar ģeogrāfiju, vēsturi un citiem mācību priekšmetiem (papildmateriālu pielikums 6.1.). Skolotājs sagatavo projektoru un ekrānu PowerPoint prezentācijas attēlošanai. Sākotnēji skolēni redz jautājumu, izsaka atbilžu variantus, ceļot roku. Pēc tam tiek parādīts tas pats prezentācijas slaidis ar pareizo atbildi.

Papildmateriālu pielikums 6.1.
Viktorīna par Latviju.

7.DAŽĀDU VIDEO MATERIĀLU (YOUTUBE) APKOPOJUMS – TŪRISMA REKLĀMRULLĪŠI PAR LATVIJU

Ļoti būtiski ir skolēniem radīt interesi par laicīgo Latviju – ar ko šobrīd var lepoties Latvija un latvieši? Latvijas dabas ainavas, lauki un pilsētas, kultūra, vēsture un aktuālie pasākumi. Esam apkopojušas interneta saites ar augstas kvalitātes video par minētajām tēmām (papildmateriālu pielikums 7.1.). Pēc video noskatīšanās skolēnus var aicināt uz sarunu – kur viņi ir bijuši Latvijā, kas viņiem Latvijā patīk un kur viņi gribētu nokļūt?

Papildmateriālu pielikums 7.1
Apkopojums - dažādi video par Latviju.

 VIDEO, KURUS RĀDĪT
PIRMS/PĒC VIKTORĪNAS PREZENTĀCIJAS
(prezentācija - FAKTI PAR LATVIJU – KO TU ZINI UN KO TU VĒL NEZINI?)

- ✓ Latvijas Prezidentūras Eiropas Savienība reklāmuļļa/video ANGLISKI (2:35 minūtes)
<https://www.youtube.com/watch?v=QmL4cD4d6>
- ✓ Latvijas Prezidentūras Eiropas Savienība reklāmuļļa/video numur. 2 ANGLISKI (1:28 minūtes)
<https://www.youtube.com/watch?v=I9v4d6b4>
- ✓ Patērētāju apjaušība bērniem LAI VESKI (Kas man ir Latvija, latviešiem?) (1:20 minūtes)
<https://www.youtube.com/watch?v=vc5BQ4gYQ0M>
- ✓ Skatu attēli ar Latviju, fonā Maza bērn nāms (Ciedoņa vārds un Kaupena muzika) (2:30 minūtes)
<https://www.youtube.com/watch?v=MJWC0o0XU2U>
- ✓ Skatu klippiņā par Latviju, reā, kvalitatīva video, feldi ANGLISKI (2:33 minūtes)
<https://www.youtube.com/watch?v=V24DSE8p0p0>
- ✓ Maza melnā dzied (Budu nodi dziesmu, skatu video klips, latvieši) (2:30 minūtes)
<https://www.youtube.com/watch?v=5h6h6p0p0>
- ✓ Rīga smieks (klips, dziesma un mēdi TIMCLAPSE video) (2:40 minūtes)
<https://www.youtube.com/watch?v=V24DSE8p0p0>
- ✓ Welcome to Riga/Latvia, daba, pasākumi un skatu kvalitāte (6:25 minūtes)
<https://www.youtube.com/watch?v=5uG0cX8u06>

8.NODERĪGAS MĀJASLAPAS, SOCIĀLO TĪKLU SAITES UN APLIKĀCIJAS

Pētot un meklējot dažādus resursus latviešu valodas stundām, esam atklājušas vairākas noderīgas mājaslapas un saites. Mācību stundu satura veidošanai izmantojam arī pieejamo informāciju sociālajos tīklos (skatīt attēlos zemāk).

Latviešu valodas aģentūra (7 tematiskās nodarbības, vārdnīca, uzdevumi):

<https://valoda.lv/>

LU MII AILab latviešu valodas resursu serveris (vārdnīcas, interaktīvi uzdevumi, mācību līdzekļi dažādiem vecumposmiem, folklorā, kultūra u.c.materiāli):

<http://valoda.ailab.lv/>

Latviešu literatūras klasika:

<http://www.korpuss.lv/klasika/>

Folklorā, tautas ticējumi:

<http://valoda.ailab.lv/folklorā/ticejumi/>

Folklorā, sakāmvārdi:

<http://valoda.ailab.lv/folklorā/sakamvardi/>

Folklorā, pasakas un teikas:

<http://valoda.ailab.lv/folklorā/pasakas/>

<http://www.pasakas.net/jaunumi/> (skatīt attēlā blakus)

Latviešu valodas gramatika:

<http://valoda.ailab.lv/latval/vispareji/lgraml-w/lgraml.htm>

Valodas uzziņas:

<https://www.letonika.lv/groups/default.aspx?g=5&r=36>

Uzdevumi.lv (nepieciešama reģistrācija):

<http://www.uzdevumi.lv/p/latviesu-valoda>

Gramatika, spēles, vārdnīca, uzdevumi:

<http://maciunmacies.valoda.lv/valodas-apsvece/gramatika>

Elektroniskā - literārās valodas – vārdnīca:

<http://www.tezaurs.lv/lvv/>

Elektroniskā - skaidrojošā – vārdnīca:

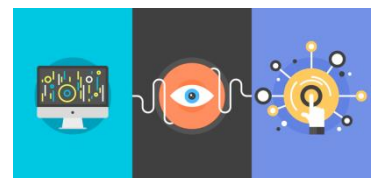
<http://tezaurs.lv/sv/>

Mūsdienu latviešu valodas vārdnīca:

<http://www.tezaurs.lv/mlvv/>

K.Mīlenbaha un J.Endzelīna latviešu valodas vārdnīca:

<http://www.tezaurs.lv/mev/>

Imanta Ziedoņa fonds "Viegli":

<https://www.facebook.com/fondsViegli/>

<http://www.fondsviegli.lv/>

Domu graudi un atziņas, FB lapa (skatīt attēlā zemāk):

https://www.facebook.com/domgraudi/?ref=br_rs

Domu graudi, atziņas, citāti:

<http://domugraudi.lv/category/gramatu-citati/>

E-padomi, domu graudi:

http://epadomi.lv/domu_graudi/

Aforismu enciklopēdija (sadalīti pa tēmām):

<http://aforismi.balticom.lv/index.htm>

Aforismi, domu graudi, atziņas:

<https://www.draugiem.lv/teksti/say/index>

Atziņas:

<http://xn--atzias-zeb.lv/atziņas-dzive.html>

Aforismi:

<https://aforismi.lv/aforismi>

Teicieni, sakāmvārdi un aforismi:

<http://www.teicieni.lv/>

Brīnišķīgas Latvijas ainavas, cilvēku iesūtītas fotogrāfijas:

https://www.facebook.com/EsMiluLatviju/?ref=br_rs

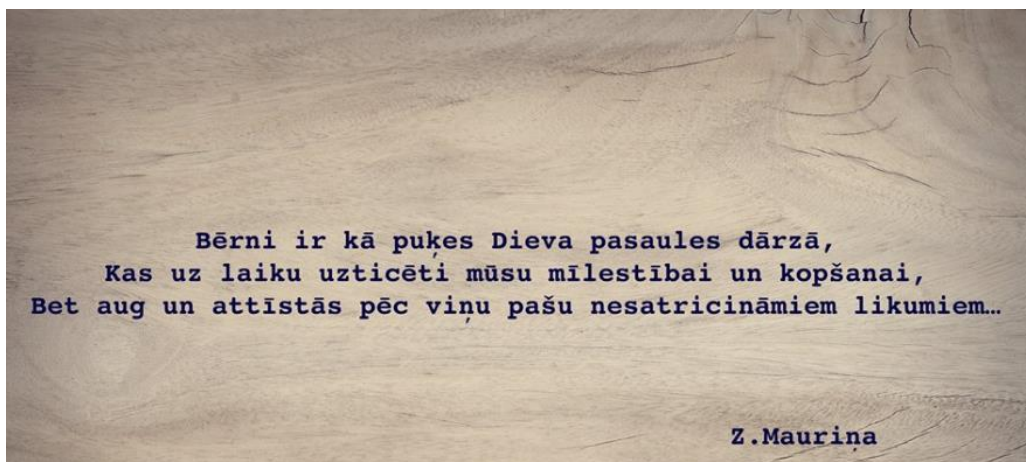
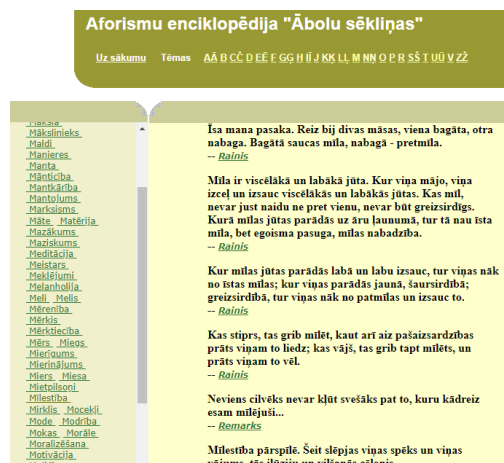
https://www.facebook.com/esmilulv/?ref=br_rs

Izglītojoša un izklaidējoša informācija par Latviju un tās aktualitātēm:

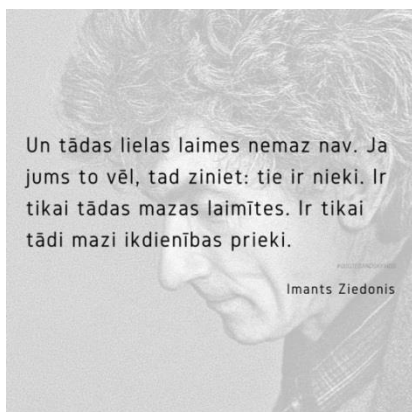
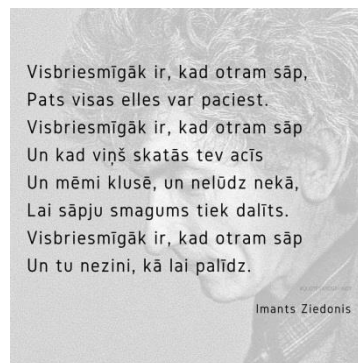
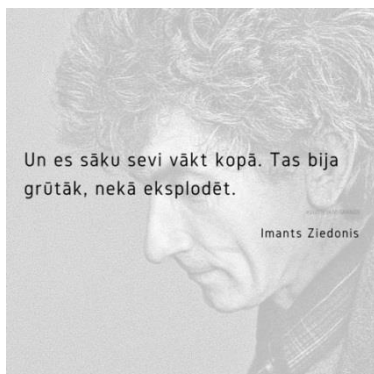
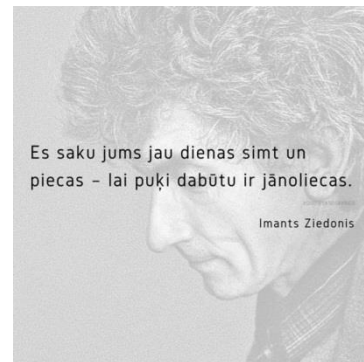
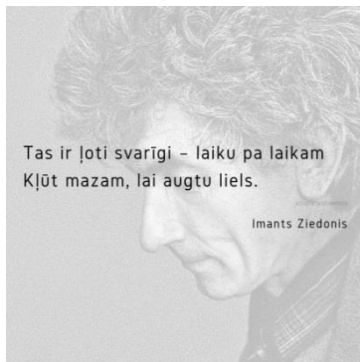
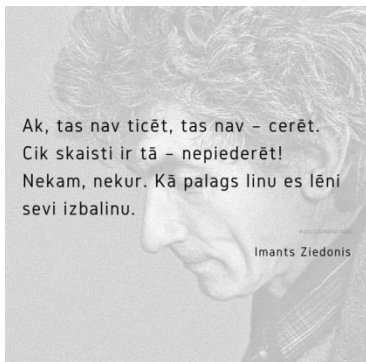
https://www.facebook.com/IfYouLikeLatviaLatviaLikesYou/?ref=br_rs

Platforma ar izglītojošiem un uz diskusiju aicinošiem video. Iespēja izveidot stundu plānus (video oriģinālvaloda ir angļu valoda, taču bieži ir pieejami subtitri latviešu valodā):

<https://ed.ted.com/>

Attēlos zemāk skatīt publicētos Imanta Ziedoņa citātus FB domubiedru grupā:

Skolēniem iesakām “sekot” (*follow*) **dažādām domubiedru grupām sociālajos tīklos (Facebook, Instagram)**, kurās cilvēki apmainās ar informāciju par latviešu valodas mācīšanos. Ārzemju studenti Latvijā izveido šādas platformas, kur viens ar otru var censties komunicēt latviski, apspriest mājasdarbus un dalīties savā pieredzē un ieteikumos latviešu valodas apguvē un uzlabošanā. Meklētājā rakstīt “Latvieši ... (vietā, kur atrodaties)”, “Latvians online”, “Learning Latvian”, “Latvian language”, “Latvian as foreign language”.

Latviešu valodas apguve caur angļu valodu (tabulas, vārdnīcas, skaidrojumi):
<http://learninglatvian.rozentali.com/>

Latviešu valodas apguve caur angļu valodu (tabulas, vārdnīcas, skaidrojumi):
<https://latvian.rocks/latvian-language-learning-hacks/>

Latviešu valodas apguve caur angļu valodu , VIDEO (tabulas, vārdnīcas, skaidrojumi):
<https://www.youtube.com/channel/UC4yThn01Cy5srJgxx2droZg>

INFORMĀCIJA PAR MĀCĪBU GRĀMATĀM (īpaši diasporai)

Latviešu valodas aģentūra. Elektroniskie mācību materiāli “Latviešu valoda. Laipa A1” un “Latviešu valoda. Laipa A2”:

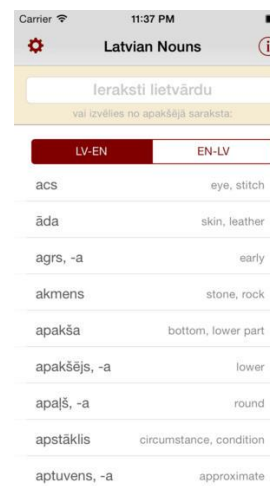
<https://valoda.lv/elektroniskie-macibu-materiali-latviesu-valoda-laipa-a1-un-latviesu-valoda-laipa-a2/>

Latviešu valodas aģentūra. Papildināta un izdota latviešu valodas mācību grāmata pusaudžiem un jauniešiem “Atvērsim vārtus!”:

<https://valoda.lv/papildinta-un-izdota-latvieu-valodas-mcbu-grmata-gatvrsim-vrtusq/>

APLIKĀCIJAS VIEDIERĪCĒM (pieejamas AppStore un GoogleStore)

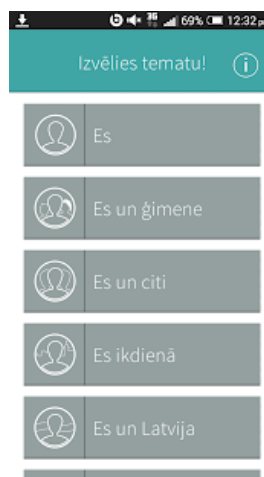
“Latvian nouns”

“Latvian verbs”

“Locīņš”

9.KLASES ŽURNĀLIŅA IZVEIDE SKOLĒNIEM

Tradīcija, ko esam ieviesušas gan savā audzināmajā klasē Latvijas skolās, gan Garezera Vasaras vidusskolā, ir izveidot klases žurnāliņu ar katra skolēna fotogrāfiju un īsu aprakstu, kā arī kontaktinformāciju (līdzīgi kā "yearbook"). Klases žurnāliņš var palikt kā lieliska piemiņa no kopā ietā mācību ceļa. Par tā saturu var vienoties ar skolēniem (papildmateriālu pielikums 9.1.). Piemēram, apkopot informāciju, prasot skolēnu viedokli vienam par otru (uzsverot tikai pozitīvo) vai iekļaujot Jūsu, skolotāja, vēlējumu saviem skolēniem. Var apkopot skolēnu atmiņas par pavadīto laiku, kā arī iekļaut fotogrāfijas no konkrētā mācību perioda. Paraugā zemāk GVV 2014.gada I klases žurnāliņš (skolēnu portretu fotogrāfijas tika izņemtas).

Papildmateriālu pielikums 9.1.
Klases žurnāliņš.

MĪLĀSI KLASES MEITENES!

Add IMAGE HERE

Alfa ir mūsu vienmēr ideju pilna un atbildīga klases meitene. Jūs ir joni skaits mazi un varens sabiedrības spēks.

Add IMAGE HERE

Krista ir mūsu klases mazā prognozētāja - dzīvotāja, kura joni labprātīgi varama visu atbilstoši un labprāt izpildīt citam momentam.

Add IMAGE HERE

Annele ir vienmēr zinoda, jautra un taču pati labā arī prota raksturo mūsu meitene, kas vienmēr cenšas lai klasei visu būtu daudz un zinātis.

Add IMAGE HERE

Stasi ir ārkārtīgi centīga, maza šūna, rīcētā šķūļa, bet vienmēr pozitīva, tālā un enerģiska meitene.

Add IMAGE HERE

Ērika ir mūsu klases zinoda, jautra un taču pati labā arī prota raksturo mūsu meitene, kas vienmēr cenšas lai klasei visu būtu daudz un zinātis.

Add IMAGE HERE

Annasija ir dāta, dāta centīga un ir joni prognozētāja, gan valodu zinātāja, gan komunikatīvā ar citiem. Annasija, dāta, vienmēr ir labā omā.

Add IMAGE HERE

Melisa vienmēr joni nogāzē ar savas grei mācītāim un viņa vienmēr ir mūsu vadošā skolniece, kur vienmēr ir labā omā.

Add IMAGE HERE

Agate ir mūsu klases skolniece un tālākā meitene (ir joni komunikatīvā ar joni). Taču Agate arī labā mācītāim un ir joni meitene.

Add IMAGE HERE

Daina ir mūsu klases zinodātāja pilna zinātāja, labā omā un dāta dāta omā. Ar dāta ir joni vadošā skolniece un joni vadošā skolniece.

Add IMAGE HERE

Karīna ir mūsu mīļā un zinātāja skolniece. Kura vienmēr cenšas visu izdarīt un par visu parjūtīgā skolniece ir joni zinātāja skolniece.

Add IMAGE HERE

Tija ir mūsu klases zīmā baltā skolniece parjūtīga un arī labā zinātāja. Tija ir joni zinoda un vienmēr enerģiska skolniece.

Add IMAGE HERE

Ņeva ir joni zinātāja meitene un vienmēr zinoda, lai visu valodu zinātāja un joni zinātāja humora skolniece.

The privilege
of a lifetime
is being who you are.

Joseph Campbell

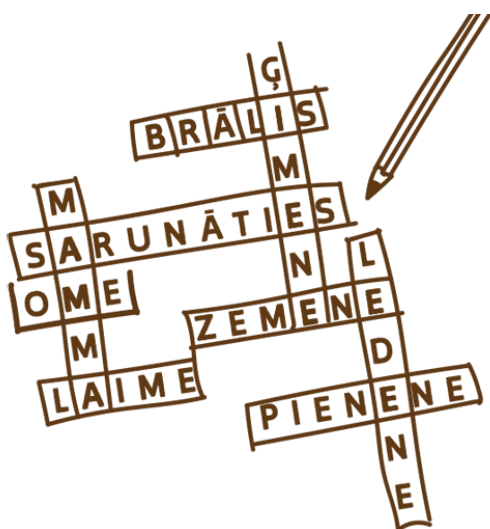
**UZ DRĪŽU TIKŠANOS, MĪLĀS MEITENES!
PALDIES JUMS PAR VISU!**

~2014. gada GVV I klase~

10. KRUSTVĀRDU MĪKLAS “ZVIEDRU RŪTIS”

Skolēniem ar augstu vai vidēji augstu latviešu valodas līmeni var piedāvāt krustvārdu mīklas. Tās uz Vasaras vidusskolu Amerikā un Austrālijā paņēmām līdzī no Latvijas, skatīt attēlos zemāk (SIA “Kuma” – *Zviedru Rūtis*, *Lielās Rūtis*, *Maģiskās Rūtis*, *Vieglās krustvārdu mīklas*, *Kūmiņš* un citu izdevēju krustvārdu mīklas). It īpaši tas noder gadījumos, kad kāds skolēns ir pabeidzis dotos uzdevumus ātrāk par citiem. Lai nebūtu jāgarlaikojas, skolēnam var piedāvāt aizpildīt krustvārdu mīklu. Tās ir pieejamas dažādos līmeņos – ar skaidrojumiem, ar sinonīmiem vai antonīmiem, ar ilustratīviem attēliem. Visbiežāk skolēni izrāda lielu entuziasmu un ieraujas azartā, lai maksimāli aizpildītu doto krustvārdu mīklu. Sākumā jāiedrošina mīklu atminēt bez papildlīdzekļiem, taču vēlāk ļaut izmantot vārdnīcas vai lūgt drauga/skolotāja palīdzību.

11.DAŽĀDAS SPĒLES

Kad viesojāmies Sidnejas latviešu skolā, tad nejaušības rezultātā mācījām latviešu valodu daudz jaunāka vecuma skolēniem kā bija ierasts pirms tam (~5 – 10 gadu veciem bērniem). Tas mums ļāva rīkoties spontāni un spēlēties kopā ar bērniem, tādējādi mācoties latviešu valodu. Esam apkopojušas dažādas spēles jeb aktivitātes, kuras var īstenot gan ar maziem, gan ne tik maziem skolēniem (skatīt arī attēlos zemāk).

- **“Leļļu Karātavas”** jeb **Hangman** – vārdu krājuma un pareizrakstības klasika, kuru latviešu valodas stundās pieprasījuši gan sākumskolas, gan vidusskolas vecuma skolēni. Tā kā idejiski spēles ideja ir apšaubāma, jo iekļauj sevī vardarbīgas darbības – mēs šo spēli noformulējam kā **“Leļļu karātavas”**, pieņemot, ka lellīte ir tā, kas zaudē “dzīvību”, ja netiek uzminēts konkrētais dotais vārds. Tātad skolotājs vai kāds no skolēniem izdomā vārdu, kas “lellītei” būs jāzina. Burtu skaitu ar apakšsvītēm uzraksta uz tāfeles. Skolēni sāk minēt burtus (pa vienam, paceļot roku), tie ir jāraksta uz tāfeles, ja nav iekļauti vārdā vai jāraksta uz apakšsvītēm. Ja vārdā ir, piemēram, divi “b” burti, tad tie abi jāieraksta atmināmajā vārdā.

Piemēram, dots minējums (burtu skaits):

— — — — — — — — — —

Skolēns izsaka minējumu – burts “A”, tad attiecīgi ierakstām:

— — — — — A — — — — — A

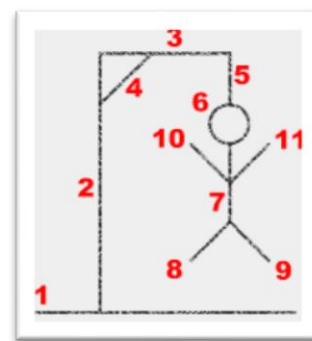
Skolēns izsaka minējumu – burts “O”, tad attiecīgi uzrakstām uz tāfeles burtu “o” un to nosvītējam, jo šajā vārdā nav tāda burta. Sākam zīmēt “Leļļu karātavu” pirmo līniju (skatīt attēlā).

⊖

Pareizā atbilde:

L I T E R A T Ū R A

Kad viss vārds ir atminēts, skolotājs vai kāds no skolēniem dodas pie tāfeles un domā nākamo vārdu, kas pārējiem būs jāmin.

- **“Klusie telefoni”** jeb **Chinese whispers** – skolēni var sasēsties aplī vai daži no skolēniem (4-5) var atnākt klases priekšā un nostāties rindā viens otram blakus (skatīt attēlā zemāk). Skolotājs vai kāds skolēns, kurš izdomājis čukstamo vārdu, klusi un lēni iečukst pirmajam skolēnam ausī vārdu. Tad tas skolēns iečukst nākamajam un tas atkal nākamajam līdz vārds izceļojis pa visu skolēnu ausīm un nonācis pie pēdējā skolēna, kuram tas skaļi jāpasaka visiem. Lai spēles laikā čukstamo vārdu nedzirdētu jau pirms savas kārtas, jānodrošina klasē kāds troksnis (mūzika vai skolēnu sarunas).

- **“Ko Tu teici???”** – šai aktivitātei nepieciešamas austiņas un mūzika, kuru caur tām atskaņot (piemēram, mobilajā telefonā). Šajā spēlē vienlaicīgi var piedalīties 2 skolēni un pārējie vēro. Vienam skolēnam uzliek uz ausīm audio – austiņas, kurās skan skaļa mūzika. Otram skolēnam tiek iedots vārds, kas viņam klusi, lēni un skaidri jāizrunā otra skolēna priekšā. Tam skolēnam, kuram ir austiņas, ir jācenšas uzminēt vārdu, kuru viņa pārinieks viņam saka (taču mūzika tam, protams, traucē). Tas nostiprina vārdu krājumu un garantē jautrību klasē!

Piemērs.

Skolēns A uzvelk austiņas, kurās tiek spēlēta mūzika (tādā skaļumā, lai nedzird apkārt notiekošo).

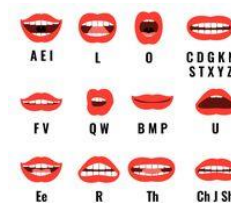

Skolēnam B iedod vārdu “ala” (sākt ar īsākiem vārdiem un turpināt ar garākiem vārdiem vai pat salikteņiem, atkarībā no skolēnu valodas līmeņa). Viņam tas lēni un skaidri jāpasaka savam klasesbiedram, kurš uzvilcis austiņas.

Skolēns A cenšas atminēt doto vārdu, cenšoties nolasīt no lūpām skolēna B teikto.

Tad skolēni samainās ar savām lomām.

Pēc tam šo aktivitāti veic citi skolēni pāros.

- **“Uzmini uzzīmēto vārdu” jeb *pictionary*** – šim uzdevumam nepieciešama tāfele un marķieris vai krīts. Izlozes kārtībā pa vienam skolēni dodas pie tāfeles un uz tās uzzīmē skolotāja doto vārdu (par attiecīgu tēmu vai vispārināti). Skolēna uzdevums ir šo vārdu attēlot zīmējumā un pārējiem tas ir jācenšas maksimāli ātri uzminēt. Ja ir pieejamas divas tāfeles, šo spēli var spēlēt arī komandās, sadalot klasi divās daļās. Tad vienlaicīgi jādod “starts” abām komandām un punktu iegūst tā komanda, kura konkrētajā gājienā pirmā uzminēja uzzīmēto vārdu. Tad punktus saskaita kopā un uzvar tā komanda, kurai ir vairāk punktu. Attēlos zemāk parādīta spēles norise (tikai angļu valodas vārdu vietā zīmējam un cenšamies uzminēt vārdus **latviešu valodā**).

- **“Mēmais šovs trīs vienā” jeb charades 3 in 1** – šī droši vien ir visiem zināma spēle, taču daudz interesantāku to padara 3 cilvēku vienlaicīga “aktierspēle” jeb vārdu atainošana. Tradicionāli viens cilvēks rāda doto vārdu, neizmantojot skaņas un vārdus, bet izmantojot tikai ķermeņa valodu un žestus. Drīkst norādīt ar pirkstiem vārdu skaitu, kas ir jāmin. Nav atļauts norādīt uz konkrētiem priekšmetiem vai cilvēkiem telpā. Ja spēlētājam spēli “trīs vienā” versijā, tad klases priekšā aicinām 3 skolēnus, kuriem vienlaicīgi būs jārāda tas pats vārds. Tādējādi pārējie skolēni, kuriem šis vārds ir jāuzmin, var vērot, cik dažādi doto vārdu interpretē katrs no priekšā stāvošajiem. Ir interesanti redzēt, kādā veidā katrs cilvēks attēlo vārdu. Tiem, kas ir klases priekšā, nav ļauts skatīties uz blakus stāvošo klasesbiedru, lai neattēlotu vārdu tādā pašā veidā, bet lai izdomātu paši savu veidu, kā doto vārdu parādīt klasesbiedriem. Ar šīs spēles palīdzību var atkārtot specifisku vārdu krājumu dažādos mācību priekšmetos (ģeogrāfijā – attēlot kādu vietu vai apskates objektu, vēsturē – attēlot kādu vēstures personāžu vai notikumu, folklorā un mūzikā – attēlot konkrētas dziesmas tekstu). Piemēram, tiek dots vārds “*Latvijas Brīvības piemineklis*”, “*ASV*”, “*Austrālija*”, “*Bēdu, manu lielu bēdu*” un citi. Sarežģītākai uzdevuma pakāpei var dot abstraktus vārdus, piemēram “*bērnība*”, “*laime*”, “*ilgas*”, “*skumjas*” un citus.

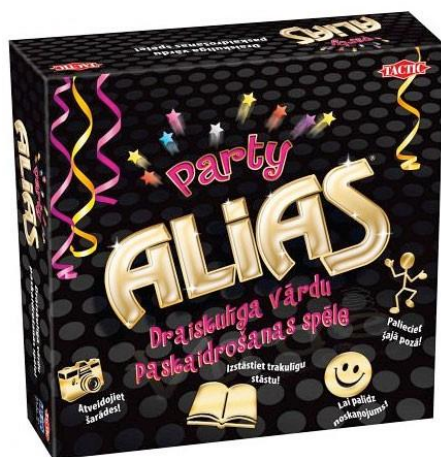

AKTIERSPĒLE UN VALODA. MĒMAIS ŠOVS TRĪS VIENĀ (3 IN 1)

- Atšķirībā no tradicionālā mēma šova – trīs skolēni **vienlaicīgi** rāda vienu vārdu. Katram būs SAVA asociācija un rādīšanas pieeja. Tā mēs varam redzēt, cik dažādas ir cilvēku interpretācijas par vienu lietu/pārādību. Pārējie min vārdu.

- **ALIAS ir populāra vārdu skaidrošanas spēle**, kuru var izmantot dažādos veidos arī mācību procesā. Uz katras kartītes ir 8 vārdi, kurus skaidrot. ALIASu var spēlēt pāros – viens skaidro, otrs cenšas atminēt. Taču skolēns, kurš skaidro vārdus, var to darīt arī visai klasei kā savai komandai. Var izmantot laika atskaiti vai veikt skaidrošanu bez laika ierobežojuma. ALIAS vārdus var izmantot arī “Uzmini uzzīmēto vārdu” jeb *pictionary* spēlei. Reizēm uz vārdu kartītēm ir sarežģīti vārdi, tos var izlaist skaidrošanas procesā. Skolēni var sacensties savā starpā pāros vai komandās, tāpat var sacensties savstarpēji starp klasēm. Piemēram, uzņemt laiku (5 minūtes) un tad skaitīt, cik vārdus katra klase ir spējīga atminēt dotajā laikā. Jāatgādina skolēniem, ka vārda sakni skaidrojumā izmantot nedrīkst. Piemēram, ja vārds ir “sniegavīrs”, tad vārdus, kuru saknē ir “snieg-” vai “vīrs” nedrīkst izmantot, sniedzot skaidrojumu. Ir pieejamas dažādas ALIAS spēļu versijas – tradicionālā, BĒRNU (attēlu skaidrošanas spēle) un PARTY ALIAS versija, kurā skaidrošanai jāizmanto arī žesti un emocijas.

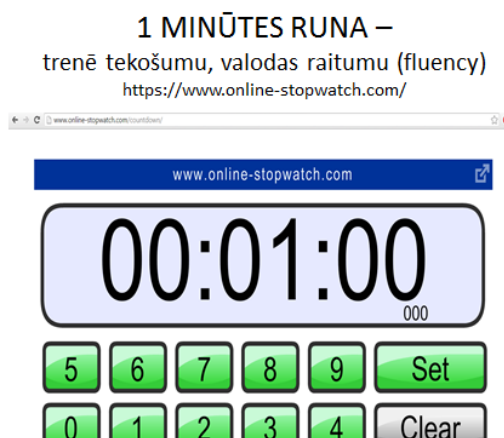

12. RUNAS TEKOŠUMA VEICINĀŠANA LAIKA ATSKAITE UN SPĒLE AR BUMBIŅU

Bieži novērojām, ka, tiklīdz skolēni nespēj ātri un tekoši pateikt savu domu latviešu valodā, viņi "pārslēdzas" uz angļu valodas lietošanu. Tāpēc tika secināts, ka nepieciešams trenēt runas tekošumu (skatīt attēlos zemāk), atraisot skolēnos drosmi runāt latviski.

1) Skolotājs var izmantot **laika skaitītāja platformu** internetā (*online countdown*):

<https://www.online-stopwatch.com/full-screen-stopwatch/>. Uzlikt 1-2 minūšu laika atskaiti un dot skolēnam tēmu, par ko runāt. Darbu var veikt arī pāros. Piemēram, dot skolēnam/skolēniem tēmu "Mājas", "Skola", "Ēdiens" vai kādu citu ikdienišķu un sadzīvisku tēmu (augstākam līmenim var dot arī filozofiska rakstura tēmu "Dzīve", "Laime" un tamlīdzīgi) un dot "zaļo startu" runai. Skolēnus runāšanas brīdī nedrīkst pārtraukt, var iedrošināt, pasakot kādu derīgu vārdu, kas palīdzētu atraisīt valodu un runāt. Skolēnam nav jāuztraucas par gramatikas klūdām, tam uzmanību šajā aktivitātē nepievērš, jo galvenais ir runāt bez apstājas latviešu valodā, tādējādi veicinot runas tekošumu. Laika atskaite var dot spiedienu un radīt nevajadzīgu uztraukumu, tāpēc skolotājam jāiedrošina skolēni, piemēram, rādot piemēru ar kādu no tēmām – runāt lēni un skaidri, nesatraukties par to, vai teikumi ir saistīti, jo galvenais ir izteikt jebkādu domu par attiecīgo tēmu.

2) **Spēle ar bumbiņu** vārdu krājuma aktivizēšanai – skolotājs uz stundu ir sagatavojis bumbiņu (nelielu un vieglu). Skolēni apsēžas aplī, lai būtu viens otram pretī. Skolotājs var sākt spēli, nosaucot vārdu par attiecīgu tēmu, piemēram "Vasara". Tad skolotājs met bumbiņu kādam no skolēniem, kuram ir jāizdomā kāds cits vārds par šo tēmu. Tad skolēns pamet bumbiņu citam skolēnam un spēle turpinās. Spēlē zaudētājs ir tas, pie kura paliek bumbiņa (kurš nespēj izdomāt nevienu tādu jaunu vārdu attiecīgajā tēmā, kas vēl nav nosaukts). Taču skolotājam ir jāpalīdz un jāiedrošina skolēnus palīdzēt saviem klasesbiedriem, kad nepieciešams. Spēlei var uzlikt laika limitu (ko zina tikai skolotājs) un spēli noslēgt, tiklīdz laika atskaite beigusies. Tad uzvar draudzība un zaudētāju nav!

13.MATERIĀLI RAKSTU MĀCĪBAI

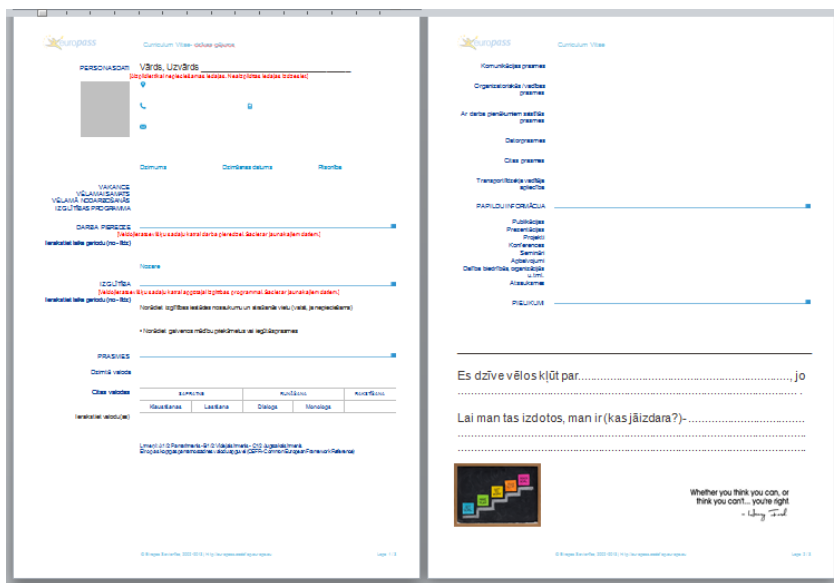
2014. un 2015. gada mācību vasarās mums bija tas gods vadīt vidusskolas III klases rakstu mācības stundas (atstatus valodas un literatūras stundām). Šeit esam apkopojušas izveidotos materiālus.

- **CV (resume) jeb dzīves gājuma pārskats.** Tā kā daudzi vidusskolēni jau mācību laikā meklē darbu un iespējas nopelnīt savu naudu, tika izteikta vēlme trenēties izveidot savu CV. Izmantojam ES ieteikto EUROPASS CV veidlapu. To var aizpildīt gan izdrukājot (papildmateriālu pielikums 13.1.), gan tiešsaistē mājaslapā:

<https://europass.cedefop.europa.eu/lv/documents/curriculum-vitae/templates-instructions>

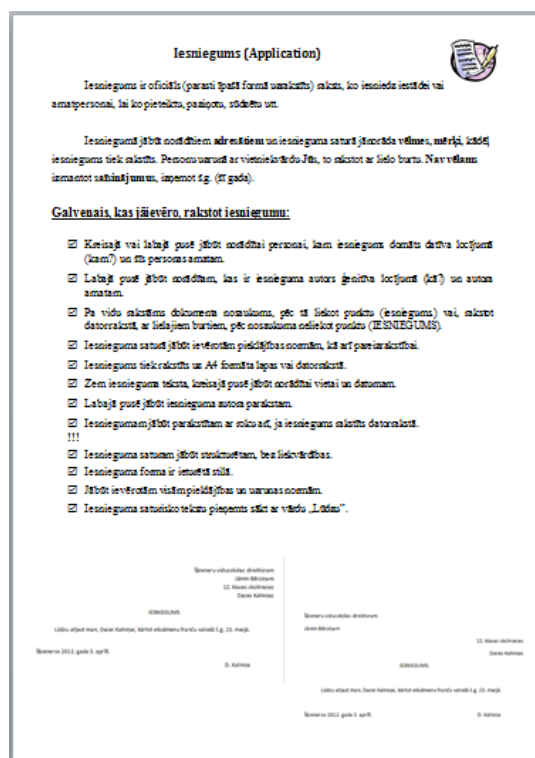
Papildmateriālu pielikums 13.1.

CV veidlapa.

- **Iesnieguma rakstīšanas formalitātes.** Skolēni tika iepazīstināti ar būtiskākajām vadlīnijām, rakstot iesniegumu (papildmateriālu pielikums 13.2.). Ar skolēniem izrunā visus punktus un pēc tam skolēni raksta savu iesnieguma formu (var vienoties, vai rakstīt pieteikumu darbam vai nometnei, skolas kavējuma attaisnojumu vai citu dokumentu).

Papildmateriālu pielikums 13.2.
Iesnieguma rakstīšana.

- Lai prastu argumentēti un skaidri izteikt savu viedokli par konkrētu tēmu, skolēniem tika prezentēta **argumentētās esejas struktūra** (papildmateriālu pielikums 13.3.). Visiem punktiem jāiziet cauri lēni un pamatīgi. Pēc tam skolēniem jāraksta argumentētā eseja jeb domraksts par savu pavadīto laiku Vasaras vidusskolā.

Papildmateriālu pielikums 13.3.
Noslēguma domraksts/eseja.

ARGUMENTĒTAS ESEJAS STRUKTŪRA.

I DAĻA- **IEVADS** (ATKLĀSMĒS, IDEJAS, GALVENĀS PĀRDOMĀS)

II DAĻA- **IZTIRZĀJUMS** (GALVENĀ DAĻA, ARGUMENTI (+/-), KRITIKA, PERSONĪGĀ PIEREDZE)

III DAĻA- **NOBEIGUMS** (SECINĀJUMI, IEROSINĀJUMI)

Neliels piemērs:

Mūsdienu cilvēki nevar iedomāties savu dzīvi bez modernajām tehnoloģijām. Tās attīstās ar katru dienu un paliek parvien nozīmīgāku ikdienas sastāvdaļu. Taču kā jau katrai lietai uz šīs pasaules tām ir savi plusi un mīnusi. (...)

Manā dzīvē es izmantoju daudz un dažādas tehnoloģijas- datoru, telefonu (vietātirun), mūzikas atskaņotāju, iPad, fotoaparātu un citas lietas. Es bez tām nespēju iedomāties savu dzīvi un apzinās, cik atkarīgs no tām esmu. Tās atvieglo dzīvi- tās palīdz komunikācijai, pasaules izzināšanai un globalizācijai, lai visa pasaule būtu vienota un izglītota. Taču ir jāapzinās, ka pārāk liela atkarība rada arī negatīvas sekas. Mēs nedrīkstam aizmirst, ka galvenie mūsu dzīvē ir cilvēki, nevis lietas. (...)

Es uzskatu, ka ikvienam cilvēkam vajadzētu apzināties, ka dažādas tehnoloģijas mums var palīdzēt ikdienā, bet tās taču ir tikai lietas. Pārāk pievēršot uzmanību lietām, nevis cilvēkiem, mēs netīzām varam sabojāt savas attiecības un varbūt pat pasauvēt mīlestību. Daudz skatātk taču ir sapemt no cilvēka komplimentu, neatot atskrti arī viņa acīs, nevis to tikai izlasīt kā ziņu Facebook vai Snapchat. Vai nav tiesa?

TAVS UZDEVUMS:

UZRAKSTI ESEJU „Mana 2014.gada vasara Ģarezerē”.
TEV IR JĀIEKĻĀU VISAS III DOMRAKSTA DAĻAS UN ŠĀDI PUNKTI SAVĀ ESEJĀ:

- ✓ Mana visjautrākā diena
- ✓ Mīļākā tradīcija GVV
- ✓ Visspilgtākās atmiņas GVV
- ✓ Visromantiskākais piedzīvojums
- ✓ Mīlestības un draudzības klātbūtne GVV
- ✓ Nobeigumā iekļauj 5 mirkļbirkas (#) par savu 2014.gada vasaru, to aprakstot ar tikai vienu vārdu katrā #.

ESEJAS MELNRAKSTU RAKSTI ŠIS LAPAS OTRĀ PUSĒ UN TĪRRAKSTU NODOD LĪDZ CETURTDIENAI, 07.08.2014.

 Melnraksts
Mana 2014.gada vasara Ģarezerē.

I DAĻA _____

II DAĻA _____

III DAĻA _____

#

VĒRTĒŠANAS KRITĒRIJI:
Gramatika 3 punkti
Mirkļbirkas 1 punkts
Pareizrakstība 3 punkti
Uzdevuma izpilde 1 punkts
Radošums 2 punkti (noformējums, ideja)

KOPĀ: 10 punkti, 10 balles.

- **Formāla e-pasta rakstīšana.** Lai formāli sazinātos ar saviem pasniedzējiem, mentoriem un/vai darba devējiem un klientiem, skolēniem bieži nāksies izmantot e-vidi. Tāpēc skolēni praktizēja formālu e-pastu rakstīšanu (papildmateriāls 13.4.).

Papildmateriālu pielikums 13.4.
Formāla e-pasta rakstīšana.

Gmail™ **inbox.lv**
by Google

Formāls e-pasts

Sveicināti, skolotājas Santa un Ilze!

Es, _____, rakstu šo ziņu, lai informētu Jūs par to, ka _____.

Sakarā ar to es _____.

Vēlējos pajautāt, vai _____.

_____ . Kā arī vēlējos lūgt, lai Jūs _____.

Paldies par Jūsu veltīto laiku manas ziņas lasīšanai!

Cieņā,

- Mācību cikla nobeigumā ir svarīgi no skolēniem prasīt **atgriezenisko saiti – gan veicot pašvērtējumu, gan analizējot mācību procesā notiekošo** (papildmateriālu pielikums 13.5.).

Mans pašvērtējums rakstu mācībā

Vārds: _____

Datums: _____

Apgabojuma	Izvērtēšana (smaidīgu vai trauku, cik ļoti piederis apgabojuma 10 soļiem – pilnīgi piekritis 1 soļiem – galīgi nepiekritis)
Es jūtu brīvību rakstīt latviešu valodā	😊😊😊😊😊😊😊😊😊😊
Es mācīšos "viesot" latvieši	😊😊😊😊😊😊😊😊😊😊
Es saprotu, kājāmācīties latviešu valodā	😊😊😊😊😊😊😊😊😊😊
Es saprotu atšķirību starp formālu un neformālu e-pastu	😊😊😊😊😊😊😊😊😊😊
Es mācīšos uzrakstīt formālu e-pastu	😊😊😊😊😊😊😊😊😊😊
Es mācīšos uzrakstīt neformālu e-pastu	😊😊😊😊😊😊😊😊😊😊
Es pūtu mēģināt par sevi pastāstīt	😊😊😊😊😊😊😊😊😊😊
Es vēlos uzrakstīt savu CV latvieši	😊😊😊😊😊😊😊😊😊😊
Es pūtu uzrakstīt esoju (ar ievadu, ieteikumiem, no beigumiem) par šo vārdu	😊😊😊😊😊😊😊😊😊😊
Es saprotu atšķirību starp KLASU un STUNDU	😊😊😊😊😊😊😊😊😊😊

Kāds ir Jūsu secinājums? Kā Tu vēlētos uzlabot savas zināšanas?

Kas Tev patika rakstīt mācības stundā?

Kā Tu ieteiktu mainīt rakstu mācības stundā? Kā tas uzlabot mācīšanos?

"Jūs esat mācīšanos mācīšanos skolotājas"
Santa Icaņģis un Ilze Jēgore

Objektīvi vērtējot, savu rakstīšanas prasmi latviešu valodā vērtēju ar _____ ballēm no 10.

thank you!

Papildmateriālu pielikums 13.5.
Skolēnu pašvērtējums rakstu mācībā.

14.KRĀSAINĀ NEDĒĻA SKOLĀ

Lai mācību procesu tiešā un pārnestā nozīmē padarītu krāsaināku un dzīvīgāku, ar skolēniem kādu no mācību nedēļām pavadām vienotās krāsās (papildmateriālu pielikums 14.1.). Droši varat vienoties par to ar saviem skolēniem un veidot skaistas, krāsainas foto piemiņas katras dienas noslēgumā. Ar skolēniem var izrunāt katras krāsas nozīmi un asociācijas dažādās kultūrās (arī krāsas, kas tiek izmantotas dažādos teicienos un frazeoloģismos).

Papildmateriālu pielikums 14.1.
Krāsainā nedēļa skolā.

Mijā I klase (kā arī jebkurš cits atsaucīgais):

Nolēmām padarīt šo nedēļu krāsainu un košu, tādēļ ievērojiet gērbšanās stilu katrā dienā:

Pirmdiena, (datums)	Zaļš (gaļš, tumšs, zaļgans...) <ul style="list-style-type: none"> • For zaļu pat vēl zaļāks ir mūsu skolas laiks. • Dzīvojam zaļi! 	
Otrdiena, (datums)	Hipsteri valda pār pasauli <ul style="list-style-type: none"> • Hipsters rule the world 	
Trešdiena, (datums)	Rozā (on Wednesdays, we wear pink) Drīkst būt arī laša oranžā un sarkanā krāsa apģērbā. <ul style="list-style-type: none"> • Rozā brilles, ak vai! Nu ir ziepes!! ♥ 	
Ceturtdiena, (datums)	Zilš (gaļš, tumšs, tirkīzs...) <ul style="list-style-type: none"> • Zilā ir CERĪBUkrāsa! 	
Piektdiena, (datums)	Dzeltens <ul style="list-style-type: none"> • Dzeltens (vārda sākņē ir vārds "zelt") - un kas gan ir dārgāks par mūsu pašu zelta sauļo? ☺ 	

Dzīvei ir tāda krāsa, kāda ir tavai iztālei!
Aurēlija

Esi radoši un izdomas pilni!
Jūsu *Santa un Ilse*

KRĀSU NEDĒĻA

Nolēmām arī 5. nedēļu padarīt krāsainu un košu, tādēļ ievērojiet gērbšanās stilu katrā dienā:

Pirmdiena, (datums)	SPORTISKS STILS	
Otrdiena, (datums)	MELNBALTS STILS	
Trešdiena, (datums)	STRĪPAS, STRĪPIŅAS	
Ceturtdiena, (datums)	ORANŽS	
Piektdiena, (datums)	SMALKAIS STILS (fancy)	

Vārdnīcītei ir septiņas krāsas, bet mākslībai - septiņreiz septiņas. ♥
/Zenta Mauriņa/

Indiņvācīte vāc savu Gaižera vaicaru maģiskāli ēģēģāini!
Jūsu Santa un Ilse

15.JOKA PĒC ALFABĒTS

Renāra Kaupera dziesma “Joka pēc alfabēts” ir lielisks veids, kā skolēni (it īpaši pirmsskolas un sākumskolas vecumā) var atcerēties latviešu valodas alfabētu, kā arī iemācīties dažādus jaunus vārdiņus, kas tiek pieminēti pie katra no alfabēta burtiem. Vispirms var noklausīties vai noskatīties dziesmas videoklipu (<https://www.youtube.com/watch?v=W5e9GJfHC4A>). Pēc tam skolēni var pildīt darba lapu (papildmateriālu pielikums 15.1.), kurā skolēniem jāizdomā vai jāatrod divi vārdi (pie katra no burtiņiem, kas nav pieminēti šajā R.Kaupera dziesmā).

Papildmateriālu pielikums 15.1.
Joka pēc alfabēts.

JOKA PĒC ALFABĒTS

(dziesmu dzied Renārs Kaupers)

A a	Ā ā	B b	C c	Č č	D d	E e	Ē ē	F f	G g	Ģ ģ
a	garais ā	bē	cē	čē	dē	e	garais ē	ef	gā	ģē
H h	I i	Ī ī	J j	K k	Ķ ķ	L l	Ļ ļ	M m	N n	Ņ ņ
hā	i	garais ī	jē	kā	ķē	el	ej	em	en	eņ
O o	P p	R r	S s	Š š	T t	U u	Ū ū	V v	Z z	Ž ž
o	pē	er	es	eš	tē	u	garais ū	vē	zē	žē

AR VĀRDNĪCAS PALĪDZĪBUATRODI UN PIERAKSTI PIE KATRA LATVIEŠU ALFABĒTA BURTA DIVUS VĀRDUS
© KOPĀ JĀBŪT 33 BURTIEM UN 66 VĀRDIEM!

A- *Anglija, algebra*

B-

Ā-

C-

(tālāk turpini pats/pati ©)

16.MŪZIKA UN GRAMATIKA

Vairākkārt skolēni starpbrīžu laikā ir lūguši atskaņot kādu no viņiem zināmām un populārām latviešu dziesmām, ko viņi labprāt klausās. Skolotājs var sagatavot darba lapu, pievienojot konkrētās dziesmas tekstu (*lyrics*), un tad izcelt kādu no aktuālajām gramatikas tēmām. Paraugu skatīt papildmateriālu pielikumā 15.1. (Mika Dukura dziesma "Tu mani cel" un akuzatīva izcelšana). Links uz dziesmu: <https://www.youtube.com/watch?v=stX-5SBzALI>.

Papildmateriālu pielikums 16.1.
Mūzika un gramatika. Tu mani cel.

Nominatīvs (kas?) – Akuzatīvs (ko?)
Miks Dukurs – Tu mani cel

➤ *Noklausīsimies dziesmu un tad centīsimies atrast akuzatīva locījumus dziesmas tekstā.*

➤ *Ko Tu saproti ar frāzi "Tu mani cel"? Kā Tu to pateiktu angļu valodā?*

Tu mani, Es Tevi, Tu mani cel!
Viens otram atdod tikpat - ne vairāk.
Tu mani, Es Tevi, Tu mani cel!
Dzīve balansā turas - kļūst vieglāk.

Elpot - vienā rītmā,
Kad taktsmērs nav, nav noteikts.
Sniedz, sniedz vēl vairāk, zini,
Finišs – mums šoreiz vienots.

Tu mani cel / 3x /
Vienotā troksnī - samtainās debesīs.

Piedziedājums
Te, te un tūlīt
Na, nav, nav ko slēpt
No, no, novēlu sevi
Un ceru uz Tevi!

Tu mani cel / 3x /
Šeit šķīdīs sajūtu salūts
Pacels mūs / 3x / vienotās debesīs!

Piedz.
Te, te un tūlīt
Na, nav, nav ko slēpt
No, no, novēlu sevi
Un ceru uz Tevi!

17.NODERĪGAS GRAMATIKAS TABULAS ANĢĻU VALODĀ

Nereti skolēniem gramatikas struktūras vieglāk izprast ar angļu valodas palīdzību, skatīt attēlos zemāk:

 noun 					
 masculine			 feminine		
-s,-š	-is	-us	-a	-e	-s
koks <small>tree</small>	brālis <small>brother</small>	tirgus <small>market</small>	māja <small>house</small>	saule <small>sun</small>	valsts <small>country</small>
ceļš <small>road</small>	dvielis <small>towel</small>	medus <small>honey</small>	skola <small>school</small>	puķe <small>flower</small>	nakts <small>night</small>

 adjective + noun 					
 masculine			 feminine		
liels koks <small>big tree</small>	-is	-us	liela māja <small>big house</small>	-e	-s
salds medus <small>sweet honey</small>			salda konfekte <small>sweet candy</small>		
garš ceļš <small>long road</small>			gara nakts <small>long night</small>		

Learn Latvian Online, <https://www.youtube.com/channel/UC4yThn01Cy5srJgxx2droZg>

	1st decl.		2nd decl.		3rd decl.	
	Sing.	Plur.	Sing.	Plur.	Sing.	Plur.
Nom.	vīrs	vīri	skapis	skapji	tirgus	tirgi
Gen.	vīra	vīru	skapja	skapju	tirgus	tirgu
Dat.	vīram	vīriem	skapim	skapjiem	tirgum	tirgiem
Acc.	vīru	vīrus	skapi	skapjus	tirgu	tirgus
Ins.	vīru	vīriem	skapi	skapjiem	tirgu	tirgiem
Loc.	vīrā	vīros	skapī	skapjos	tirgū	tirgos
Voc.	vīr	vīri	skapi	skapji	tirgu	tirgi

Learn Latvian Online, <https://latvian.rocks/latvian-language-learning-hacks/>

Verbs	1. kon. (short)		2. kon.* (long)		3. kon.* (mixed)			Irregular			
	nākt	celties	domāt	rotāties	sveicināt	slodzīt	mācēt	mācīties	būt	iet	dot
tagadne	1. vsk.	nāk-u cel-os	dom-ā-j-u	rot-ā-j-os	sveic-in-u	slog-u	māk-u	māc-os	esm-u	ej-u	dod-u
	2. dsk.	nāk cel-ies	dom-ā	rot-ā-j-ies	sveic-in-i	slog-i	māk-i	māc-ies	es-i	ej	dod
	3. vsk.	nāk cel-as	dom-ā	rot-ā-j-ās	sveic-in-a	slog-a	māk	māc-ās	ir	iet	dod
pagatine	1. vsk.	nāk-am cel-am-ies	dom-ā-j-am	rot-ā-j-am-ies	sveic-in-ām	slog-ām	māk-am	māc-am-ies	es-am	ej-am	dod-am
	2. dsk.	nāk-at cel-at-ies	dom-ā-j-at	rot-ā-j-at-ies	sveic-in-āt	slog-āt	māk-at	māc-at-ies	es-at	ej-at	dod-at
	3. vsk.	nāk cel-as	dom-ā	rot-ā-j-ās	sveic-in-a	slog-a	māk	māc-ās	ir	iet	dod
nākotne	1. vsk.	nāk-š-u cel-š-os	dom-ā-š-u	rot-ā-š-os	sveic-in-ā-š-u	slodz-ī-š-u	māc-ē-š-u	māc-ī-š-os	bū-š-u	ie-š-u	do-š-u
	2. dsk.	nāk-s-i cel-s-ies	dom-ā-s-i	rot-ā-s-ies	sveic-in-ā-s-i	slodz-ī-s-i	māc-ē-s-i	māc-ī-s-ies	bū-s-i	ie-s-i	do-s-i
	3. vsk.	nāk-s cel-s-ies	dom-ā-s	rot-ā-s-ies	sveic-in-ā-s	slodz-ī-s	māc-ē-s	māc-ī-s-ies	bū-s	ie-s	do-s
nākotne	1. dsk.	nāk-s-iet/it cel-s-iet/it-ies	dom-ā-s-iet/it	rot-ā-s-iet/it-ies	sveic-in-ā-s-iet/it	slodz-ī-s-iet/it	māc-ē-s-iet/it	māc-ī-s-iet/it-ies	bū-s-iet/it	ie-s-iet/it	do-s-iet/it
	2. dsk.	nāk-s cel-s-ies	dom-ā-s	rot-ā-s-ies	sveic-in-ā-s	slodz-ī-s	māc-ē-s	māc-ī-s-ies	bū-s	ie-s	do-s
	3. vsk.	nāk-s cel-s-ies	dom-ā-s	rot-ā-s-ies	sveic-in-ā-s	slodz-ī-s	māc-ē-s	māc-ī-s-ies	bū-s	ie-s	do-s

* If 1st person past and 1st person present are identical, it is a 2nd conjugation verb; if not, it is a 3rd conjugation verb.

A palatalization change in the preceding consonant before the ending occurs in the sing., present forms of the following 3rd conjugation verbs: **locīt, slaucīt, mocīt, mācēt, slodzīt, raudzīt**

Exception: **zināt** -- Present is formed: **zinu, zini, zina, zinām, zināt, zina**

Nouns

	vsk.	1. dekl.	2. dekl.	2. dekl. exc.*	3. dekl.	4. dekl.**	5. dekl.	6. dekl.
Nom.Kas?		-s, -š	-is	-s	-us	-a	-e	-s
Gen. Kā?		-a	-a	-a	-us	-as	-es	-s
Dat.Kam?		-am	-im	-im	-um	-ai	-ei	-ij
Acc. Ko?		-u	-i	-i	-u	-u	-i	-i
Inst.Ar ko?	ar	-u	-i	-i	-u	-u	-i	-i
Loc. Kur?		-ā	-ī	-ī	-ū	-ā	-ē	-ī

* Exceptions are: **akmens, asmens, ūdens, rudens, zibens, mēness, suns** (and possibly **sāls**).
 ** **Puika** is masc. even though in a fem. declension.

Possible Consonant Changes

n.	c	→	č	lācis	→	lāči
v.	c	→	k	mācēt	→	māku
n.	dz	→	dž	dadzis	→	dadžis
v.	dz	→	g	slodzīt	→	slogu
	l	→	ļ	calis	→	caļi
	n	→	ņ	dzenis	→	dzeņi
	s	→	š	lasis	→	laši
	z	→	ž	vēzis	→	vēži
	t	→	š	bite	→	bišu
	d	→	ž	briedis	→	brieži
	p	→	pj	ziepes	→	ziepju
	b	→	bj	gulbis	→	gulbji
	m	→	mj	kurmī	→	kurmji
	v	→	vj	zivis	→	zivju
	sl	→	šļ	šķērlis	→	šķēršļi
	zl	→	žļ	zizlis	→	zižļi
	sn	→	šņ	alksnis	→	alkšņi
	zn	→	žņ	zvaigzne	→	zvaigžņi
	ln	→	ļņ	vilnis	→	viļņi

Cori Rozentāle, learninglatvian.rozentali.com

Cori Rozentāle, <http://learninglatvian.rozentali.com/charts/>

Demonstratives

Šis / Šī - This, These (Near)

	Kas?	vienskaitlis (sing.)		daudzskaitlis (plu.)	
		masc.	fem.	masc.	fem.
Nom.	Kas?	šis	šī	šie	šīs
Gen.	Kā?	šā, šī	šās, šīs	šo	šō
Dat.	Kam?	šim	šai	šiem	šīm
Acc.	Ko?	šo	šo	šos	šīs
Inst.	Ar ko?	ar šo	ar šo	ar šiem	ar šīm
Loc.	Kur?	šajā	šajā	šajos	šajās
		šai	šai	šais	šais
		šīnī	šīnī	šinis	šinis

Šāds / Šāda - This kind of

	Kas?	vienskaitlis (sing.)		daudzskaitlis (plu.)	
		masc.	fem.	masc.	fem.
Nom.	Kas?	šāds	šāda	šādi	šādas
Gen.	Kā?	šāda	šādas	šādu	šādu
Dat.	Kam?	šādam	šādai	šādiem	šādām
Acc.	Ko?	šādu	šādu	šādos	šādas
Inst.	Ar ko?	ar šādu	ar šādu	ar šādiem	ar šādām
Loc.	Kur?	šādā	šādā	šādos	šādās

note that this is declined as a regular, indefinite adjective.

Tas / Tā - That, Those (Far)

	Kas?	vienskaitlis (sing.)		daudzskaitlis (plu.)	
		masc.	fem.	masc.	fem.
Nom.	Kas?	tas	tā	tie	tās
Gen.	Kā?	tā	tās	to	to
Dat.	Kam?	tam	tai	tiem	tām
Acc.	Ko?	to	to	tos	tās
Inst.	Ar ko?	ar to	ar to	ar tiem	ar tām
Loc.	Kur?	tajā	tājā	tajos	tajās
		tai	tai	tais	tais
		tanī	tanī	tanīs	tanīs

Tāds / Tāda - That kind of

	Kas?	vienskaitlis (sing.)		daudzskaitlis (plu.)	
		masc.	fem.	masc.	fem.
Nom.	Kas?	tāds	tāda	tādi	tādas
Gen.	Kā?	tāda	tādas	tādu	tādu
Dat.	Kam?	tādam	tādai	tādiem	tādām
Acc.	Ko?	tādu	tādu	tādos	tādas
Inst.	Ar ko?	ar tādu	ar tādu	ar tādiem	ar tādām
Loc.	Kur?	tādā	tādā	tādos	tādās

note that this is declined as a regular, indefinite adjective.

Viņš / Viņa - That, Those (Farthest)

	Kas?	vienskaitlis (sing.)		daudzskaitlis (plu.)	
		masc.	fem.	masc.	fem.
Nom.	Kas?	viņš	viņa	viņi	viņas
Gen.	Kā?	viņa	viņas	viņu	viņu
Dat.	Kam?	viņam	viņai	viņiem	viņām
Acc.	Ko?	viņu	viņu	viņus	viņas
Inst.	Ar ko?	ar viņu	ar viņu	ar viņiem	ar viņām
Loc.	Kur?	viņā	viņā	viņos	viņās

Revised Apr 29, 2011

Produced by Cori Rozentāle, Learning Latvian: <http://learninglatvian.rozentali.com>

Cori Rozentāle, <http://learninglatvian.rozentali.com/charts/demonstratives/>

18.TIPISKĀKĀS KĻŪDĪNAS

Saistībā ar burtisko tulkošanu jeb anglicismu izmantošanu, esam apkopojušas tipiskākās kļūdiņas (papildmateriālu pielikums 17.1.). To kā izdales materiālu var izsniegt skolēniem un īpaši piekodināt būt uzmanīgiem rakstu valodā.

Papildmateriālu pielikums 18.1.
Tipiskākās kļūdiņas.

KLŪDU LABOJUMS/TIPISKĀKĀS KĻŪDĪNAS

(balstoties uz pārbaudes darbiem un rakstu darbiem)

High school – Vīdusskola

1 cat, 2 cats – Viens kaķis, Divi kaķi

1 dog, 2 dogs – Viens suns, Divi suņi

America- Amerika

Step/ Half-brother(sister) – Pusbrālis/ Pusedzē

Cold weather – auksts laiks

High mountain – augsts kalns

To surf - sērot (kā darbības vārds/verb)

Surfing – sērošana

14 fourteen = fourteen – 14 četri +padsmit = četrpadsmit

I like my mum – Man patīk mana mamma (KAS man patīk – nominatīvs/pamatforma/infinitive)

I love my mum - Es mīlu savu mamma (KO es mīlu? – akuzatīvs)

Sour krout – skābi kāposti

Eggplant- baklažēns

Soup – zupa

Chewing gum – košļājamā gumija (košļene)

Worse – sliktāks (S L I K T Ā K S)

Warmer – siltāks (S I L T Ā K S)

Test – pārbaudes darbs, kontroldarbs, tests

Exam – eksāmens

I'm 14 years old → Es esmu 14 gadus vecs/vecs VAI Man ir 14 gadi

→ To go to Latvia – doties/braukt/lidot uz Latviju

← To come from Latvia – braukt/lidot/atgriezties no Latvijas

(nevis iet vai nākt, jo nākt vai iet var tikai RĀJĀM – pāri okeānam kājām vien netiksīm ☹)

On Youtube/Facebook/Instagram – Jūtubā, Feisbukā, Instagramā

(nevis „uz” Youtube utt.)

For dinner – vakariņās

For breakfast we had sandwiches – brokastīs mums bija maizītes (nevis priekš brokastīm)

Skats D/DZ/DŽ/G/g

D To dance – dejot, to think - domāt

DZ To sing – dziedāt, to live – dzīvot

DŽ Jazz- džezs, jumper – džemperis

G To sleep – gulēt, to want- gribēt

G family – ģimene, guitar – ģitāre

19.AKUZATĪVS UN DATĪVS, TEKSTS

Tā kā skolēniem nereti jūk akuzatīva un datīva locījumi, esam izveidojušas papildmateriālu (papildmateriālu pielikums 19.1.), kas iekļauj gramatikas tabulu un tekstu, kurā skolēniem dotie vārdi jāizloka attiecīgajā locījumā (akuzatīvā – ko? vai datīvā – kam?).

Papildmateriālu pielikums 19.1.
Akuzatīvs un datīvs, teksts.

**Padziņojuma mazajam darbiņam – Akuzatīva (ko) un Datīva (kam)
ar āķinītiem/dāvinu zīmuli (ka).**

AKUZATĪVS (ko?)

Kas?	Ko?	Vienaskaitļa		Daudzskaitļa	
Es	Mani	is (zīmulis)	i (zīmuli, vāstuli) (āķni, āķi)	i (zīmuli)	us (zīmulus)
Tu	Tevi	o (vāstulc)		os (grāmatas)	os (grāmatas)
Viņš	Viņu	a (grāmata)	u (grāmatu, pienu) (šerū, šerbu)	os (vāstules)	os (vāstules)
Viņa	Viņu	š (piena)			
Viņš	Viņus				
Mā	Mūs				
Jā	Jūs				

DATĪVS (kam?)

Kas?	Kam?	Kas?	Kam?	Personas	Lietai	Daudzskaitļa
Es	Man	is	im	Jānis - Jānim	Pulciņš - pulciņam	Pulciņam
Tu	Tev	a	am	Māriņa - Māriņam	Sēns - sēnam	Sēnam
Viņš	Viņam	a	am	Senta - Sēnai	Delava - delavai	Delavam
Viņa	Viņam	c	am	Mārtiņa - Mārtiņam	Mārtiņa - mārtiņam	Mārtiņam
Mā	Mūs					
Jā	Jūs					

Vārds: _____

Ieraksti dotos vārdus pareizā locījumā!

- _____ (mēs - kam?) patīk dāvināt _____ (dāvenas - ko?) _____ (skolotājs - kam?).
- Vai _____ (jūs - kam?) ir dažādkla?
- Es vakar satiku _____ (Roberts - ko?). Viņš man iedeve _____ (ielūgums - ko?) uz ballīti.
- Es redzēju _____ (tu - ko?) filmā. Vai Tu to _____ (filme - ko?) esi redzējusi?
- Skolotājs cenšas _____ (skolniece - kam?) palīdzēt. Viņa dod vērtīgus _____ (padomi - ko?).
- Ir gods kalpot _____ (Latvija - kam?), _____ (dzimtene - kam?).
- _____ (Linda - kam?) un _____ (Kārlis - kam?) ir garlaicīgi, tāpēc viņi telefonā katrs raksta savu _____ (siņu - ko?).
- Es _____ (viņi - ko?) neredzu. Vai var noregulēt _____ (skejs - ko?) _____ (es - kam?) to vajag!
- Anne grib aizņemties lāsmas _____ (cepure - ko?), _____ (šalle - ko?), _____ (cimdi - ko?), _____ (mētelis - ko?) un arī _____ (mašīna - ko?).
- Aleks (oti ļoti pārziņe _____ (izveiknāji - ko?). Viņš vienmēr uzdod daudz jautājumus _____ (skolotājs - kam?) par _____ (saule - ko?), _____ (debe - ko?).

20.DARBĪBAS VĀRDI TAGADNĒ, TABULAS

Ja skolēnam nepieciešams vingrināties darbības vārdu locīšanā, dažādas tabulas (papildmateriālu pielikums 20.1.) var būt noderīgas. Darba lapu var pielāgot zināšanu līmenim (piemēram, pievienojot vēl vairākus darbības vārdus vai arī pagātnes un nākotnes laiku).

Papildmateriālu pielikums 20.1.
Darbības vārdi tagadnē, tabulas.

VERBS

Klāt visiem darbības vārdiem, kurus jau zini, Tu tagad lieliski māki izločīt šādus darbības vārdus: studēt, jokot, dzīvot, domāt, plānot, būt, nebūt, mācīt, dejot, mīlēt, zīdīt, darīt, rakstīt, lasīt

Atceries? Jā Nē

Tagad Tavas zināšanas paplašināsies ar šādiem darbības vārdu locījumiem –dīvīnēt, smaidīt, gaidīt, drīkstēt, gribēt, varēt, stāvēt

	Dīvīnēt	Smaidīt	Gaidīt	Gribēt	Varēt	Stāvēt	Drīkstēt
Es							
Tu							
Vīps, vīpa Vīpi, vīpas							
Mēs							
Jūs							

Vai vari izločīt šos darbības vārdus (tagadnē)? ☺

	ēst	dzert	pīrkt	sākt	beigt	satikt	dot	ņemt	vest	nest
<i>English</i>										
Es										
Tu										
Vīps, vīpa										
Vīpi, vīpas										
Mēs										
Jūs										

21.DARBĪBAS VĀRDS UN AKUZATĪVS VAI DATĪVS

Esam secinājušas, ka bieži skolēni zina lietvārdu akuzatīva un datīva locījumu, taču ne vienmēr ir pārliecināti par to, aiz kura darbības vārda jālieto akuzatīvs un aiz kura datīvs. Tāpēc izveidojām šo darba lapu (papildmateriālu pielikums 21.1.), kas skolēniem jāaizpilda kopīgi ar skolotāju. Būtiski ir pierakstīt arī piemērus kladē, lai nostiprinātu šīs zināšanas. Tabulā ir atstātas tukšas ailes, kur skolēns var ierakstīt sev interesējošu darbības vārdu.

Papildmateriālu pielikums 21.1.
Darbības vārds un akuzatīvs vai datīvs.

LOCĪJUMU LIETOJUMS #LL		
Darbības vārds	Kam? (datīvs)	Ko? (akuzatīvs)
<i>Uzdāvināt</i>		
<i>Mīlēt</i>		
<i>Uzticēties</i>		
<i>Gaidīt</i>		
<i>Uzzīmēt</i>		
<i>Nopirkt</i> <i>Pirkt</i>		
<i>Rakstīt</i>		
<i>Redzēt</i>		
<i>Gribēt</i>		
<i>Iedot</i> <i>Padot</i> <i>Piedot</i>		
<i>Piezvanīt</i>		
<i>Palīdzēt</i>		
<i>Pateikt</i> <i>Neteikt</i>		
<i>Pasaukt</i>		

22.DABAS AIZSARDZĪBA, VĀRDU KRĀJUMS

Tā kā kādā no skolēnu klasēm notika spraigas diskusijas par klimatu, tad izveidojām noderīgu vārdu apkopojumu saistībā ar tēmu "Dabas aizsardzība" (papildmateriālu pielikums 22.1.).

Papildmateriālu pielikums 22.1.
Dabas aizsardzība, vārdu krājums.

Vārdu krājums saistībā ar dabas aizsardzību, urbanizāciju

			
Pollution	Piesārņojums	To increase	Paaugstināt
To pollute	Piesārņot	To reduce	Pazemināt
Global warming	Globālā sasilšana	Environment	Vide
Eco system	Ekosistēma	Solar energy	Saules enerģija
Oxygen	Skābeklis	Renewable resources	Atjaunojamie resursi
Recycling	Šķirošana	Oil, fuel	Nafta, degviela
Deforestation	Mežu izciršana	Smog	Smogs

Vārdu krājums saistībā ar dabas aizsardzību, urbanizāciju

			
Pollution	Piesārņojums	To increase	Paaugstināt
To pollute	Piesārņot	To reduce	Pazemināt
Global warming	Globālā sasilšana	Environment	Vide
Eco system	Ekosistēma	Solar energy	Saules enerģija
Oxygen	Skābeklis	Renewable resources	Atjaunojamie resursi
Recycling	Šķirošana	Oil, fuel	Nafta, degviela
Deforestation	Mežu izciršana	Smog	Smogs

Vārdu krājums saistībā ar dabas aizsardzību, urbanizāciju

			
Pollution	Piesārņojums	To increase	Paaugstināt
To pollute	Piesārņot	To reduce	Pazemināt
Global warming	Globālā sasilšana	Environment	Vide
Eco system	Ekosistēma	Solar energy	Saules enerģija
Oxygen	Skābeklis	Renewable resources	Atjaunojamie resursi
Recycling	Šķirošana	Oil, fuel	Nafta, degviela
Deforestation	Mežu izciršana	Smog	Smogs

23.UZDEVUMS PAR ĒDIENU

Skolēni allaž izteikuši vēlmi iemācīties vārduņus par tēmu “ēdiens”. Tā kā latviešu valodā eksistē gan tautas dziesmas, gan ticējumi un dzeja par šo tēmu, izveidojām darba lapu (papildmateriālu pielikums 23.1.). Skolēniem jāapraksta savs mīļākais ēdiens un jāizveido dzejolis ar dotajiem vārdiem par šo tēmu.

Papildmateriālu pielikums 23.1.
Uzdevums par ēdienu.

Ēdiens

<p>1915-1 Brāju bērni, māsu bērni Ger uguni sesēduši. Rītu cepšu pelu maizi, Tad došu visiem.</p>	<p>1929-0 Manā balta māmulīte Mani baltu audzīnāja: Pienu ēdu, pienu dzēru, Pienā muti nomezgāju.</p> <p>1970-0 Kartupīt, kartupīt, Kā mēs tevi ēdsim? Pie cepiņa gosēsim, Ar sviestiņu ēdsim.</p>
---	--

Ticējums par ēdienu: Ja ēdiens ir pārsēlīts, tad gatavotājs ir iemīļējies. ♥

Kādi ēdieni Tev vislabāk garšo?

Saceri dzejoli par ēdienu, iesaišot dotos vārdus (var mainīt locījumus)!

pankūkas	šokolāde	zupa	naude
augļi	garsot	putra	veselība
dārzeņi	nammiņi	saldējums	piens

24.LIETVĀRDA UN ĪPAŠĪBAS VĀRDA SASKAŅOŠANA

Darba lapas galvenais mērķis ir palīdzēt skolēniem atkārtot īpašības vārdu un lietvārdu saskaņošanu. Katrā lauciņā skolēns izvēlas lietvārdu ar galotni, kas norādīta augšpusē un to saskaņo ar doto īpašības vārdu kreisajā pusē, rakstot tā pareizo galotni.

Piemēram, pirmajā lauciņā rakstītu “sarežģīt**S** uzdevum**S**”.

Nākamajā lauciņā skolēnam jāaskaņo īpašības vārds “sarežģīts” ar lietvārdu, kas beidzas ar “-is”, piemēram, “sarežģīt**S** brīdī**S**”.

Tos lauciņus, kuros nevar izdomāt loģisku savienojumu, atstāj tukšus.

Papildmateriālu pielikums 24.1.
Lietvārda un īpašības vārda saskaņošana.

Lietv. gal. Īpaš.v.	-s/š	-is	-a	-e	-i	-as	-es
Sarežģīts							
Iedomīgs							
Foršs							
Smieklīgs							
Brīnīšļīgs							
Aizrāujošs							
Emocionāls							
Pretīgs							
Dzīvespriecīgs							

Skaists							
Jocīgs							
Draudzīgs							
Izpalīdzīgs							
Sekls							
Īpašs							
Interesants							
Lielisks							

25.KNUTA SKUJENIEKA DZEJOLIS "DIVAS KURPES"

Kāds no skolēniem bija dzirdējis Knuta Skujenieka dzejoli "Divas kurpes" un izteica vēlmi šo dzejoli analizēt literatūras stundā. Izveidojām izdales materiālu ar šiem dzejas vārdiem. Pēc dzejoļa izlasīšanas skolēni var diskutēt par jautājumiem – *Kas ir mūžīgs? Vai mīlestība ir mūžīga? Cik lielā mērā mēs, cilvēki, esam atkarīgi no citiem līdzcilvēkiem? Kāpēc Knuts Skujenieks izvēlējies šo tēmu attēlot ar kurpju palīdzību?*

Papildmateriālu pielikums 25.1.
Knuta Skujenieka dzejolis "Divas kurpes".

Knuts Skujenieks

reiz dzīvoja labā kurpe
kas kreiso mīlēja
gan dubļus gan zābaksmēru
uz pusēm dalīja

kad labā iekrita grāvī
tad kreisā to steidzās glābt
un abas priecīgi žļerkstot
tad varēja mājup kāpt

kad kreiso kaimiņu sunis
aiz papēža grasījās ķert
tad nekavējās labā
tam zvēram starp ragiem spert

tā dzīvoja divas kurpes
kaut laimīgi klaudzēja
nekas nav mūžīgs šai saulē
un labā noplīsa

jums šķiet tagad viss ir galā?
ak nē mani mīlie ak nē
jo kreisā vēl gluži jauna
līdz aizgāja mēslainē

šai stāstā par divām karpēm
ir pastāstīts arī kaut kas
par mūžīgo mīlestību
kas it nekad nebeidzas

1980

26.IMANTA ZIEDOŅA “MOTOCIKLS”, “STŪRE”

Iepazīstoties ar Imantu Ziedoni, skolēni literatūras stundā izteica vēlmi analizēt Imanta Ziedoņa dzeju “Motocikls”. Izveidojām izdales materiālu (papildmateriālu pielikums 26.1.), lai ar skolēniem varētu analizēt metaforisko dzejas nozīmi. Par ko ar tehnikas palīdzību I.Ziedonis runā savā dzejā?

Papildmateriālu pielikums 26.1.
Imanta Ziedoņa “Motocikls”, “Stūre”.

I.Ziedonis “Motocikls”

STŪRE

Puikas, šis brauciens būs tāls un traks, —	Atkal lielceļi lēniem lokiem.
Stūre trīs rokās manās.	Nē, puikas, — stūri vajag just
Puikas, šis brauciens būs tāls un smags.	Pagriezienos starp kokiem!
Tā būs izlaušanās.	Kalns. Lejā irdenas smiltis spīd
Tā būs izrašanās no tā, kas man ir,	Ātrums. Daudzi šeit kritīs...
Tajā, ko gribu es dabūt.	Savaldīt. Savaldīt. Savaldīt!
Kāda pieticības siena mūs šķir	Stūri man neizsitis!
No tās pasaules, kuņģā man jābūt.	Stūrei viens likums — savaldīt!
Kur minūtei stundu vērtība ir,	Stūrei viens likums — griezt!
Kur nedzīvo, mūžu lāpot,	Puikas, tos ceļus, kas rāmi sūd,
Kur mirklis kā vējš un kā krusas grauds	Nebrauksim! Nevaru ciest
Sit sejā,	Traks būs šis brauciens un smags kā kross.
Sit mīlot,	Puikas, nav laika prātot, —
Sit sāpot.	Uz to pusi iet arī autobuss...
Atkal asfalts un asfalts, un asfalts kluss,	Puikas, nu kā tad?

27.VIDEO PROJEKTS GVV JAUNIEŠIEM

2015. mācību gada vasarā mums ienāca prātā ideja video formātā iemūžināt skolēnu domas un uzskatus par Latviju, latvietību un savām latviskajām saitēm. Gan skolēni, gan absolventi, gan daži no skolotājiem dalījās pieredzē. Jautājumus, kurus uzdevām Amerikas latviešiem, var redzēt papildmateriālu pielikumā 27.1. Šo video (garums 17:25 min) esam pievienojušas kā papildmateriālu pielikumu 27.1.1.

Papildmateriālu pielikums 27.1.
Video projekta jautājumi GVV jauniešiem.

- Nosauc 3 mīļākās lietas, vietas, cilvēkus saistībā ar Latviju.
- Kāpēc Tev ir svarīga latvietība?
- Ko Tu domā par Latvijas latviešiem, ko tu sastopi šeit?
- Ja Tu būtu latvietis Latvijā, kāds Tu būtu, ko Tu darītu?
- Ko Tu vēlētos lūgt vai novēlēt pusaudžiem Latvijā?
- What do you usually tell people about Latvia? What would you suggest telling foreigners? (in English)

PALDIES TEV PAR DALĪBU MŪSU VIDEO€

- Nosauc 3 mīļākās lietas, vietas, cilvēkus saistībā ar Latviju.
- Kāpēc Tev ir svarīga latvietība?
- Ko Tu domā par Latvijas latviešiem, ko tu sastopi šeit?
- Ja Tu būtu latvietis Latvijā, kāds Tu būtu, ko Tu darītu?
- Ko Tu vēlētos lūgt vai novēlēt pusaudžiem Latvijā?
- What do you usually tell people about Latvia? What would you suggest telling foreigners? (in English)

**PALDIES TEV PAR DALĪBU MŪSU VIDEO PROJEKTĀ! Tu esi zelts!
PROJEKTĀ! Tu esi zelts!**

- Nosauc 3 mīļākās lietas, vietas, cilvēkus saistībā ar Latviju.
- Kāpēc Tev ir svarīga latvietība?
- Ko Tu domā par Latvijas latviešiem, ko tu sastopi šeit?
- Ja Tu būtu latvietis Latvijā, kāds Tu būtu, ko Tu darītu?
- Ko Tu vēlētos lūgt vai novēlēt pusaudžiem Latvijā?
- What do you usually tell people about Latvia? What would you suggest telling foreigners? (in English)

PALDIES TEV PAR DALĪBU MŪSU VIDEO PROJEKTĀ! Tu esi zelts!

Papildmateriālu pielikums 27.1.1.

Video – kas man ir latvietība?

28.IZVEIDOTIE MATERIĀLI ANNAS ZIEDARES VASARAS VIDUSSKOLĀ (2018.g.)

Mācot latviešu valodu un literatūru Annas Ziedares Vasaras vidusskolas jauniešiem, izmantojām savu jau esošo materiālu bāzi, kā arī radījām jaunus materiālus. Tos apkopojām un pievienojām kā pielikumus šim metodiskajam materiālam.

- Tā kā **2018.gads** ir ļoti īpašs Latvijai un visai latviešu tautai, skolotāju saime AZVV vienojās par **tēmām, kuras caurvīt mācību procesā** (papildmateriālu pielikums 28.1.).

Papildmateriālu pielikums 28.1.
Mācību plāns – tēmas.

44.AZVV 2018.gada janvārī
VALODAS UN LITERATŪRAS STUNDU PLĀNS/TĒMAS
#LV100 #Latvijas simtgade #Īpašs gads #Mēs esam īpaši

1.nedēļā: Es, Tu, Mēs, ģimene, dzimta, saknes, mājas.

2.nedēļā: Dzīve, ikdiena, sadzīve, ceļš.

3.nedēļā: Tradīcijas, svētki, Latvijai 100!

- Lai būtu vieglāk pārskatīt skolēnu mācību progresu, izveidojām savu uzskaites tabulu (papildmateriālu pielikums 28.2.). Tajā ierakstām visus vērtējumus, ko skolēns guvis, kā arī noslēgumā izvērtējam skolēnu darbu mācību stundās, regulāru mājasdarbu izpildi, kā arī uzvedību un attieksmi pret mācību procesu.

Papildmateriālu pielikums 28.2.
Vērtējumu uzskaites tabula.

@ (skolas nosaukums), 20___. (mācību gads)

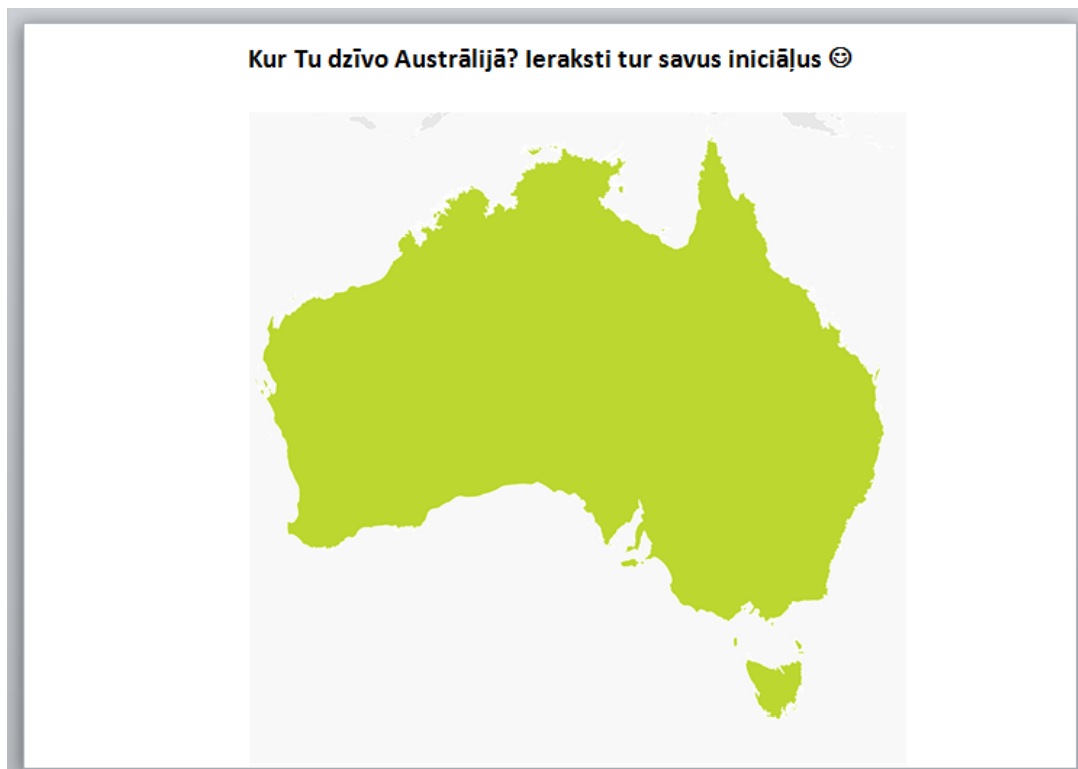
ATZĪMJU/VĒRTĒJUMU UZSKAITE

Nr.	VĀRDS	UZVĀRDS	K L A S E																ATZĪME PAR DARBUSTUNDĀ	ATZĪME PAR VISIEM M.D.	ATTIEKSME	GALA ATZĪME
1.																						
2.																						
3.																						
4.																						
5.																						
6.																						
7.																						
8.																						
9.																						
10.																						
11.																						
12.																						
13.																						
14.																						

- Gluži kā Garezera Vasaras vidusskolā - vēlējamies, lai skolēni sākotnēji atzīmē savas dzīvesvietas gan Austrālijā, gan savas saknes Latvijā.

Papildmateriālu pielikums 28.3.
AUS_LV kartes.

- Visiem skaidri zināms, ka latvieši ir **dziedātāju tauta**. Tā kā regulāri tiek dziedātas dažādas dziesmas un **Latvijas himna**, kā arī tiek skaitīta **Tēvreize**, apkopojām to vārdus vienā izdales materiālā (papildmateriālu pielikums 28.4.). Ir vērtīgi ar skolēniem izrunāt šo vārdu simbolisko nozīmi un uzsvērt, ka himnas laikā pieņemts stāvēt kājas un pēc himnas atskaņošanas neplaudēt.

Papildmateriālu pielikums 28.4.
Latvijas himna, Tēvreize.

Latvijas Republikas valsts himna (autors Baumaņu Kārlis)

Dievs svētī Latviju
Mūs dārgo tēviju,
Svētī jel Latviju
Ak svētī jel to.

Kur Latvju dēli dzied,
Kur Latvju meitas zied,
Laid mūs tur laimē dieļ,
Mūs Latvijā!

Tēvreize. Lūgšana.

Mūsu Tēvs debesīs,
Svētīts lai top Tavs vārds,
Lai nāk Tava valstība,
Tavs prāts lai notiek
Kā debesīs, tā arī virs zemes.
Mūsu dienišķo maizi dod mums šodien
Un piedod mums mūsu parādus,
Kā arī mēs piedodam saviem parādniekiem.
Un neļaved mūs kārdināšanā,
Bet atpesī mūs no jauna,
Jo Tev pieder valstība, spēks un gods
Mūžīgi mūžos
Āmen!

Annas Ziedares Vasaras Vidusskolā

Pirms ēšanas:

Nāc Kungs, Jēzu svētī
Mums šo maltīti,
Lai mums labi klājas
Visur pavadi!

Pēc ēšanas

Paldies Dievam, paldies devējam!

- Gan GVV, gan AZVV ir brīnišķīga tradīcija – rakstīt vecākiem vēstules uz mājām. Tas, mūsuprāt, ir lieliski, ņemot vērā to, cik bieži mūsdienās komunikācija notiek virtuālajā vidē. Saņemt ar roku rakstītas vēstules ir īpašs notikums. Esam izveidojušas veidlapu, kuru var izmantot, rakstot vēstules uz mājām (skatīt papildmateriālu pielikumu 28.5.).

Papildmateriālu pielikums 28.5.
Vēstule uz mājām, veidlapa.

Čau, _____!

Kā jau Tu zini/ Jūs zināt, es mācos _____ klasē. Mans mīļākais mācību priekšmets šogad vasaras skolā ir _____, jo

Mana ikdiena ir šāda:

No rīta es _____

Pēcpusdienā es _____

Vakarā es _____

Līdz šim mana mīļākā pēcpusdienas nodarbība ir _____, jo

Vakara nodarbībās mums ir bijis/bijusi/bijuši/bijušas _____

Ar nepacietību gaidu, kad _____

Vismīļākais ēdiens šovasar man ir _____

Istabīgā es dzīvoju kopā ar _____

Savā klasē es jūtos _____, jo

Kā Tev/Jums iet? Kas jauns?

Ar sveicieniem no _____,

Tavs/ Tava _____

Šodienas datums _____

Palma!!!

- Lai padziļinātāk izprastu **darbības vārdu locīšanu pagātnes, tagadnes un nākotnes laika perspektīvā**, kopīgi ar skolēniem mācību stundās izveidojām “špikeri” četru lapaspušu garumā (papildmateriālu pielikums 28.6.). Dažus no darbības vārdiem var izlocīt kopīgi, bet pēc tam skolēniem ar zīmuli jācenšas aizpildīt pārējās tabulas ailes. Pēc tam visu kopīgi uzmanīgi pārbaudīt, pārrunāt, skaļi akcentējot galotnes. Jūs droši varat mainīt darbības vārdu secību vai pievienot/atņemt kādu no darbības vārdiem.

!!! Īpaša uzmanība jāpievērš atgriezeniskajiem darbības vārdiem (“mācīties” – kas bieži jūk ar vārdu “mācīt”), kā arī vārdiem, kuriem mainās līdzskaņi attiecīgajos laikos (*tagad es braucu, rīt es braukšu*). Kā jau iepriekš uzsvērām - darbības vārdu lasīt skaļi nepieciešams pēc personas (*lasīt tabulas horizontāli pa rindinām, nevis vertikāli pa kolonnām*).

Es braucu, es domāju, es mācos – skolēnam būs vieglāk pamanīt likumsakarības, koncentrējoties uz personu vietniekvārdu, nevis darbības vārdu.

Nevis *es braucu, tu brauc, viņš brauc*.

Papildmateriālu pielikums 28.6.
Darbības vārdu “špikeris”.

Darbības vārds nenoteiksmē (infinitive)	Persona	TAGADNĒ (in the present tense)	PAGĀTNĒ (in the past)	NĀKOTNĒ (in the future)
būt (to be)	<i>Es</i>	esmu	biju	būšu
	<i>Tu</i>	esi	biji	būsi
	<i>Viņš, viņa, tas, tā</i> <i>Viņi, viņas</i>	ir	bija	būs
	<i>Mēs</i>	esam	bijām	būsim
	<i>Jūs</i>	esat	bijāt	būsiet

Darbības vārds nenoteiksmē (infinitive)	Persona	TAGADNĒ (in the present tense)	PAGĀTNĒ (in the past)	NĀKOTNĒ (in the future)
domāt (to think)	<i>Es</i>	Domāju	Domāju	Domāšu
	<i>Tu</i>	Domā	Domāji	Domāsi
	<i>Viņš, viņa, tas, tā</i> <i>Viņi, viņas</i>	Domā	Domāja	Domās
	<i>Mēs</i>	Domājam	Domājām	Domāsim
	<i>Jūs</i>	Domājat	Domājāt	Domāsiet

Darbības vārds nenoteiksmē (infinitive)	Persona	TAGADNĒ (in the present tense)	PAGĀTNĒ (in the past)	NĀKOTNĒ (in the future)
dzīvot (to live)	<i>Es</i>	Dzīvoju	Dzīvoju	Dzīvošu
	<i>Tu</i>	Dzīvo	Dzīvoji	Dzīvosi
	<i>Viņš, viņa, tas, tā</i> <i>Viņi, viņas</i>	Dzīvo	Dzīvoja	Dzīvos
	<i>Mēs</i>	Dzīvojam	Dzīvojām	Dzīvosim
	<i>Jūs</i>	Dzīvojat	Dzīvojāt	Dzīvosiet

Darbības vārds nenoteiksmē (infinitive)	Persona	TAGADNĒ (in the present tense)	PAGĀTNĒ (in the past)	NĀKOTNĒ (in the future)
iet (to go)	<i>Es</i>	Eju	Gāju	Iešu
	<i>Tu</i>	Ej	Gāji	Iesi
	<i>Viņš, viņa, tas, tā</i> <i>Viņi, viņas</i>	iet	Gāja	Ies
	<i>Mēs</i>	Ejam	Gājām	Iesim
	<i>Jūs</i>	Ejāt	Gājāt	Iesiet

THE
ATTRACTIVENESS
OF
**CORRECT
GRAMMAR**
CANNOT BE
OVERSTATED.

Darbības vārds nenoteiksmē (infinitive)	Persona	TAGADNĒ (in the present tense)	PAGĀTNĒ (in the past)	NĀKOTNĒ (in the future)
Rakstīt (to write)	<i>Es</i>			
	<i>Tu</i>			
	<i>Viņš, viņa, tas, tā</i> <i>Viņi, viņas</i>			
	<i>Mēs</i>			
	<i>Jūs</i>			

Darbības vārds nenoteiksmē (infinitive)	Persona	TAGADNĒ (in the present tense)	PAGĀTNĒ (in the past)	NĀKOTNĒ (in the future)
lasīt (to read)	<i>Es</i>			
	<i>Tu</i>			
	<i>Viņš, viņa, tas, tā</i> <i>Viņi, viņas</i>			
	<i>Mēs</i>			
	<i>Jūs</i>			

Darbības vārds nenoteiksmē (infinitive)	Persona	TAGADNĒ (in the present tense)	PAGĀTNĒ (in the past)	NĀKOTNĒ (in the future)
Mīlēt ♥ (to love)				

Darbības vārds nenoteiksmē (infinitive)	Persona	TAGADNĒ (in the present tense)	PAGĀTNĒ (in the past)	NĀKOTNĒ (in the future)
braukt (to drive)	<i>Es</i>			
	<i>Tu</i>			
	<i>Viņš, viņa, tas, tā</i> <i>Viņi, viņas</i>			
	<i>Mēs</i>			
	<i>Jūs</i>			

Darbības vārds nenoteiksmē (infinitive)	Persona	TAGADNĒ (in the present tense)	PAGĀTNĒ (in the past)	NĀKOTNĒ (in the future)
Gribēt (to want)	<i>Es</i>			
	<i>Tu</i>			
	<i>Viņš, viņa, tas, tā</i> <i>Viņi, viņas</i>			
	<i>Mēs</i>			
	<i>Jūs</i>			

Darbības vārds nenoteiksmē (infinitive)	Persona	TAGADNĒ (in the present tense)	PAGĀTNĒ (in the past)	NĀKOTNĒ (in the future)
Ēst (to eat)	<i>Es</i>			
	<i>Tu</i>			
	<i>Viņš, viņa, tas, tā</i> <i>Viņi, viņas</i>			
	<i>Mēs</i>			
	<i>Jūs</i>			

Darbības vārds nenoteiksmē (infinitive)	Persona	TAGADNĒ (in the present tense)	PAGĀTNĒ (in the past)	NĀKOTNĒ (in the future)
nākt (to come)				

Darbības vārds nenoteiksmē (infinitive)	Persona	TAGADNĒ (in the present tense)	PAGĀTNĒ (in the past)	NĀKOTNĒ (in the future)
varēt (can, to be able to)	<i>Es</i>			
	<i>Tu</i>			
	<i>Viņš, viņa, tas, tā</i> <i>Viņi, viņas</i>			
	<i>Mēs</i>			
	<i>Jūs</i>			

“To have another language is to possess a second soul”
 Charlemagne

Darbības vārds nenoteiksmē (infinitive)	Persona	TAGADNĒ (in the present tense)	PAGĀTNĒ (in the past)	NĀKOTNĒ (in the future)
Zināt (to know)	<i>Es</i>			
	<i>Tu</i>			
	<i>Viņš, viņa, tas, tā</i> <i>Viņi, viņas</i>			
	<i>Mēs</i>			
	<i>Jūs</i>			

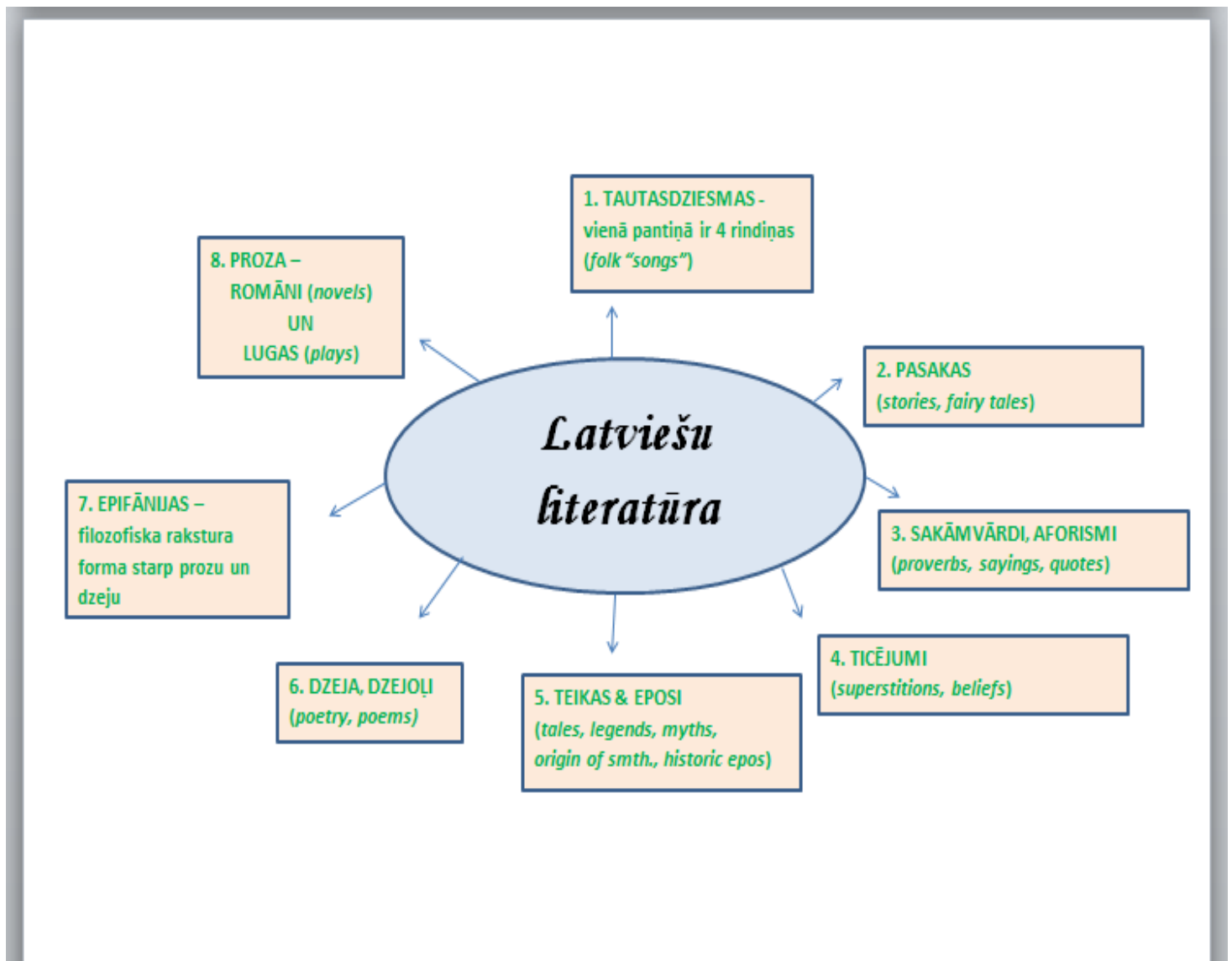
Darbības vārds nenoteiksmē (infinitive)	Persona	TAGADNĒ (in the present tense)	PAGĀTNĒ (in the past)	NĀKOTNĒ (in the future)
mācīties (to learn)	<i>Es</i>			
	<i>Tu</i>			
	<i>Viņš, viņa, tas, tā</i> <i>Viņi, viņas</i>			
	<i>Mēs</i>			
	<i>Jūs</i>			

Darbības vārds nenoteiksmē (infinitive)	Persona	TAGADNĒ (in the present tense)	PAGĀTNĒ (in the past)	NĀKOTNĒ (in the future)
saprast (to understand)				

Darbības vārds nenoteiksmē (infinitive)	Persona	TAGADNĒ (in the present tense)	PAGĀTNĒ (in the past)	NĀKOTNĒ (in the future)
spēlēt (to play)	<i>Es</i>			
	<i>Tu</i>			
	<i>Viņš, viņa, tas, tā</i> <i>Viņi, viņas</i>			
	<i>Mēs</i>			
	<i>Jūs</i>			

- Uzdevums, lai veicinātu skolēnu izpratni par **latviešu literatūras dažādību**. Skolotājs uz tāfeles izveido domu karti (skatīt papildmateriālu pielikumu 28.7.), kuras vidū rakstīts “Latviešu literatūra”. Skolēniem šī domu karte jāieraksta savā pierakstu kladē. Tad kopīgi, sākot no 1.-8. sadaļai, ar skolēniem pārrunā katru literatūras **žanru**. Skolēni var saukt savus piemērus, dalīties ar informāciju, ko viņi jau zina.

Papildmateriālu pielikums 28.7.
Domu karte – literatūras žanri.

- Tā kā bieži skolēniem ir problēmas saprast Latvijas rakstnieku darbu politisko saturu, ir svarīgi skolēniem veidot **hronoloģisku izpratni par literatūras attīstību** un tās raksturelementiem. Darba lapā (papildmateriālu pielikums 28.8.) redzama tabula, kurā skolēniem pēc dotā parauga ir jāieraksta prasītā informācija par konkrētiem rakstniekiem. Jūs droši to varat pielāgot savām vajadzībām.

Papildmateriālu pielikums 28.8.
Darba lapa – Latvijas rakstnieki.

DAŽI NO LATVIJAS IEVĒROJAMĀKAJEM RAKSTNIEKIEM

Izmantojiet literatūras grāmatu un/vai internetā resursus, atrodi prasīto informāciju par dotā parauga. Pēc tam mācību stundā vai tāla kopīgā izrunā un savu tabulu varai papildināt. 📖

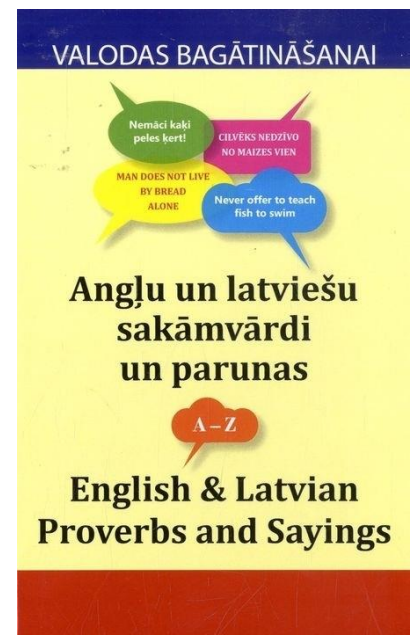
DZIMŠANAS LAIKS	VARDS, UZVārDS (parastā un padzintā formā)	BIOGRAFIJA, DARBOS IETVERTAS TEMAS (par īpašībām, ar ko ir būs/būtu ievērojamākie un atšķirības)	IEVĒROJAMĀKIE DARBI CITĀTI
1835	Krišjānis Barons (Dainu tēvs)	Publicists, publicists, Jaunlatviešu pētnieks. Apkopoja tautsaulniecības, veidoja tās pa kategorijām, izveidoja Dainu Skaņi, kas kopā ar citiem LNS. Par tās izveidi saņēma 200 latu balvas.	Akadēmiskais tēvs latviešu, izveidoja jaunas avīzēdāmas, izveidoja arī vairākus citus tautsaulniecības.
1890	Mikēlis Krogzemis (Auseklis)	Dzejnieks, publicists, pedagogs. Aizrāvās ar apgaismības filozofiju, ticēja jaunlatviešu idejām. Pirmās latviešu tautiskās atmodas ideju pavadītājs.	Dzejolis "Gaismas pils".
1861	Anna Brigadere		
1862	Rūdolfs Blaumanis		
1865	Jānis Pliekšāns (Raiņis)		
1879	Kārlis Skalbe		
1901	Aleksandrs Čaks		
1906	Anšlevs Egļītis		
1906	Janis Kronbergs		
1933	Imants Ziedonis		
1933	Ojārs Vācietis		
1932	Māra Zālīte		

- Vairākkārtīgi skolēni ir vaicājuši, kā pareizi latviski izteikt kādu sakāmvārdu vai parunu (*proverb*). Izveidojām darba lapu (papildmateriālu pielikums 28.9.). Skolēnu uzdevums ir atrast **vismaz 5 sakāmvārdus (+ to skaidrojumus), kas eksistē gan angļu, gan latviešu valodā**. Derīga grāmata ir “Angļu un latviešu sakāmvārdi un parunas” (sastādītāja Gunta Štrauhmane, 2013.g.). Grāmatas aprakstā minēts “*Gadsimtu gaitā dažādās pasaules malās ir radušies daudzi trāpīgi sakāmvārdi un izteicieni, kuros paustās patiesības ir aktuālas arī šodien. Šis sakāmvārdu krājums tam ir lielisks pierādījums. Latviešiem ir tāda sakāmvārdu bagātība kā reti kurai tautai. Vai angļu sakāmvārdi ir tikpat trāpīgi, sulīgi un dzīvi? Lasi, salīdzini, iegaumē un izmanto!*”. Skolēni drīkst izmantot arī citus resursus informācijas atrašanai. Vispirms katram individuāli jāatrod 5 sakāmvārdi un pēc tam jānoskaidro vēl 3 jauni no saviem klasesbiedriem.

Papildmateriālu pielikums 28.9.
Sakāmvārdi angļu un latviešu valodā.

Izmantotās grāmatas attēls:

ATRODI 5 SAKĀMVĀRDUS VAI PARUNAS (proverbs) ANĢĻU VALODĀ UN TO EKVIVALENTUS LATVIEŠU VALODĀ!

Piemērs:
kill two birds with one stone → Noķert divus zaiļus ar vienu šķiņķu
 Nozīme - ar vienu darbību sasniegt divus mērķus.

PROVERB IN ENGLISH	SAKĀMVĀRDS/PARUNA LATVISKI	SKAIDROJUMS/NOZĪME
<u>kill two birds with one stone</u>	<u>Noķert divus zaiļus ar vienu šķiņķu</u>	Ar vienu darbību sasniegt divus mērķus.

Kad esi pabeidzis uzdevumu, pievieno vēl 3 sakāmvārdus abās valodās, kurus atradūši Tavi klasesbiedri!

- Līdzīgi kā Garezerā, iesakam **gramatikas uzdevumus vai vārdu krājumu bagātināt ar apkārtējā vidē** redzamo un dzirdamo. Var trenēt, piemēram, akuzatīva un datīva locījuma lietošanu. Skolēniem dotajā uzdevumā jāizmanto tikai apkārtējā vidē esošie lietvārdi vai īpašvārdi (skatīt attēlā zemāk).

APKĀRTĒJĀ VIDE (kā saturs) UN GALOTNES
(AZVV un galotnes)

- Skolotājs sagatavo lapas, kur ar lieliem burtiem rakstīti vārdi (nenoteiksmē vai kādā locījumā), kas redzami/jūtami tuvākajā apkārtnē
- Katrs skolēns saņem vienu lapu (dažādu) un pieraksta lapā klāt attiecīgu, derīgu vārdu. Tad lapas dod tālāk, tās rotē pa klasi.
- PIEMĒRS – uz lapas rakstīts REDZĒT (ko?). Bērni var pierakstīt *karogu, draudzeni, kamīnu, okeānu, dūmu krūmu*.
- PIEMĒRS – uz lapas rakstīts DĀVINĀT DATORU (kam?) Bērni var pierakstīt *direktoram, Ivetai, Miķelim, Annai, draudzenei*

- Pirms noslēguma pārbaudes darba ir lietderīgi skolēniem **atgādināt mācību laikā apgūto**. Tas palīdzēs saprast to, kas ir jāatkārto, lai veiksmīgi nokārtotu gala pārbaudījumu jeb eksāmenu (papildmateriālu pielikums 28.10.).

Papildmateriālu pielikums 28.10.
Kas jāatkārto pirms eksāmena?

KAS TEV JĀATKĀRTO PIRMS VALODAS/ LITERATŪRAS EKSĀMENA?

- ✓ Atšķirība – **klase vai stunda**
- ✓ **Darbības vārdi** (dzeltenā lapa – *cheat sheet*)
- ✓ Lietvārdu **deklinācijas** (KAS, KĀ, KO, KAM – darba lapas)
- ✓ **Tipiskās kļūdas** (typical mistakes, augsts/auksts, MAN patīk mamma, ES mīlu mammu, **BRAUKT UZ LATVIJU, UZ AZVV, UZ SIDNEJU** – nevis IET, utt.(etc.))
- ✓ **Īpašības vārdi** (adjectives), emocijas, jūtas
- ✓ Literatūra – latviešu literatūras **žanri**, jāzina **2 tautas dziesmas** no galvas (noskaitīt un uzrakstīt), jāzina **fakti, darbi un citāti 3 latviešu rakstniekiem** (brīva izvēle)

- AZVV A1→A2/B1 līmeņa valodas noslēguma pārbaudes darbs (eksāmens valodas un literatūras mācībā par visu iepriekš apgūto). Uzdevumus (kopā 6 lapaspuses) skatīt un izmainīt savām vajadzībām var papildmateriālu pielikumā 28.11.

Papildmateriālu pielikums 28.11.

Noslēguma pārbaudes darbs.

Vārds, Uzvārds: _____

Eksāmens valodas un literatūras mācībā

A1 → A2/ B1 līmenis, 2018

Latvija
100

1.uzdevums. Uzraksti – klase vai stunda! (____/5 punkti)
 Veseras Vidusskolā katru dienu ir četras mācību.....
 Mums liels, brūns ķieģelis.....
 Pirmā šodien ir ģeogrāfija.
 Mums ir četras..... telpas.
 Rītdien pirmā..... ir vēsture.
 Jānis Ozols māca fiziku specializētā jeb laboratorijā.

2.uzdevums. Ieraksti tabulā darbības vārda pareizo formu! (____/15 punkti)

Darbības vārds neatīkāmā (infinitīva)	Persona	TAGADNĒ (in the present tense)	PĀRĀTNĒ (in the past)	NĀKŪTNĒ (in the future)
domāt (to think)	<i>Es</i>			
	<i>Tu</i>			
	<i>Viņš, viņa, tas, tā</i> <i>Viņi, viņas</i>			
	<i>Mēs</i>			
	<i>Jūs</i>			

3.uzdevums. Tekstā ievieto darbības vārdu pareizajā formā! (____/19 punkti)

Čaut :)
 Mani sauc Kristaps. Katru dienu es (būt)..... laimīgs, ka esmu dzīvs. Es novērtēju dzīvi, man patīk mana dzīve un pasaule, kurā es (dzīvot)..... Man patīk sports un mani interesē mašīnas. Es (mācīties)..... 8.klasē, bet kurā klasē (iet)..... Jūs? Mana māsa (iet)..... 7. klasē. Viņa ir grāmatu tārps!!! Viņa (lasīt)..... katru dienu. Mēs (dzīvot)..... Liepājā. Tā (būt)..... skaista pilsēta blakus Baltijas jūrai. Katru dienu mēs (braukt)..... uz skolu ap 7:30 no rīta. Man tas nepatīk, jo es (mīlēt)..... miegu ☹. Es vienmēr (rakstīt)..... savam labākajam draugam, cik ļoti man (nepatīkt)..... celties agri. Mēs visi (gribēt)..... gulēt ļoti ilgi no rītiem, vai ne? Kaut gan – ir daži traki cilvēki, kuriem patīk agri rīti. Man pēc divām stundām būs vakariņas.n Es (ēst)..... zupu un saldaļā ēdienā mēs (varēt)..... ēst zemenes ar putukrējumu. Nāmmīgi! Visi latvieši (zināt)....., cik ēdiens ir svarīgs, lai mums būtu labs garastāvoklis un laba dzīve. Vai Tu to (zināt).....? Kad es pabeigšu vidusskolu, es (spēlēt)..... lakrosu universitātes komandā. Viensmaz tādas ir manas vēlmes un sapņi šobrīd. Taču mēs visi (saprast)....., ka dzīve strauji mainās un mūsu plāni arī ļoti bieži var mainīties.
 Tik un tā - **SAPNĪNOT VAJAG!** Kāds ir Tavs sapnis?

4. uzdevums. Teikumos ievieto lietvārdu pareizajā locījumā! Deklinācija. (_____/18 punkti)

- Es mīlu savu (ģimene – KO?).....
 Es gribu mācīties (latviešu valoda – KO?).....
 Katru vasaru es braucu uz vasaras (vidusskola – KO?).....
 Es mīlu sevus (draugi – KO?).....
 Anna mīl (Jānis – KO?).....
 Rebeka katru dienu atdod savu (sirds – KO?)..... mūzikai, viņa ir mūziķe.
 Es gribu sevai (mamma- KAM?)..... uzdēvināt garšīgu kūku.
 Brālis grib (tētis – KAM?)..... ietīt mašīnu ar putekļu sūcēju.
 Vasarā (saule – KĀ?)..... stari ir ļoti bīstami, jo UV starojums ir stiprs.
 Vai Tu izmanto sauļošanās (krēms – KO?).....?
 Tas nav mans telefons, tas ir (brālis – KĀ?)..... telefons.
 Tā ir (vecmāmiņa – KĀ?)..... māja.
 Es gribu sevām (draudzenes – KAM?)..... sagādāt (pāsteigums – KO?).....

Izloki savu vārdu!

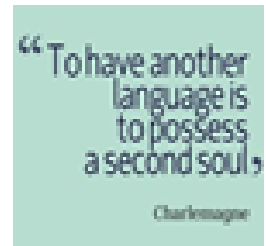
- Nominatīvs KAS? –
 Ģenitīvs KĀ? -
 Akuzatīvs KO? -
 Datīvs KAM? -

5. uzdevums. Iztulko šos vārdus latviski! (_____/21punkts)

ANGLISKI	LATVISKI	ANGLISKI	LATVISKI	ANGLISKI	LATVISKI
America		1 dog		To surf	
Cold		2 dogs		Surfing	
High		1 cat		Fourteen	
Step-brother		2 cats		Sour kroat	
Step-sister		Exam		Chewing gum	
Warm		High School		Eggplant	
Bad		To explain		Soup	

6. uzdevums. Iztulko šos teikumus latviski! (_____/13 punkti)

- I am 14 years old (one option) –
 I am 14 years old (the other option in Latvian) –
 I am on Facebook -
 Can you find me on Instagram?
 For breakfast we had eggs –
 For dinner we had chicken soup –
 I am going (walking) to my classroom –
 I am going/driving (FAR AWAY) to Latvia tomorrow –
 I am flying to Sydney tomorrow –
 I love my mam and dad – Es.....
 I hate spiders - Es.....
 I like pizza – Man.....
 I don't like sour kroat - Man.....

7. uzd. Uzraksti, kā Tu jūties un kāpēc. Kā Tu jūties vakar? Un kā ar rītieni? Emocijas un jūtas. (_____/12 punkti)

Izmanto apstākļa vārdus (adverbs).

Es šodien jūtos....., jo.....
Vakarā jūtos....., jo.....
Rītā jūtos....., jo.....

Izmanto īpašības vārdus (adjectives).

Šis diena ir....., jo.....
Vakarā diena bija....., jo.....
Rītā diena būs....., jo.....

8. uzdevums. Uzraksti vienu sakām vārdu (proverb) gan latviski, gan angļiski (ar to pašu nozīmi). (_____/2 punkti)

<u>SAKĀMVĀRDS LATVIEŠU VALODĀ</u>	<u>THE SAME PROVERB IN ENGLISH</u>

9. uzdevums. Uzraksti, kā izdalās latviešu literatūra (žanri/tipi/veidi). Secība nav svarīga. (_____/8 punkti)

10. uzdevums. Uzraksti tautas dziesmu, kuru Tu zini no galvas. Uzraksti 1 pantiju (4 rindīņas). (_____/4 punkti)

.....
.....
.....
.....

11. uzdevums Uzraksti svarīgāko informāciju par 2 nozīmīgiem cilvēkiem latviešu literatūrā! (_____/12 punkti)

VARDĀS, UZVARDĀS (vai pseidonīms – nicknoms)	KŪ RAKSTŪRĀ? LITERATŪRAS ŽANRS	PAR KĀDAM TĒMĀM RAKSTŪRĀ?	KAPĒC BŪA ĪPAŠS/ĪPAŠĀ?	PŪPULARĀ, ZINĀMĀS DABĒS	CITĀTS (CĪŪŪTE)
1.					
2.					

12. uzdevums. Atbildi uz jautājumiem par literatūru. (_____/9 punkti)

Kurē vietē Latvijā tiek glabēts „Deinu” jeb tautas dziesmu skaņis/krātuve?

Kāds ir vēl viens nosaukums šai ēkai (the official nickname)? -

Kas ir dzejotājs “Gaismas pils” autors?

Kā simbolizē šī “Gaismas pils” dziesmā? Kas ir tā “gaisme”, kuru sauca un kura buse?

Kas ir populārs koris dziesmu “Deģev’ abas mailes” un “Seule Pērkonš Deģeva” VĀRDU autors?

Kurš ir dzejotājs “Tēleves taurētājs” autors?

Kā Tu angļiski iztulko tu šī dzejotājs galveno frāzi – MANS ZELTS IR MANA TAUTA?

Kuru rakstnieku / pesaku autoru tautā sauc “Pesaku ķēniņš”?

Kā sauc Latvijas Republikas valsts nacionālo himnu?

13. uzdevums. Šie ir latviešu rakstnieku aforismi (citāti, dzīves atziņas), iztulko tos angļiski. (_____/3 punkti)

LATVIEŠU RAKSTNIEKU „PEARLS”	TRANSLATE THOSE „PEARLS” IN ENGLISH #madeinLV
Baudī dzīvi. Tā mums tikai viens.	
Cilvēks pats sev ir lielākā mīlts. Un tomēr viņš mēģina citus uzminēt.	
Laime ir tad, kad tu veic neko nevēlies.	
Kāpēc veidot sāpes? Lai veidojas prieks!	
Bagāts ir nevis tas, kam daudz pieder, bet tas, kam nekā nevajag.	
Nav grūti mīlēt labu cilvēku. Grūti mīlēt cilvēku tādu, kāds viņš ir.	
Mācies uzvarēt un mācies arī zaudēt.	
Tas ir ļoti svarīgi – laiku pa laikam kļūt mazam, lai augtu liels.	

Klausīšanās daļa

VISC uzdevumi

Vadošais pēc latviešu valodas līmeņa – 3., 6. vai 9.klasei valsts eksāmena klasificācija uzdevumi.

Klausīta un pierakstīti trākstotie vārdi, klausīta un uzrakstīti apgalvojumi "patiesi"/"nepatiesi"(true/false) utml.

<http://viss.gov.lv/va/val/programma.shtml>

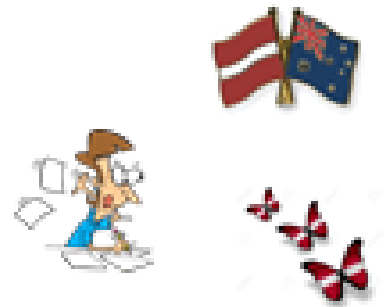
<http://viss.gov.lv/vi/pinglitiba/eksamens/uzdevumi.shtml>

15.UZDEVUMS. UZRAKSTI DOMRAKSTU „Mana 2018.gada vasara AZVV”. (_____/10 punkti)

CENTIES UZRAKSTĪT VISMAZ 10 TEIKUMUS.

TEV IR JĀIEKĻAUJ ŠĀDI PUNKTI SAVĀ ESEJĀ:

- ✓ Mana visjautrākā diena
- ✓ Kā es jūtos AZ Vasaras Vidusskolā
- ✓ Mīlākā tradīcija AZVV
- ✓ Ar ko es lepojos #proud
- ✓ Visspilgtākās atmiņas AZVV
- ✓ Visromantiskākais piedzīvojums ♥
- ✓ Mīlestības un draudzības klātbūtne AZVV
- ✓ Nobeigumā iekļauj 5 mirklbirkas (#) par savu 2018.gada vasaru, to aprakstot ar tikai vienu vārdu katrā #.

Domraksts.
Mana 2018.gada vasara AZVV

#

29.1.CLIL

(Content Integrated Language Learning)
jeb mācību satura un valodas integrēta apguve

TEORIJA UN PRAKSE STUNDU VEIDOŠANAS KRITĒRIJI, PIEMĒRI

Jau studiju gados tikām iepazīstinātas ar CLIL (*content integrated language learning*) jeb mācību satura un valodas integrētas apguves konceptu. Uzskatām, ka nav lietderīgi skolēniem mācīt valodu bez praktiska pielietojuma vai kādu tēmu bez valodas uzbūves pamatiem un gramatiskās izpratnes. Tāpēc, mūsaprāt, “zelta vidusceļš” ir mācīt skolēniem valodu caur saturu un saturu caur valodu.

Gan Amerikā, gan Austrālijā mums ir bijis tas gods organizēt un vadīt seminārus par CLIL izmantošanu latviešu valodas stundās Vasaras vidusskolā. Tādējādi mums ir bijusi iespēja prezentēt savu pedagoģisko pieeju un savus izveidotos materiālus, kā arī iedvesmoties no saviem kolēģiem, uz klausīt ieteikumus, atbildēt uz jautājumiem un diskutēt par latviešu valodas mācīšanu un mācīšanos. Prezentāciju veidojām kopā ar kolēģi Lauru Mesteri. CLIL koncepta teorijas apkopojumu, kā arī mūsu izveidotos materiālus skatīt papildmateriālu pielikumā 29.1.

Prezentācijā atrodamā informācija:

- ✓ CLIL definīcija, vēsture, principi
- ✓ Metodika Eiropā
- ✓ Metodiskā plāna nozīme
- ✓ Duālais mērķis
- ✓ Stundas plāna veidošana
- ✓ Efektīvas mācību stundas daļas
- ✓ 4 valodas prasmes
- ✓ Dažādu materiālu, ideju, uzdevumu paraugi
 - Valoda un literatūra
 - Valoda un mūzika
 - Valoda un māksla
 - Valoda un kritiskā domāšana
 - Valoda un dzīves vērtības
- ✓ Izmantotie avoti
- ✓ Noderīgi resursi
- ✓ Kontaktinformācija

CLIL

(content integrated language learning)

MĀCĪBU SATURA UN VALODAS INTEGRĒTA APGUVĒ

TEORIJA UN PRAKSE, IDEJAS UN MATERIĀLI

Santa Iesmina
Ilze Jēgere
GVV & AZVV
2014 - 2018

1

Sociālie priekšnoteikumi

Par laimi laba mācīšana neprasa no skolotāja nebeidzamu metodisko pagāmienu apguvi. Daudz fundamentālāka ir atziņa, ka galvenais mācīšanās priekšnoteikums ir cilvēciskās attiecības.

Īpaši tas attiecas uz otrās valodas skolēniem, kuri meklē savu vietu kultūru krustcelēs.

Dž. Kamins

2

Lekcijas plāns

TEORIJA –

1. Metodiskā plāna nozīme
2. Stundas plāna veidošana
3. Efektīvas mācību stundas daļas
4. CLIL stundas plānošanas principi
5. Attīstāmās prasmes valodas stundās

PRAKSE -

PIEREDZE, IDEJAS, MATERIĀLI

3

DEFINĪCIJA, VĒSTURE, PRINCIPI

- Video
<https://www.youtube.com/watch?v=uIRZwN7-x2Y>
- Principi

Blūma taksonomija

4

Valodas un satura apguves metodika Eiropā

- **Izgūšanas filozofija:** konstruktīvisms, holistiska, humāna, uz skolēnu orientēta pieeja,
- **Principi:** (4C) communication, cognition, content, culture (komunikācija, izziņa, saturs, kultūra)
- **Mācību uzdevumi**
 - ✓ Fokuss uz komunikāciju,
 - ✓ Stimulēt valodas raitumu nevis pareizību,
 - ✓ Atvērti/iekļaujoši uzdevumi – visi skolēni ir spējīgi piedalīties
 - ✓ Veicināt radošumu
 - ✓ Ņemt vērā vecumam atbilstošas izziņas nozīmi
 - ✓ Balstīties uz daudzveidīgajām spējām – zīmēšanu, matemātiku, konstruēšanu, IKT, drāmu, mūziku
 - ✓ Pastiprināt saikni ar dzīvi/apkārtojo pasauli
 - ✓ Saistība ar citiem mācību priekšmetiem/starppriekšmetu saikne
 - ✓ Laut fiziski kustēties
 - ✓ Sākt ar skolēnu/plānot, balstoties uz skolēna priekšzināšanām

5

Metodiskā plāna nozīme

- Mērķis visai programmai
- *Kāds ir līmenis, vecumposms, kāds būs saturs, kāds ir skolēnu un stundu mērķis?*
- Sasniedzamais rezultāts – pēc dažām nedēļām, pēc gada, pēc diviem, pēc četriem gadiem
- Laika plāns

6

DUĀLAIS MĒRĶIS.

UZMANĪBA KONCENTRĒTA UZ:

- ✓ Apgūt valodu, vienlaicīgi apgūstot arī mācību priekšmeta saturu.

What is the relationship?

- ✓ Apgūt mācību priekšmeta saturu, vienlaicīgi apgūstot arī valodu.

7

Valodas un satura apguves metodika Eiropā

- **Izgūšanas filozofija:** konstruktīvisms, holistiska, humāna, uz skolēnu orientēta pieeja,
- **Principi:** (4C) communication, cognition, content, culture (komunikācija, izziņa, saturs, kultūra)
- **Mācību uzdevumi**
 - ✓ Fokuss uz komunikāciju,
 - ✓ Stimulēt valodas raitumu nevis pareizību,
 - ✓ Atvērti/iekļaujoši uzdevumi – visi skolēni ir spējīgi piedalīties
 - ✓ Veicināt radošumu
 - ✓ Ņemt vērā vecumam atbilstošas izziņas nozīmi
 - ✓ Balstīties uz daudzveidīgajām spējām – zīmēšanu, matemātiku, konstruēšanu, IKT, drāmu, mūziku
 - ✓ Pastiprināt saikni ar dzīvi/apkārtojo pasauli
 - ✓ Saistība ar citiem mācību priekšmetiem/starppriekšmetu saikne
 - ✓ Laut fiziski kustēties
 - ✓ Sākt ar skolēnu/plānot, balstoties uz skolēna priekšzināšanām

8

Valodas stundas un satura un valodas integrētas stundas atšķirības

Priekšmeta saturs	Valodas stunda <i>Uzmanība pievērsta valodai un tās apguves mērķiem</i>	Satura un valodas integrētas stunda <i>Uzmanība vērstā uz saturu, prasmi un tēmu</i>
Stundas plānošana	Uzsvars uz • Valodu • Mutiskiem uzdevumiem • Iedevuma un vingrināšanās kontroli	Sasniedzamie rezultāti orientēti uz saturu. Nepieciešamība: • Atbalstīt valodas lietojumu • Uzsvērt klausīšanās, rakstīšanas, runāšanas un rakstīšanas prasmes Bagāts konteksts
Uzdevumi	Uzsvars uz: • Mutvārdu uzdevumiem • Produktīvajām prasmiem • Kontrolēta valodas vide	Tematiski uzdevumi Uzsvars uz uzskati/ vizualizāciju Atbalsts valodas lietotājam Vairāk lētverta lasīšana/rakstīšana
Valodas atbāse	Skolotājs kā modelis Skolotājs visu laiku sazinās apgūstamajā valodā Valodas apguvēji maksimāli lieto L2	Valodas lietošanu nosaka priekšmeta programma

9

Stundas plāna veidošana

- Stundas mērķis
- 3 mērķi saistībā ar
 - zināšanām (izgūtošais),
 - prasmēm (attīstošais),
 - attieksmēm (audzinošais),
 vai viens mērķis un uzdevumi.
- Jāvērza **sasniedzami** mērķi un uzdevumi.
- Sasniedzamais rezultāts

10

1. Temats	
2. Satura apguves sasniegtais rezultāts	
3. Valodas apguves sasniegtais rezultāts	
4. Iepriekšējās zināšanas	
5. Saistība ar apkārtno pasauli/dzīvi	
6. Materiāli	
7. Darbības/metodes	
8. Vērtēšana	Skolēni
9. Skolotāja piezīmes	Skolotājs

Plānošana

11

Efektīvas mācību stundas daļas

- **Ierosināšana** - aktīvi atsauc atmiņā visu, ko skolēni zina par tēmu, aktivizē skolēnu, veido interesi un nosaka tēmas izpēti mērķi. Šai fāzei ir ļoti liela nozīme, jo tajā skolēni tiek rosināti, mobilizēti darbam, izprovocēti darbībai, tiek izraisīta interese.
- **Apjēgšana** - skolēni patstāvīgi meklē un pēta jauno informāciju, un šis aktīvātes rezultāts veidojas izpratne par jaunapgūto mācību materiālu, ko viņi radoši izmanto jaunās situācijās.
- **Refleksija** - skolēni nostiprina jaunapgūtas zināšanas un aktīvi pārstrukturē savus iepriekšējos priekšstatus, lai rastu vietu jaunajām zināšanām.

12

Efektīvas mācību stundas daļas 1. IEROSINĀŠANA

- max 5 – 10 min
 - „iekustina”, ieinteresē, sagatavo darbībai
 - rada ziņkāri par stundā notiekošo (marketing).
- Skolēni tiek „uzaicināti” piedalīties aktīvi, nevis tos tiek uzspiests.*
- definē stundas mērķi
 - noskaidro, ko skolēni jau zina par šo tēmu

13

Efektīvas mācību stundas daļas 2. APIĒGŠANA

- max 20 min
- svarīgākā stundas daļa
- 3 sīkākās daļas: jaunās vielas apgušana, vingrināšanās, nostiprināšana

14

Efektīvas mācību stundas daļas 3. REFLEKSIJA

- max 10 min
- nostiprina zināšanas, skolotājs pārbauda izpratni
- pārstrukturē zināšanas
- dod atgriezenisko saiti un novērtē savas zināšanas

15

Piemērs - Refleksija

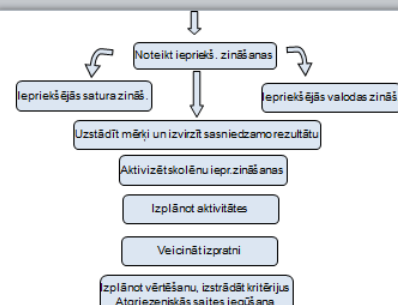
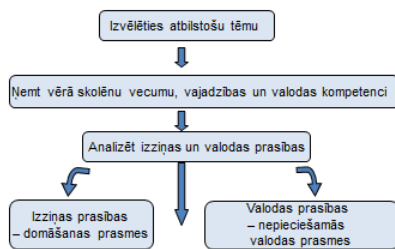
5 smaidiņu emocijzīmes.
Izvēlies, cik smaidiņus (no maksimāli 5) sev sniegtu.
Uzīmē tos uz darba lapas.

- 1 ☺ - izpratu akuzatīva locījumu (KO?)
- 2 ☺ - izpratu datīva locījumu (KAM?)
- 3 ☺ - paplašināju redzēsloku par AZVV
- 4 ☺ - izpratu teikas uzbūvi/raksturojošos elementus
- 5 ☺ - stunda man šķita lietderīga

MAX 5☺

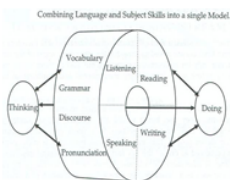

CLIL stundas plānošanas principi

Prasmes, kas attīstāmas valodas stundās

- Klausīšanās
- Lasīšana
- Runāšana
- Rakstīšana

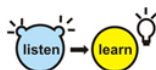

Less is more.
Lēnāk brauksi, tālāk tiksi.

19

KLAUSĪŠANĀS

- Klausīšanās ir aktīva darbība
- Klausīties jāmāca!
- Rūpīgi jāizvēlas klausāmie teksti
- Vingrinājumi – pirms teksta klausīšanās, klausīšanās laikā, pēc klausīšanās

20

LASĪŠANA

- Valodas līmenim un skolēnu vecumam piemērots teksts
- Darbs ar tekstu – pirms lasīšanas, lasīšanas laikā, pēc lasīšanas
- Izvairīties no mehāniskas lasīšanas

The types of reading skill

- ✓ Extensive reading
- ✓ Intensive reading
- ✓ Receptive reading
- ✓ Skimming
- ✓ Scanning

21

RUNĀŠANA

- Mērķtiecīga runāšana
- Fluency or accuracy (raitums vai precizitāte)
- Strukturēta runa (tēma, laiks, sarežģītības pakāpe, atslēgvārdi, formāla vai neformāla vide)
- 5 K princips (kas, kam, ko, kā, kāpēc)

1 MINŪTES RUNA –
trenē tekošumu, valodas raitumu (fluency)
<https://www.online-stopwatch.com/>

RAKSTĪŠANA

- Konstruktīvisms (struktūra – daļas)
- Uz ko uzsvars - pareizrakstība, gramatika, saturs
- Veids, formāts (radošs, oficiāls, neformāls, personisks, mācību, institucionālais jeb organizāciju)

Piemēram, AZVV tradīcija -
vēstules vecākiem ir brīnīgīga ideja!

IZKUSTINĀSIM SKOLĒNUS!
(ice-breaking activities or energisers)

Let's get to work with our communicators

Find someone who/ ATROD KĀDU, KURAI(I)...

...ir grūts par sevi	...ir nosaukt cilvēku, kuram ir draugi	...ir bijis šķībs	...ir nosaukt cilvēku, kuram ir mīļākie grupas
...ir nosaukt patēriņa priekšmetu	...grieķu bēdnieks	...ir nosaukt cilvēku, kuram ir draugi	...patīk gatavot ēdiena
...ir nosaukt cilvēku, kuram ir draugi	...ir nosaukt cilvēku, kuram ir draugi	...ir nosaukt cilvēku, kuram ir draugi	...patīk spēlēt
...ir nosaukt cilvēku, kuram ir draugi	...ir nosaukt cilvēku, kuram ir draugi	...ir nosaukt cilvēku, kuram ir draugi	...ir nosaukt cilvēku, kuram ir draugi

37

MĀKSLA UN VALODA - avots vārdu krājuma aktivizēšanai

Arcimboldo Vertumno

38

MĀKSLAS DARBS - avots vārdu krājuma aktivizēšanai

Kādus augļus un dārzeņus redzējāt?
Nosauciet tos.
Pierakstiet tos.
Aprunājieties ar klasesbiedru, atrodiat kopīgo un atšķirīgo.
Kādas krāsas pamanījāt darbā?
Kādas figūras?
...
...

Arcimboldo Vertumno

39

Vincent Van Gogh Room at Arles

40

MĀKSLAS DARBS - avots vārdu krājuma aktivizēšanai

Ko redzējāt iepriekš rādītājā attēlā?
Akuzatīvs - es redzēju logu, gleznu.
Es neredzēju tējkannu.

41

ERUDĪCIJA UN VALODA. BILŽU JŪKLIS

UZMINI VĀRDU (SALIKTENI) NO DOTAJIEM ATTĒLIEM!

42

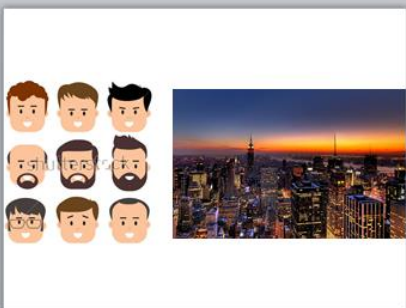
43

44

45

46

47

ATBILDES
(tās izdēst pirms prezentēšanas)

- 1) STAR + BUCKS = STARBUCKS
- 2) AIR + THE BALTICS = AIRBALTIC
- 3) LIDOT + ŪSTA = LIDOSTA
- 4) GALVAS + PILSĒTA = GALVAPILSĒTA
- 5) SALDS + SKĀBS + MAIZE = SALDSKĀBMAIZE

48

MEMES (komiksi un valoda)

49

50

51

52

Sociālie aspekti

“Valodas un kultūras dažādība nav konfliktu cēlonis. Problēmas un nesaskaņas rada tas, ka daži cilvēki atsakās pieņemt šo dažādību”.

Eileen Lemass, Iru politiķe, bijusī Eiropas parlamenta deputāte

53

VALODA UN VĒRTĪBU AKTUALIZĀCIJA

- Latviešu valodas aģentūras mācību filma «VINŠ. VĪNA. VALODINA» – Interaktīva un mūsdienīga filma par jauniešiem, viņu valodu un situācijām vai pārpratumiem, kas var rasties valodas dēļ
- Var izmantot kā klausīšanās uzdevumu, pēc tam atbildot uz jautājumiem, veidojot atstāstījumu
- Filma pieejama internetā
- Nopārkama arī CD formātā
- Filmas garums ir 36 minūtes

54

VALODA UN VĒRTĪBU AKTUALIZĀCIJA

- Sabiedrības integrācijas fonda īsfilmas TOLERANCES veicināšanai klasē – «7 stāsti par mums» (atrodams YouTube, ļoti augstā kvalitātē 1080pHD ar subtitriem latviešu valodā)

55

VALODA UN VĒRTĪBU AKTUALIZĀCIJA (SOCIĀLI JŪTĪGAS, NEĒRTAS TĒMAS)

Ietvertās tēmas tolerances veicināšanai: *dažādība, sabiedrības aizspriedumi, minoritātes*

- 1) Rasisms
- 2) Reliģija
- 3) Cilvēki ar īpašām vajadzībām
- 4) Etniskā piederība
- 5) Seksualitāte
- 6) Cilvēktiesības
- 7) Stereotipi, dogmas, lomas sabiedrībā

56

VALODA UN VĒRTĪBU AKTUALIZĀCIJA (SKOLĒNI STRĀDĀ GRUPĀ, REFLEKTĒ PAR REDZĒTO)

57

VALODA UN VĒRTĪBU AKTUALIZĀCIJA (SKOLĒNI STRĀDĀ GRUPĀ, REFLEKTĒ PAR REDZĒTO)

58

VALODA UN VĒRTĪBU AKTUALIZĀCIJA KRITISKĀ DOMĀŠANA

VIENLĪDZĪBA VAI TAISNĪGUMS?

59

VALODA UN VĒRTĪBU AKTUALIZĀCIJA KRITISKĀ DOMĀŠANA

60

FILOZOFIJA UN VALODA MORĀLE UN STEREOTIPI

Marija un Džekss dzīvo katrs savā sava pasaulē.
Marija un Džekss dzīvo katrs savā pasaulē.
Lai viņi varētu sarīties, ir nepieciešama
Vārģiņa, kam ir skaits, ir Pētāns.
Marija šķēr Pētānu ar savu bērnu, lai viņi varētu sarīties.
Pētāns saka, ka Marija dzīvo, ja Marija ir viņa pārgājulis.
Marija sūdz par sava mēģa prātī padomu, ka darīt.
Māte saka, ka Marija dzīvo pati, ja ir jāņem vērā un var rīkoties kā saskaņā par pētānu.
Marija pārgāj ar Pētānu un dabū vārģi.
Marija atbrauc pie Džeksa, un viņa varēja arī viņu saskaņot.
Visa šī Džeksa dzīve, ka, lai ko viņa darītu, viņa nekad nedarītu.
Džekss sūdz, ka nekad nedarītu.
Kad Marija saskaņo, ka ir jāpārgāj ar Pētānu, lai dabūtu vārģi, viņa saka, ka viņa nekad nedarītu.
Marija nekad nedarītu saskaņot sava bērnu, kuri gribētu saskaņot sava bērnu, pētānu
Džekss.
Jautājums: Kurš no 5 saskaņotajiem ir rīķiem, „KĀPĒC?”, „KĀPĒC?”

Kurš ir
«visvainīgākais»
un
kurš
«mazāk vainīgs»
- KĀPĒC?

61

KLASES ATMOSFĒRA, VIDE ~KOMPLIMENTU IZSPĒLE~

- ✓ Skolotājs sagatavo lapināsar katra skolēna vārdu aploksnē (sakupē vai rīķas visam māc. gadam).
 - ✓ Katrs skolēns izlozē viena klasesbiedrāvārdu.
 - ✓ Uzraksta komplimentu, novēlējumu.
- Uzraksta adresātu (kam ir šis kompliments?)
✓ Pēc tam katrs paņem savu komplimentu.

Tom Vini
*Tu esi skaista
visos nīķos,
sīķumos!*

62

*Es aizmirstu, kas man ticis mācīts,
es atceros tiklī to, ko esmu mācījies.*

'I forget what I was taught,
I only remember what I've learnt.

Patrick White, 1912-90, Australian novelist and 1973
Nobel Prize winner for Literature, from *The Solid*
Mandala, 1966

63

Izmantotie avoti

- Brown, G. A., Wragg, E. C. (1993) *Questioning*. London and New York: Routledge.
- Rita Birziņa. *Ģrafiskie informācijas organizatori*. "Tālākizglītības programmas "Bioloģijas skolotāja profesionālā pilnveide izstrāde un aprobācija" (Nr. 2005.0234/VPO1/ESF/PZAA/06/APK/3.2.6.2./0021/0063) <http://skolai.daba.lv>
- Cooke, S. *Collaborative Learning Activities in the Classroom*. Resource Centre for Multicultural Education.
- Short, T. B. (1991). *How to Integrate Language and Content Instruction*. A Training Manual.

Prezentācijas materiāli adaptēti:

Latvijas Universitātes
Pedagoģijas, psiholoģijas un mākslas fakultātes profesore
Gunta Krūģe
Ligita Grigule
Rita Skara Mincāne
Indra Odiņa

Noderīgi resursi

- Mehisto, P., Marsh D., Frigols, M., J. *Uncovering CLIL Content and Language Integrated Learning in Bilingual and Multilingual Education* Macmillan 2008
- Dale, L., Wjibo, Van der Es, Tanner, R., *CLIL Skills*, Universiteit Leiden 2010
- Deller, Sh., Price, Ch., *Teaching Other Subjects Through English*, Oxford University Press 2007.
- Echevarria, J., Vogt, M., Short, D., J. *Making Content Comprehensible for English Learners The SIOP Model*, Pearson 2008
- Calabrese, I., Rampone, S. *Curricular Content Resources for Primary* Oxford 2007
- Read, C., *500 activities for the Primary Classroom*, Macmillan 2007

KONTAKTINFORMĀCIJA

Ilze Jēgere
jegere.ilze@gmail.com
Santa Iesmiņa
santaiesmina@gmail.com

PALDIES

DISKUSIJAI

- ✓ Priekšrocības
- ✓ Pozitīvie prakses piemēri
- ✓ Trūkumi
- ✓ Izaicinājumi
- ✓ Jautājumi

29.2.TOLERANCE KLASES KULTŪRĀ

(C valodas līmenim)

CLIL teorijas un prakses prezentācijā jau aktualizējām tēmu "Valoda un dzīves vērtības". Mūsaprāt, vissvarīgākā vērtība ir cilvēciskas attiecības, cieņpilna attieksme pret sevi un vienam pret otru. Tā kā mums ļoti rūp pozitīva un iekļaujoša klases vide, būtisks aspekts pedagoģijā ir tolerance klases kultūrā. Literatūras teorijas izpēti, kas izskaidro tolerances jēdzienu, pamato tās nozīmi sabiedrības, skolas un klases kontekstā, kā arī praktiskus piemērus šīs tēmas ieviešanai mācību procesā skatīt papildmateriālu pielikumā 29.2. Ar šo prezentāciju esam vadījušas seminārus dažādu skolu audzinātājiem Latvijas skolās, daloties ar pozitīvās prakses piemēriem, diskutējot par problēmsituāciju iespējamiem cēloņiem un perspektīviem risinājumiem. Neapšaubāms ir fakts, ka globalizācijas un citu iemeslu dēļ aizvien vairāk sabiedrībā nākas risināt "sociāli neērtus" un sensitīvus jautājumus, rast risinājumus konfliktsituācijās un rast kompromisu. Augošais interneta un tehnoloģiju spēks liek mums izglītot sevi un citus mediju pratībā, būt modriem un domāt kritiski vienmēr un visur, bet jo īpaši virtuālajā telpā. Uzskatām, ka skolotājs kā klases audzinātājs, "menedžeris", psihologs, izglītotājs un pārējo lomu ieņēmējs ir atbildīgs par iepriekš minēto tēmu (tolerance, kritiskā domāšana, mediju pratība) ieviešanu savā mācību saturā.

Tā kā šī tēma ir dziļa rakstura un ietver sevī sarežģītus jēdzienus, plašu vārdu krājumu un zināmu dzīves pieredzi, tad latviešu valodas apgūvē to var izmantot augstākajam (C) valodas līmenim un attiecīgam vecumposmam (vidusskolēniem vai pieaugušajiem).

Prezentācijā atrodama informācija:

- ✓ Tolerances jēdziena skaidrojums
- ✓ Tēmas aktualitātes pamatojums
- ✓ Literatūras analīze, teorija
- ✓ Skolēnu, skolotāju un skolēnu vecāku viedokļi (vienas skolas un klases ietvaros)
- ✓ Vadlīnijas skolotājiem
- ✓ Secinājumi
- ✓ Uzdevums kritiskās domāšanas un argumentācijas veicināšanai
- ✓ Sabiedrības integrācijas fonda mācību īsfilmas **"7 stāsti par mums"**.
Latviešu valodā ar latviešu subtitriem:
https://www.youtube.com/watch?v=IRStbx_gzXU&list=PLLuIrMkh2vPD-1IGJwWspCtpz5VQ1LIo4
- ✓ Darbs pēc 7 īsfilmu noskatīšanās (skolēni dalās savā pieredzē, analizē, ko nozīmē būt "tolerantam" un "netolerantam", diskutē par sociāli neērtiem jautājumiem)
- ✓ Izglītošanās arī sociālajos medijos – ir vērts noskaidrot skolēnu "elkus", "jūtuberus", kuriem viņi "seko". To var izmantot kā saturu dažādu diskusiju uzsākšanai
- ✓ Kritiskā domāšana
- ✓ Mediju pratība
- ✓ Vienlīdzība vai taisnīgums – ne vienmēr tas ir viens un tas pats
- ✓ Kopsavilkums un idejas
- ✓ Viela pārdomām (*food for thought*)

TOLERANTAS KLASES KULTŪRAS VEIDOŠANĀS PEDAGOĢISKIE NOSACĪJUMI

Teorija un prakse
Ilze Jēgere & Santa Iesmiņa

Balstīts uz maģistra darbu, autore S.Iesmiņa, 2016.gads. LU PPMF
Zinātniskā vadītāja: Dr.paed., Mg.phil. Zanda Rubene

1

Kuram taisnība?

To Think Critically, Think **RED**

R **Recognize Assumptions**
E **Evaluate ArgumentsD **Draw Conclusions****

" **EDUCATION IS NOT
THE LEARNING OF FACTS,
BUT TRAINING THE MIND
TO THINK.** "

- ALBERT EINSTEIN

2

TEORIJA

LITERATŪRAS UN DOKUMENTU ANALĪZE, LIKUMDOŠANA
SKOLĒNU, SKOLOTĀJU, VEČĀKU ANKETĒŠANA & DISKUSIJA

3

TOLERANCES JĒDZIENA SKAIDROJUMS

Ciena pret individualitātes pažiņķesmes, izpausmes veidiem.
Cilvēktiesību, demokrātijas un pluralisma nostiprināšana.
Ciena pret pasaules daudzveidīgajām kultūrām.
Cītādā pieņemšana, izpratne.
Atteikšanās no dogmatisma.
Harmonija daudzveidībā.
Tikumbā miera kultūra.

Tolerance nav šauri skatāma kā cilvēka rakstura īpašība un iecietīgas attieksmes izpausmes veids, bet gan vesels attieksmju un rīcību kopums.

Tā nav piekāpšanās, bet gan izpratne un pieņemšana.
Mācīšanās KĀ, nevis KO domāt.

UNESCO. Tolerance princīpu deklarācija. 1996
UNESCO. Tolerance princīpu deklarācija. 2009

4

TOLERANCES JĒDZIENA SKAIDROJUMS

Tolerance veicināšana klasē/skolā nenozīmē seku novēršanu, bet jau sākotnēji veiktus preventīvus pasākumus.

Tajā pašā laikā tolerance balstās uz **ĒTIKAS** principiem, respektīvi, pilnīgi viss pasaulē notiekošais NAV pieņemams.

Tev ir tiesības un Tev var patikt vai nepatikt «x», taču arī **otram ir tieši tādas pašas tiesības** – un viedokļu dažādība IR jāpieņem.

5

TĒMAS AKTUALITĀTE UN PAMATOJUMS

- ✓ Skolotāja pienākumi un atbildība
- ✓ Audzinātāja darba pieredze
- ✓ Globalizācija

THE HIGHEST RESULT OF EDUCATION IS
TOLERANCE

6

LITERATŪRAS ANALĪZE

Toleranci kā vērtību sabiedrības saskaņotās attīstības un izglītības kontekstā uzsvēr:

- Latvijas Ministru kabinets;
- Izglītības un zinātnes ministrija;
- Valsts izglītības satura centrs (VISC);
- Valsts jaunatnes iniciatīvu centrs (VJIC);
- Apvienotās Nācijas Izglītības, zinātnes un kultūras organizācija (UNESCO);
- Apvienoto Nāciju Organizācijas (ANO) Konvencija par bērnu tiesībām;
- Latvijas Republikas Saeimas likumprojekts „Izglītības attīstības pamatnostādnes 2014. – 2020. gadam”.

7

LITERATŪRAS ANALĪZE, PEDAGOĢISKIE NOSACĪJUMI

TOLERANTAS KLASES KULTŪRAS VEIDOŠANĀS

Regulāri tiek izmantota
atbilstoša mācību metodika

Kopīga klases noteikumu izveide

Klases izpēri sadarbība ar vecākiem un
skolas atbalsta personālu

Apmācīta un atbildīga rīcība

Toleranta skolotāja personība

Eriksenš (2010), Dekina (2013), Škulne (2005), Lūzēns (2009), Matšēns (2010), Meņģe (2010), Muceniece (2006), Nīnēde (2007), Oks un Oks (2009), Rubene (2006), Rubis (2010), Ubbis (2009)

8

SKOLĒNU PEDAGOĢISKĀ IZPĒTE

Kas jā dara klasē, lai visi tajā justos maksimāli labi?

Komplimentu izpēle	SKOLĒNU SKAITS (26)
Jābūt draudzīgiem	11
Cienīt sevi un citus	15
Jābūt izpalīdzīgiem	17
Jārisina problēmas	19
Netiesāt citus, neaprunāt	19
Kopīgi klases noteikumi + sektori	20
Jābūt tolerantiem, jāpieņem atšķirīgais	24
Kopīgi pasākumi	24

9

KOMPLIMENTU IZSPĒLE

- ✓ Skolotājs sagatavo lapiņas ar katra skolēna vārdu aploksnē (sakopē vairākas visas māc.gadam).
- ✓ Katrs skolēns izlozē vienu klasesbiedra vārdu.
- ✓ Uzraksta komplimentu, novēlējumu. Uzraksta adresātu.
- ✓ Pēc tam katrs paņem savu komplimentu.

(To var darīt arī svešvalodu stundās).

10

SADALĪŠANĀS PIENĀKUMU SEKTOROS KLASES KOPĪGU NOTEIKUMU IZVEIDE

Atbildīgo sektori:

- Mācības, izmaiņas
- Klases vakari
- Ekskursijas
- Mākslas sektors

11

SADARBĪBA AR SKOLĒNU VEČĀKIEM

Kas jā dara klasē, lai visi tajā justos maksimāli labi?

Veiksmas faktori	VEČĀKU SKAITS (20)
Tiek atzinītu lūgšanām	7
Noskaņot skolēnu vēlnes, intereses	8
Mācīt par tēmu	10
Iespējami āgri identificēt problēmas	11
Kopīgi risināt problēmas	12
Pienēmt kopīgus lēmumus	13
Turpināt runāt par neērītiem jautājumiem	15
Veselīgas attiecības, humora oevs	15
Cienīt vienu otru, veicināt toleranci	18
Veicināt komandas apziņu	18
Mācīt, ka visi esam cašādi, bet vienlīdzīgi	19
Kolektīva sarīkošana ar aculiecināt, pasākumiem	20
Kopīgu noteikumu izpēri un iedrošināšana	20
Regulāra komunikācija ar vecākiem	20

12

DARBS GRUPĀS PĒC FILMĪŅU NOSKATĪŠANĀS

25

DARBS GRUPĀS PĒC FILMĪŅU NOSKATĪŠANĀS

26

DARBS GRUPĀS PĒC FILMĪŅU NOSKATĪŠANĀS

27

IZGLĪTOŠANĀS ARĪ SOCIĀLAJOS MEDIJOS

IZGLĪTOŠANĀS ARĪ SOCIĀLAJOS MEDIJOS

VĀRDU SPĒKS

Vārdi VAR būt sāpīgāki nekā lodes.

Zēns, kuru Tu šodien gaiteni pagrūdi, pirms pāns minūtiem izdarīja pašnāvību. Jo nejutās iedērgs.

Tā meitene, kuru Tu klasē nosauci par m**** – viņa ir jaunava.

Puisis, kuru Tu publiski nosauci par neglītu – viņš ir neiegulējies. Jo katru naksti strādā, lai atbalstītu savu ģimeni.

Tā meitene, kuru Tu šodien nogrūdi zemē, skaji smejoties – viņa arī mājās katru vakaru cieš no vardarbības.

Tā meitene, kuru Tu nosauci par resnu – viņa badojas un nav jau ēdusi nedēļu.

Tās vecais vīrs par kuru Tu smējies un nosauci viņa rētas par pretīgām – viņš ierodas mūsu valstī šabā.

Tas zēns, par kuru Tu pīrģājies, tāpēc ka viņš raud – viņa tēvs ir uz nāves gultas.

KRITISKĀ DOMĀŠANA

Nepieciešams 1 brīvprātīgais!
Uzliekam šāli uz acīm
(lai nekās nebūtu redzams).

Jeliekam maisā vai somā dažādus priekšmetus.
Brīvprātīgajam tie jāvelk pa vienam ārā un jānosaka,
kas tas ir (bez iespējas tos apskatīt).

31

KRITISKĀ DOMĀŠANA

Jūsu atbilde, visticamāk, ir balstīta uz šādiem faktoriem:

- Iepriekš gūtā pieredze;
- Zināšanas un maņas;
- Refleksi;
- Pieņēmumi;
- Stereotipi.

KAS VĒL?

32

KRITISKĀS DOMĀŠANAS VEICINĀŠANA SITUĀCIJU IZSPĒLES

Reality can be complex that equally valid observations from differing perspectives can appear to be contradictory.

33

MEDIJU PRĀTĪBA – KAM LAI TICĒT?

INTERNETS – PALĪGS VAI BIEDS?

Cik objektīva ir informācija internetā?

http://www.ted.com/talks/eli_pariser_beware_online_filter_bubbles

Ideas worth spreading

IDEJAS CIENAS UN TOLERANČES VEICINĀŠANA KLASU ATDZINĀTĀJĀM VIENLĪDZĪBA VAI TAISNĪGUMS.

- ✓ Tolerance ir, pirmkārt, **attieksmes veidošanās**, kas vēlāk atspoguļosies rīcībā;
- ✓ Koncentrējamies uz **CĒLONI**, ne tikai sekām;
- ✓ Pedagoģs **pats** konsekventi visu apskata no divām pusēm;
- ✓ Atklāta, regulāra **komunikācija + sadarbība** ar vecākiem + ekspertu (arī vecāku) piesaistīšana;
- ✓ **Neērtu / sensitīvu** jautājumu aktualizēšana;
- ✓ Audzināšanas stundu **produktīva** izmantošana – piemēram, stundu uzsākt ar **filozofisku situāciju**;
- ✓ Klases **noteikumi, komplimentu** izspēle;
- ✓ Veicināt **kritisko domāšanu** (arī vecākiem), dot uzdevumus, diskusijas, situāciju izspēles, masu mediju analīze;
- ✓ **Analizēt moderno tehnoloģiju** lietošanas paradumus un ietekmi.

CIK TOLERANTS ESMU ES PATS?

KAS UN KĀPĒC VEIDO MANUS UZSKATUS?

KĀDI STEREOTIPI UN AIZSPRIEDUMI
EKSISTĒ MANĀ UZTVERĒ?

29.3.RAIDĪJUMS “LODZIŅŠ UZ LATVIJU”

Projekts “Lodziņš uz Latviju” ir radies, balstoties uz ideju, kuras pirmsākumi meklējami diasporas pedagogu sapulcē ASV, Garezera Vasaras vidusskolā. Tā kā vairākās mūsu ārzemju tautiešu pilsētās vai pat štatos nav latviešu skolas, daudzi Garezera Vasaras vidusskolas jaunieši zaudē tiešu un konsekventu saikni ar latviešu valodu un Latvijas kultūru laikosmā, kad viņi nav Garezerā (6 nedēļas vasarā). Vairāki ASV dzīvojošie latvieši vidusskolas direktorei Sandrai Kronītei - Sīpolai ir bažīgi izteikušies, ka nespēj nodrošināt regulāru valodas stiprināšanu un vispārīgas zināšanas par Latviju ģimenes ietvaros, lūdzot pēc padoma, kādos veidos Garezera mācībspēks varētu viņiem palīdzēt. Pēc darba vasaras ar Amerikas un Kanādas jauniešiem kā viņu skolotāji, projekta komanda (Ilze Jēgere, Imanta Nīgale, Katrīna Dimanta, Jānis Labucs) radīja interaktīvu veidu, kā ārzemju latviešu ģimenes var vismaz reizi mēnesī kopīgi apsēsties pie datora ekrāniem un tiešā veidā katrs pie sevis sajūst, ka arī viņi ir Latvija, ka tieši viņiem saistošās aktualitātes tiek izklāstītas saistošā veidā ar viņiem pazīstamām sejām. Viņi ir daļa Latvijas un, ņemot vērā jauniešu un viņu vecāku atsauksmes pēc vienas raidījuma sezonas, tieši personiskā pieeja veicina ārzemju latviešos šo piederības izjūtu valstij un to atgādina.

Raidījums “Lodziņš uz Latviju” veiksmīgi iekaroja Garezera Vasaras vidusskolas saimes sirdis, kā arī līdz ar katru raidījumu radīja interesi arī citos ASV, Kanādā un Austrālijā dzīvojošos latviešos. Diasporas skolas sāka šos raidījumus izmantot kā mācību materiālu, lai jaunieši dzird “dzīvo” latviešu valodu par aktualitātēm viņiem tik mīļajā Latvijā. Lai raidījums kļūtu saistošāks diasporai ārzemēs, konsultējāmies ar Amerikas Latviešu apvienības Izglītības nozares vadītāju Andru Zommeri un Kultūras nozares vadītāju Līgu Ejupi, kā arī veicām aptauju Garezera Vasaras vidusskolas skolēnu vidū (98 respondenti). Tādējādi izveidojām jaunu raidījuma konceptu ar šādām saturiskajām sadaļām, veidojot klāt arī interaktīvo darba lapu, kuru skatītājiem pildīt, skatoties raidījumu:

Aktualitātes	Vieta	Cilvēks	Simtgade	Lodziņš uz Latvijas vēsturi	Muzikālais sveiciens	Kopā
<i>(Kas jauns Latvijā šodien?)</i>	<i>(Skati no kādas pilsētas, kas zīmīga Latvijas valsts veidošanās procesā)</i>	<i>(Personība, kas godināma Latvijas valsts un valstiskuma tapšanā)</i>	<i>(Atskats uz pasākumiem un notikumiem, kas veidoti Latvijas simtgadei)</i>	<i>(Svarīgi notikumi Latvijas vēstures posmos ik pa 20 gadiem)</i>	<i>(Garezera saimei zināmas dziesmas GVV folkloras skolotāju, ārzemju latviešiem mīļu grupu “Imanta Dimanta” un “All Folked Up” dalībnieču izpildījumā)</i>	<i>(sadaļas + ievads/titri)</i>
Max 4 min	Max 4 min	Max 4 min	Max 4 min	Max 4 min	Max 4 min	Max 25 min

Raidījuma tapšanu un veidošanu ir atbalstījusi Amerikas Latviešu apvienība (ALA) ar finansējumu studijas īrei, kā arī daži ziedotāji, kas vēlējas sniegt atbalstu mūsu komandai. Visdetalizētākā informācija par un ap projektu ir pieejama “Lodziņš uz Latviju Facebook lapā:

<https://www.facebook.com/LodzinsUzLatviju/>.

“Lodziņš uz Latviju” komanda joprojām tic, ka šai idejai ir spēks un tā vieno letiņus visā pasaulē, saistošā veidā paverot skatu uz Latvijā notiekošajām aktualitātēm un norisēm. Tas nodrošina saikni ar mīļo Latviju tiem, kas pēc tā tiecas, un tas silda komandas sirdi. Tieši tas mudina jauniešus neapstāties un turpināt darboties, cerot, ka tas kādreiz pāraugs nopietnākā projektā ar spēcīgākiem resursiem un lielāku budžetu.

<p>Raidījums «Lodziņš uz Latviju»</p> <p>1</p>	<p>Kā mūs atrast?</p> <ul style="list-style-type: none"> Facebook Instagram <p>2</p>	<p>Ideja</p> <ul style="list-style-type: none"> 2015.gads ImantaDimanta + Ilze un Jānis <p>3</p>
<ul style="list-style-type: none"> https://www.youtube.com/watch?v=Lo6_nXe9QGg https://www.youtube.com/watch?v=PP2W6RBDtWE https://www.youtube.com/watch?v=mdMmUegm5xM&t=180s <p>4</p>	<p>Attīstība</p> <ul style="list-style-type: none"> 2015./2016.gads – 7 raidījumi 2016./2017.gads - 2 raidījumi + GVV speciālizlaidums + izbraukuma video 2017./2018.gads – 5 mini sveicieni GVV + 3 raidījumi <p>5</p>	<p>Aptauja GVV jauniešu vidū</p> <p>6</p>

<p>GVV PĒDĒJĀS VAKARIŅAS</p> <ul style="list-style-type: none"> https://www.youtube.com/watch?v=2KolmKZDv8g&t=814s <p>7</p>	<p>Izbraukuma video – Kuldīga, Sigulda, Cēsis, Jūrmala</p> <ul style="list-style-type: none"> https://www.youtube.com/watch?v=UsRuxtHzrE&t=14s <p>8</p>	<p>Projekts + ALAs atbalsts</p> <p>9</p>
<p>GVV MINI SVEICIENI VASARĀ</p> <ul style="list-style-type: none"> https://www.youtube.com/watch?v=VxH-hJoTj30&t=399s https://www.youtube.com/watch?v=Rdp9j_olh1g <p>7</p>	<p>2017.gads #kategorijas</p> <ul style="list-style-type: none"> AKTUALITĀTES VIETA CILVĒKS SIMTGADE LODZIŅŠ UZ LATVIJAS VĒSTURI MUZIKĀLAIS SVEICIENS <p>5</p>	<p>+ DARBA LAPA</p> <ul style="list-style-type: none"> https://www.youtube.com/watch?v=8kWoXR XuBs <p>7</p>

Facebook – <https://www.facebook.com/LodzinsUzLatviju/>
 Instagram – https://www.instagram.com/lodzins_uz_latviju/

PIELIKUMU SATURA RĀDĪTĀJS

Izveidotie materiāli Garezera Vasaras vidusskolā

1.dubultstunda. 1. un 2.stundas materiāli

- Pielikums 1.1. Kas tiek sagaidīts, noteikumi (WORD).
- Piel.1.2. ASV, Kanādas un Latvijas kartes (WORD).
- Piel.1.3. Mana personība (WORD).
- Piel.1.4. Īpašības vārdi (WORD).
- Piel.1.5. Es un kategorijas (WORD un PDF).
- Piel.1.6. Papīra Tviteris (2 varianti) (WORD).
- Piel.1.7.Papīra Tvitera vērtēšana (WORD).

2. dubultstunda. 3. un 4.stundas materiāli

- Piel.2.1. Atrodi kādu, kurš/a (WORD).
- Piel.2.2. Valodas apguves mērķi (WORD).
- Piel.2.3. Teikas melnraksts (WORD).

3. dubultstunda. 5. un 6.stundas materiāli

- Piel.3.1. Darbības vārdu locīšana, tabula, mini-testiņš (WORD).
- Piel.3.2. Īpašības vārds un lietvārds, galotnes (WORD).

4. dubultstunda. 7. un 8.stundas materiāli

- Piel.4.1. Personu vietniekvārdi un īpašības vārdi (WORD).
- Piel.4.2. Krustvārdu mīkla – 1.nodaļa un īpašības vārdi (PDF).
- Piel.4.3. Dziesmu vārdi (SPD un DAM) (WORD).
- Piel.4.4. Vienkārša refleksija (WORD).

5. dubultstunda. 9. un 10.stundas materiāli

- Piel.5.1. Pirmais p.d., teika, aforisms, Rainis (WORD).
- Piel.5.1. Pirmais p.d., krustvārdu mīkla (PDF).
- Piel.5.2. Saīsinājumi (abreviatūras) (WORD).

6. dubultstunda. 11. un 12.stundas materiāli

- Piel.6.1. Prezentācija, Kārlis Skalbe (PPT).
- Piel.6.2. Likums – īt, īties, ināt, ināties (WORD).
- Piel.6.3. Datīvs un akuzatīvs, tabula (WORD).
- Piel.6.4. Lietvārdu paraugi - Kas ir Garezerā? (WORD).
- Piel.6.5. Paraugi lietv. un akuz. uzd. veikšanai (JPG).

7. dubultstunda. 13. un 14.stundas materiāli

- Piel.7.1. Savienošanas uzdevums. Vārdu, lietv. un īpaš.v. (WORD).
- Piel.7.2. Zodiaka zīmes latviski (JPG).
- Piel.7.3. K.Skalbes pasaku komiksu veidlapas (WORD).

PIELIKUMU SATURA RĀDĪTĀJS

8. dubultstunda. 15. un 16.stundas materiāli

- Piel.8.1. Datīvs, akuzatīvs, patīk un nepatīk (WORD).
- Piel.8.2. Lokatīvs, datīvs, akuzatīvs, īp.vārdi. (WORD).
- Piel.8.3. Klases kopdarbs, lapas, akuzatīvs un datīvs (JPG).
- Piel.8.4. Auseklis. Gaismas pils (WORD).

9. dubultstunda. 17. un 18.stundas materiāli

- Piel.9.1. Domu kartes paraugi (WORD).

10. dubultstunda. 19. un 20.stundas materiāli

- Piel.10.1. Darba lapa par Annu Brigaderi (WORD).
- Piel.10.2. Piena ceļš, vārdi, sarunas jautājumi (WORD).

11. dubultstunda. 21. un 22.stundas materiāli

-

12. dubultstunda. 23. un 24.stundas materiāli

- Piel. 12.1. Krustvārdu mīkla, 3.nodaļa (PDF).
- Piel. 12.1.1. Krustvārdu mīklas atbildes, 3.nodaļa (PDF).
- Piel. 12.2. Jautājumi par literatūru (WORD).
- Piel. 12.3. Savienošanas spēle. Autori un darbi (WORD).

13. dubultstunda. 25. un 26.stundas materiāli

- Piel. 13.1. Kontroldarbs par 2. un 3.nodaļu (WORD).
- Piel. 13.2. Paraugš darbs dziesmām (WORD).
- Piel. 13.3. Uzdevums ar dziesmas tulkošanu (WORD).
- Piel. 13.4. Uzdevums par deklinācijām (WORD).

14. dubultstunda. 27. un 28.stundas materiāli.

- Piel. 14.1. Darba lapa, deklinācijas - locīšana (WORD).
- Piel. 14.2. Spēles vārdu izdales materiāls (WORD).

15. dubultstunda. 29. un 30.stundas materiāli

- Piel. 15.1. Domu kartes paraugs t.dz. (WORD).
- Piel. 15.2. Darbiņš uz atzīmi, deklinācijas (WORD).

16. dubultstunda. 31. un 32.stundas materiāli

- Piel. 16.1. Darba lapa - nominatīvs un ģenitīvs (WORD).

PIELIKUMU SATURA RĀDĪTĀJS

17. dubultstunda. 33. un 34.stundas materiāli

- Piel. 17.1. Jautājumu saraksts valodas spēlei (WORD).
- Piel. 17.2. Krustvārdu mīkla, 4.nodaļa (PDF).
- Piel. 17.2.1. Krustvārdu mīklas atbildes, 4.nodaļa (PDF).
- Piel. 17.3. Darba lapa - dzimtas koks (WORD).

18. dubultstunda. 35. un 36.stundas materiāli

- Piel. 18.1. Pārbaudes darbs, 4. un 5. nodaļa (WORD).
- Piel. 18.1.1. Pārbaudes darbs, 4. un 5. nodaļa, dekl. (WORD).

19. dubultstunda. 37. un 38.stundas materiāli

- Piel. 19.1. Darba lapa, vārdu locīšana kontekstā (WORD).
- Piel. 19.2. Pulksteņa laiks bez cipariem (WORD).
- Piel. 19.3. Darba lapa pēc mācību filmas (WORD).

20. dubultstunda. 39. un 40.stundas materiāli

- Piel. 20.1. Paraugš vārdu locīšanas aktivitātei (WORD).
- Piel. 20.2. Gatavošanās eksāmenam valodā un literatūrā (WORD).
- Piel. 20.2.1. Gatavošanās eksāmenam (deklinācijas) (WORD).

21. dubultstunda. 41. un 42.stundas materiāli

- Piel. 21.1. Noslēguma pārbaudes darbs (WORD).
- Piel. 21.1.1. Noslēguma darbs (atvieglotāks) (WORD).

22. dubultstunda. 43. un 44.stundas materiāli

- Piel. 22.1. Darba lapa. Dziesmas Welcome to my country vārdi (WORD).
- Piel. 22.2. Lomu spēle ar teksta audzēšanu (WORD).

PIELIKUMU SATURA RĀDĪTĀJS

Papildmateriāli

Papildmateriālu pielikums 2.1. Skolēnu vārdu saraksts komplimentu izspēlei (WORD).

Papildmat.piel. 4.1. Žargonvārdi/slengs (WORD).

Papildmat.piel. 5.1. Memes veidlapas (PDF).

Papildmat.piel. 6.1. Viktorīna par Latviju (PPT).

Papildmat.piel. 7.1. Apkopojums - dažādi video par Latviju (WORD).

Papildmat.piel. 9.1 Klases žurnāliņš (WORD).

Papildmat.piel. 13.1. CV veidlapa (WORD).

Papildmat.piel. 13.2. Iesnieguma rakstīšana (WORD).

Papildmat.piel. 13.3. Noslēguma domraksts/eseja (WORD).

Papildmat.piel. 13.4. Formāla e-pasta rakstīšana (WORD).

Papildmat.piel. 13.5. Skolēnu pašvērtējums rakstu mācībā (WORD).

Papildmat.piel. 14.1. Krāsainā nedēļa skolā (WORD).

Papildmat.piel. 15.1. Joka pēc alfabēts (WORD).

Papildmat.piel. 16.1. Mūzika un gramatika. Tu mani cel (WORD).

Papildmat.piel. 18.1. Tipiskākās kļūdiņas (WORD).

Papildmat.piel. 19.1. Akuzatīvs un datīvs, teksts (WORD).

Papildmat.piel. 20.1. Darbības vārdi tagadnē, tabulas (WORD).

Papildmat.piel. 21.1. Darbības vārdi un akuzatīvs vai datīvs (WORD).

Papildmat.piel. 22.1. Dabas aizsardzība, vārdu krājums (WORD).

Papildmat.piel. 23.1. Uzdevums par ēdienu (WORD).

Papildmat.piel. 24.1. Lietvārda un īpašības vārda saskaņošana. (WORD).

Papildmat.piel. 25.1. Knuta Skujenieka dzejolis "Divas kurpes" (WORD).

Papildmat.piel. 26.1. Imanta Ziedoņa Motocikls, Stūre (WORD).

Papildmat.piel. 27.1. Video projekta jautājumi GVV jauniešiem (WORD).

Papildmat.piel. 27.1.1. Video – kas man ir latvietība? (VLC).

PIELIKUMU SATURA RĀDĪTĀJS

Izveidotie materiāli Annas Ziedares Vasaras vidusskolā

- Papildmat.piel. 28.1. Mācību plāns - tēmas (WORD).
- Papildmat.piel. 28.2. Vērtējumu uzskaites tabula (WORD).
- Papildmat.piel. 28.3. Austrālijas un Latvijas kartes (WORD).
- Papildmat.piel. 28.4. Latvijas himna, Tēvreize (WORD).
- Papildmat.piel. 28.5. Vēstule uz mājām, veidlapa (WORD).
- Papildmat.piel. 28.6. Darbības vārdu "špikeris" (WORD un PDF).
- Papildmat.piel. 28.7. Domu karte – literatūras žanri (WORD).
- Papildmat.piel. 28.8. Darba lapa – Latvijas rakstnieki (WORD).
- Papildmat.piel. 28.9. Sakāmvārdi angļu un latviešu valodā (WORD).
- Papildmat.piel. 28.10. Kas jāatkārto pirms eksāmena? (WORD).
- Papildmat.piel. 28.11. Noslēguma pārbaudes darbs (eksāmens) (WORD).

Semināru materiāli

- Papildmat.piel. 29.1. *CLIL* – teorija un prakse (PPT).
- Papildmat.piel. 29.2. Tolerance klases kultūrā. Teorija un prakse (PPT).
- Papildmat.piel. 29.3. Raidījums "Lodziņš uz Latviju" (PPT).

Pielikums "Raksts par Garezeru"(PDF).

Pielikums "Vēstule AZVV"(PDF).

NOBEIGUMS

Cerams, ka esat guvuši skaidrāku priekšstatu par mūsu pedagoģisko pieeju, vadītajām stundām un to materiāliem Garezerā un Annas Ziedares Vasaras vidusskolā, kā arī par vadītajiem semināriem Amerikā un Austrālijā. Kā jau tika minēts iepriekš, visus mūsu izveidotos materiālus un idejas varat droši pielāgot savu skolēnu un stundu vajadzībām.

Nobeigumā vēlējāties dalīties savos iespaidos par pavadīto laiku Garezerā un Annas Ziedares Vasaras vidusskolā. Esam izveidojušas neformālus rakstus par mūsu iespaidiem, profesionālajām gaitām un izjūtām gan vienā (pielikums "Raksts par Garezeru"), gan otrā okeāna pusē (pielikums "Vēstule AZVV").

Pielikums "Raksts par Garezeru".

 <h3 data-bbox="384 1003 678 1030">Mazā Latvija Amerikas vidienē</h3> <p data-bbox="344 1055 753 1182">Pēc profesijas esmu angļu valodas skolotāja, taču tie, kas mani pazīst, zina, ka ar sirdi un dvēseli iededzos arī par mūsu dzimto latviešu valodu! Gluži kā mana drauga brālis, kurš, spelojot pasaulī pie latviešiem malu malās, ieteica man izmēģināt savu spēkus Amerikas Latviešu centra vasaras vidusskolā Garezerā. Dažu stundu braucienā no Čikāgas, Mičiganas meža un ezera (Long Lake) krastā jau vairāk nekā 50 gadus pulcējās latvieši. Un trīs vasaras pēc kārtas savu skolotāja atvalinājumu ar studiju biedri, skolotāju Iļzi Jēgeri, pavadījām Garezerā. Mūsu izjātas par Garezeru ir diezgan neapaprakstāmas. Tas atrodas mežā – pilnā ar burundukiem un dažādiem indīgiem un ne tik indīgiem močiņiem, taču ne ar to vien. Garezers ir pilns ar cilvēkiem, kas par mūsu mīlo Latviju – mūsu mazo dzimteni – zina vairāk par mums pašām. Teikums "es esmu latvietis" šajā apvidū ir lepnuma pilnākais vārds salikums, kādu pēdējā laikā esam dzirdējušas. Trejupju (Three Rivers) ciematā ap ezeru vairums māju pieder latviešiem, pat ielas oficiāli ir latviskiem vārdiem rotātas. Bieži saņāca filozofiski retoniskas pārdomas – ko mums nozīmē būt latvietim?</p> <p data-bbox="118 1305 753 1601">Gadu no gada cilvēki tur atgriežas no štatu štatiem, no Kanādas, no pašas Latvijas. Cilvēki naktis vidū spēj noskaitīt vairākas tautasdziesmas, par ko neesam drošas, ka var ikviens Eirāzijas kontinentā. Viņi māk nosaukt senlatviešu rotu nosaukumus, viņi dzied latviešu dziesmas, arī tādas, par kurām nebijām pat dzirdējušas. Lai gan viņu prātos mājo nedaudz idiliska un nostāļģiska vīzija par Latviju, tas nemazina viņu reālīstisko redzējumu. Viņi apzinās plusus un minusus mūsu taurena formas dzimtenē, taču tas nemas neslāpē viņu prieku par savu identitāti, par savu latvietību! Tas ir skaisti un neapaprakstāmi. Tas ir tik aizkustinoši un šķietami svētīgi, ka ir bail piesāmot šo burbuli ar Latvijas latviešu būtību. Uz sienas viņi zīmē tautumteikas, katru rītu (!) mastā ceļ sarkan-balt-sarkano karogu, dziedot Latvijas skaņīgo himnu. Viņi lieto vārdus "mice" un "rakstulis", un "atzaids". Viņu amerikāniskās būtības dinamika leplūst maigā latviešu valodā ar mīkstākām un melodiskākām skaņām. Viņi ir pirmie, kas izpērk Dziesmu un Deju svētku biļetes. Vairāki no viņiem vēlas atrast otu pusi no Latvijas un, iespējams, mazliet mainīt kara laika izbārstīto letīnu situāciju. Viņi seko līdzi Latvijas mākslas attīstībai un kultūras izaugsmei. Viņi mīl Latviju un latviešību. Tas padara viņus par savējiem. Viņi saudz mūsu valsts personību, mūsu dzimtenes esamību. Atrodoties šeit, rodas utopiski mistiska sajūta. Tik šķēsta un nevilnīga. Tas laikam būs īstais vārds – cilvēki šeit ir īsti, jo viņi lēpojas ar to, kas viņi ir visā pilnībā. Cilvēki te ir patiesi un īsti. Īsti un patiesi te dzīvo maza Latvija. Un... patiesums sirdī atstāj visnoturīgākās pēdas.</p> <p data-bbox="118 1603 753 1877">Esam sapratušas, cik milzīgs un aizēns spēks ir latviešu tradīcijām, pat otrpus okeānam! Jau piecdesmit trešo vasaru pēc kārtas Amerikas latviešu jaunieši, kā arī skolotāji un audzinātāji no Amerikas un Latvijas savu vasaras brīvlaiku jeb 6 līdz 7 nedēļas ziedo šo jauniešu latviskās identitātes uzturēšanai un spodrināšanai. Patiesībā jau no mazotnes bērni dodas uz Garezeru teritoriju, viņi dzīvo bērnu nometnē, viņi izaug no „Bizbitbērnu” līdz „Sagatavošanas skolas” un tad līdz „Vidusskolai” vecumam. Teju 18 gadus viņi ikkatru vasaru pavada latviešu kopienā, kopjot savu valodu, pavadot laiku ar saviem latviešu draugiem. Tas ir tik cienjami un pat neticami. Jāpieemin, ka vidusskola tiešām ir „skola” šī vārda izpratnē, nevis nometnē. Jauniešiem katru dienu ir sava dienas kārtība, kurai cauri jāpārsta. Katru dienu, arī sestdienās, pēc brokastīm un rīta lūgšanas ir mācību stundas līdz pēcpusdienai. Pēcpusdienām jaunieši izvēlas sev tīkamākas nodarības – sports, rotu kalšana, zieda apgleznošana, latviešu virtuve, fotogrāfēšana u.c. Koī dzied un tautas dejas dejoj visi, tas bez izņēmuma! Ikvienam ir savs, dikti skaists un lolots tautas tērps. Vidusskolā notiekošajam sekot līdzi var arī vecāki, izmantojam e-klasi, vadām tur stundu plānus, arī mājās darbus. Starp citu – aicinu aizdomāties, cik mērktiecīgam ir jābūt jaunietim, lai karstas un sūtas vasaras laikā 6 nedēļas pēc kārtas pildītu mājās darbus latviešu valodā, literatūrā, ģeogrāfijā, folklorā, vēsturē un citos mācību priekšmetos? Visu cieņu, mīļie Garezerieši!</p>	<p data-bbox="834 1003 1455 1395">Viesi no Latvijas jūtas pateicīgi par iespēju būt Garezerā, ir skaisti ko tādu redzēt un piedzīvot, būs daļai no Garezera vasaras. Vizu formēšanas un citu dokumentu kārtrošanas process gan nav vienkāršs, taču skolas direktore Sandra Kronīte-Sīpola un citi administrācijas kolēģi un diasporu izglītības jomas pārstāvji vienmēr izpalīdz Latvijā dzīvojošajiem skolotājiem un audzinātājiem pirms došanās ceļā. Pie tam, Latvijas Republikas Ārlietu ministrija četrus gadus nodrošina ceļa izmaksas Rīga-Čikāga-Rīga, tādējādi atbalstot ārzemju latviešu kopienas. Divus gadus skolas vadība un valodu skolotāji sadarbojas ar Valsts izglītības satura centru (VISC), ieviešot Valsts valodas prasmes pārbaudījumus vidusskolas IV klases skolēniem. Tas tiek veikts ar mērķi attīstīt valodas mācības programmu. Valodu skolotāji ir īpaši pateicīgi, ka kopīgiem spēkiem ar skolas vadību tika ieviesta šī sistēma, ka valodu bērni mācās nevis savā klases grupā, bet atbilstoši savam valodu līmenim, kuru nosaka mācību vasaras beigās. Tad attiecīgi nākamajā vasarā skolēns mācās savā valodas līmeņa grupā, lai stundas un guvums būtu maksimāli jēgpilns un piemērots. Tas atvieglo darbu arī skolotājiem, izvēršot mācību saturu, saņemzamos rezultātus un plānojojot stundas. Prieks arī par to, ka Garezers iedzīti laikaik. Pamatām klašu telpas tiek aprīkotas ar projektoriem/ekrāniem, WIFI pieslēgumu, gaisa kondicionēšanas ierīcēm. Oficiālais skolas birojs „Saulgrieži” skolotājiem ir paradīze – pieejami dažādu krāsu papīri, portatīvie datoru un visas iedomājāmās kancelejas preces, kas ļoti atvieglo skolotāja ikdienas darbu. Tik ļoti mīļā direktore Sandra vienmēr parūpējas, lai mēs visi justos labi, saprasti, atbalstīti, pat saģēdā mums našķus un uzklausa ikvienu vienmēr un visur, kad vien iespējams. Pirmajā oficiālajā vakariņās pirms skolas sākuma direktore Sandra iepazīstina vecākus un bērnus ar konkrētās vasaras mācību spēkiem, vienmēr atzinīgi uzsver Latvijas pedagoģu ieguldījumu jeb sava atvalinājuma ziedošanu Garezeram. Tas dod iedvesmu uzskārt rādīgu un radošu mācību vasaru!</p> <p data-bbox="834 1397 1455 1709">Garezera vasaras vidusskolā ir padomāts par jauniešu labizjūtu. Kamēr skolotāji gatavo saturīgas un integrētas mācību stundas, audzinātāji rūpējas par sadzīvisku kārtību, skolēnu drošību un dažādiem sporta un erudīcijas pasākumiem, kā arī ballītēm. Kā nekā – ir taču vasara. Un kas gan ir skaistāks par jaunību un vasaru? Neba tikai vasarā Amerikas latvieši uztur savu latvietību. Daudzviet Amerikā ir latviešu skolas, kur bērni un jaunieši dodas katru sestdienu mācību gada garumā, mēro vairākas stundas ceļā, lai tikai pabūtu ar saviem latviešu draugiem, uzturētu latviešu valodu un zinības savu senču dzimtajā mīlē. Tik vareni, tik priekāzīmīgi, nemot vērē, ka skolēni mūsdienā staidzīgajā laikmetā jau tā ir noslogoti! Lai jauniešu saikne ar latvietību nebeidzas reizē ar Vidusskolas izlaidumu augusta pirmajā svētdienā, ir organizācijas, kas nodrošina turpmākās iespējas uzturēties latviešu sabiedrībā arī Latvijā. Pasaules Brīvo Latviešu Apvienība (PBLA) un Amerikas Latviešu Apvienība (ALA) rūpējas, lai jaunieši skolas gaitu posmā var apskatīt Latviju caur „Sveika, Latvija” programmu un vēlāk jauniešiem pēc absolvēšanas tiek piedāvātas arī reālas prakses un darba iespējas dažādos uzņēmumos un institūcijās Latvijā. Uzskātam, ka tā ir brīnišķīga iespēja Amerikas letinieiem redzēt, izjust un izbāudīt mūsdienā Latvijas ikdienā ar visiem tās priekiem un raizēm. Tā kā Latvijai strauji tuvojas simtgades svinības, Amerikas Latviešu Jauniešu Apvienība (ALJA) ir uzņēmusies vienreizējā nepārspējama ideju - Latvijai dzimšanas dienā „uzdāvināt” 100 jaunus pilsoņus. Jā, tieši tā! Jaunieši kārtro dokumentus, lai iegūtu Latvijas pilsonību. Tik skaisti, vai ne?</p> <p data-bbox="834 1711 1455 1886">Ir skaids, ka ikvienu dzīves pieredze mums kaut ko māca – tieši tāpat kā centāmiēs Garezera vidusskolēniem mācīt latviešu valodas gramatiku un literatūru, arī sarunvalodu un kādu žargonu vai itālieni, lai esot Latvijā, viņi maksimāli justos kā „savējie”, arī pašas ļoti daudz iemācījāmies no bērniem, jauniešiem un kolēģiem Garezerā. Skolotājam tā ir liela privilēģija strādāt tik aizrautīgā un mērktiecīgā vidē. Un tas nebūt nav viegli - visu gadu bez apstājas būt pedagoģa lomā - taču šī unikālā pieredze noteikti ir tā vērtā! Visvērtīgākā mācība, ko guvām, mūsaprāt, ir tā, ka par savas Latvijas latviskumu un savu latvisko identitāti esam atbildīgi mēs ikviens, neatkarīgi no tā, kur dzīvojam. Paldies par lielisko, pacilājošo attieksmi, cieņu un mīlumu, ko trīs vasaras jūtam, atrodoties kaut kur Amerikas vidienēs mežu biezokņos starp energiskiem un īpašiem latviešiem! ♥</p>
--	--

Kā jau droši vien varat iedomāties, ir grūti aprakstīt visas, visas lieliskās tradīcijas, kas gadu no gada tiek īstenotas Garezerā! Pie tam, to sajūtu, kas pārņem, atrodoties tur, aprakstīt, šķiet, pat ir neiespējami. Pievienoju bildes vizuālam ieskatam!

Ja arī Jūsu sirdī ir mācīšana un mīlestība pret visu latvisko, prieks strādāt ar bērniem un jauniešiem, tad sekojiet līdzi informācijai Garezera mājas lapā, kur ap februāra mēnesi sākas oficiālā pieteikšanās uz darbu vasaras vidusskolā (<http://garezers.org/>). Jau šobrīd arī virtuāli ir iespējams sekot līdzi diasporu aktualitātēm. Skolotāju sapulcēs, kas Garezera vasarā notiek katru otrdienu, tika aktualizēti jautājumi, kā nodrošināt jauniešiem regulāru saikni ar reālo iktdienu Latvijā, jo ne visas pilsētās Amerikā un Kanādā ir latviešu skolas. Radās ideja veidot raidījumu, kurā tiek atspoguļotas aktualitātes, ikdienu un zinas par un ap Latviju, kā arī tiek atainots aktuālais kultūrā, mūzikā un mākslā. Raidījums saucas „Lodziņš uz Latviju”, un šobrīd tam rit jau trešā sezona. Ar katru nedēļu palielinās „Lodziņa” Facebook lapas sekotāju skaits. Ja Jums ir kāds jautājums par Garezeru un/vai tā darbību, droši rakstiet uz oficiālo epastu (lodzinslv@gmail.com).

Ar sveicieniem,
Santa Iesmina
2017.gada oktobrī.

GAREZERA VASARAS VIDUSSKOLA 2014., 2015. UN 2016. GADĀ

✓ Ar skolēniem vienojāmies par krāsu nedēļu, lai ikdienu košāka un interesantāka (2014.g.).

✓ Ar skolēniem Garezera 50. jubilejas svētku koncerta vakarā (2015.g.).

✓ Arī savu dzimšanas dienu jūlija beigās svinēt nekas netrūcē, skolēni izrotā klasi un kolēģe parūpējas, lai svētku dienā būtu arī Staburadzes „Cielavīna” (2014.-2016.g.).

✓ Nav arī šķēršļu LU bakalaura grāda iegūšanas izlaiduma svinēšanai ārzemēs. Iegādājāmies „mantijas” vietējā veikalā un lieta darīta!

Galvenais ir radoša pieeja.

Garezers sākas jūnija pēdējā nedēļā un beidzas augusta pirmajā nedēļā (2014.g.).

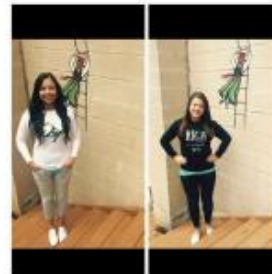

✓ Skolēnu dzīvojamo mītni rotā skaisti zīmējumi (2015.g.).

✓ Ar mūsu „Amerikas mammīti” Dačīti Pencī, kura mūs mīļi uzņēma pēc un pirms lidojumiem Rīga-Čikāga-Rīga (2016.g.).

✓ Mums bija tas gods vadīt meistarklases Amerikas Latviešu skolu pedagogiem par CLIL (mācību saturs un valodas integrēta apguve), dalījāmies ar pieredzi, idejām un materiāliem (2016.g.).

✓ Pēc Garezera vasaras vidusskolas izlaiduma koncerta (2016.).

✓ Pēc vasaras vidusskolas ir brīva nedēļa, pirms jāatgriežas skolā Latvijā, izmantojām laiku ceļošanai. Mums bija tā laime apskatīt Kaliforniju – Sanfrancisko un Losandželosu. Pabijām arī Lasvegasā un citās Amerikas pērlēs.

Attēlā Lielais Kanjons Arizonā (2016.).

Mūsu domraksts
Annas Ziedares Vasaras vidusskolā

Cik sirreāli ir atrasties Austrālijas dienvidos un mosties ar kādu skaitu latviešu dziesmu. Un latviešu mūzika te dzirdama ikviens sirdi. Kaut vai vien pirmās notis, un tomēr... Te, pavisam citā zemeslodes pusē.

Piedzīvojot gan Garezera dzīvi, gan Annas Ziedares Vasaras vidusskolas tikšanos, rodas īpaša sajūta, ko šovasar mēdzam dēvēt par "kamolu kaidā". Cik tomēr latviešu būtība ir spēcīga un nesatricināma. Vēsture mūsu tautiesus ir izmētājusi pa malu malām, taču mēs vēl sparīgi turamies kopā jau paaudžu paaudzēs. Latvietības saknes neiznīkst laikam tāpat kā nezāles.

Protams, viens spējis no galvas citēt Raimi vai Ojānu Vācieti, bet kāds tikai apgūst pieklājības frāzes latviešu valodā, dažkārt kādam pasprūkt kāds angļu vārds, taču... Viņi visi ir šeit. Te, lai būtu latviešu sabiedrībā, latviskā vidē. Vieglī jau nav dzīvot klajuma vidū visiem kopā, pavadot savu vienīgo brīvo laiku no skolas SKOLĀ. Katram savi iesieti te atrasties, kas atkarīgi no dažādiem faktoriem. Un var jau būt, ka tie nemaz nav svarīgi. Tas, kas patiesībā ir svarīgi, mūsapņemt, ir tas, lai vēlme vai nu atstātās vai rodas turpināt atrasties "mazajā Latvijā", kur pulcējas diasporas letņi. Jo - kas gan mūsu dzimtenei līdzēs zelt un plaukt, ja ne mēs paši?

Kā īmants Ziedonis reiz rakstījis: "Laiki nav svarīgi, svarīgs ir tikai cilvēks". Un te nu ir cilvēki. Īsti, dzīvi cilvēki, kas neapņemas nomirt latviskām dvēselēm. Vēl labāk - tie palīdz tādām pat dzimt. Tas ir apbrīnojami, cik daudz sevis paša ir jāiegūda, lai varētu pastāvēt tāda vidē, kur tam visam dzīvot. Tas ir apbrīnojami, ka trimdas latviešu vidū četrās paaudzēs ir cilvēki, kuri spējīgi pretendēt uz mūsu mazās, bet sarežģītās valodīgas C līmeņa. Mēs neticam, ka ir kāds inteliģents latvietis, kurš ar to no sirds neļepojas. Mēs lepojāmies. Ļoti.

Ka jau tika minēts - katram te ir savi iesieti atrasties, kā arī vēlmju līmenis kaut ko iegūt un iemācīties atšķiras. Jā, bet tā ir jebkur. Un, domājams, būs vienmēr. Un tomēr. Ir kaut kas neapņakrātāmi aizkustinošs mirklī, kad ik ritu mastā tiek vilkti Latvijas karogs. Un tā ir tā kopīgā latvietība, kas tur augšā plīv.

#Deņģar' abas malas mūžam nesadalās
#Okeān' abas puses mūžam nesadalās

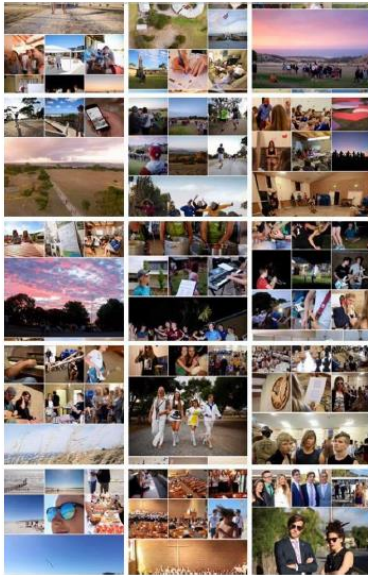
Liels paldies par visu, ko jūs darāt AZVV. Jūs esat zelts gan Latvijai, gan latviešu diasporas sabiedrībai! ☺

Jūsu latvju zeltenes
Ize un Santa
2018.gada janvārī.

Atzīstams mācību stundu vadīšanai, tika organizēti arī semināri un lekcijas skolotājiem, vecākiem un citiem interesentiem (CLIL un tolerance klases kultūrē). Dalījāmies idejās un materiālos.

Kadri no AZVV Facebook lapas - mācību stundas, nodarbības, pasākumi
Latvietība, latviešu valoda, jaunieši kultūrā, sports, vasara un okeāns.

Cienojāmies Adeliēdas starptautiskajā radio stacijā.
Latviešu raidījums dalījāmies savos leposīdos.

Vasara janvāra mēnesī - joti sirreāla sajūta!

Skolotāju saime Annas Ziedares Vasaras vidusskolas 2018.gada mācību vasarā.

PATEICĪBAS

Sirsnīgs paldies Amerikas Latviešu Apvienības Izglītības nozares vadītājai Andrai Zommerei par iedrošināšanu un mudināšanu apkopot visus mūsu izveidotos materiālus. Sākotnēji mūsu stundu plāni un materiāli tika glabāti mapītē. To izveidojām mūsu vajadzībām, ievietojot tajā uz lapiņām rakstītas piezīmes, labojumus un informāciju par papildresursiem mācību stundu bagātināšanai. Lai tie būtu noderīgi citiem un varētu tikt izmantoti latviešu skolās visā pasaulē, Andra Zommere mums palūdza visu apkopot vienuviet, detalizētāk aprakstot stundu plānus un pievienojot izveidotos materiālus. Mīļš paldies, Andriņ, par šo lielisko ideju! Esam ļoti aizkustinātas, ka mūsu darbs tiek novērtēts un var būt derīgs arī citiem.

Vēlamies izteikt pateicību Latvijas Republikas Ārlietu ministrijai, kas nodrošināja dokumentācijas un finansiālo saistību kārtošanu ceļam no Rīgas uz Garezera Vasaras vidusskolu Amerikā un uz Annas Ziedares Vasaras vidusskolu Austrālijā.

Vēlamies pateikties GVV direktorei Sandrai Kronītei-Sīpolai un AZVV direktoram Markum Dragūnam par tik mīļo uzņemšanu, rūpēm un uzticēšanos mums. Ļoti būtisks faktors labizjūtai ir atbalsts no fantastiskajiem kolēģiem, ar kuriem var sadarboties, diskutēt un iedvesmoties turpmākajam darbam. Paldies par veiksmīgo sadarbošanos Garezera Vasaras vidusskolas un Annas Ziedares Vasaras vidusskolas mācību pārziņiem, skolotājiem, mācību centra darbiniekiem, bibliotekāriem un audzinātājiem!

Esam ļoti pateicīgas arī ikvienam no brīnišķīgajiem cilvēkiem, kurus mums ir bijusi tā laime satikt latviešu sabiedrībā Amerikā un Austrālijā. Paldies Amerikas Latviešu Apvienībai un Latviešu apvienībai Austrālijā un Jaunzēlandē par sniegtajām iespējām, par uzticēšanos, kā arī semināru un lekciju organizēšanu. Mums ir ārkārtīgi paveicies, ka varam sadarboties ar profesionāliem, atsaucīgiem un iedvesmojošiem izglītības jomas darbiniekiem un entuziastiem tik plašos pasaules apvārsņos!

Lai mums visiem skaists Latvijas simtgades laiks!

Veiksmi, enerģiju un prieku turpmākajos darbos!

*Cieņā un mūžīgā pateicībā,
skolotājas Santa Iesmiņa un Ilze Jēgere.*

2018. gada aprīlī.

